

Frumvarp til fjárlaga

fyrir árið 2026.

(Lagt fyrir Alþingi á 157. löggjafarþingi 2025–2026.)

Efnisyfirlit

	Bls.
A1-hluti Fjárreiður ríkissjóðs og ríkisstofnana	
1. gr. Fjárstreymi ríkissjóðs (A1-hluta).....	5
2. gr. Sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluta).....	6
3. gr. Fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málefnasviðum.....	7
4. gr. Fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málefnasviðum og málaflokkum.....	9
Ýmis ákvæði	
5. gr. Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir	13
6. gr. Heimildir ráðherra.....	15
Sundurliðanir	
1. Tekjur ríkissjóðs (A1-hluta)	21
2. Fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málefnasviðum og ráðuneytum	27
Greinargerð	
Inngangur	92
1. Áherslur og forgangsmál.....	95
2. Efnahagsstefna	100
3. Markmið í ríkisfjármálum.....	109
4. Tekjur A1-hluta ríkissjóðs.....	118
5. Gjöld A1-hluta ríkissjóðs	127

6. Fjárreiður ríkisaðila í A2- og A3-hluta.....	145
7. Samstæðuyfirlit A-hluta í heild.....	150
8. Fjárreiður ríkisaðila í B-hluta.....	152
9. Efnahagur, lántökur og endurlán.....	154
10. Heimildir ráðherra.....	161
11. Fjárhagsáhætta ríkissjóðs	163
12. Yfirlit yfir lagabreytingar.....	165
Greinargerð ráðuneyta um málefnasvið og málaflokka.....	168
Viðauki – Framsetning og uppgjör ríkisfjármála	345
Töfluviðauki.....	351

Mynda- og töfluyfirlit

Myndir

Mynd 1.1 Meira fer í greiðslu vaxta en lykilmálaflokka	96
Mynd 1.2 Heimili og fyrirtæki njóta góðs af lækkun vaxta.....	97
Mynd 1.3 Hallarekstur ríkissjóðs loks stöðvaður með því að halda aftur af útgj.	97
Mynd 1.4 Sértekar hagræðingaraðgerðir yfir tímabil fjármálaáætlunar	99
Mynd 2.1 Raungengi m.v. hlutfallslegt verðlag.....	101
Mynd 2.2 Breyting efnahagsumsvifa á milli ára.....	101
Mynd 2.3 Mælikvarðar á eftirspurn eftir vinnuafli.....	103
Mynd 2.4 Hlutfall 25-29 ára sem á íbúð	104
Mynd 2.5 Aukning innistæðna milli 2021-2024.....	105
Mynd 2.6 Aðhaldsstig ríkisfjármála.....	106
Mynd 2.7 Sviðsmyndir hagvaxtar.....	107
Mynd 2.8 Heildarafkoma A1-hluta ríkissjóðs árið 2026	108
Mynd 3.1 Afkoma ríkissjóðs 2022-2026	110
Mynd 3.2 Breyting frumjafnaðar frá fyrra ári.....	112
Mynd 3.3 Breyting á afkomu ríkissjóðs milli ára	114
Mynd 3.4 Skuldir ríkissjóðs skv. skuldareglu 2019-2026.....	115
Mynd 4.1 Helstu breytingar á tekjuáætlun ársins 2025	119
Mynd 4.2 Samsetning skatttekna og tryggingargjalda 2026.....	122
Mynd 4.3 Helstu breytingar á tekjuáætlun ársins 2026	124
Mynd 5.1 Breyting á rammasettum útgjöldum ríkissjóðs eftir tilefnum	129
Mynd 5.2 Breyting á rammasettum útgjöldum ríkissjóðs frá fjárlögum 2025	133
Mynd 9.1 Endurgreiðsluferill skulda ríkissjóðs.....	155
Mynd 9.2 Skuldir A-hluta ríkissjóðs og hins opinbera lækka.....	157
Mynd 9.3 Skuldir Evrópuríkja (Maastricht) í árslok 2024	158
Mynd 9.4 Framlag liða til breytinga á skuldahlutfalli ríkissjóðs milli ára.....	159

Tölur

Tafla 2.1 Þjóðhagsspá	102
Tafla 3.1 Samanburður á áætlun fjárlaga ársins 2025 og fjárl.frv. 2026.....	111
Tafla 3.2 Skilyrði stöðugleikareglu.....	113
Tafla 3.3 Afkomuhorfur ársins 2026 í samanburði við fjármálaáætlun	116
Tafla 3.4 Samanburður á áætlun fjárlaga 2025 og uppfærðum afkomuhorfum.....	116
Tafla 4.1 Tekjuáætlun 2024-2026	118
Tafla 4.2 Aðgerðir og helstu skattabreytingar.....	121
Tafla 4.3 Arðgreiðslur og tekjur B-hluta fyrirtækja	123
Tafla 4.4 Skattastyrkir ársins 2024 og áætlaðir skattastyrkir áranna 2025 og 2026	125
Tafla 5.1 Hagræn skipting útgjalda.....	128
Tafla 5.2 Fjárfestingar 2025 og 2026	130
Tafla 5.3 Útfærsla ráðstafana til að draga úr útgjaldavexti eftir málefnasviðum.....	132
Tafla 5.4 Breytingar á rammasettum útgjöldum frá fjárlögum 2025	138
Tafla 5.5 Breytingar frá ramma gildandi fjármálaáætlunar.....	140
Tafla 5.6 Verðlagsbreytingar fjárlagafrumvarpsins 2026.....	141
Tafla 5.7 Yfirlit yfir skuldbindandi samninga eftir málefnasviðum	143
Tafla 6.1 Flokkun ríkisaðila í A2- og A3-hluta	145
Tafla 6.2 Helstu tölur úr ársreikningum A2-hluta ríkisaðila fyrir árið 2024.....	146
Tafla 6.3 Áætlaðar lykilstærðir A2-hluta ríkisaðila fyrir árið 2026	146
Tafla 6.4 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisyfirlit A2-hluta ríkisaðila.....	147
Tafla 6.5 Helstu tölur úr ársreikningum stærstu A3-hluta ríkisaðila.....	148
Tafla 6.6 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisyfirlit A3-hluta ríkisaðila.....	149
Tafla 7.1 Rekstraryfirlit aðila í A-hluta ásamt mati á umfangi innbyrðis viðskipta.....	150
Tafla 7.2 Samstæðuyfirlit A-hluta í heild fyrir árin 2023-2026	151
Tafla 8.1 Áætlaðar lykilstærðir B-hluta ríkisaðila fyrir árið 2026	152
Tafla 8.2 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisyfirlit B-hluta ríkisaðila	153
Tafla 9.1 Sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluta)	156
Tafla 9.2 Skuldir, kröfur og hrein staða ríkissjóðs.....	160
Tafla 9.3 Lántökuheimildir sem lagt er til að verði veittar skv. 5. gr.....	160
Viðauki Tafla 1 Samanburður á afkomu ríkissjóðs samkvæmt GFS og IPAS	349

Fjárstreymi ríkissjóðs (A1-hluta)

1. gr.

Árið 2026 er gert ráð fyrir að fjárreiður ríkissjóðs (A1-hluta) verði eins og tilgreint er í þessari grein, sbr. sundurliðun 1 og 2.

Rekstrargrunnur	m.kr.
Heildartekjur	1.591.246,2
Skatttekjur	1.236.608,8
Skattar á tekjur og hagnað	549.500,0
Skattar á launagreiðslur og vinnuafli	13.926,0
Eignarskattar	14.327,0
Skattar á vöru og þjónustu	632.186,6
Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	7.170,4
Aðrir skattar	19.498,8
Tryggingagjöld	159.923,0
Fjárframlög	8.085,0
Aðrar tekjur	186.629,4
Eignatekjur	132.977,6
þ.a. vaxtatekjur	51.909,2
þ.a. arðgreiðslur	56.822,0
Sala á vöru og þjónustu	45.948,2
Ýmsar tekjur	7.703,6
Heildargjöld	1.606.582,9
Rekstrarútgjöld	1.590.148,2
Laun	352.536,7
Kaup á vöru og þjónustu	244.783,1
Afskriftir	97.746,0
Vaxtagjöld	144.259,4
Framleiðslustyrkir	71.591,0
Fjárframlög	567.825,9
Félagslegar tilfærslur til heimila	34.687,9
Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	76.718,3
Rekstrarjöfnuður	1.098,0
Hrein fjárfesting í efnislegum eignum	16.434,7
Fjárfesting í efnislegum eignum	114.180,7
Afskriftir (-)	-97.746,0
Heildarjöfnuður	-15.336,6
Frumjöfnuður	77.013,5
Peningalegar eignir, hreyfingar	-13.434,9
Sjóður og bankareikningar, nettó	-40.779,2
Lánveitingar	3.175,0
Hlutfé og stofnfjárframlög	806,0
Viðskiptakröfur	23.363,3
Skuldir, hreyfingar	1.901,7
Lántökur	29.392,0
Lífeyrisskuldbindingar	-10.429,0
Viðskiptaskuldir	-17.061,3

Sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluta)

2. gr.

Árið 2026 er áætlað að sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluta) verði eins og tilgreint er í þessari grein.

<i>Rekstrarhreyfingar</i>	m.kr.
Innheimta	1.480.464,9
Skatttekjur	1.205.500,0
Tryggingagjöld	157.129,0
Fjárframlög	8.085,0
Fjármunatekjur	33.025,1
Aðrar tekjur	76.725,8
Greiðslur	1.506.444,6
Rekstrargjöld án fjármagnskostnaðar	736.081,8
Rekstrartilfærslur	622.046,8
Fjármagnstilfærslur	58.406,9
Fjármagnskostnaður	89.909,1
Handbært fé frá rekstri	-25.979,7
 <i>Fjárfestingarhreyfingar</i>	
Fjárfesting	-86.299,5
Sala eigna	800,0
Veitt löng lán	-30.850,0
Innheimtar afborganir af veittum lánum	27.675,0
Mótttekinn arður	56.822,0
Framlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins	-10.733,0
Eiginfjárframlög og hlutabréfakaup	-1.606,0
Fjárfestingarhreyfingar samtals	-44.191,5
 Hreinn lánsfjárjöfnuður	-70.171,2
 <i>Fjármögnunarhreyfingar</i>	
Tekin langtímalán	293.474,0
Afborganir af teknum langtímalánum	-264.082,0
Fjármögnunarhreyfingar samtals	29.392,0
 Breyting á handbæru fé	-40.779,2

Fjárhéimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málefnasviðum

3. gr.

Árið 2026 er gert ráð fyrir að fjárhéimildir fyrir heildargjöldum, rekstrartekjur og framlag úr ríkissjóði fyrir málefnasvið ríkissjóðs (A1-hluta) verði eins og tilgreint er í þessari grein.

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárhéimild	Rekstrar- tekjur	Framlag úr ríkissjóði
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	6.720,5	145,4		133,6	6.999,5	-209,2	6.790,3
02 Dómsstólar	4.527,7			74,6	4.602,3	-1,7	4.600,6
03 Æðsta stjórnsýsla	2.581,6	35,3		616,1	3.233,0		3.233,0
04 Utanríkismál	13.951,5	8.808,1		394,7	23.154,3	-707,1	22.447,2
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	25.559,3	876,9		3.395,6	29.831,8	-6.237,7	23.594,1
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.365,1			75,4	3.440,5	-699,1	2.741,4
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	1.385,6	4.435,8	31.292,2	72,8	37.186,4	-997,7	36.188,7
08 Sveitarfélög og byggðamál	1.379,1	38.049,6			39.428,7		39.428,7
09 Almanna- og réttaröryggi	45.928,0	584,1	53,5	3.568,6	50.134,2	-2.789,0	47.345,2
10 Rétt. einstakl. trúmál og stjórnsýsla dómsmála	14.737,9	8.084,6		734,8	23.557,3	-335,0	23.222,3
11 Sangöngu- og fjarskiptamál	21.897,4	9.020,8	1.740,6	43.559,0	76.217,8	-2.901,6	73.316,2
12 Landbúnaður	5.580,5	19.906,7		79,7	25.566,9	-1.105,9	24.461,0
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	7.220,4	990,0	400,0	290,2	8.900,6	-2.137,0	6.763,6
14 Ferðalýjónusta	780,8	1.129,9	489,6	2,3	2.402,6	-46,3	2.356,3
15 Orkumál	259,5	6.133,2	5.193,9		11.586,6		11.586,6
16 Markaðsefirlit og neytendamál	1.130,1	3.758,5		7,0	4.895,6	-30,0	4.865,6
17 Umhverfismál	22.694,7	11.309,3	5.030,2	1.454,8	40.489,0	-5.291,6	33.697,4
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	14.226,9	7.783,5	516,2	2.463,1	24.989,7	-2.613,4	22.376,3
19 Fjölmíðlun	6.815,4	659,6		1,0	7.476,0		7.476,0
20 Framhaldsskólastig	49.587,9	3.112,6	40,1	570,8	53.311,4	-2.212,5	51.098,9
21 Háskólastig	65.567,3	6.487,5		1.115,6	73.170,4	-17.529,4	55.641,0
22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála	4.388,6	2.470,4		14,1	6.873,1	-427,5	6.445,6
23 Sjúkrahúsþýjónusta	159.417,2	4.652,9	4.111,0	24.112,8	192.293,9	-11.873,1	180.420,8
24 Heilbrigðisþýjónusta utan sjúkrahúsa	53.506,2	49.099,6		173,3	102.779,1	-1.755,5	101.023,6
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarlýjónusta	89.621,8	895,0	2.684,6	12,5	93.213,9	-4.591,3	88.622,6
26 Lyf og lækningavörur	17.063,2	28.206,7			45.269,9		45.269,9
27 Öroraka og málefni fatlaðs fólks	83,1	132.538,4		0,3	132.621,8	-11,3	132.610,5
28 Málefni aldraðra	2,1	127.564,0			127.566,1	-8,3	127.557,8

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárhæimild	Rekstrar- tekjur	Framlag úr ríkisjóði
29 Fjölskyldumál	9.074,0	72.774,4		726,3	82.574,7	-251,5	81.778,2
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	5.281,7	40.900,4		28,4	46.210,5	-1.190,6	45.019,9
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	4.429,2	12.312,9	8.900,0	259,8	25.901,9	-1.667,8	24.234,1
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála	11.954,8	959,6		59,4	12.973,8	-1.134,4	11.839,4
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldabindi	206.288,2			110,0	206.398,2		133.134,9
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	25.733,6	2.545,8		2.282,9	30.562,3		23.374,2
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	3.376,1	12.996,4			16.372,5	-4,9	16.367,6
Samtals	906.117,0	619.227,9	60.451,9	86.389,5	1.672.186,3	-68.760,4	1.520.929,5
Aðlaganir gagnvart GFS-staðli							
þar af aðlögun vegna rekstrartekna					-65.603,4	15.845,8	
þar af vegna tapaðra krafna					-15.845,8	15.845,8	
þar af vegna endurgreiðslu VSK til opinberra aðila					-90,0		
þar af vegna sölu fastafjármuna					18.900,0		
þar af vegna framsetningar lífeyrisskuldbindinga					-803,9		
þar af v/ afskrifta skattkrafna					-60.575,6		
					-7.188,1		
Samtals skv. GFS staðli					1.606.582,9	-52.914,6	1.520.929,5

Fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málefnasviðum og málaflokkum

4. gr.

Árið 2026 er gert ráð fyrir að framlög úr ríkissjóði (A1-hluta) og fjárheimildir fyrir heildargjöldum, án rekstrartekna, sundurliðaðar eftir málefnasviðum, málaflokkum og ráðuneytum verði eins og tilgreint er í þessari grein.

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárheimild	Framlag úr ríkissjóði
00 Æðsta stjórn ríkisins.....	8.278,8	145,4		145,4	8.569,6	8.360,4
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess.....	6.720,5	145,4		133,6	6.999,5	6.790,3
01.10 Alþingi.....	5.093,3	119,9		119,7	5.332,9	5.294,0
01.20 Eftirlitsstofnanir Alþingis.....	1.627,2	25,5		13,9	1.666,6	1.496,3
02 Dómsstólar.....	296,7				296,7	296,7
02.10 Hæstiréttur.....	296,7				296,7	296,7
03 Æðsta stjórnarsýsla.....	1.261,6			11,8	1.273,4	1.273,4
03.10 Embætti forseta Íslands.....	406,9			11,8	418,7	418,7
03.20 Ríkissjórn.....	854,7				854,7	854,7
01 Forsætisráðuneyti.....	4.747,7	35,3		665,3	5.448,3	4.494,4
03 Æðsta stjórnarsýsla.....	1.320,0	35,3		604,3	1.959,6	1.959,6
03.30 Forsætisráðuneyti.....	1.320,0	35,3		604,3	1.959,6	1.959,6
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár.....	2.056,2			25,9	2.082,1	1.841,2
06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál.....	2.056,2			25,9	2.082,1	1.841,2
08 Sveitarfélög og byggðamál.....	65,9				65,9	65,9
08.20 Byggðamál.....	65,9				65,9	65,9
09 Almanna- og réttaröryggi.....	390,0			2,5	392,5	380,7
09.30 Ákærvald og réttarvarsla.....	390,0			2,5	392,5	380,7
17 Umhverfismál.....	824,6			31,2	855,8	154,6
17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla.....	824,6			31,2	855,8	154,6
29 Fjölskyldumál.....	91,0			1,4	92,4	92,4
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn.....	91,0			1,4	92,4	92,4
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti.....	58.937,6	11.650,7	40,1	2.944,0	73.572,4	70.852,9
18 Menning, listir, íþróttar og æskulýðsmál.....	369,4	1.626,3		2.146,0	4.141,7	4.141,7
18.40 Íþróttar og æskulýðsmál.....	369,4	1.626,3		2.146,0	4.141,7	4.141,7
20 Framhaldsskólastig.....	49.587,9	3.112,6	40,1	570,8	53.311,4	51.098,9
20.10 Framhaldsskólar.....	49.578,4	1.191,2	40,1	570,8	51.380,5	49.168,0
20.20 Tónlistarfræðsla.....		812,1			812,1	812,1
20.30 Vinnustaðanám og styrkir.....	9,5	383,1			392,6	392,6
20.40 Jöfnun námskostnaðar.....		726,2			726,2	726,2
22 Önnur skólastig og stjórnarsýsla mennta- og barnamála.....	4.035,9	2.465,9		11,9	6.513,7	6.142,2
22.10 Leikskóla- og grunnskólastig.....	1.022,1	593,8			1.615,9	1.615,9
22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig.....	327,5	1.853,3			2.180,8	2.180,8
22.30 Stjórnarsýsla mennta- og barnamála.....	2.686,3	18,8		11,9	2.717,0	2.345,5
29 Fjölskyldumál.....	4.944,4	4.445,9		215,3	9.605,6	9.470,1
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn.....	4.944,4	4.374,1		215,3	9.533,8	9.398,3
29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna.....		71,8			71,8	71,8
03 Utanríkisráðuneyti.....	17.327,6	21.804,5		394,7	39.526,8	38.814,8
04 Utanríkismál.....	13.951,5	8.808,1		394,7	23.154,3	22.447,2
04.10 Utanríkisþjónusta og stjórnarsýsla utanríkismála.....	7.255,4	148,4		188,3	7.592,1	7.021,5
04.20 Utanríkisviðskipti.....		1.214,0			1.214,0	1.214,0
04.30 Samstarf um öryggis- og varnarmál.....	6.696,1	3.501,8		206,4	10.404,3	10.267,8
04.50 Samningsbundin framlög vegna fjölþjóðasamstarfs.....		3.943,9			3.943,9	3.943,9
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna.....	3.376,1	12.996,4			16.372,5	16.367,6
35.10 Þróunarsamvinna.....	3.376,1	12.996,4			16.372,5	16.367,6
04 Atvinnuvegaráðuneyti.....	15.043,9	22.182,7	1.354,1	379,8	38.960,5	35.619,8
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar.....	100,1		464,5	0,6	565,2	543,7
07.10 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknum.....	33,1		464,5		497,6	497,6
07.20 Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar.....	67,0			0,6	67,6	46,1
12 Landbúnaður.....	5.580,5	19.906,7		79,7	25.566,9	24.461,0
12.10 Stjórnun landbúnaðarmála.....	3.367,1	19.778,8		69,1	23.215,0	22.141,4
12.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum.....	752,5	127,9			880,4	880,4
12.60 Stjórnarsýsla atvinnuvegaráðuneytis.....	1.460,9			10,6	1.471,5	1.439,2
13 Sjávarútvegur og fiskeldi.....	7.220,4	990,0	400,0	290,2	8.900,6	6.763,6
13.10 Stjórnun sjávarútvegs og fiskeldis.....	1.317,7	869,2		30,1	2.217,0	2.047,8
13.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í sjávarútvegi.....	5.902,7	120,8	400,0	260,1	6.683,6	4.715,8
14 Ferðaþjónusta.....	780,8	1.129,9	489,6	2,3	2.402,6	2.356,3
14.10 Ferðaþjónusta.....	780,8	1.129,9	489,6	2,3	2.402,6	2.356,3

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárhæimild	Framlag úr rikissjóði
16 Markaðseftirlit og neytendamál	1.130,1	156,1		7,0	1.293,2	1.263,2
16.10 Markaðseftirlit og neytendamál	917,6	20,2		7,0	944,8	931,0
16.20 Stjórnsýsla atvinnamála og nýsköpunar	212,5	135,9			348,4	332,2
21 Háskólastig	232,0				232,0	232,0
21.10 Háskólar og rannsóknastarfsemi	232,0				232,0	232,0
06 Dómsmálaráðuneyti.....	63.544,6	9.228,0	53,5	4.425,9	77.252,0	73.123,2
02 Dómsstólar.....	4.231,0			74,6	4.305,6	4.303,9
02.10 Hæstiréttur.....	303,1			2,5	305,6	305,6
02.20 Héraðsdómsstólar.....	2.493,4			19,9	2.513,3	2.511,6
02.30 Landsréttur.....	1.018,2			4,0	1.022,2	1.022,2
02.40 Dómsstólasýslan.....	416,3			48,2	464,5	464,5
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	1.249,0			49,5	1.298,5	840,3
06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál	1.249,0			49,5	1.298,5	840,3
09 Almanna- og réttaröryggi.....	45.538,0	584,1	53,5	3.566,1	49.741,7	46.964,5
09.10 Löggæsla.....	27.948,0	528,0		779,3	29.255,3	27.979,7
09.20 Landhelgi.....	9.168,1		53,5	126,0	9.347,6	8.655,5
09.30 Ákærvald og réttarvarsla.....	2.119,4			10,1	2.129,5	2.129,5
09.40 Réttaraðstoð og bætur.....	2.670,6	52,4			2.723,0	2.103,4
09.50 Fullnustumál.....	3.631,9	3,7		2.650,7	6.286,3	6.096,4
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnsýsla dómsmála.....	11.704,6	8.084,6		734,8	20.524,0	20.189,0
10.10 Persónuvernd.....	389,0			4,0	393,0	388,1
10.20 Trúmál.....	1.650,4	7.995,9			9.646,3	9.646,3
10.30 Sýslumenn.....	4.168,1			63,3	4.231,4	4.098,5
10.40 Stjórnsýsla dómsmálaráðuneytis.....	2.012,2	88,7		605,5	2.706,4	2.559,0
10.50 Útlendingamál.....	3.484,9			62,0	3.546,9	3.497,1
29 Fjölskyldumál	545,0	439,0			984,0	439,0
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn	545,0	439,0			984,0	439,0
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála	277,0	120,3		0,9	398,2	386,5
32.20 Jafnréttismál	277,0	120,3		0,9	398,2	386,5
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti.....	23.886,2	357.583,0	11.584,6	814,9	393.868,7	390.886,7
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnsýsla dómsmála	3.033,3				3.033,3	3.033,3
10.50 Útlendingamál	3.033,3				3.033,3	3.033,3
25 Hjúkrunar- og endurhæfingaráðgjafar	3.595,6	895,0	2.684,6		7.175,2	7.175,2
25.10 Hjúkrunar- og dvalarými	3.595,6	895,0	2.684,6		7.175,2	7.175,2
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	83,1	132.538,4		0,3	132.621,8	132.610,5
27.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, örorkulífeyri		114.741,1			114.741,1	114.741,1
27.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, örorka		17.391,2			17.391,2	17.391,2
27.30 Málefni fatlaðs fólks	82,9			0,3	83,2	83,2
27.40 Aðrar örorkugreiðslur (Önnur velferðarmál, lífeyristryg	0,2	406,1			406,3	395,0
28 Málefni aldraða	2,1	127.564,0			127.566,1	127.557,8
28.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, lífeyrir aldraði		115.704,5			115.704,5	115.704,5
28.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun	0,1	11.246,9			11.247,0	11.239,7
28.30 Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, óta.	2,0	612,6			614,6	613,6
29 Fjölskyldumál	3.399,1	43.861,7		509,6	47.770,4	47.766,4
29.20 Fæðingarorlof		28.783,5			28.783,5	28.783,5
29.30 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, fjölskyldur		664,8			664,8	664,8
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn	1.890,1	10.647,3		509,6	13.047,0	13.043,0
29.50 Bætur til eftirlifenda		615,3			615,3	615,3
29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna	1.509,0	3.150,8			4.659,8	4.659,8
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	5.281,7	40.900,4		28,4	46.210,5	45.019,9
30.10 Vinnumál og atvinnuleysi	3.458,1	40.814,4		4,2	44.276,7	43.922,5
30.20 Vinnumarkaður	1.823,6	86,0		24,2	1.933,8	1.097,4
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	4.429,2	11.512,9	8.900,0	259,8	25.101,9	23.434,1
31.10 Húsnæðismál	3.904,6	11.206,0	8.900,0	259,8	24.270,4	22.639,3
31.20 Skipulagsmál	524,6	306,9			831,5	794,8
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála	4.062,1	310,6		16,8	4.389,5	4.289,5
32.40 Stjórnsýsla félagsmála	4.062,1	310,6		16,8	4.389,5	4.289,5
08 Heilbrigðisráðuneyti.....	323.723,0	85.515,7	4.111,0	24.340,3	437.690,0	418.335,4
23 Sjúkrahúspjónusta.....	159.417,2	4.652,9	4.111,0	24.112,8	192.293,9	180.420,8
23.10 Sérhæfð sjúkráðgjafar	139.795,8	346,2	4.111,0	23.749,1	168.002,1	158.201,4
23.20 Almenn sjúkráðgjafar	19.621,4			363,7	19.985,1	17.912,7
23.30 Erlend sjúkráðgjafar		4.306,7			4.306,7	4.306,7

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárhæð	Framlag úr ríkisjóði
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa.....	53.506,2	49.099,6		173,3	102.779,1	101.023,6
24.10 Heilsugæsla.....	49.691,6			163,7	49.855,3	48.426,6
24.20 Sérfræðipjónusta og hjúkrun.....	12,0	37.277,1			37.289,1	37.289,1
24.30 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun.....	581,6	9.929,8		9,6	10.521,0	10.194,2
24.40 Sjúkraf lutningar.....	3.221,0	1.892,7			5.113,7	5.113,7
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarpjónusta.....	86.026,2			12,5	86.038,7	81.447,4
25.10 Hjúkrunar- og dvalarými.....	77.332,3			12,5	77.344,8	72.753,5
25.20 Endurhæfingarpjónusta.....	8.693,9				8.693,9	8.693,9
26 Lyf og lækningavörur.....	17.063,2	28.206,7			45.269,9	45.269,9
26.10 Lyf.....	17.063,2	19.353,9			36.417,1	36.417,1
26.30 Hjálpartæki.....		8.852,8			8.852,8	8.852,8
29 Fjölskyldumál.....	94,5	3.027,8			3.122,3	3.010,3
29.60 Bætur vegna veikinda og slysa.....	94,5	3.027,8			3.122,3	3.010,3
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála.....	7.615,7	528,7		41,7	8.186,1	7.163,4
32.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit.....	3.180,4	254,4		30,8	3.465,6	2.555,1
32.30 Stjórnsýsla heilbrigðismála.....	4.435,3	274,3		10,9	4.720,5	4.608,3
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti.....	132.252,4	28.825,1		5.788,5	166.866,0	115.656,4
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla.....	25.559,3	876,9		3.395,6	29.831,8	23.594,1
05.10 Skattar og innheimta.....	10.759,5			94,8	10.854,3	10.127,0
05.20 Eignaumsýsla ríkisins.....	1.877,1			1.101,9	2.979,0	1.091,7
05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins.....	5.028,9			125,0	5.153,9	3.185,0
05.40 Stjórnsýsla ríkisfjármála.....	7.893,8	876,9		2.073,9	10.844,6	9.190,4
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár.....	59,9				59,9	59,9
06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál.....	59,9				59,9	59,9
16 Markaðseftirlit og neytendamál.....		3.602,4			3.602,4	3.602,4
16.10 Markaðseftirlit og neytendamál.....		3.602,4			3.602,4	3.602,4
29 Fjölskyldumál.....		21.000,0			21.000,0	21.000,0
29.10 Barnabætur.....		21.000,0			21.000,0	21.000,0
31 Húsnæðis- og skipulagsmál.....		800,0			800,0	800,0
31.10 Húsnæðismál.....		800,0			800,0	800,0
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldabindi.....	80.899,6			110,0	81.009,6	43.225,8
33.20 Ríkisábyrgðir.....				110,0	110,0	20,0
33.30 Lífeyrisskuldabindingar.....	80.899,6				80.899,6	43.205,8
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir.....	25.733,6	2.545,8		2.282,9	30.562,3	23.374,2
34.10 Almennur varasjóður.....	18.404,4	2.378,3		2.106,0	22.888,7	22.888,7
34.20 Sértækar fjárráðstafanir.....	141,1	167,5		176,9	485,5	485,5
34.30 Afskriftir skattkrafna.....	7.188,1				7.188,1	
10 Innviðaráðuneyti.....	23.210,6	47.070,4	1.740,6	43.559,0	115.580,6	112.679,0
08 Sveitarfélög og byggðamál.....	1.313,2	38.049,6			39.362,8	39.362,8
08.10 Framlög til sveitarfélaga.....	1.287,7	36.248,4			37.536,1	37.536,1
08.20 Byggðamál.....	25,5	1.801,2			1.826,7	1.826,7
11 Samgöngu- og fjarskiptamál.....	21.897,4	9.020,8	1.740,6	43.559,0	76.217,8	73.316,2
11.10 Samgöngur.....	19.240,6	8.388,0	1.740,6	43.540,4	72.909,6	70.136,3
11.20 Fjarskipti.....	1.486,5	534,9		11,9	2.033,3	2.004,5
11.30 Stjórnsýsla innviðaráðuneytis.....	1.170,3	97,9		6,7	1.274,9	1.175,4
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti.....	22.567,8	17.442,5	10.603,4	1.430,7	52.044,4	45.859,7
15 Orkumál.....	259,5	6.133,2	5.193,9		11.586,6	11.586,6
15.10 Stjórnun og þróun orkumála.....	259,5	6.133,2	5.193,9		11.586,6	11.586,6
17 Umhverfismál.....	21.870,1	11.309,3	5.030,2	1.423,6	39.633,2	33.542,8
17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla.....	5.655,1	923,9		1.215,6	7.794,6	6.131,8
17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands.....	5.616,5	252,3		171,2	6.040,0	3.729,8
17.30 Meðhöndlun úrgangs.....	5.623,8	5.949,4		1,7	11.574,9	11.406,9
17.40 Varnir vegna náttúruvá.....	371,6		4.651,4		5.023,0	5.023,0
17.50 Stjórnsýsla umhverfismála.....	4.603,1	4.183,7	378,8	35,1	9.200,7	7.251,3
18 Menning, listir, íþróttir og æskulýðsmál.....	438,2		379,3	7,1	824,6	730,3
18.20 Menningarstofnanir.....	438,2			1,1	439,3	403,0
18.30 Menningarsjóðir.....			379,3	6,0	385,3	327,3
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti.....	87.208,2	17.744,6	30.964,6	1.501,0	137.418,4	116.337,7
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar.....	1.285,5	4.435,8	30.827,7	72,2	36.621,2	35.645,0
07.10 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknum.....	202,0	58,3	12.211,4	36,7	12.508,4	12.350,3
07.20 Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar.....	1.083,5	4.377,5	18.616,3	35,5	24.112,8	23.294,7

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstrar- framlög	Rekstrar- tilfærsur	Fjármagns- tilfærsur	Fjárfestingar- framlög	Heildar- fjárheimild	Framlag úr ríkissjóði
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	13.419,3	6.157,2	136,9	310,0	20.023,4	17.504,3
18.10 Safnamál	5.517,5	378,1	127,9	176,3	6.199,8	5.320,1
18.20 Menningarstofnanir	7.457,8	856,8	9,0	133,7	8.457,3	6.850,9
18.30 Menningarsjóðir	444,0	4.922,3			5.366,3	5.333,3
19 Fjölmíðlun	6.815,4	659,6		1,0	7.476,0	7.476,0
19.10 Fjölmíðlun	6.815,4	659,6		1,0	7.476,0	7.476,0
21 Háskólastig	65.335,3	6.487,5		1.115,6	72.938,4	55.409,0
21.10 Háskólar og rannsóknastarfsemi	63.070,8	1.498,7		1.102,7	65.672,2	49.126,6
21.30 Stuðningur við námsmenn	2,8	4.974,0			4.976,8	4.976,8
21.40 Stjórnsýsla menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðune	2.261,7	14,8		12,9	2.289,4	1.305,6
22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála	352,7	4,5		2,2	359,4	303,4
22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig	352,7	4,5		2,2	359,4	303,4
19 Vaxtagjöld ríkissjóðs.....	125.388,6				125.388,6	89.909,1
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi.....	125.388,6				125.388,6	89.909,1
33.10 Fjármagnskostnaður.....	125.388,6				125.388,6	89.909,1
Samtals.....	906.117,0	619.227,9	60.451,9	86.389,5	1.672.186,3	1.520.929,5
Aðlaganir gagnvart GFS-staðli					-65.603,4	
þar af aðlögun vegna rekstrartekna					-15.845,8	
þar af vegna tapaðra krafna					-90,0	
þar af vegna endurgreiðslu VSK til opinberra aðila					18.900,0	
þar af vegna sölu fastafjármuna					-803,9	
þar af vegna framsetningar lífeyrisskuldbindinga					-60.575,6	
þar af v/ afskrifta skattkrafna					-7.188,1	
Samtals skv. GFS staðli					1.606.582,9	1.520.929,5

Ýmis ákvæði

Lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir

5. gr.

Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, er heimilað að taka lán, endurlána, veita ríkisábyrgðir og fleira eftir því sem kveðið er á um í ákvæðum þessarar greinar:

1. Að taka lán allt að 290 ma.kr., eða jafngildi þeirrar fjárhæðar í erlendri mynt, og ráðstafa því í samræmi við ákvæði þessara laga.
2. Að taka lán allt að 78,7 ma.kr. til fjármögnunar á eigin fé Seðlabanka Íslands verði eftir því kallað á grundvelli heimildar í 3. mgr. 40. gr. laga nr. 92/2019, um Seðlabanka Íslands. Eftirstöðvar innkallanlegs eigin fjár færast upp við hver áramót með hækkun vísitölu neysluverðs.
3. Að taka lán allt að 140 ma.kr., eða jafngildi þeirrar fjárhæðar í erlendri mynt, til viðbótar lántöku samkvæmt lið 1 hér að framan, t.a.m. í því skyni að efla gjaldeyrisforða eða endurfjármagna eldri lán, verði það talið hagkvæmt. Heimilt er að endurlána Seðlabanka Íslands lán sem tekin eru til að styrkja gjaldeyrisforðann.
4. Að endurlána allt að 10 ma.kr. til Menntasjóðs námsmanna til að fjármagna útlán nýs lánakerfis námsmanna. Öll útlán í nýju lánakerfi verði fjármögnuð með endurláni úr ríkissjóði og beinum framlögum ríkissjóðs vegna styrkja.
5. Að endurlána allt að 20 ma.kr. til Húsnæðissjóðs vegna útlána sjóðsins að sömu fjárhæð. Þar af eru hlutdeildarlán 4 ma.kr.
6. Að endurlána eignasafni Ríkiseigna allt að 1,5 ma.kr. vegna meiri háttar endurbóta og breytinga á húsnæði sem safnið hefur til umráða.
7. Að endurlána allt að 5 ma.kr. til Bygðastofnunar.
8. Að endurlána allt að 7 ma.kr. til Betri samgangna ohf., sbr. 8 gr. laga nr. 81/2020, um heimild til að stofna opinbert hlutafélag um uppbyggingu samgönguinnviða á höfuðborgarsvæðinu.
9. Að endurlána allt að 2 ma.kr. til Fasteigna Háskóla Íslands ehf. vegna endurbóta á fasteign við Stakkahlíð sem áformað er að nýta undir háskólastarfsemi.
10. Að heimila Happraðtti Háskóla Íslands að endurlána allt að 6 ma.kr. til Fasteigna Háskóla Íslands ehf. til að standa undir umsýslu, viðhaldi og framkvæmdum á fasteignum sem nýttar eru undir starfsemi Háskóla Íslands, sbr. ákvæði laga nr. 13/1973 um Happraðtti Háskóla Íslands.
11. Að heimila ÍSOR að taka allt að 100 m.kr. lán á almennum markaði til að standa undir endurnýjun á sérhæfðum tækjabúnaði stofnunarinnar.
12. Ýmis ákvæði.
  - 12.1. Erlendar fjárhæðir skulu miðast við kaupgengi íslensku krónunnar samkvæmt gengisskráningu Seðlabanka Íslands á staðfestingardegi fjárlaga.
  - 12.2. Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, er heimilt að stækka áður útgefna flokka ríkisbréfa og ríkisvixla sem ekki eru komnir á gjalddaga.
  - 12.3. Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, er heimilt að gefa út vaxta-skiptasamninga í því skyni að stýra vaxtaáhættu ríkissjóðs fyrir allt að 50 ma.kr.

- 12.4. Fjármála- og efnahagsráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, getur heimilað þeim aðilum sem njóta ríkisábyrgðar á lántökum sínum:
- a. að taka lán í því skyni að endurgreiða fyrir gjalddaga eftirstöðvar eldri lána þegar hagstæðari kjör eru talin bjóðast;
  - b. að stofna til skulda- og vaxtaskipta og nýta aðra möguleika sem bjóðast á markaði til þess að tryggja viðkomandi aðila gegn verulegum vaxta- eða gengisbreytingum;
  - c. að taka ný lán til endurgreiðslu skammtímalána sem tekin eru á grundvelli heimilda í lið 2, að hluta eða öllu leyti, án þess að lánssamningur um þau falli úr gildi enda sé ekki dregið á slíka lánssamninga að nýju nema lagaheimild liggi fyrir.
- 12.5. Hyggist aðilar, sem njóta ríkisábyrgðar á lántökum sínum, nýta sér heimildir skv. lið 2 eða 11.4 skulu þeir gæta ákvæða 2. mgr. 5. gr. laga nr. 43/1990, um lánasýslu ríkisins.

Heimildir ráðherra

6. gr.

Fjármála- og efnahagsráðherra er heimilt:

Eftirgjöf gjalda.

- 1.1 Að fella niður eða endurgreiða virðisaukaskatt af efniskostnaði og sérfræðipjónustu sem keypt er fyrir styrktarfé vegna rannsóknar Hjartaverndar á heilbrigði öldrunar.
- 1.2 Að heimila endurgreiðslu virðisaukaskatts af sérhæfðum íþróttabúnaði fyrir fatlaða íþróttamenn, enda liggur fyrir staðfesting um að Sjúkratryggingar Íslands veiti ekki styrk vegna kaupa á íþróttabúnaðinum.

Sala fasteigna.

- 2.1 Að selja eignarhlut ríkisins í húsnæði á vegum grunn-, framhalds- og sérskóla ásamt háskólum í tengslum við endurskipulagningu starfseminnar.
- 2.2 Að selja eignarhlut ríkisins í húsnæði á vegum heilbrigðisstofnana, sjúkrahúsa eða í heilbrigðistengdri starfsemi í tengslum við endurskipulagningu starfseminnar.
- 2.3 Að selja húsnæði dómstóla, lögreglu- og sýslumannsembættta og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði í tengslum við endurskipulagningu starfseminnar.
- 2.4 Að selja óhentugar eða óhagkvæmar húseignir utanríkisþjónustunnar erlendis og kaupa eða leigja hentugra húsnæði.
- 2.5 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti fasteignum ríkisins við Guðrúnartún 6, Borgartún 5 og 7 í Reykjavík.
- 2.6 Að selja Laugaveg 162–166 í Reykjavík og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði.
- 2.7 Að selja Hverfisgötu 113–115 í Reykjavík og kaupa eða leigja hentugra húsnæði fyrir lögregluna á höfuðborgarsvæðinu og ríkislögreglustjóra.
- 2.8 Að selja Tollhúsið við Tryggvagötu 19 í Reykjavík.
- 2.9 Að selja Skógarhlíð 6 í Reykjavík.
- 2.10 Að selja Ármúla 1a í Reykjavík og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði.
- 2.11 Að selja fasteignir í eigu ríkisins við Stakkahlíð í Reykjavík.
- 2.12 Að selja Austurstræti 19 í Reykjavík og Vesturvör 2 í Kópavogi og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur og Landsrétt.
- 2.13 Að selja Kópavogsbraut 1c í Kópavogi eða færa eignina til Vigdísarholts ehf. í formi hlutafjár.
- 2.14 Að selja eða leigja fasteignir í eigu ríkisins við Kópavogsbraut 5a–c í Kópavogi.
- 2.15 Að selja eða leigja fasteignir í eigu ríkisins á Vífilsstöðum í Garðabæ sem nýtast ekki undir starfsemi á vegum ríkisins.
- 2.16 Að selja eignarhlut ríkisins í Hafnarstræti 99–101 á Akureyri og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði.
- 2.17 Að selja íbúðarhús á leigulóð á jörðinni Langekru í Rangárþingi ytra.
- 2.18 Að selja eyðibýli og húsarústir sem henta vel til endurbyggingar á leigulóð.
- 2.19 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti flugstöð á Þingeyri.
- 2.20 Að selja eignarhlut ríkisins í Stíllholti 16–18 á Akranesi og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði.
- 2.21 Að selja eða leigja húsnæði í eigu ríkisins við Árleyni í Reykjavík.
- 2.22 Að selja húsnæði við Brjánslæk í Vesturbyggð.
- 2.23 Að selja Víkurbraut 7 á Höfn í Hornafirði og kaupa eða leigja aðra aðstöðu undir starfsemi Vegagerðarinnar.
- 2.24 Að heimila ÁTVR að selja Austurstræti 10a í Reykjavík og Hólabraut 16 á Akureyri.

- 2.25 Að heimila Happraðtti Háskóla Íslands að selja eignarhlut í Bildshöfða 16 í Reykjavík og kaupa eða leigja hentugra húsnæði.
- 2.26 Að heimila Fasteignum Háskóla Íslands ehf. að selja Aragötu 9 og 14 í Reykjavík.
- 2.27 Að selja Rauðarárstíg 25 og Skuggasund 1–3 í Reykjavík.
- 2.28 Að selja Sundstræti 28 á Ísafirði.
- 2.29 Að selja eða leigja Grensásveg 9 í Reykjavík.
- 2.30 Að selja húsnæði á vegum Lands og skógar og kaupa eða leigja annað hentugra húsnæði í tengslum við endurskipulagningu starfseminnar.
- 2.31 Að selja fasteignina Lækjarbakka við Geldingalæk í Rangárbíngi ytra.
- 2.32 Að selja fasteignina Hátún 10D, Reykjavík.
- 2.33 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti fasteignum við Nauthólsveg 58 á Reykjavíkurflogvelli.
- 2.34 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti fasteigninni Fífilbrekku í Ölfusi og Aðalgötu 23 á Sauðarárkróki.
- 2.35 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti fasteignum ríkisins á Hólum í Hjaltadal í tengslum við endurskipulagningu á húsnæðismálum Háskólans á Hólum og leigja eða kaupa annað hentugra húsnæði.
- 2.36 Að selja Suðurgötu 39 í Reykjavík.

Ráðstöfun lóða, spildna og jarða.

- 3.1 Að selja land ríkisins við Blikastaðaveg í Reykjavík.
- 3.2 Að selja lóð í eigu ríkisins við Þjórsárgötu og Þorragötu í Reykjavík.
- 3.3 Að selja eignarhlut ríkisins í lóð að Frakkastíg 23 í Reykjavík.
- 3.4 Að selja eða leigja landspildur ríkisins á Reykjanesi.
- 3.5 Að selja sumarhúsaloðir, íbúðarloðir og spildur í eigu ríkisins, sem leigðar hafa verið til langs tíma, til leigjenda á grundvelli óháðs verðmats enda liggi ekki sérstakir almannahagsmunir að baki eignarhaldi ríkisins.
- 3.6 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jarðir sem ekki eru nýttar til ábúðar í því skyni að koma þeim í ábúð eða nýta þær á annan hátt.
- 3.7 Að heimila Jarðasjóði að ganga til samninga við ábúendur ríkisjarða um breytingar á ábúðarsamningum yfir í nýtt leigufyrirkomulag auk uppgjörs á eignum á viðkomandi leigujörð sé eignarhald í blandaðri eigu ríkisins og ábúandans.
- 3.8 Að heimila Jarðasjóði að selja áveitulönd að hluta eða öllu leyti aftur til upprunajarða eða á almennum markaði.
- 3.9 Að heimila Jarðasjóði að kaupa jarðir eða jarðahluta vegna náttúruverndar, menningarminja, útivistar eða annarrar hagnýtingar sem þjónar almannahagsmunum.
- 3.10 Að heimila Jarðasjóði í samráði við Land og skóg að selja eða leigja uppgrædd landgræðslulönd að hluta eða öllu leyti aftur til eigenda upprunajarða í samræmi við ákvæði jarðalaga eða á almennum markaði.
- 3.11 Að selja land við Hvanneyri sem ekki nýtist undir starfsemi Landbúnaðarháskóla Íslands.
- 3.12 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jarðirnar Hól og Skriðustekk í Fjarðabyggð.
- 3.13 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jörðina Syðri-Bakka í Hörgársveit og jarðirnar Háls og Saurbæ í Eyjafjarðarsveit.
- 3.14 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jörðina Brattholtshjáleigu í Árborg.
- 3.15 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja landspilduna Skarð í Skeiða- og Gnúpverjahreppi.
- 3.16 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jörðina Hofstaði í Reykhólahreppi.
- 3.17 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jarðirnar Bakkakot 2, Syðri-Steinsmýri 1 og Nýjabæ auk íbúðarhúss á jörðinni Ásum í Skaftárhreppi.

- 3.18 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jörðina Kollafoss í Húnaþingi vestra.
- 3.19 Að selja jarðir og eignir í eigu ríkisins við Halldórsstaði í Laxárdal í Þingeyjarsveit.
- 3.20 Að heimila Jarðasjóði að selja eða leigja jörðina Írafell í Skagafirði.
- 3.21 Að ganga til samninga við KFUM varðandi ráðstöfun lóða í Vatnaskógi.
- 3.22 Að heimila ráðstöfun á landi í eigu ríkisins til landnýtingar í þágu loftslagsmála, s.s. kolefnisbindingar eða samdráttar í losun með skógrækt, endurheimt eða verndun vistkerfa, að undangenginni greiningu á því, m.a. út frá náttúrufari, hvort tiltekið land henti undir slíka nýtingu.
- 3.23 Að heimila ráðstöfun á landi Fells í Suðursveit með sérleyfis- eða rekstrarleyfis-samningum vegna áforma um uppbyggingu á innviðum á Jökulsárlóni.
- 3.24 Að heimila ráðstöfun á landi Skriðufells í Skeiða- og Gnúpverjahreppi vegna áforma um uppbyggingu á starfsemi eða innviðum við Þjórsárdal.
- 3.25 Að heimila ráðstöfun á landi Mógilsár í Reykjavík með sérleyfis- eða rekstrarleyfis-samningum vegna áforma um uppbyggingu á þjónustumiðstöð og svifferju í Esjuhlíðum.
- 3.26 Að heimila ráðstöfun á landi og öðrum innviðum ríkisins á friðlýstum svæðum með sérleyfis- og rekstrarleyfissamningum vegna reksturs þjónustu og annarrar afþreyingar innan slíkra svæða.
- 3.27 Að heimila Jarðasjóði að selja jarðirnar Önundarhorn og Gíslakot í Rangárþingi eystra.
- 3.28 Að ganga til samninga við Minjavernd og Stórð um ráðstöfun á landi Ólafsdals í Gilsfirði.

Kaup og leiga fasteigna.

- 4.1 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir aðalskrifstofur ráðuneyta.
- 4.2 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir hjúkrunarrými aldraðra í samræmi við áform um fjölgun slíkra rýma.
- 4.3 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir heilbrigðisstofnanir, sjúkrahús eða heilbrigðistengda starfsemi vegna endurskipulagningar eða hagræðingar á starfseminni.
- 4.4 Að kaupa eða leigja hentugt húsnæði fyrir hverfisstöðvar lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu.
- 4.5 Að kaupa sumarbústaði í þjóðgarðinum á Þingvöllum og jarðir eða spildur í næsta nágrenni hans.
- 4.6 Að kaupa eða taka á leigu viðbótarhúsnæði fyrir framhaldsskóla og háskóla í tengslum við sameiningar, breytingar eða hagræðingu á starfseminni.
- 4.7 Að leigja út húsnæði í eigu ríkisins á almennum markaði sem ekki nýtist undir opinbera starfsemi meðan önnur ráðstöfun er til skoðunar.
- 4.8 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir meðferðarheimili og þjónustustofnanir fatlaðra.
- 4.9 Að kaupa að tillögu Þjóðminjasafns Íslands fasteignir með mikið minjasögulegt gildi til varðveislu í húsasafni stofnunarinnar.
- 4.10 Að taka á leigu fasteignir fyrir búsetu- og vistunarúrræði á vegum stjórnvalda.
- 4.11 Að kaupa eða leigja starfs- og dvalarástöðu fyrir starfsmenn í þjóðgörðum og á öðrum náttúruverndarsvæðum.
- 4.12 Að kaupa eða leigja skrifstofu- eða atvinnuhúsnæði vegna þarfa einstakra ríkisstofnana verði það talið nauðsynlegt vegna endurskipulagningar á starfsemi þeirra eða til að stuðla að bættri nýtingu og auknu hagræði í rekstri ríkisins.
- 4.13 Að kaupa eða leigja geymsluhúsnæði vegna þarfa ríkisstofnana.
- 4.14 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir Fjarskiptastofu.
- 4.15 Að kaupa eða leigja hentugt húsnæði fyrir Þjóðleikhúsið og Íslenska dansflokkinn.
- 4.16 Að nýta eignir sem heimilt er að selja sem endurgjald við kaup og leigu skrifstofu- eða atvinnuhúsnæðis vegna þarfa ríkisins.
- 4.17 Að kaupa eða leigja fasteign fyrir starfsemi lögreglu, tollgæslu og annarra viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu.

- 4.18 Að heimila Fasteignum Háskóla Íslands ehf. að kaupa eða leigja húsnæði fyrir starfsemi Háskóla Íslands og endurleigja til háskólans.
- 4.19 Að kaupa eða leigja húsnæði undir heimavist á vegum Fjölbautaskóla Suðurlands.
- 4.20 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir varaéintakasafn Landsbókasafns Íslands – Háskóla-bókasafns.
- 4.21 Að kaupa eða leigja húsnæði vegna þarfa Listasafns Íslands og selja annað húsnæði í tengslum við endurskipulagningu starfseminnar.
- 4.22 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir Rannsóknarnefnd samgönguslysa.
- 4.23 Að kaupa hesthús við Brúnastaði í Hjaltadal vegna hestafræðideildar Háskólans á Hólum.
- 4.24 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir Háskólann á Akureyri.
- 4.25 Að kaupa eða leigja húsnæði fyrir úrræði á vegum ríkisins vegna búsetu barna með fjölþættan vanda.

Kaup og sala hlutabréfa og aðrar ráðstafanir vegna umsýslu félaga.

- 5.1 Að selja eignarhlut ríkisins í Sparisjóði Austurlands hf.
- 5.2 Að nýta samningsbundinn eða lögbundinn rétt til innlausnar eða kaupa á hlutum í fjármálafyrirtækjum sem að hluta eru í eigu ríkisins.
- 5.3 Að nýta samningsbundinn rétt til að breyta láni Vaðlaheiðarganga hf. í hlutafé eða annan rétt til að taka við hlutafé í félaginu.
- 5.4 Að selja eignarhlut ríkisins í Endurvinnslunni hf.
- 5.5 Að selja eignarhlut ríkisins í Vísindagarðinum ehf. í Múlaþingi.
- 5.6 Að selja óverulega eignarhluti ríkisins í félögum.
- 5.7 Að selja eignarhluti í félögum í eigu háskóla sem þeir hafa eignast á grundvelli 26. gr. laga um opinbera háskóla, nr. 85/2008, og heimila ráðstöfun á söluandvirði eignarhluta til viðkomandi háskóla.
- 5.8 Að ganga til samninga við eigendur Landsnets ohf. um kaup eða tilfærslu eignarhluta í félaginu til ríkissjóðs.
- 5.9 Að auka við hlutafé í opinberum félögum í því skyni að auka fjárfestingargetu eða bregðast við meiri háttar rekstrarvanda.
- 5.10 Að leggja Fasteignum Háskóla Íslands ehf. til fasteignir í eigu ríkissjóðs sem nýttar verða undir háskólastarfsemi, eða tengda starfsemi, með útgáfu skuldabréfs eða lánalínu.
- 5.11 Að heimila Háskóla Íslands að stofna sérstakt félag utan um eignarhald á rannsóknar- eða sprotafyrirtækjum sem háskólinn hefur aðkomu að.
- 5.12 Að koma á fót fasteignaþróunarfélagi og færa þar inn þróunareignir í eigu ríkisins sem stendur ekki til að nota undir starfsemi á vegum ríkisins.
- 5.13 Að selja eða ráðstafa með öðrum hætti eignarhlut ríkisins í Eignarhaldsfélagi Suðurnesja hf.
- 5.14 Að heimila Happraðtti Háskóla Íslands að koma á fót einkahlutafélagi til að annast rekstur happraðttisvéla.

Samningar um framkvæmdir, rekstur og afmörkuð verkefni.

- 6.1 Að ganga á grundvelli útboðs til samninga um framleiðslu ökuskírteina til allt að sex ára.
- 6.2 Að ákveða að gengið verði á grundvelli útboðs til samninga um stærri hugbúnaðarkerfi eða skýjaumhverfi fyrir ríkisaðila til allt að 10 ára.
- 6.3 Að ganga á grundvelli útboðs til samninga um varnarbúnað og þjónustu tengdum honum fyrir starfsemi lögreglunnar til allt að 10 ára.
- 6.4 Að ganga til samninga um rekstur Vaktstöðvar siglinga til allt að 10 ára.

Ýmsar heimildir.

- 7.1 Að selja, leigja eða ráðstafa með öðrum hætti landi eða lóðum á Ásbrú og í nágrenni Keflavíkurflugvallar vegna áframhaldandi þróunar á svæðinu.
- 7.2 Að ganga til samninga við Minjavernd eða Stórð um afhendingu og endurnýjun fasteigna sem ekki eru nýttar af hálfu ríkisins en nauðsynlegt þykir að vernda, einkum vegna menningarsjónarmiða.
- 7.3 Að þiggja að gjöf fasteignir á Litlabæ í Skötufirði og Hraunskirkju í Keldudal til varðveislu í húsasafni Þjóðminjasafns Íslands.
- 7.4 Að greiða kostnað vegna nauðsynlegra breytinga á húsnæði þegar stofnanir á vegum ríkisins eru í hagræðingarskyni færðar milli fasteigna í eigu ríkisins og/eða fasteigna sem ríkið hefur tekið á langtímaleigu.
- 7.5 Að færa innra leiguverð fasteigna sem færðar verða í umsjón Framkvæmdasýslu – Ríkiseigna nær leiguverði sambærilegra eigna á sama markaðssvæði og eftir atvikum að undirbúa breytingar á fjárheimildum vegna þessa. Jafnframt að hækka leiguverð fasteigna í umsjón stofnunarinnar í samræmi við kostnað vegna endurbóta á einstökum eignum.
- 7.6 Að selja eða leigja ferjuna Herjólf III.
- 7.7 Að heimila sjúkrahúsum og Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins að taka þátt í eða eiga samstarf við fyrirtæki sem vinna að vísindarannsóknnum og þróun nýjunga á sviði heilbrigðismála og læknisfræði. Samningar sem fela í sér fjárskuldbindingar skulu lagðir fyrir ráðherra heilbrigðismála og fjármála til staðfestingar.
- 7.8 Að afsala, í samráði við utanríkisráðuneyti, flugbrautakerfi, tengdu akbrautakerfi og flughlöðum á Keflavíkurflugvelli, til Isavia ohf. enda verði þjóðréttarlegar skuldbindingar Íslands vegna varnar- og öryggismála tryggðar sem og varnar- og öryggishagsmunir landsins. Hafa skal samráð við fjárlaganefnd og utanríkismálanefnd Alþingis áður en heimildin er nýtt.
- 7.9 Að ganga til samninga um uppgjör á lífeyrisskuldbindingum sem myndast hafa í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins vegna starfsemi sjálfseignarstofnana og félagasamtaka sem kostuð eru af ríkissjóði.
- 7.10 Að ganga til samninga um uppgjör á lífeyrisskuldbindingum sem myndast hafa í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og lífeyrissjóðum sveitarfélaga vegna samreksturs ríkis og sveitarfélaga.
- 7.11 Að nýta svigrúm sem kann að myndast vegna óreglulegra tekna ríkissjóðs, jákvæðrar sjóðstöðu eða annarra eigna ríkisins til þess að greiða inn á skuldbindingar ríkissjóðs vegna B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins.
- 7.12 Að leggja Seðlabanka Íslands til eigið fé, verði eftir því kallað á grundvelli sérstakrar heimildar í 3. mgr. 40. gr. laga nr. 92/2019, um Seðlabanka Íslands. Eftirstöðvar innkallanlegs eigin fjár færast upp við hver áramót með hækkun á vísitölu neysluverðs.
- 7.13 Að ganga til samninga við Reykjavíkurborg um nýtt fyrirkomulag eignarhalds og rekstrar fasteignarinnar Hörpu.
- 7.14 Að heimila Nýsköpunarsjóðnum Kríu, sem er sprota- og nýsköpunarsjóður í eigu ríkisins, að fjárfesta fyrir allt að 1.000 m.kr. í samræmi við fjárfestingaráætlun sjóðsins og að greiða allt að 500 m.kr. vegna innköllunar vegna sjóðafjárfestinga. Jafnframt að ákveða að gengisáhætta Kríu vegna fjárfestingarloforða í erlendri mynt verði hjá ríkissjóði.
- 7.15 Að auka hlut Íslands í Alþjóðaframfarastofnuninni (IDA) fyrir allt að 749 m.kr. í samræmi við ákvörðun stjórnar stofnunarinnar um aukin stofnfjárframlög aðildarríkja Alþjóðabankans.
- 7.16 Að auka hlut Íslands í Norræna þróunarsjóðnum (NDF) fyrir allt að 66 m.kr. í samræmi við ákvörðun stjórnar sjóðsins.

- 7.17 Að veita stofnframlag í Nýsköpunarsjóð Atlantshafsbandalagsins fyrir hönd Íslands fyrir allt að 400 m.kr.
- 7.18 Að veita bakábyrgð vegna þátttöku Íslands í InvestEU fyrir allt að 2,6 ma.kr.
- 7.19 Að auka við hlut Íslands í Þróunarbanka Evrópuráðsins í samræmi við ákvörðun stjórnar bankans fyrir allt að 81 m.kr.
- 7.20 Að auka hlut Íslands í Endurreisnar- og þróunarbanka Evrópu (EBRD) fyrir allt að 600 m.kr. í samræmi við ákvörðun stjórnar sjóðsins
- 7.21 Að kaupa blendingsbréf Alþjóðabanka til enduruppbyggingar og framþróunar (IBRD) fyrir hönd Íslands fyrir allt að 150 m.kr.
- 7.22 Að færa eignir og fjárfestingarheimildir sem hafa verið nýttar milli málaflokka á þann fjárlagalið sem til stendur að hagnýta eða varðveita tiltekna eign. Sé um að ræða flutning eigna milli A1-hluta í A2-hluta fjárlaga er heimilt að fella niður fjárveitingu og umbreyta í lán eða eigið fé til hlutaðeigandi umsýsluaðila.
- 7.23 Að kaupa og selja fasteignir milli eignasafna ríkisins sem falla undir A-hluta með láni eða eigin fé enda hafi það ekki áhrif á samstæðu A-hluta ríkissjóðs.
- 7.24 Að heimila ráðstöfun á losunarheimildum, í samráði við ráðherra loftslagsmála, sem tilheyra íslenska ríkinu í viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda til móts við loftslagsskuldbindingar íslenska ríkisins.
- 7.25 Að heimila ráðstöfun á losunarheimildum til flugrekenda, í samráði við ráðherra loftslagsmála, sem tilheyra íslenska ríkinu í viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir gróðurhúsalofttegunda.
- 7.26 Að standa að stofnun sjóðs um verk Jóns Leifs tónskálds og ráðstöfun eigna og réttinda úr dánarbúi sonar Jóns Leifs til slíks sjóðs sem annars myndu renna til ríkissjóðs.
- 7.27 Að heimila Jarðasjóði að ráðstafa brunabótum til viðhalds eða endurbóta á mannvirkjum á ríkisjörðum eða spildum þar sem brunatjón hefur orðið.
- 7.28 Að fella niður bundið eigin fé hjá ríkisaðilum í A1-hluta í samræmi við markmið laga um opinber fjármál.

m.kr.

Rekstrar-
grunnurGreiðslu-
grunnur

Sundurliðun 1

Tekjur ríkissjóðs (A1-hluta)**I Skatttekjur****111 Skattar á tekjur og hagnað**

111.1.0	Tekjuskattur einstaklinga og staðgreiðsla	304.200,0	294.400,0
111.2.1	Tekjuskattur, lögaðilar	152.000,0	147.500,0
111.2.2	Sérstakur fjársýsluskattur	7.900,0	7.900,0
	Skattar á tekjur og hagnað, lögaðilar	159.900,0	155.400,0
111.3	Fjármagnstekjuskattur	85.400,0	77.900,0
	Skattar á tekjur og hagnað	549.500,0	527.700,0

112 Skattar á launagreiðslur og vinnuafl

112.1	Markaðsgjald	1.331,0	1.309,0
112.6	Gjald til jöfn. og lækk. á örorkubyrði lífeyrissj. .	8.195,0	8.216,0
112.7	Fjársýsluskattur, almennur	4.400,0	4.410,0
	Skattar á launagreiðslur og vinnuafl	13.926,0	13.935,0

113 Eignarskattar

113.3.1	Erfðafjárskattur	11.900,0	11.700,0
113.5.1	Skipulagsgjald	763,0	763,0
113.6.5	Brunabótamatsgjald	513,0	361,0
113.6.6	Fasteignamatsgjald	1.151,0	862,0
	Eignarsk., reglubundnir, ótaldir annars stað .	1.664,0	1.223,0
	Eignarskattar	14.327,0	13.686,0

114 Skattar á vöru og þjónustu

114.1.1	Virðisaukaskattur	465.600,0	460.800,0
114.1.4.1	Stimpilgjald	7.840,0	7.840,0
	Almennir skattar á vöru og þjónustu	473.440,0	468.640,0
114.2.1	Vörugjald af ökutækjum	17.700,0	17.700,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
114.2.2.4	Kolefnisgjald	14.530,0	14.530,0
114.2.3.1	Áfengisgjald	26.700,0	26.700,0
114.2.3.10	Tóbaksgjald	4.550,0	4.550,0
114.2.3.11	Gjald á rafrettuvökva	1.760,0	1.760,0
114.2.3.12	Gjald á nikótínvörur	2.860,0	2.860,0
114.2.4.1	Skilagjald og umsýsluþóknun á einnota umbúð .	6.000,0	6.000,0
114.2.4.5	Úrvinnslugjald	5.531,0	5.531,0
114.2.4.6	Gjald á flúoraðar gróðurhúsalofttegundir (F-gö .	30,0	30,0
114.2.5.6	Jöfnunargjald vegna dreifingar raforku	2.798,1	2.798,1
114.2.8	Vörugjöld af rafmagni og heitu vatni	834,1	834,1
114.2.9	Ýmis vörugjöld	18,2	18,2
	Vörugjöld	83.311,4	83.311,4
114.4.1	Eftirlitsgjald Fjármálaeftirlitsins	3.830,2	3.830,2
114.4.2	Ofanflóðasjóðsgjald	5.009,0	5.009,0
114.4.3	Byggingaröryggisgjald	851,0	701,0
114.4.7	Varaflugvallagjald	1.630,0	1.630,0
114.4.9	Gistináttaskattur	3.450,0	3.615,0
114.4.10	Innviðagjald á skemmtiferðaskip	1.185,0	1.185,0
114.4.12	Forvarnagjald vegna innviða á Reykjanesskaga .	1.071,0	1.071,0
	Sértækir þjónustuskattar	17.026,2	17.041,2
114.5.1.7	Bifreiðagjald	13.950,0	13.950,0
114.5.1.8	Kílómetragjald vegna notkunar bifreiða	37.056,5	37.056,5
114.5.2	Neyslu- og leyfisskattar, aðrir en á bifreiðar ...	1.271,2	1.254,4
114.5.2.1.0	Leyfi fyrir atvinnustarfsemi og tengd leyfi	109,6	116,1
114.5.2.1.1	Skráningargjöld fyrirtækja	973,3	1.023,3
114.5.2.1.2	Eftirlitsgjöld á fyrirtæki	307,3	305,7
114.5.2.1.2.8	Lyfjaeftirlitsgjald	229,0	229,0
114.5.2.1.2.25	Leyfis- og árgjöld Póst- og fjarskiptastofnunar .	223,9	223,9
114.5.2.1.2.29	Umferðaröryggisgjald	188,2	204,3
114.5.2.2.2	Sala á heimildum til losunar gróðurhúsaloftteg .	3.340,0	240,0
114.5.2.4.1.3	Gjald fyrir Schengen-vegabréfaáritanir	760,0	760,0
	Neyslu- og leyfisskattar	58.409,0	55.363,2
	Skattar á vöru og þjónustu	632.186,6	624.355,8

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
115	Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti		
115.1	Tollar og önnur aðflutningsgjöld	7.170,4	7.170,4
	Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	7.170,4	7.170,4
116	Aðrir skattar		
116.1	Aðrir skattar á atvinnurekstur	1.177,9	771,9
116.1.6	Gjald á bankastarfsemi	7.400,0	7.400,0
116.1.7	Gjald á lánastofnanir til umboðsmanns skuldar .	370,9	370,9
	Aðrir skattar á atvinnurekstur	8.948,8	8.542,8
116.2.81	Gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra	3.740,0	3.610,0
116.2.82	Gjald vegna Ríkisútværpsins ohf.	6.810,0	6.500,0
	Ýmsir skattar, ekki á atv.rekstur eða skattar	10.550,0	10.110,0
	Aðrir skattar	19.498,8	18.652,8
	Skatttekjur, samtals	1.236.608,8	1.205.500,0

II Tryggingagjöld

121	Tryggingagjöld vegna almannatrygginga		
121.2.1.1	Tryggingagjald, almennt, hluti lífeyristrygging .	92.931,0	91.242,0
121.2.1.6	Tryggingagjald, almennt, hluti Fæðingarorlofs .	29.273,0	28.790,0
121.2.2.1	Hluti Atvinnuleysistrygg.sjóðs í atv.trygg.gjald .	35.927,0	35.334,0
121.2.3.71	Ábyrgðargjald vegna launa	1.331,0	1.309,0
	Tryggingagjöld v. alm.trygginga, lögaðilar . .	159.462,0	156.675,0
121.3.0	Hluti Trygg.sj. sjálfst. starf. einstakl. í atv.trygg	126,0	124,0
121.8.1	Slysatryggingagjald vegna sjómanna	335,0	330,0
	Tryggingagjöld vegna almannatrygginga . . .	159.923,0	157.129,0
	Tryggingagjöld, samtals	159.923,0	157.129,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
III	Fjárframlög		
132	Fjárframlög frá alþjóðastofnunum		
132.1	Fjárframlög frá alþjóðastofn., rekstrarframlög . .	4.151,1	4.151,1
132.2	Fjárframlög frá alþj.stofn., fjárfestingarframl. . .	278,0	278,0
	Fjárframlög frá alþjóðastofnunum	4.429,1	4.429,1
133	Fjárframlög frá öðrum opinberum aðilum		
133.1	Fjárframl. frá öðrum opinb. aðilum, rekst.framl. .	362,1	362,1
133.1.1	Hluti sveitarfélaga í innheimtukostnaði	2.110,0	2.110,0
133.1.7	Viðbótarframl. sveitarfél. v. líf.skuldbind. grun .	40,0	40,0
133.1.20	Fjárframlög frá hinu opinbera, rekstrarframlög .	1.114,0	1.114,0
	Fjárframl. frá öðrum opinb. aðilum, rekst.fr .	3.626,1	3.626,1
133.2	Fjárframl. f. öðrum opinb. aðilum, fjárfest.fram .	29,8	29,8
	Fjárframlög frá öðrum opinberum aðilum . .	3.655,9	3.655,9
	Fjárframlög, samtals	8.085,0	8.085,0
IV	Aðrar tekjur		
141	Eignatekjur		
141.1.0.1	Vextir af skammtímakröfum	6.204,1	6.204,1
141.1.0.2	Vaxtatekjur af endurlánum ríkissjóðs	17.392,7	16.901,8
141.1.0.3	Verðbótaþáttur vaxtatekna vegna GFS-reikning	18.193,2	0,0
141.1.2.1	Dráttarvextir af sköttum á tekjur og hagnað . . .	9.300,0	9.100,0
141.1.3.1	Vaxtatekjur stofn. sem færast h. ríkissj. skv. G .	819,2	819,2
	Vaxtatekjur	51.909,2	33.025,1
141.2.1	Arðgreiðslur frá erlendum aðilum	40,0	40,0
141.2.2	Arðgreiðslur frá innlendum aðilum	55.160,0	55.160,0
	Arðgreiðslur	55.200,0	55.200,0
141.3	Hluti af tekjum B-hluta fyrirtækja	1.622,0	1.622,0
141.5	Leigutekjur	186,4	184,0
141.5.20	Veiðigjald fyrir veiðiheimildir	20.890,0	20.600,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
141.5.22	Gjaldtaka v. fiskeldis	2.670,0	2.300,0
	Leigutekjur	23.746,4	23.084,0
141.6.21	Tekjur vegna Vaðlaheiðarganga	500,0	0,0
	Eignatekjur	132.977,6	112.931,1
142	Sala á vöru og þjónustu		
142.2.1.1.1	Ríkisábyrgðargjald og áhættugjald v. ríkisábyr .	100,0	100,0
142.2.1.2	Innritunargjöld í háskóla og framhaldsskóla . . .	1.639,3	1.639,3
142.2.1.4	Prófgjöld	70,2	70,2
142.2.1.5	Vottorðsgjöld	223,2	223,2
142.2.1.6	Aðgangur að skrá	638,4	638,4
142.2.1.7	Eftirlitsgjöld	2.609,7	2.609,7
142.2.1.7.3	Tollaftirlitsgjöld	20,3	20,3
142.2.1.7.4	Tollgæslugjöld	11,5	11,5
142.2.1.8	Neyslu- og leyfisgjöld, ýmis	2.097,0	2.097,0
142.2.1.8.8	Vegabréf	820,0	820,0
142.2.1.8.9	Ökuskírteini	215,0	215,0
142.2.1.8.10	Þinglýsingar	295,0	295,0
142.2.2.1	Dómsmálagj. og gjöld fyrir embættisverk sýslu .	670,0	670,0
	Neyslu- og leyfisgjöld	9.409,6	9.409,6
142.3.1.0	Þjónusta	21.368,3	21.368,3
142.3.2	Vörusala	7.021,8	7.021,8
142.3.3	Ýmsar tekjur	8.148,5	8.148,5
	Tilfall. sala stofn. ekki í mark.tengdri starfs. .	36.538,6	36.538,6
	Sala á vöru og þjónustu	45.948,2	45.948,2
143	Sektir og skaðabætur		
143.0	Sektir og skaðabætur ríkisaðila í A-hluta	46,6	46,6
143.1	Lögreglustjórasedktir og dómsektir	54,3	54,3
143.1.1	Lögreglustjórasedktir	1.420,0	1.420,0
143.1.2	Dómsektir	2.350,0	2.350,0
	Lögreglustjórasedktir og dómsektir	3.824,3	3.824,3
143.2	Sektir af skatttekjum	608,0	598,0
143.2.1	Skattsektir	680,0	680,0
	Sektir af skatttekjum	1.288,0	1.278,0

m.kr.		Rekstrar- grunnur	Greiðslu- grunnur
	Sektir og skaðabætur	5.158,9	5.148,9
144	Frjálsar tilfærsl. aðrar en fjárframl. (styrkir)		
144.1.2.0	Frjálsar tilfærsl. aðrar en styrkir, rekst.framl. . . .	1.856,7	1.856,7
144.2	Frj. tilfærsl. aðrar en styrkir, fjárfest.framl.	161,7	161,7
	Frj. tilfærsl. aðrar en styrkir, rekstrarframl. .	1.856,7	1.856,7
	Frjálsar tilfærsl. aðrar en fjárframl. (styrkir .	2.018,4	2.018,4
145	Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur		
145.0	Ýmsar tekjur og óskilgr. tekj., ríkisaðilar í A-hl .	343,0	343,0
145.1.2.1	Innborganir í Ábyrgðasjóð launa úr gjaldþrotab .	183,3	183,3
	Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur	526,3	526,3
	Aðrar tekjur, samtals	186.629,4	166.572,9
	Heildartekjur samtals	1.591.246,2	1.537.286,9

m.kr.

Sundurliðun 2

Fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluta) eftir málaflokkum og ráðuneytum**01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess****01.10 Alþingi***00 Æðsta stjórn ríkisins*

Rekstrarframlög	5.093,3
Rekstrartilfærslur	119,9
Fjárfestingarframlög	119,7
Heildarfjárheimild	5.332,9
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-38,9
Framlag úr ríkissjóði	5.294,0

01.20 Eftirlitsstofnanir Alþingis*00 Æðsta stjórn ríkisins*

Rekstrarframlög	1.627,2
Rekstrartilfærslur	25,5
Fjárfestingarframlög	13,9
Heildarfjárheimild	1.666,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-170,3
Framlag úr ríkissjóði	1.496,3

01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess, heildargjöld	6.999,5
Rekstrartekjur	-209,2
Framlag úr ríkissjóði	6.790,3
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

02 Dómstólar

02.10 Hæstiréttur

00 Æðsta stjórn ríkisins

Rekstrarframlög	296,7

Heildarfjárheimild	296,7

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	296,7

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	303,1

Fjárfestingarframlög	2,5

Heildarfjárheimild	305,6

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	305,6

02.20 Héraðsdómstólar

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	2.493,4

Fjárfestingarframlög	19,9

Heildarfjárheimild	2.513,3

Fjármögnun:

Rekstrartekjur	-1,7

Framlag úr ríkissjóði	2.511,6

m.kr.

02.30 Landsréttur*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	1.018,2
Fjárfestingarframlög	4,0
Heildarfjárheimild	1.022,2
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	1.022,2

02.40 Dómsstólasýslan*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	416,3
Fjárfestingarframlög	48,2
Heildarfjárheimild	464,5
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	464,5

02 Dómsstólar, heildargjöld	4.602,3
Rekstrartekjur	-1,7
Framlag úr ríkissjóði	4.600,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

03 Æðsta stjórnssýsla

03.10 Embætti forseta Íslands

00 Æðsta stjórn ríkisins

Rekstrarframlög	406,9
Fjárfestingarframlög	11,8
Heildarfjárheimild	418,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	418,7

03.20 Ríkisstjórn

00 Æðsta stjórn ríkisins

Rekstrarframlög	854,7
Heildarfjárheimild	854,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	854,7

03.30 Forsætisráðuneyti

01 Forsætisráðuneyti

Rekstrarframlög	1.320,0
Rekstrartilfærslur	35,3
Fjárfestingarframlög	604,3
Heildarfjárheimild	1.959,6
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	1.959,6

	m.kr.
03 Æðsta stjórnsýsla, heildargjöld	3.233,0
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	3.233,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

04 Utanríkismál

04.10 Utanríkisþjónusta og stjórnsýsla utanríkismála

03 Utanríkisráðuneyti

Rekstrarframlög	7.255,4
Rekstrartilfærslur	148,4
Fjárfestingarframlög	188,3
Heildarfjárheimild	7.592,1
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-570,6
Framlag úr ríkissjóði	7.021,5

04.20 Utanríkisviðskipti

03 Utanríkisráðuneyti

Rekstrartilfærslur	1.214,0
Heildarfjárheimild	1.214,0
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	1.214,0

04.30 Samstarf um öryggis- og varnarmál

03 Utanríkisráðuneyti

Rekstrarframlög	6.696,1
Rekstrartilfærslur	3.501,8
Fjárfestingarframlög	206,4
Heildarfjárheimild	10.404,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-136,5
Framlag úr ríkissjóði	10.267,8

m.kr.

04.50 Samningsbundin framlög vegna fjölþjóðasamstarfs*03 Utanríkisráðuneyti*

Rekstrartilfærslur	3.943,9

Heildarfjárheimild	3.943,9

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	3.943,9

04 Utanríkismál, heildargjöld	23.154,3

Rekstrartekjur	-707,1

Framlag úr ríkissjóði	22.447,2

Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla

05.10 Skattar og innheimta

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	10.759,5
Fjárfestingarframlög	94,8
Heildarfjárheimild	10.854,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-727,3
Framlag úr ríkissjóði	10.127,0

05.20 Eignaumsýsla ríkisins

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	1.877,1
Fjárfestingarframlög	1.101,9
Heildarfjárheimild	2.979,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.887,3
Framlag úr ríkissjóði	1.091,7

05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	5.028,9
Fjárfestingarframlög	125,0
Heildarfjárheimild	5.153,9
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.968,9
Framlag úr ríkissjóði	3.185,0

m.kr.

05.40 Stjórnarsýsla ríkisfjármála*09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti*

Rekstrarframlög	7.893,8
Rekstrartilfærslur	876,9
Fjárfestingarframlög	2.073,9
Heildarfjárheimild	10.844,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.654,2
Framlag úr ríkissjóði	9.190,4

05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla, heildargjöld 29.831,8

Rekstrartekjur	-6.237,7
Framlag úr ríkissjóði	23.594,1
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

06 Hagskýrslugerð og grunnskrár

06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál

01 Forsætisráðuneyti

Rekstrarframlög	2.056,2
Fjárfestingarframlög	25,9
Heildarfjárheimild	2.082,1
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-240,9
Framlag úr ríkissjóði	1.841,2

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.249,0
Fjárfestingarframlög	49,5
Heildarfjárheimild	1.298,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-458,2
Framlag úr ríkissjóði	840,3

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	59,9
Heildarfjárheimild	59,9
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	59,9

06 Hagskýrslugerð og grunnskrár, heildargjöld	3.440,5
Rekstrartekjur	-699,1
Framlag úr ríkissjóði	2.741,4
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar

07.10 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknum

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	33,1
Fjármagnstilfærslur	464,5
Heildarfjárheimild	497,6
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	497,6

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	202,0
Rekstrartilfærslur	58,3
Fjármagnstilfærslur	12.211,4
Fjárfestingarframlög	36,7
Heildarfjárheimild	12.508,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-158,1
Framlag úr ríkissjóði	12.350,3

07.20 Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	67,0
Fjárfestingarframlög	0,6
Heildarfjárheimild	67,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-21,5
Framlag úr ríkissjóði	46,1

m.kr.

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.083,5
Rekstrartilfærslur	4.377,5
Fjármagnstilfærslur	18.616,3
Fjárfestingarframlög	35,5
Heildarfjárheimild	24.112,8

Fjármögnun:

Rekstrartekjur	-818,1
Framlag úr ríkissjóði	23.294,7

07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar, heildargjöld	37.186,4
Rekstrartekjur	-997,7
Framlag úr ríkissjóði	36.188,7
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

08 Sveitarfélög og byggðamál

08.10 Framlög til sveitarfélaga

10 Innviðaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.287,7
Rekstrartilfærslur	36.248,4
Heildarfjárheimild	37.536,1
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	37.536,1

08.20 Byggðamál

01 Forsætisráðuneyti

Rekstrarframlög	65,9
Heildarfjárheimild	65,9
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	65,9

10 Innviðaráðuneyti

Rekstrarframlög	25,5
Rekstrartilfærslur	1.801,2
Heildarfjárheimild	1.826,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	1.826,7

08 Sveitarfélög og byggðamál, heildargjöld	39.428,7
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	39.428,7
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

09 Almanna- og réttaröryggi

09.10 Löggæsla

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	27.948,0
Rekstrartilfærslur	528,0
Fjárfestingarframlög	779,3
Heildarfjárheimild	29.255,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.275,6
Framlag úr ríkissjóði	27.979,7

09.20 Landhelgi

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	9.168,1
Fjármagnstilfærslur	53,5
Fjárfestingarframlög	126,0
Heildarfjárheimild	9.347,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-692,1
Framlag úr ríkissjóði	8.655,5

m.kr.

09.30 Ákærvald og réttarvarsla*01 Forsætisráðuneyti*

Rekstrarframlög	390,0
Fjárfestingarframlög	2,5
Heildarfjárheimild	392,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-11,8
Framlag úr ríkissjóði	380,7

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	2.119,4
Fjárfestingarframlög	10,1
Heildarfjárheimild	2.129,5
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	2.129,5

09.40 Réttaraðstoð og bætur*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	2.670,6
Rekstrartilfærslur	52,4
Heildarfjárheimild	2.723,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-619,6
Framlag úr ríkissjóði	2.103,4

m.kr.

09.50 Fullnustumál*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	3.631,9
Rekstrartilfærslur	3,7
Fjárfestingarframlög	2.650,7
Heildarfjárheimild	6.286,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-189,9
Framlag úr ríkissjóði	6.096,4

09 Almanna- og réttaröryggi, heildargjöld	50.134,2
Rekstrartekjur	-2.789,0
Framlag úr ríkissjóði	47.345,2
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnsýsla dómsmála

10.10 Persónuvernd

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	389,0
Fjárfestingarframlög	4,0
Heildarfjárheimild	393,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-4,9
Framlag úr ríkissjóði	388,1

10.20 Trúmál

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.650,4
Rekstrartilfærslur	7.995,9
Heildarfjárheimild	9.646,3
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	9.646,3

10.30 Sýslumenn

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	4.168,1
Fjárfestingarframlög	63,3
Heildarfjárheimild	4.231,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-132,9
Framlag úr ríkissjóði	4.098,5

m.kr.

10.40 Stjórnssýsla dómsmálaráðuneytis*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	2.012,2
Rekstrartilfærslur	88,7
Fjárfestingarframlög	605,5
Heildarfjárheimild	2.706,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-147,4
Framlag úr ríkissjóði	2.559,0

10.50 Útlendingamál*06 Dómsmálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	3.484,9
Fjárfestingarframlög	62,0
Heildarfjárheimild	3.546,9
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-49,8
Framlag úr ríkissjóði	3.497,1

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	3.033,3
Heildarfjárheimild	3.033,3
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	3.033,3

10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnssýsla dómsmála, heildargjöld	23.557,3
Rekstrartekjur	-335,0
Framlag úr ríkissjóði	23.222,3
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

11 Samgöngu- og fjarskiptamál

11.10 Samgöngur

10 Innviðaráðuneyti

Rekstrarframlög	19.240,6
Rekstrartilfærslur	8.388,0
Fjármagnstilfærslur	1.740,6
Fjárfestingarframlög	43.540,4
Heildarfjárheimild	72.909,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-2.773,3
Framlag úr ríkissjóði	70.136,3

11.20 Fjarskipti

10 Innviðaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.486,5
Rekstrartilfærslur	534,9
Fjárfestingarframlög	11,9
Heildarfjárheimild	2.033,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-28,8
Framlag úr ríkissjóði	2.004,5

m.kr.

11.30 Stjórnarsýsla innviðaráðuneytis*10 Innviðaráðuneyti*

Rekstrarframlög	1.170,3
Rekstrartilfærslur	97,9
Fjárfestingarframlög	6,7
Heildarfjárheimild	1.274,9
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-99,5
Framlag úr ríkissjóði	1.175,4

11 Samgöngu- og fjarskiptamál, heildargjöld	76.217,8
Rekstrartekjur	-2.901,6
Framlag úr ríkissjóði	73.316,2
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

12 Landbúnaður

12.10 Stjórnun landbúnaðarmála

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	3.367,1
Rekstrartilfærslur	19.778,8
Fjárfestingarframlög	69,1
Heildarfjárheimild	23.215,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.073,6
Framlag úr ríkissjóði	22.141,4

12.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	752,5
Rekstrartilfærslur	127,9
Heildarfjárheimild	880,4
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	880,4

12.60 Stjórnsýsla atvinnuvegaráðuneytis

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.460,9
Fjárfestingarframlög	10,6
Heildarfjárheimild	1.471,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-32,3
Framlag úr ríkissjóði	1.439,2

	m.kr.
12 Landbúnaður, heildargjöld	25.566,9
Rekstrartekjur	-1.105,9
Framlag úr ríkissjóði	24.461,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

13 Sjávarútvegur og fiskeldi

13.10 Stjórnun sjávarútvegs og fiskeldis

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.317,7
Rekstrartilfærslur	869,2
Fjárfestingarframlög	30,1
Heildarfjárheimild	2.217,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-169,2
Framlag úr ríkissjóði	2.047,8

13.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í sjávarútvegi

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	5.902,7
Rekstrartilfærslur	120,8
Fjármagnstilfærslur	400,0
Fjárfestingarframlög	260,1
Heildarfjárheimild	6.683,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.967,8
Framlag úr ríkissjóði	4.715,8

13 Sjávarútvegur og fiskeldi, heildargjöld	8.900,6
Rekstrartekjur	-2.137,0
Framlag úr ríkissjóði	6.763,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

14 Ferðaþjónusta

14.10 Ferðaþjónusta

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	780,8
Rekstrartilfærslur	1.129,9
Fjármagnstilfærslur	489,6
Fjárfestingarframlög	2,3
Heildarfjárheimild	2.402,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-46,3
Framlag úr ríkissjóði	2.356,3

14 Ferðaþjónusta, heildargjöld	2.402,6
Rekstrartekjur	-46,3
Framlag úr ríkissjóði	2.356,3
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

15 Orkumál

15.10 Stjórnun og þróun orkumála

14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti

Rekstrarframlög	259,5
Rekstrartilfærslur	6.133,2
Fjármagnstilfærslur	5.193,9
Heildarfjárheimild	11.586,6
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	11.586,6

15 Orkumál, heildargjöld	11.586,6
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	11.586,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

16 Markaðseftirlit og neytendamál

16.10 Markaðseftirlit og neytendamál

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	917,6
Rekstrartilfærslur	20,2
Fjárfestingarframlög	7,0
Heildarfjárheimild	944,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-13,8
Framlag úr ríkissjóði	931,0

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrartilfærslur	3.602,4
Heildarfjárheimild	3.602,4
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	3.602,4

16.20 Stjórnsýsla atvinnumála og nýsköpunar

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	212,5
Rekstrartilfærslur	135,9
Heildarfjárheimild	348,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-16,2
Framlag úr ríkissjóði	332,2

	m.kr.
16 Markaðseftirlit og neytendamál, heildargjöld	4.895,6
Rekstrartekjur	-30,0
Framlag úr ríkissjóði	4.865,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

17 Umhverfismál

17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla

01 Forsætisráðuneyti

Rekstrarframlög	824,6
Fjárfestingarframlög	31,2
Heildarfjárheimild	855,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-701,2
Framlag úr ríkissjóði	154,6

14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti

Rekstrarframlög	5.655,1
Rekstrartilfærslur	923,9
Fjárfestingarframlög	1.215,6
Heildarfjárheimild	7.794,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.662,8
Framlag úr ríkissjóði	6.131,8

m.kr.

17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands*14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti*

Rekstrarframlög	5.616,5
Rekstrartilfærslur	252,3
Fjárfestingarframlög	171,2
Heildarfjárheimild	6.040,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-2.310,2
Framlag úr ríkissjóði	3.729,8

17.30 Meðhöndlun úrgangs*14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti*

Rekstrarframlög	5.623,8
Rekstrartilfærslur	5.949,4
Fjárfestingarframlög	1,7
Heildarfjárheimild	11.574,9
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-168,0
Framlag úr ríkissjóði	11.406,9

17.40 Varnir vegna náttúruvá*14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti*

Rekstrarframlög	371,6
Fjármagnstilfærslur	4.651,4
Heildarfjárheimild	5.023,0
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	5.023,0

m.kr.

17.50 Stjórnarsýsla umhverfismála*14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti*

Rekstrarframlög	4.603,1
Rekstrartilfærslur	4.183,7
Fjármagnstilfærslur	378,8
Fjárfestingarframlög	35,1
Heildarfjárheimild	9.200,7
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-449,4
Framlag úr ríkissjóði	7.251,3
Viðskiptahreyfingar	1.500,0

17 Umhverfismál, heildargjöld	40.489,0
Rekstrartekjur	-5.291,6
Framlag úr ríkissjóði	33.697,4
Viðskiptahreyfingar	1.500,0

m.kr.

18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál

18.10 Safnamál

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	5.517,5
Rekstrartilfærslur	378,1
Fjármagnstilfærslur	127,9
Fjárfestingarframlög	176,3
Heildarfjárheimild	6.199,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-879,7
Framlag úr ríkissjóði	5.320,1

18.20 Menningarstofnanir

14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti

Rekstrarframlög	438,2
Fjárfestingarframlög	1,1
Heildarfjárheimild	439,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-36,3
Framlag úr ríkissjóði	403,0

m.kr.

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	7.457,8
Rekstrartilfærslur	856,8
Fjármagnstilfærslur	9,0
Fjárfestingarframlög	133,7
Heildarfjárheimild	8.457,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.606,4
Framlag úr ríkissjóði	6.850,9

18.30 Menningarsjóðir*14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti*

Fjármagnstilfærslur	379,3
Fjárfestingarframlög	6,0
Heildarfjárheimild	385,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-58,0
Framlag úr ríkissjóði	327,3

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	444,0
Rekstrartilfærslur	4.922,3
Heildarfjárheimild	5.366,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-33,0
Framlag úr ríkissjóði	5.333,3

m.kr.

18.40 Íþróttta- og æskulýðsmál*02 Mennta- og barnamálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	369,4
Rekstrartilfærslur	1.626,3
Fjárfestingarframlög	2.146,0
Heildarfjárheimild	4.141,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	4.141,7

18 Menning, listir, íþróttta- og æskulýðsmál, heildargjöld	24.989,7
Rekstrartekjur	-2.613,4
Framlag úr ríkissjóði	22.376,3
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

19 Fjölmiðlun

19.10 Fjölmiðlun

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	6.815,4
Rekstrartilfærslur	659,6
Fjárfestingarframlög	1,0
Heildarfjárheimild	7.476,0

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	7.476,0

19 Fjölmiðlun, heildargjöld	7.476,0
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	7.476,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

20 Framhaldsskólastig

20.10 Framhaldsskólar

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrarframlög	49.578,4
Rekstrartilfærslur	1.191,2
Fjármagnstilfærslur	40,1
Fjárfestingarframlög	570,8
Heildarfjárheimild	51.380,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-2.212,5
Framlag úr ríkissjóði	49.168,0

20.20 Tónlistarfræðsla

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	812,1
Heildarfjárheimild	812,1
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	812,1

20.30 Vinnustaðanám og styrkir

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrarframlög	9,5
Rekstrartilfærslur	383,1
Heildarfjárheimild	392,6
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	392,6

m.kr.

20.40 Jöfnun námskostnaðar*02 Mennta- og barnamálaráðuneyti*

Rekstrartilfærslur	726,2

Heildarfjárheimild	726,2

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	726,2

20 Framhaldsskólastig, heildargjöld	53.311,4

Rekstrartekjur	-2.212,5

Framlag úr ríkissjóði	51.098,9

Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

21 Háskólastig

21.10 Háskólar og rannsóknastarfsemi

04 Atvinnuvegaráðuneyti

Rekstrarframlög	232,0

Heildarfjárheimild	232,0

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	232,0

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	63.070,8

Rekstrartilfærslur	1.498,7

Fjárfestingarframlög	1.102,7

Heildarfjárheimild	65.672,2

Fjármögnun:

Rekstrartekjur	-16.545,6

Framlag úr ríkissjóði	49.126,6

21.30 Stuðningur við námsmenn

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	2,8

Rekstrartilfærslur	4.974,0

Heildarfjárheimild	4.976,8

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	4.976,8

m.kr.

21.40 Stjórnsýsla menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytis*17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti*

Rekstrarframlög	2.261,7
Rekstrartilfærslur	14,8
Fjárfestingarframlög	12,9
Heildarfjárheimild	2.289,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-983,8
Framlag úr ríkissjóði	1.305,6

21 Háskólastig, heildargjöld	73.170,4
Rekstrartekjur	-17.529,4
Framlag úr ríkissjóði	55.641,0
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála

22.10 Leikskóla- og grunnskólastig

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.022,1
Rekstrartilfærslur	593,8
Heildarfjárheimild	1.615,9
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	1.615,9

22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrarframlög	327,5
Rekstrartilfærslur	1.853,3
Heildarfjárheimild	2.180,8
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	2.180,8

17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti

Rekstrarframlög	352,7
Rekstrartilfærslur	4,5
Fjárfestingarframlög	2,2
Heildarfjárheimild	359,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-56,0
Framlag úr ríkissjóði	303,4

m.kr.

22.30 Stjórnsýsla mennta- og barnamála*02 Mennta- og barnamálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	2.686,3
Rekstrartilfærslur	18,8
Fjárfestingarframlög	11,9
Heildarfjárheimild	2.717,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-371,5
Framlag úr ríkissjóði	2.345,5

22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála, heildargjöld . .	6.873,1
Rekstrartekjur	-427,5
Framlag úr ríkissjóði	6.445,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

23 Sjúkrahúspjónusta

23.10 Sérhæfð sjúkrahúspjónusta

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	139.795,8
Rekstrartilfærslur	346,2
Fjármagnstilfærslur	4.111,0
Fjárfestingarframlög	23.749,1
Heildarfjárheimild	168.002,1
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-9.800,7
Framlag úr ríkissjóði	158.201,4

23.20 Almenn sjúkrahúspjónusta

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	19.621,4
Fjárfestingarframlög	363,7
Heildarfjárheimild	19.985,1
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-2.072,4
Framlag úr ríkissjóði	17.912,7

23.30 Erlend sjúkrahúspjónusta

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrartilfærslur	4.306,7
Heildarfjárheimild	4.306,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	4.306,7

	m.kr.
23 Sjúkrahúspjónusta, heildargjöld	192.293,9
Rekstrartekjur	-11.873,1
Framlag úr ríkissjóði	180.420,8
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa

24.10 Heilsugæsla

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	49.691,6
Fjárfestingarframlög	163,7
Heildarfjárheimild	49.855,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.428,7
Framlag úr ríkissjóði	48.426,6

24.20 Sérfræðiþjónusta og hjúkrun

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	12,0
Rekstrartilfærslur	37.277,1
Heildarfjárheimild	37.289,1
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	37.289,1

24.30 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	581,6
Rekstrartilfærslur	9.929,8
Fjárfestingarframlög	9,6
Heildarfjárheimild	10.521,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-326,8
Framlag úr ríkissjóði	10.194,2

m.kr.

24.40 Sjúkraflutningar*08 Heilbrigðisráðuneyti*

Rekstrarframlög	3.221,0
Rekstrartilfærslur	1.892,7
Heildarfjárheimild	5.113,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	5.113,7

24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa, heildargjöld	102.779,1
Rekstrartekjur	-1.755,5
Framlag úr ríkissjóði	101.023,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta

25.10 Hjúkrunar- og dvalarrými

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	3.595,6
Rekstrartilfærslur	895,0
Fjármagnstilfærslur	2.684,6
Heildarfjárheimild	7.175,2
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	7.175,2

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	77.332,3
Fjárfestingarframlög	12,5
Heildarfjárheimild	77.344,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-4.591,3
Framlag úr ríkissjóði	72.753,5

25.20 Endurhæfingarþjónusta

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	8.693,9
Heildarfjárheimild	8.693,9
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	8.693,9

	m.kr.
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta, heildargjöld	93.213,9
Rekstrartekjur	-4.591,3
Framlag úr ríkissjóði	88.622,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

26 Lyf og lækningavörur

26.10 Lyf

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	17.063,2
Rekstrartilfærslur	19.353,9
Heildarfjárheimild	36.417,1
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	36.417,1

26.30 Hjálpartæki

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrartilfærslur	8.852,8
Heildarfjárheimild	8.852,8
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	8.852,8

26 Lyf og lækningavörur, heildargjöld	45.269,9
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	45.269,9
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

27 Örorka og málefni fatlaðs fólks

27.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, örorkulífeyrir

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	114.741,1

Heildarfjárheimild	114.741,1

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	114.741,1

27.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, örorka

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	17.391,2

Heildarfjárheimild	17.391,2

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	17.391,2

27.30 Málefni fatlaðs fólks

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	82,9

Fjárfestingarframlög	0,3

Heildarfjárheimild	83,2

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	83,2

m.kr.

27.40 Aðrar örorkugreiðslur (Önnur velferðarmál, lífeyristrygg.)*07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	0,2
Rekstrartilfærslur	406,1
Heildarfjárheimild	406,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-11,3
Framlag úr ríkissjóði	395,0

27 Örorka og málefni fatlaðs fólks, heildargjöld	132.621,8
Rekstrartekjur	-11,3
Framlag úr ríkissjóði	132.610,5
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

28 Málefni aldraðra

28.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, lífeyrir aldraðra

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	115.704,5

Heildarfjárheimild	115.704,5

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	115.704,5

28.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	0,1

Rekstrartilfærslur	11.246,9

Heildarfjárheimild	11.247,0

Fjármögnun:

Rekstrartekjur	-7,3

Framlag úr ríkissjóði	11.239,7

28.30 Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, óta.

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	2,0

Rekstrartilfærslur	612,6

Heildarfjárheimild	614,6

Fjármögnun:

Rekstrartekjur	-1,0

Framlag úr ríkissjóði	613,6

		m.kr.
28	Málefni aldraðra, heildargjöld	127.566,1
	Rekstrartekjur	-8,3
	Framlag úr ríkissjóði	127.557,8
	Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

29 Fjölskyldumál

29.10 Barnabætur

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrartilfærslur	21.000,0

Heildarfjárheimild	21.000,0

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	21.000,0

29.20 Fæðingarorlof

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	28.783,5

Heildarfjárheimild	28.783,5

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	28.783,5

29.30 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, fjölskyldur

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrartilfærslur	664,8

Heildarfjárheimild	664,8

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	664,8

m.kr.

29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn*01 Forsætisráðuneyti*

Rekstrarframlög	91,0
Fjárfestingarframlög	1,4
Heildarfjárheimild	92,4
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	92,4

02 Mennta- og barnamálaráðuneyti

Rekstrarframlög	4.944,4
Rekstrartilfærslur	4.374,1
Fjárfestingarframlög	215,3
Heildarfjárheimild	9.533,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-135,5
Framlag úr ríkissjóði	9.398,3

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	545,0
Rekstrartilfærslur	439,0
Heildarfjárheimild	984,0
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	439,0
Viðskiptahreyfingar	545,0

m.kr.

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.890,1
Rekstrartilfærslur	10.647,3
Fjárfestingarframlög	509,6
Heildarfjárheimild	13.047,0
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-4,0
Framlag úr ríkissjóði	13.043,0

29.50 Bætur til eftirlifenda*07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti*

Rekstrartilfærslur	615,3
Heildarfjárheimild	615,3
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	615,3

29.60 Bætur vegna veikinda og slysa*08 Heilbrigðisráðuneyti*

Rekstrarframlög	94,5
Rekstrartilfærslur	3.027,8
Heildarfjárheimild	3.122,3
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-112,0
Framlag úr ríkissjóði	3.010,3

m.kr.

29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna*02 Mennta- og barnamálaráðuneyti*

Rekstrartilfærslur	71,8

Heildarfjárheimild	71,8

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	71,8

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.509,0

Rekstrartilfærslur	3.150,8

Heildarfjárheimild	4.659,8

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	4.659,8

29 Fjölskyldumál, heildargjöld	82.574,7

Rekstrartekjur	-251,5

Framlag úr ríkissjóði	81.778,2

Viðskiptahreyfingar	545,0

m.kr.

30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi

30.10 Vinnumál og atvinnuleysi

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	3.458,1
Rekstrartilfærslur	40.814,4
Fjárfestingarframlög	4,2
Heildarfjárheimild	44.276,7
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-354,2
Framlag úr ríkissjóði	43.922,5

30.20 Vinnumarkaður

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	1.823,6
Rekstrartilfærslur	86,0
Fjárfestingarframlög	24,2
Heildarfjárheimild	1.933,8
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-836,4
Framlag úr ríkissjóði	1.097,4

30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi, heildargjöld	46.210,5
Rekstrartekjur	-1.190,6
Framlag úr ríkissjóði	45.019,9
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

31 Húsnæðis- og skipulagsmál

31.10 Húsnæðismál

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	3.904,6
Rekstrartilfærslur	11.206,0
Fjármagnstilfærslur	8.900,0
Fjárfestingarframlög	259,8
Heildarfjárheimild	24.270,4
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-1.631,1
Framlag úr ríkissjóði	22.639,3

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrartilfærslur	800,0
Heildarfjárheimild	800,0
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	800,0

31.20 Skipulagsmál

07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti

Rekstrarframlög	524,6
Rekstrartilfærslur	306,9
Heildarfjárheimild	831,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-36,7
Framlag úr ríkissjóði	794,8

	m.kr.
31 Húsnæðis- og skipulagsmál, heildargjöld	25.901,9
Rekstrartekjur	-1.667,8
Framlag úr ríkissjóði	24.234,1
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála

32.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit

08 Heilbrigðisráðuneyti

Rekstrarframlög	3.180,4
Rekstrartilfærslur	254,4
Fjárfestingarframlög	30,8
Heildarfjárheimild	3.465,6
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-910,5
Framlag úr ríkissjóði	2.555,1

32.20 Jafnréttismál

06 Dómsmálaráðuneyti

Rekstrarframlög	277,0
Rekstrartilfærslur	120,3
Fjárfestingarframlög	0,9
Heildarfjárheimild	398,2
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-11,7
Framlag úr ríkissjóði	386,5

m.kr.

32.30 Stjórnsýsla heilbrigðismála*08 Heilbrigðisráðuneyti*

Rekstrarframlög	4.435,3
Rekstrartilfærslur	274,3
Fjárfestingarframlög	10,9
Heildarfjárheimild	4.720,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-112,2
Framlag úr ríkissjóði	4.608,3

32.40 Stjórnsýsla félagsmála*07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti*

Rekstrarframlög	4.062,1
Rekstrartilfærslur	310,6
Fjárfestingarframlög	16,8
Heildarfjárheimild	4.389,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-100,0
Framlag úr ríkissjóði	4.289,5

32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála, heildargjöld	12.973,8
Rekstrartekjur	-1.134,4
Framlag úr ríkissjóði	11.839,4
Viðskiptahreyfingar	0,0

m.kr.

33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi

33.10 Fjármagnskostnaður

19 Vaxtagjöld ríkissjóðs

Rekstrarframlög	125.388,6

Heildarfjárheimild	125.388,6

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	89.909,1

Viðskiptahreyfingar	35.479,5

33.20 Ríkisábyrgðir

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Fjárfestingarframlög	110,0

Heildarfjárheimild	110,0

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	20,0

Viðskiptahreyfingar	90,0

33.30 Lífeyrisskuldbindingar

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	80.899,6

Heildarfjárheimild	80.899,6

Fjármögnun:

Framlag úr ríkissjóði	43.205,8

Viðskiptahreyfingar	37.693,8

	m.kr.
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi, heildargjöld	206.398,2
Rekstrartekjur	0,0
Framlag úr ríkissjóði	133.134,9
Viðskiptahreyfingar	73.263,3

m.kr.

34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir

34.10 Almennur varasjóður

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	18.404,4
Rekstrartilfærslur	2.378,3
Fjárfestingarframlög	2.106,0
Heildarfjárheimild	22.888,7
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	22.888,7

34.20 Sértækar fjárráðstafanir

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	141,1
Rekstrartilfærslur	167,5
Fjárfestingarframlög	176,9
Heildarfjárheimild	485,5
Fjármögnun:	
Framlag úr ríkissjóði	485,5

34.30 Afskriftir skattkrafna

09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Rekstrarframlög	7.188,1
Heildarfjárheimild	7.188,1
Fjármögnun:	
Viðskiptahreyfingar	7.188,1

		m.kr.
34	Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir, heildargjöld	30.562,3
	Rekstrartekjur	0,0
	Framlag úr ríkissjóði	23.374,2
	Viðskiptahreyfingar	7.188,1

m.kr.

35 Alþjóðleg þróunarsamvinna

35.10 Þróunarsamvinna

03 Utanríkisráðuneyti

Rekstrarframlög	3.376,1
Rekstrartilfærslur	12.996,4
Heildarfjárheimild	16.372,5
Fjármögnun:	
Rekstrartekjur	-4,9
Framlag úr ríkissjóði	16.367,6

35 Alþjóðleg þróunarsamvinna, heildargjöld	16.372,5
Rekstrartekjur	-4,9
Framlag úr ríkissjóði	16.367,6
Viðskiptahreyfingar	0,0

Greinargerð.

Inngangur

Samkvæmt 42. gr. stjórnarskrárinnar ber að leggja frumvarp til fjárlaga fyrir Alþingi þegar það kemur saman og í þingskapalögum er kveðið á um að frumvarpið skuli lagt fram á fyrsta fundi haustþings sem er annar þriðjudagur í september.

Samkvæmt lögum um opinber fjármál skal frumvarp til fjárlaga sett fram á grundvelli þingsályktunar um fjármálaáætlun og skal það að efni til vera í samræmi við markmið hennar, sbr. 5. og 14. gr. laganna. Það fjárlagafrumvarp sem hér er lagt fram er í samræmi við fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030 sem Alþingi samþykkti í júlí sl.

Um meginefni fjárlagafrumvarpsins er fjallað í fjárlaganefnd Alþingis. Fjallað er um nauðsynlegar lagabreytingar vegna tekjuhliðar fjárlaga og breytingar á almennum lögum sem tengjast afgreiðslu fjárlaga á annan hátt í öðrum fastanefndum Alþingis og eru framangreind frumvörp jafnan afgreidd eigi síðar en í desember.

Stafræn framsetning frumvarps til fjárlaga

Vakin er athygli á því að frumvarp til fjárlaga er birt með stafrænum hætti á vefsíðu Stjórnarráðs Íslands á slóðinni www.fjarlog.is. Lögð er áhersla á að hafa framsetningu frumvarpsins á vefnum skýra og notendavæna. Frumvarpið er ekki prentað en hægt er að nálgast prentvæna útgáfu á vefsíðum Alþingis og Stjórnarráðsins.

Efnisskipan frumvarps til fjárlaga

Í frumvarpinu eru alls sex lagagreinar ásamt tveimur nánari sundurliðunum sem jafnframt hafa lagalegt gildi, fyrir tekju- og útgjaldahlið frumvarpsins.

Efni lagaákvæðanna er sem hér segir:

- Í 1. gr. er birt fjárstreymisyfirlit um meginflokkun tekna og hagræna skiptingu útgjalda-þátta ríkissjóðs (A1-hluti) á þjóðhagsgrunni samkvæmt svonefndum GFS-hagskýrslustaðli (e. Government Finance Statistics) sem sýnir efnahagsleg áhrif ríkisfjármála á aðra geira hagkerfisins. Þá er sett fram hvaða breytingar á peningalegum eignum og skuldum felast í heildarafkomu fjárlagaársins.
- Í 2. gr. er yfirlit yfir sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluti). Niðurstaða rekstrar- og fjárfestingarhreyfinga er hreinn lánsfjárfjöfnuður sem þykir gefa góða mynd af samtímaáhrifum ríkisfjármálanna á efnahagslífið.
- Í 3. gr. er yfirlit yfir skiptingu fjárheimilda ríkissjóðs (A1-hluti) til málefnasviða greindar í rekstur, rekstrartilfærslur, fjármagnstilfærslur og fjárfestingu. Þar eru líka sýndar áætlaðar rekstrartekjur og áætluð heildargjöld fyrir hvert málefnasvið.
- Í 4. gr. er yfirlit yfir fjárheimildir ríkissjóðs (A1-hluti) til málefnasviða og málaflokka sundurgreindar eftir ráðuneytum. Með þessu er ábyrgðarsvið og hlutdeild hvers ráðuneytis innan málefnasviðs skýr en útgjöld á einstökum málefnasviðum geta fallið undir fleiri en eitt ráðuneyti.
- Í 5. gr. er greint frá heimildum fjármála- og efnahagsráðherra til töku nýrra lána og veitingar lána og ríkisábyrgða.
- Í 6. gr. er kveðið á um heimildir fjármála- og efnahagsráðherra til samningsgerða og fjárráðstafana, s.s. að kaupa og selja eignir.

Efni sundurliðananna er sem hér segir:

- Nánari sundurliðun á tekjuáætlun fjárlaga (A1-hluti) í 1. gr. fjárlagafrumvarpsins.
- Nánari sundurliðun á útgjöldum í 3. og 4. gr. frumvarpsins (A1-hluti) eftir málefna-sviðum, málaflokkum og ráðuneytum með hagrænni skiptingu.

Í athugasemdum á eftir lagagreinum er umfjöllun um einstaka þætti frumvarpsins sem skiptist þannig:

- Í fyrsta kafla er fjallað um framvindu efnahags- og ríkisfjármála ásamt áherslum og úrlausnarefnum sem eru fram undan.
- Í öðrum kafla er fjallað um stöðu og horfur í efnahagsmálum fyrir komandi fjárlagaár og hagrænar forsendur stefnumörkunar um ríkisfjármálin.
- Í þriðja kafla er gerð grein fyrir markmiðum í ríkisfjármálum og helstu niðurstöðum frumvarpsins.
- Í fjórða kafla er fjallað um tekjuöflun ríkissjóðs (A1-hluti), helstu skattkerfisbreytingar og skattastyrki.
- Í fimmta kafla er umfjöllun um gjaldahlið frumvarpsins (A1-hluti) þar sem m.a. er greint frá meginbreytingum á útgjaldahlið fyrir næsta fjárlagaár ásamt verðlagsforsendum gjaldahliðar.
- Í sjötta kafla er fjallað um fjárreiður ríkisaðila í A2- og A3-hluta og gerð grein fyrir flokkun ríkisaðila, áætlanir A2-hluta ríkisaðila, áætlanir A3-hluta ríkisaðila og helstu lykilstærðir í fjárreiðum þeirra.
- Í sjöunda kafla er fjallað um samstæðuyfirlit A-hluta í heild ásamt rekstraryfirliti A-hluta í heild fyrir árin 2023–2026.
- Í áttunda kafla er fjallað um fjárreiður ríkisaðila í B-hluta og gerð grein fyrir áætlun um rekstrarafkomu, arðgreiðslur, fjárfestingar, lántökur og lánveitingar.
- Í níunda kafla er umfjöllun um efnahag, lántökur, endurlán og ríkisábyrgðir.
- Í tíunda kafla eru skýringar á heimildum í frumvarpinu til samningsgerðar og fjárráðstafana.
- Í ellefta kafla er gerð grein fyrir áhættuskuldbindingum sem geta varðað fjárhag ríkissjóðs.
- Í tólfta kafla er yfirlit yfir lagabreytingar sem nauðsynlegar eru til að áætlanir um gjöld og öflun tekna, sem fram koma í frumvarpinu, nái fram að ganga.
- Þar á eftir eru birtar greinargerðir ráðuneyta þar sem fjallað er um skiptingu fjárheimilda eftir málefnasviðum og málaflokkum (A1-hluti), breytingar fjárheimilda fyrir næsta fjárlagaár og helstu aðgerðir málaflokka fyrir næsta ár.
- Loks er í viðauka fjallað um reikningshaldslega framsetningu ríkisfjármálanna, auk þess sem helstu tölulegu niðurstöður frumvarpsins eru settar fram í sérstökum töfluviðauka.

Innihald fylgirits með fjárlagafrumvarpi

Samkvæmt lögum um opinber fjármál skal leggja fram fylgirit með frumvarpi til fjárlaga sem sýnir sundurliðun á tekjum ríkissjóðs og skiptingu á fjárheimildum til málaflokka í fjárveitingar til ríkisaðila í A1-hluta, annarra verkefna og í varasjóði málaflokka. Fylgirit fjárlaga er ekki eiginlegur hluti af sjálfum fjárlögunum heldur til nánari útskýringar á þeim. Hægt er að nálgast fylgiritið með stafrænum hætti á vef Stjórnarráðsins.

Efni fylgiritisins er sem hér segir:

- Nánari sundurliðun á tekjuáætlun fjárlaga í 1. gr.
- Sundurliðun fjárveitinga eftir hagrænni skiptingu.
- Sundurliðun fjárveitinga eftir ráðuneytum og málaflokkum.
- Yfirlit fjárveitinga eftir stofnunum og verkefnum.
- Forsendur fjárveitinga samkvæmt reiknilíkönum.
- Yfirlit yfir skuldbindandi þjónustu- og styrktarsamninga.

Áréttað skal að í fylgiriti eru birtar áætlanir um fjárveitingar til stofnana og verkefna til næstu tveggja ára eftir fjárlagaárið sem eru ekki skuldbindandi fyrir Alþingi þar sem fjárlög gilda einungis til eins árs í senn.

1 Áherslur og forgangsmál

Á átta mánuðum í ríkisstjórn hefur margt áunnist. Markvissar aðgerðir til umbóta og hagræðingar hafa þegar haft jákvæð áhrif á horfur í efnahagslífinu og aukið stöðugleika ríkisfjármálanna. Síðustu ár hafa verið þjóðinni erfið. Ítrekuð áföll sem hafa haft neikvæð áhrif á efnahaginn og ósjálfbær útgjaldavöxtur hjá ríkinu hafa valdið sveiflum og ýtt undir verðbólgu. Fyrir vikið hafa vextir af lánum verið of háir í of langan tíma. Að snúa því við krefst mikils aga, varfærni og festu við stjórn ríkisfjármála. Tiltrú á efnahagsstefnuna er forsenda þess að verðbólga geti hjaðnað og þannig skapað skilyrði fyrir lækkun vaxta. Það mikilvægasta sem ríkisfjármálastefnan getur lagt af mörkum er að setja skýr og metnaðarfull markmið og standa við þau. Það er forgangsmál ríkisstjórnarinnar.

Ríkisfjármálastefna stjórnvalda birtist í fjármálastefnu og fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030. Þar eru sett skýr markmið um niðurgreiðslu skulda ríkissjóðs og stöðvun hallareksturs eigi síðar en árið 2027, samhliða því sem forgangsraðað er í þágu innviðafjárfestingar. Fjárlagafrumvarpið snýst um að fylgja þeim markmiðum eftir af festu. Það er gert með tiltekt og marghátuðum umbótum í rekstri ríkisins. Á sama tíma hefst ríkisstjórnin handa við að efla öryggi og bæta innviði Íslands þar sem þörfin er brýnust.

Í þessu fjárlagafrumvarpi eru stigin stór skref til að ná stöðugleika í efnahagslífinu. Lögð er áhersla á að koma ríkisfjármálunum á rétta braut með því að ráðast í umbætur og hagræðingu, einfalda stjórnsýslu, sameina stofnanir og ná betri stjórn á starfsemi ríkisins í heild. Með þessu skapast um leið svigrúm til fjárfestinga, eflingar öryggis og innviða, svo sem samgönguinnviðum, heilbrigðisþjónustu, löggæslu og öðrum stofnunum sem sinna öryggi borgaranna.

Hallalaus ríkisrekstur 2027

Forsenda árangurs er að fjármála- og efnahagsstjórn landsins markist af framsýni og að útgjaldasveiflur, sem hafa fylgt ofuráherslu stjórnsmálanna á árangur innan kjörtímabils, heyri sögunni til. Mikilvægur liður í því var innleiðing stöðugleikareglu í lög um opinber fjármál sem Alþingi samþykkti í sumar. Í henni felst að varanlegar skorður hafa verið settar við ósjálfbærum útgjaldavexti. Á grundvelli hennar er ekki lengur heimilt að auka ríkisútgjöld umfram vöxt verðmætasköpunar í hagkerfinu og komið hefur verið í veg fyrir að tímabundnum tekjum, sem stafa af uppsveiflu í efnahagslífinu, verði jafnharðan varið í varanleg rekstrarútgjöld. Fjármálaráð, helstu alþjóðastofnanir og lánshæfismatsfyrirtæki hafa fagnað innleiðingu reglunnar og telja hana stuðla að auknum stöðugleika efnahagslífs og ríkisfjármála.

Á þeim grunni var í fjármálaáætlun boðað að útgjaldavöxtur verði minni en vöxtur landsframleiðslu og þannig verður bundinn endir á hallarekstur ríkissjóðs árið 2027, en hann hefur verið viðvarandi frá því nokkru fyrir heimsfaraldur. Afkoma ríkissjóðs samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi er 11 ma.kr. betri en lagt var upp með í fjármálaáætlun í vor.

Lækkum vaxtabyrðina

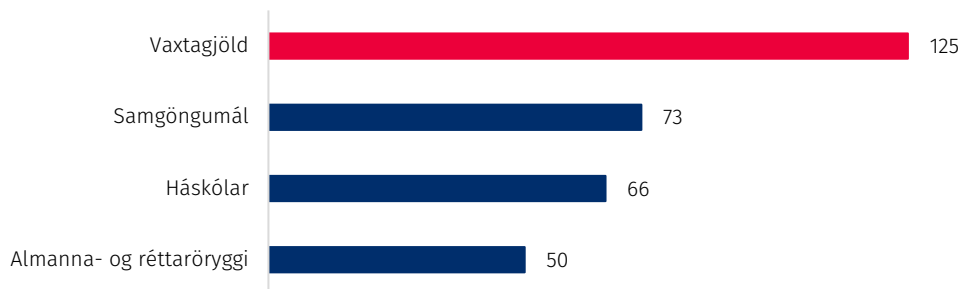
Skuldir ríkissjóðs hafa verið umtalsvert hærri en í nágrannaríkjunum og vaxtakostnaðurinn hefur bitnað á mikilvægum verkefnum á borð við uppbyggingu vega, raforkukerfis og annarra innviða. Vaxtagjöld ríkissjóðs, sem eru afleiðing hallareksturs síðustu ára, nema 125 ma.kr. Það felur í sér að vaxtagjöld hvers einasta íbúa landsins nema 314.000 kr. á ári. Það er hærri

fjárhæð en sem nemur rekstri allra framhaldsskóla og háskóla á landinu. Vaxtagjöldin verða ekki greidd öðruvísi en með sköttum eða hagræðingu. Það er einföld staðreind.

Mynd 1.1

Meira fer til greiðslu vaxta en til lykilmálaflokka

Heildargjöld í ma.kr. skv. fjárlagafrumvarpi ársins 2026

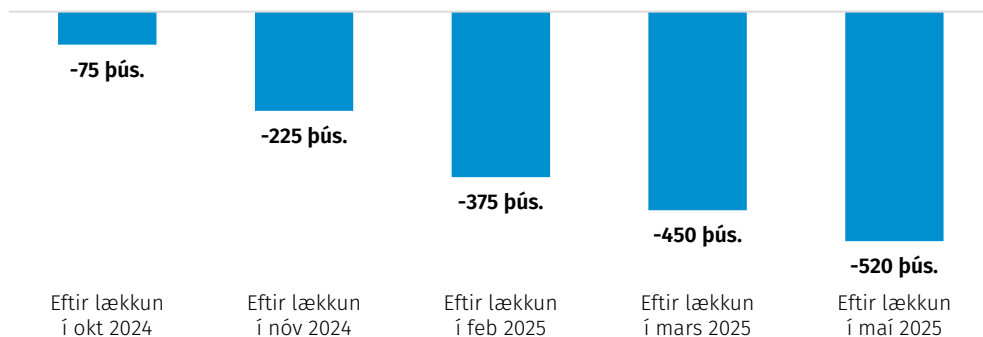
Við þessa stöðu verður ekki unað og í fjárlagafrumvarpinu eru stigin mikilvæg skref í þá átt að snúa við blaðinu. Unnið er hratt og örugglega að því að ríkissjóður skili afgangi árið 2027 í fyrsta sinn í tæpan áratug. Uppgjör ÍL-sjóðs og sala á öllum eignarhlut ríkisins í Íslandsbanka sýnir forgangsröðun ríkisstjórnarinnar í verki. Ríkisstjórnin kom þessum tveimur risamálum í höfn á fyrstu sex mánuðum sínum við stjórnvölinn og nýtti allan afraksturinn til niðurgreiðslu skulda, sem lækkuðu um hátt í 400 ma.kr. Ríkisstjórnin sýnir festu í verki til að treysta viðnámsþrótt gagnvart áföllum og áskorunum. Hún styður vöxt verðmætasköpunar til framtíðar samtímis því að draga úr sligandi vaxtagjöldum. Undirliggjandi rekstur ríkisins er bættur samhliða því að fjármunum er varið í arðbærar innviðafjárfestingar.

Sterk efnahagsstjórn skilar sér í bættem hag heimilanna. Með jafnvægi í ríkisrekstrinum styður ríkisstjórnin markmið peningastefnu Seðlabanka Íslands um að draga úr verðbólgu og skapar forsendur fyrir lækkun stýrivaxta. Vextir af fasteignalánum hafa þyngt róður heimilanna undanfarin ár og er til mikils að vinna að ná þeim niður. Stöðugleikareglan tryggir að bætt lífskjör í dag verða ekki fjármögnuð með lánum og reikningurinn sendur komandi kynslóðum. Þá hefur tiltekt í ríkisfjármálunum þegar skilað svigrúmi til þess að bæta hag þeirra sem mest þurfa á stuðningi að halda, með sérhæfðri þjónustu fyrir börn með fjölþættan vanda, með hækkun á almennu frítækjumarki ellilífeyrisþega og með því að tryggja að aldursviðbót örorkulífeyrisþega haldist ævilangt.

Mynd 1.2**Heimili og fyrirtæki njóta góðs af lækkun vaxta**

Uppsöfnuð áhrif af lækkun vaxta miðað við 30 m.kr. lán, á ársgrunni*

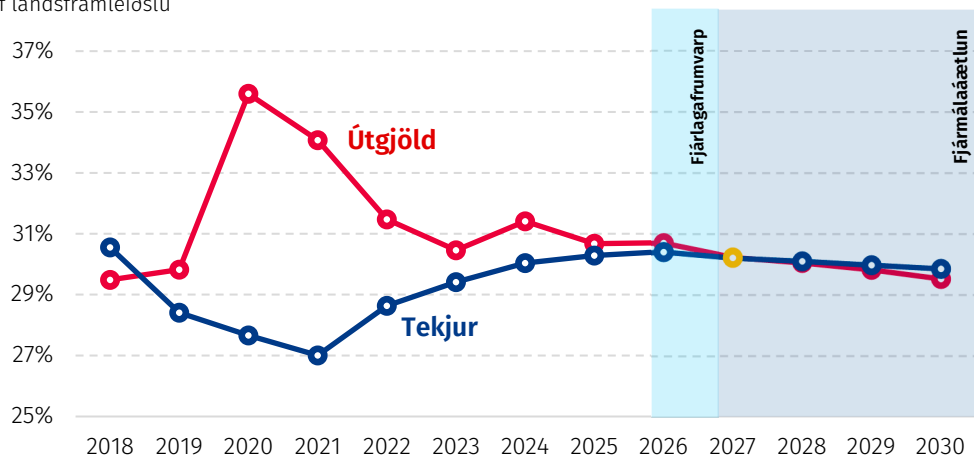
*Lækkun vaxtakostnaðar á ársgrunni frá því áður en stýrivextir byrjuðu að lækka í október 2024, miðað við 30 m.kr. óverðtryggt lán á breytilegum vöxtum.

Jafnvægi náð með því að halda aftur af ríkisútgjöldum

Þvert á það sem gjarnan er haldið fram munu markmið ríkisstjórnarinnar í ríkisfjármálum fyrst og fremst nást með því að halda aftur af útgjaldavexti. Fjármálaráð hefur ítrekað bent á tilhneigingu tímabundinna ríkisútgjalda til að verða varanleg. Í því samhengi hefur ráðið bent á að seint hafi gengið að vinda ofan af þeim útgjaldavexti sem varð í kjölfar heimsfaraldursins. Skatttekjur ríkissjóðs eru á hinn bóginn svipaðar og síðast þegar ríkissjóður var rekinn með afgangi. Þess vegna er einkum lögð áhersla á að ná stjórn á ríkisútgjöldum, s.s. með hagræðingu, einföldun og aukinni skilvirkni, en gert ráð fyrir að tekjur ríkissjóðs haldist stöðugar.

Mynd 1.3**Hallarekstur ríkissjóðs loks stöðvaður með því að halda aftur af útgjaldavexti**

% af landsframleiðslu

Forgangsraðað í þágu verðmætasköpunar og innviðafjárfestingar

Þrátt fyrir að fyrsta áherslumál ríkisfjármála sé að endurheimta sterka stöðu ríkissjóðs og stuðla að hjöðnun verðbólgu og lækkun vaxta sækir ríkisstjórnin einnig fram í þágu samfélagsins alls. Ríkisfjármálin og efnahagsstefna stjórnvalda gegna veigamiklu hlutverki við að stuðla að vaxandi velsæld og verðmætasköpun til lengdar. Stærsta verkefni ríkisfjármála í þágu verðmætasköpunar er að bæta stöðu opinberra innviða í landinu. Hér eru engar skyndilausnir í boði og sem fyrr mikilvægt að sýna festu, setja metnaðarfull en raunhæf markmið – og ná þeim. Þótt verkefnin séu mörg brýn er engum greiði gerður með því að fara of geyst af stað. Lítil fjárfesting um árabíl eftir fjármálahrunið ól af sér skuld sem þjóðarþúið er enn að fást við. Á sumum sviðum hefur tekist að snúa vörn í sókn, en ekki á öðrum. Á meðan unnið er á þeirri skuld er mikilvægt að hugsa til lengri tíma en áður. Aðeins með meiri fyrirsjáanleika stuðlar fjárfesting ríkis og sveitarfélaga að jafnvægi í byggingariðnaði og styður þannig við stöðugleika í efnahagsmálum.

Í samræmi við slíka langtímanálgun, og til að styðja við aukna verðmætasköpun, voru nýlega kynnt áform um atvinnustefnu Íslands til 2035. Á þeim vettvangi verður m.a. unnið að því að skapa atvinnulífínu umgjörð sem styður við samkeppnishæfni og að framleiðni vaxi. Með því að búa atvinnulífínu stöðugri rekstrarskilyrði geta stjórnvöld stutt við fjölbreyttari útflutning sem gerir hagkerfinu kleift að sækja fram samhliða því að auka viðnámsþrótt þess gagnvart áföllum.

Ábyrg efnahagsstefna er strax farin að skila árangri

Hagvaxtarhorfur eru betri á Íslandi en í nágrannaríkjunum, atvinnuvegir þjóðarinnar verða sífellt þróttmeiri og fjölbreyttari og ríkisfjármálin eru loksins á réttri leið. Til þess að leggja grunn að framhaldi afkomu- og lífsgæðabata þjóðarinnar skiptir máli að halda áfram þeirri vegferð sem hafin var á liðnum vetri. Aðgerðir sem ríkisstjórnin sigldi í örugga höfn hafa þegar skilað umtalsverðum árangri. Lækkun skuldahlutfalls, uppgjör ÍL-sjóðs, sala Íslandsbanka, fjölbreytt atvinnulíf og ábyrg fjármálaáætlun leiddu til þess að alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch Ratings breytti horfum um láns hæfi ríkissjóðs í jákvæðar úr stöðugum. Fyrir vikið eru líkur á bættu láns hæfismati á næstu misserum og þar með bættum vaxtakjörum.

Til marks um hinar jákvæðu horfur var eftirspurn sexföld fjárhæð útgáfunnar þegar ríkisskuldabréf í evrum voru boðin út á vormánuðum. Helmingur andvirðis útgáfunnar fór til uppgjors ÍL-sjóðs en hinn til að styrkja gjaldeyrisforðann og efla viðbúnað hagkerfisins gagnvart áföllum. Vaxtakjör voru einnig umtalsvert betri en í síðustu erlendu útgáfu ríkissjóðs. Viðtökurnar endurspeglar mikið traust fjárfesta í garð efnahagsmála og ríkisfjármála á Íslandi. Það er ekki síst athyglisvert í ljósi þeirrar miklu óvissu sem er uppi í alþjóðlegum efnahagsmálum. Við slíkar aðstæður væri viðbúið að fjárfestar héldu sig frá smáum hagkerfum, líkt og því íslenska. Þess í stað eru merki um mikinn áhuga erlendra fjárfesta.

Með því að hafa sömu hagsýni áfram að leiðarljósi mun skapast svigrúm til þess að draga úr vaxtagjöldum sem helst hafa staðið í vegi fyrir lífskjarabótum, stuðla að áframhaldandi hagvexti og stöðugleika til frambúðar.

Haustverkin

Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar hafa öll ráðuneyti kynnt aðgerðir til umbóta og hagræðingar fyrir komandi fjárlagaár. Aðgerðirnar eru mikilvægur þáttur í tiltekt í fjármálum ríkisins og munu á árinu 2026 nema 15,1 ma.kr. Þar af eru 12,8 ma.kr. vegna sérstakra ráðstafana sem styðjast við tillögur frá almenningi, ráðuneytum og ríkisstofnunum. Þær felast m.a. í að fella niður verkefni, betri nýtingu rammisamninga, bættri forgangsroðun í heilbrigðiskerfinu, aðhaldi hjá aðalskrifstofum ráðuneyta og fækkun stjórnsýslunefnda. Í

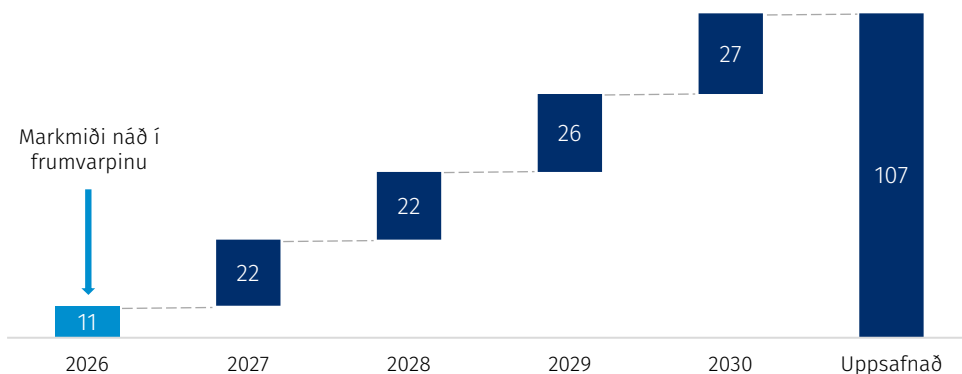
fjármálaáætlun var gert ráð fyrir því að aðgerðirnar myndu skila 11 ma.kr. eins og sést á mynd 1.4. Markmiðinu hefur því verið náð og ríflega það.

Það getur reynst þrautinni þyngra að leggja niður verkefni sem rekin eru fyrir opinbert fé. Í fjárlagavinnunni hefur verið lögð áhersla á að skapa hvata til þess að meta frá grunni hvaða verkefni eru brýn og stuðli að bættri þjónustu og hver þeirra sé rétt að leggja til hliðar til að skapa rými fyrir aðrar umbætur. Horfið er frá fyrra verklagi sem fólst ýmist í flötum niðurskurði eða óskilgreindum afkomubætandi aðgerðum.

Mynd 1.4

Sértækar hagræðingaraðgerðir yfir tímabil fjármálaáætlunar

ma.kr.

Fjárfest í öryggi og innviðum

Með umbótum í ríkisfjármálunum hefur þegar skapast svigrúm til þess að mæta þeim brýnustu áskorunum sem íslenskt samfélag stendur frammi fyrir. Nýjum útgjöldum er forgangsraðað til verkefna sem stuðla að öryggi borgaranna, svo sem í samgöngum, heilbrigðiskerfinu og víðar.

Á árinu 2026 verður 3 ma.kr. varið í uppbyggingu Sjúkrahússins á Akureyri og yfir 100 nýjum hjúkrunarrýmum verður komið á fót víðs vegar um landið. Þá er fjármunum varið í að stækka réttar- og öryggisdeildina á Kleppi um helming, fjölgun ýmissa meðferðarúrreða vegna fíknivanda og varanlega styrkingu geðþjónustu barna og aldraðra. Til að stuðla enn frekar að auknu öryggi má nefna að fjármagni er veitt í 50 ný stöðugildi innan lögreglunnar, eflingu Landhelgisgæslunnar og á sviði fangelsismála, ný öryggisvistun fyrir einstaklinga sem ekki eru sakhæfir verður sett á fót, snjóflóðavarnir eflar og brottfararmiðstöð opnuð.

Sterk efnahagsstjórn til frambúðar

Aðhald í ríkisrekstrinum, umbætur og hagræðing eru viðvarandi verkefni. Fjárlagafrumvarp fyrir árið 2026 slær tóninn fyrir það sem koma skal. Það felur í sér varfærni og ekki að ástæðulausu. Ríkisstjórnin mun ekki eyða um efni fram en hún mun heldur ekki halda mikilvægum kerfum í fjársveldi. Tilgangur fjárlagafrumvarpsins er, þegar öllu er á botninn hvolft, að tryggja öryggi og öfluga þjónustu við borgarana. Markmið um að skila afgangi gengur ekki í berhöggt við þetta heldur er það sett fram til að tryggja að ríkið geti staðið undir skyldum sínum gagnvart almenningi til frambúðar.

2 Efnahagsstefna

Efnahagsaðstæður, bæði innlendar og erlendar, krefjast festu og varfærni í ríkisfjármálum. Óvissa í alþjóðlegum efnahagsmálum jókst mikið fyrr á árinu þegar bandarísk stjórnvöld boðuðu algjör umskipti í stefnu um utanríkisviðskipti. Vísbendingar eru um að styrkurinn sem einkennt hefur bandaríska hagkerfið sé á undanhaldi og flest bendir til þess að hagvöxtur í Evrópu haldist áfram lágur.

Hér á landi hafa efnahagsumsvif verið með ágætum það sem af er ári. Þenslan sem myndaðist eftir heimsfaraldurinn hefur greinilega hjaðnað mjög en þrátt fyrir það er víða þróttur í efnahagslífinu. Í fyrsta sinn í alllangan tíma eru hvorki afgerandi vísbendingar um þenslu né slaka í þjóðarbuínu.

Efnahagsaðstæður krefjast varfærni og festu í ríkisfjármálum

Þróttmikil umsvif á fyrri árhelmingi

Skýr merki um kólnun á vinnumarkaði

Lykilatriði að standa við markmið fjármálastefnu

Engu að síður stendur hagkerfið frammi fyrir áskorunum. Raungengi krónunnar er orðið sterkt með tilheyrandi neikvæðum áhrifum á samkeppnishæfni útflutningsfyrirtækja, einkum þeirra sem reiða sig ekki að verulegu leyti á takmarkaðar náttúruauðlindir (Mynd 2.1). Óvissan í alþjóðaviðskiptum bætir ekki úr skák. Þá er verðbólga enn yfir markmiði Seðlabankans þrátt fyrir að ytri þættir styðji við hjöðnun hennar. Þar má helst nefna sterkt gengi krónunnar, litla innflutta verðbólgu og lækkun olíuverðs á heimsmarkaði.

Við þessar aðstæður er það í forgangi, við stefnumörkun í ríkisfjármálum, að treysta viðnámsþrótt samfélagsins gagnvart áföllum og áskorunum framtíðar og styðja við hagvöxt til lengri tíma. Með því að halda aftur af útgjaldavexti og vinna af festu að markmiðinu um hallalaus fjárlög árið 2027 skapa ríkisfjármálin forsendur fyrir lækkun vaxta og styðja þannig við peningastefnu Seðlabankans.

Hvorki eru afgerandi vísbendingar um þenslu né slaka í efnahagslífinu

Þjóðhagsspá Hagstofu Íslands sem liggur til grundvallar fjárlagafrumvarpinu gerir ráð fyrir 2,2% hagvexti í ár og 2,6% árið 2026. Þessi hagvöxtur liggur nærri metinni vaxtargetu hagkerfisins til lengdar. Hagspáin gerir eðlilega ekki ráð fyrir neinum óvæntum áföllum eða búhnykkjum, heldur liggur spáin nærri sögulegum meðalvexti hagkerfisins sem litast af slíkum skellum.

Samsettur vísir ráðuneytisins á vöxt efnahagsumsvifa, sem dregur saman fjölda hagtalna, bendir til þess að efnahagsumsvif vaxi nú nálægt jafnvægistakti (Mynd 2.2). Væntingar heimila og kortavelta eru á meðal hagvísa sem sýna meiri þrótt en þegar hjöðnun verðbólgu var sem hröðust fyrir um ári síðan. Einkaneysla jókst um 3% á öðrum ársfjórðungi skv. bráðabirgðatölum Hagstofunnar og hefur vöxtur hennar sótt í sig veðrið frá því í fyrra. Vísbendingar um að einkaneysla sé heldur að taka við sér þrátt fyrir kólnun á vinnumarkaði er eitt af því sem kallar á varfærni og festu í hagstjórn.

Mynd 2.1**Raungengi nálgaðs sögulegar hæðir**

Raungengi m.v. hlutfallslegt verðlag, vísitala, ársmeðaltal 2005 = 100

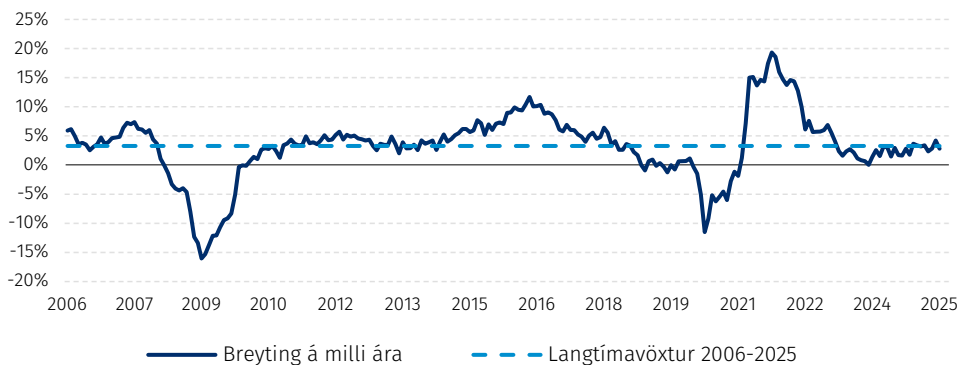

Heimild: Seðlabanki Íslands.

Sterkur vöxtur fjárfestingar það sem af er ári skýrist að verulegu leyti af uppbyggingu gagnavera og í landeldi. Hvort tveggja eru dæmi um atvinnugreinar sem hagnýta samkeppnisforskot Íslands á tilteknum sviðum. Uppbygging gagnavera er drifin af tæknibreytingum, ekki síst gervigreind, sem getur haft mikil áhrif á hagkerfið á næstu árum og aukið framleiðni.

Mynd 2.2**Vöxtur í efnahagslífinu virðist nálægt meðaltali**

Breyting efnahagsumsvifa á milli ára

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið. Samsettur vísir sem byggir á mörgum hagtölum.

Umsvif í ferðapjónustu voru enn fremur mikil á fyrri helmingi líðandi árs, sem birtist í fjölgun ferðamanna og miklum vexti í bæði fjölda gistinátta og erlendri kortaveltu. Bókunarstaða bæði flugfélaga og gististaða bendir til hægari vaxtar á seinni árshelmingi. veiðiheimildir lækka almennt milli ára á nýju fiskveiðiári sem hófst í september. Í þjóðhagsspánni er ekki gert ráð fyrir neinni loðnuveiði. Þrátt fyrir minni útflutningsframleiðslu sjávarafurða eru horfur á að útflutningsverðmæti aukist í ár vegna mikilla hækkana á verði

íslenskra sjávarafurða. Hagspáin gerir ráð fyrir áframhaldandi þróttmiklum vexti í útflutningi lyfja og eldisfisks, auk þess sem útflutningur á ýmissi tæknitengdri þjónustu er í sókn. Víkið er að áhrifum tolla á útflutning til Bandaríkjanna hér á eftir.

Tafla 2.1 Þjóðhagsspá

Breyting frá fyrra ári (%) nema annað sé tekið fram	2024 ma.kr.	2024 Gildi	2025 Spá	2026 Spá
Einkaneysla	2.248	0,8	3,1	2,9
Samneysla	1.192	2,1	1,8	1,0
Fjármunamyndun	1.221	7,7	5,0	-4,3
Atvinnuvegir	796	7,0	6,9	-8,2
Íbúðarhúsnæði	244	18,9	2,1	1,0
Starfsemi hins opinbera	181	-2,2	0,4	6,8
Útflutningur	1.945	-2,3	2,9	2,5
Innflutningur	1.983	3,3	5,5	-2,3
Þjóðarútgjöld	4.637	1,8	3,3	0,6
Verg landsframleiðsla	4.598	-0,7	2,2	2,6
Vöru- og þjónustujöfnuður % VLF		-0,8	-1,4	0,4
Viðskiptajöfnuður % VLF		-2,7	-2,4	-0,6
Vísitala neysluverðs		5,9	3,8	3,2
Atvinnuleysi VMST		3,5	4,0	4,1
Heildarlaun á ársverk		3,4	7,4	4,8

Þjóðhagsspáin var gerð áður en Hagstofan birti bráðabirgðatölur þjóðhagsreikninga fyrir annan ársfjórðung. Samkvæmt þeim var hagvöxtur nær enginn á fyrri helmingi ársins. Tölurnar, sem hafa frá heimsfaraldrinum haft ríka tilhneigingu til þess að vanmeta efnahagsumsvif, litast nokkuð af miklum breytingum í tilteknum undirliðum þjónustuviðskipta við útlönd. Sögulega hafa þau viðskipti haft takmarkaða tengingu við hagsveifluna innan lands. Sterkt raungengi gæti þó einnig átt þátt í þeirri stöðnun útflutnings og mikla vexti innflutnings sem tölurnar benda til. Gagnvart hagstjórn hefur það mesta þýðingu að innlend eftirspurn, þ.e. samtala neyslu og fjárfestingar, vex af þrótti samkvæmt tölunum.

Aðhald hagstjórnar hefur tilætluð áhrif en það tekur tíma

Hagstjórnin hefur þurft að bregðast við verðbólgu í lengri tíma og með meiri krafti en vonir stóðu til. Viðbragð hagstjórnarinnar felst í háum raunvöxtum, markvissum skrefum að hallalausum fjárlögum á næsta ári og áherslu á niðurgreiðslu skulda.

Fyrir fram var ljóst að það gæti tekið tíma að ná verðbólgu alla leið að 2,5% markmiði Seðlabankans og að þegar hún nálgast 4% gæti hægt á lakkunarferli hennar. Enginn vafi er þó á því að Seðlabankinn býr yfir þeim tækjum sem þarf til þess að ná verðbólgu alla leið í markmið og að ríkisfjármálin munu styðja peningastefnuna í því verkefni.

Þrátt fyrir þær vísbendingar um nokkurn kraft í umsvifum sem fjallað var um hér ofar bendir flest til þess að enn dragi úr þenslu í þjóðarbúskapnum. Það er einna skýrast á vinnumarkaði (Mynd 2.3). Hægt hefur á fjölgun starfa og lausum störfum hefur fækkað samhliða því að færri fyrirtæki búa við skort á starfsfólki og starfa við hámarksframleiðslugetu. Aðlögun á

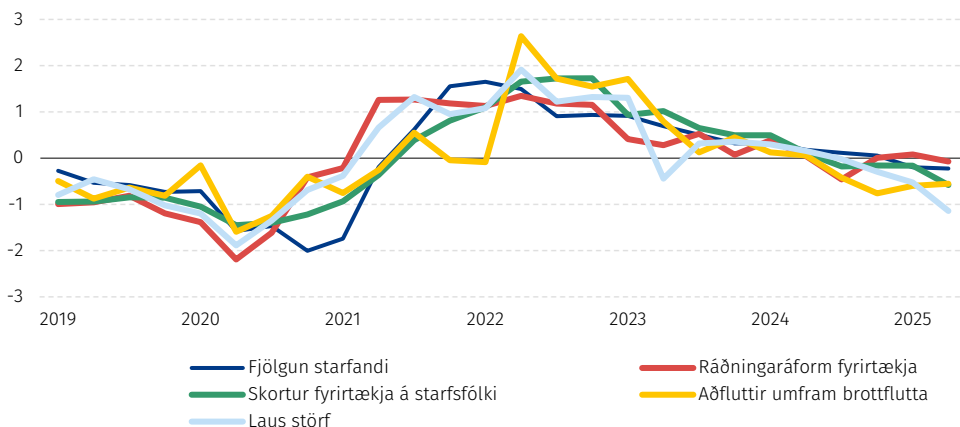
vinnumarkaði hefur enn sem komið er ekki að neinu ráði átt sér stað með auknu atvinnuleysi heldur hefur í mun meira mæli gerst með hratt minnkandi fólksfjölgun. Frá aldamótum hafa búferlaflutningar til og frá landinu verið nátengdir hagvexti, enda má skýra meginþorra þeirra með aðflutningi fólks af Evrópska efnahagssvæðinu.

Mynd 2.3

Vinnumarkaður kólnar þótt atvinnuleysi aukist ekki mikið

Mælikvarðar á eftirspurn eftir vinnuafli

Staðalfrávik frá meðaltali 2019–2025

Heimild: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands.

Betra jafnvægi á húsnæðismarkaði en húsnæðisverð er hátt

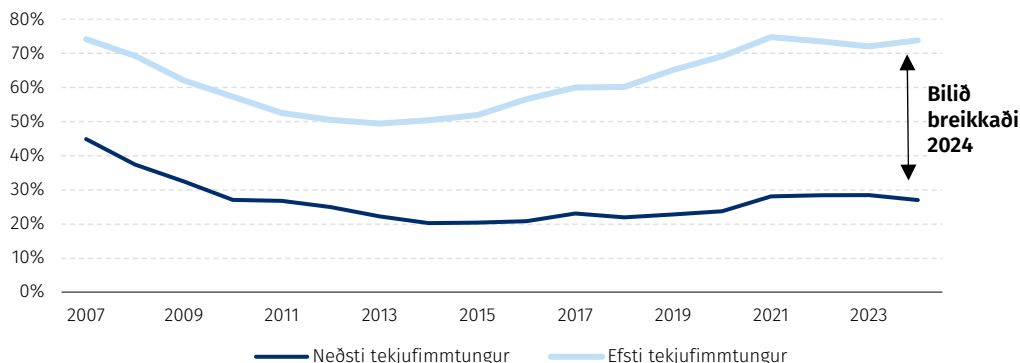
Vísbendingar um að aðhald hagstjórnar sé að ná betri böndum á verðbólgu birtast einnig á húsnæðismarkaði. Samhliða hratt minnkandi fólksfjölgun er húsnæðismarkaður nú í betra jafnvægi en undanfarin ár. Eftir nær sleitulausar verðhækkanir síðasta áratug hefur fasteignaverð staðið í stað að raunvirði það sem af er ári. Auglýstum íbúðum, þ.m.t. nýbyggingum, fjölgar áfram hratt á meðan fjöldi viðskipta er heldur undir meðallagi. Nýjar íbúðir seljast hægar en áður, jafnt á höfuðborgarsvæðinu og í nágrannasveitarfélögum þess. Þá eru fyrstu vísbendingar komnar fram um að leiguverðshækkanir séu í rúnun, þótt þær séu ekki einhlítar.

Eftir stendur afar mikil hækkun húsnæðisverðs sl. áratug, sem samhliða háum vöxtum og skilyrðum um lánveitingar til húsnæðisakaupa veldur áskorunum, einkum fyrir ungt fólk og fyrstu kaupendur. Háir vextir hafa einkum hækkað greiðslubyrði ungra fasteignaeigenda, líkt og fjallað var um í greinargerð frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2025. Umfangsmikil tilfærsla húsnæðislána, úr óverðtryggðum lánnum í verðtryggð, hefur hins vegar almennt haldið greiðslubyrði húsnæðislána í skefjum.

Þróun fyrstu kaupa er misjöfn eftir tekjum og bakgrunni (Mynd 2.4). Í hópi ungs fólks yfir meðaltekjum eru hlutfallslega margir sem eiga fasteign nú, í samanburði við undanfarna tvo áratugi. Sérstaklega er það raunin meðal íslenskra ríkisborgara. Þótt tekjulægri íslenskir ríkisborgarar séu einnig líklegri til að eiga íbúð nú en árin 2012–2020 hefur bilið breikkað milli tekjuhópa ungs fólks hvað varðar stöðu á húsnæðismarkaði. Vísbendingar eru um að einstaklingar hafi í vaxandi mæli notið aðstoðar við fyrstu kaup.

Mynd 2.4**Breiðara bil á milli tekjuhópa á húsnæðismarkaði endurspeglar áskoranir**

Hlutfall 25-29 ára sem á íbúð, íslenskir ríkisborgarar

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Það krefst þolinmæði að ná verðbólgu alla leið í markmið

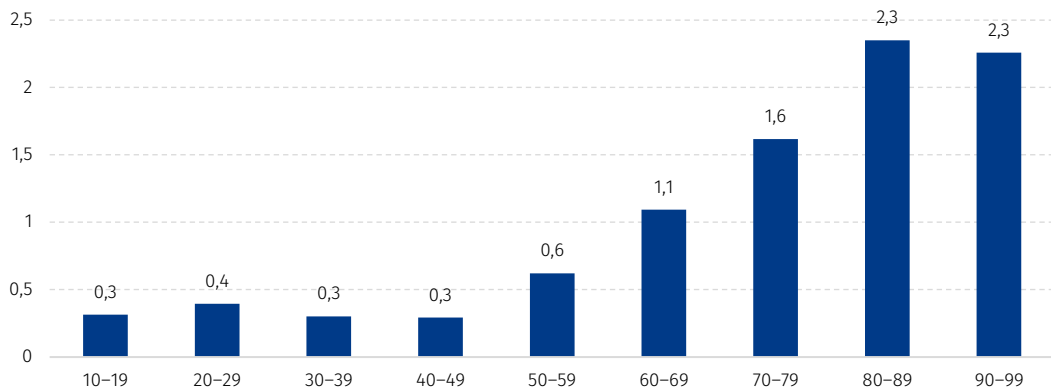
Þótt margt horfi til betri vegar stendur samt sem áður eftir að hægt hefur á hjöðnun verðbólgu undanfarna mánuði. Það er þrátt fyrir að ýmsir ytri þættir leggist nú á sveif með hjöðnun verðbólgu. Í júlí hafði raungengi krónunnar styrkst um 9% á einu ári og er nú orðið töluvert sterkt í sögulegu samhengi. Hátt raungengi felur í sér að innfluttar vörur eru ódýrari í krónum talið, enda er innflutt verðbólga lítil. Olíuverð á heimsmarkaði hefur einnig lækkað, sem styður við lága innflutta verðbólgu og ætti að koma fram í lægra eldsneytisverði.

Á móti vegur að innlendum verðbólguþrýstingur er enn þó nokkur. Innlendan verðbólguþrýstingur virðist mega rekja til þess að laun hafa hækkað mikið og verðbólguvæntingar eru enn háar. Það er þrátt fyrir gerð langtímakjarasamninga þar sem samningsbundnar hækkunar eru í námunda við það sem samræmist framleiðnivexti til lengdar og verðbólgu við markmið, að því gefnu að launaskriði sé haldið í skefjum. Árshækkun launavísitölu á öðrum ársfjórðungi nam ríflega 8%. Á því eru tæknilegar ástæður að hluta, enda hafa komið inn tvær kjarasamningsbundnar hækkunar á síðustu 12 mánuðum vegna útfærslu síðustu kjarasamninga. Það breytir ekki því að árshækkun launavísitölunnar hefur ekki verið undir 6% í meira en fimm ár og hækkun vísitölu heildarlauna ekki undir 5% síðan í lok árs 2020. Svo mikil hækkun launa leiðir hvorutveggja til hærri framleiðslukostnaðar fyrirtækja og styður við einkaneyslu. Einkaneysla er í sókn, eins og rakið er að framan, en hefur engu að síður aldrei verið minni í hlutfalli við verðmætasköpun hagkerfisins. Sparnaður heimila er þannig mikill, en fellur einkum til hjá eldri kynslóðum (Mynd 2.5). Á meðan launakostnaður hækkar svo mikið, einkum samhliða fremur veikum framleiðnivexti, þarf vaxtastig að vera hátt til að tryggja litla og stöðuga verðbólgu.

Mynd 2.5**Sparnaður eldra fólks mun meiri en þeirra yngri**

Aukning innistæðna milli 2021 og 2024, m.kr., meðaltal eftir aldurshópi

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Þjóðhagslegt hlutverk ríkisfjármála er að styrkja viðnámsþrótt og verðmætasköpun

Enn er brýnt að ríkisfjármálin styðji við peningastefnu Seðlabankans við að ná verðbólgu niður í 2,5%. Þjóðhagslegt hlutverk ríkisfjármálanna felst engu að síður fyrst og fremst í því að tryggja viðnámsþrótt ríkisfjármála, og samfélagsins í heild, gagnvart áföllum og áskorunum framtíðar ásamt því að styðja við vöxt verðmætasköpunar til lengdar. Það er gert með því að bæta afkomu ríkissjóðs og lækka skuldahlutfall hans samhliða fjárfestingu í arðbærum innviðum.

Háir vextir krefjast betri frumafkomu ríkissjóðs en ella til að tryggja lág og stöðug skuldahlutföll. Aukin óvissa í alþjóðahagkerfinu og tíðari efnahagsáföll kalla jafnframt á lægri skuldir til að skapa svigrúm til viðbragða. Við þessar aðstæður er lykilatriði að ríkisfjármálastefnan einkennist af varfærni og festu.

Allt framangreint felur í sér að staðið verði við þau markmið sem boðuð eru í fjármálastefnu og fjármálaáætlun, ekki síst markmið fjármálastefnu um að hallarekstri ríkissjóðs ljúki árið 2027. Það á við jafnvel þótt efnahagsumsvif reynist lítillaga veikari en hagspár gera almennt ráð fyrir. Ástæða þess er tvíþætt. Í fyrsta lagi er enn gert ráð fyrir að lánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs verði neikvæður um 1,3% af VLF árið 2026 samkvæmt frumvarpinu, eða rúmlega 70 ma.kr. Skuldasoðnun ríkissjóðs er því enn nokkur og mikilvægt að draga áfram úr henni. Í öðru lagi er það fyrst og fremst hlutverk peningastefnu Seðlabankans að draga úr aðhaldi og lækka vexti þegar hann telur ástæðu til, m.t.t. aðstæðna í efnahagslífinu og verðbólguhorfa. Engin ástæða er fyrir ríkisfjármálastefnuna að víkja frá fyrrgreindum markmiðum til að bregðast við mögulegri efnahagsniðursveiflu, umfram það sem leiðir af sjálfvirku viðbragði skatttekna og útgjalda við hagsveiflunni.

Fjárlagafrumvarpið er í góðu samræmi við þessi markmið. Það er það fyrsta sem byggir á nýrri stöðugleikareglu laga um opinber fjármál og markmið fjármálastefnu um hallalausan ríkisrekstur árið 2027 er vel innan seilingar. Þá hefur skuldastaða A-hluta ríkissjóðs í heild, sem felur einnig í sér efnahag ríkisfyrirtækja, batnað verulega í kjölfar uppgjörs ÍL-sjóðs og sölu Íslandsbanka. Hvorutveggja var að fullu nýtt til niðurgreiðslu skulda, sem lækkuðu í kjölfarið um u.þ.b. 8% af VLF, eða vel á fjórða hundrað milljarða króna.

Óbreytt aðhaldsstig ríkisfjármála frá fjármálaáætlun

Ráðuneytið metur aðhaldsstig ríkisfjármála á þrjá mælikvarða sem hafa hver um sig sína styrkleika. Þessum mælikvörðum er lýst í kafla 2 í greinargerð frumvarps til fjárlaga 2025 og kafla 2.2.4 í greinargerð fjármálaáætlunar 2025–2029.

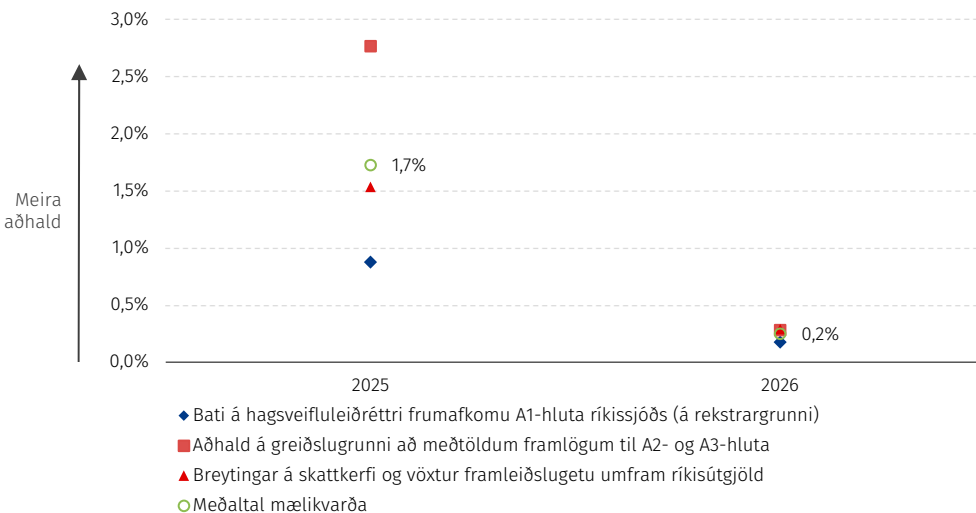
Aðhaldsstig ríkisfjármála 2026 er í góðum takti við það sem boðað var með fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030. Umtalsverður slaki í ríkisfjármálum í heimsfaraldrinum snerist ekki í aðhald fyrr en árið 2024. Aðhald ríkisfjármála er töluvert árið 2025. Það endurspeglar í fyrsta lagi að útgjöld vegna Grindavíkur minnka verulega milli áranna 2024 og 2025. Í öðru lagi minnkar halli ríkissjóðs nokkuð 2025 jafnvel þótt útgjöld tengd Grindavík séu undanskilin. Á sama tíma gerir þjóðhagsspá ráð fyrir að framleiðsluspenna í hagkerfinu minnki jafnvel þótt hagvöxtur taki við sér. Útlit er fyrir að aðhaldsstigið verði því sem næst hlutlaust á næsta ári (Mynd 2.6).

Gildistaka stöðugleikareglu þýðir að útgjöld ríkissjóðs vaxa jafnar en áður og ekki umfram það svigrúm sem leiðir af langtímavexti hagkerfisins og ákvörðunum um tekjuöflun. Aðhaldsstig ríkisfjármála verður þar með fyrirsjáanlegra á sama tíma og staðinn er betur vörður um sjálfbærni opinberra fjármála. Nánar er fjallað um stefnumörkun í ríkisfjármálum í kafla 3.

Mynd 2.6

Aðhaldsstig ríkisfjármála

% af VLF

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Frávíkssviðsmyndir

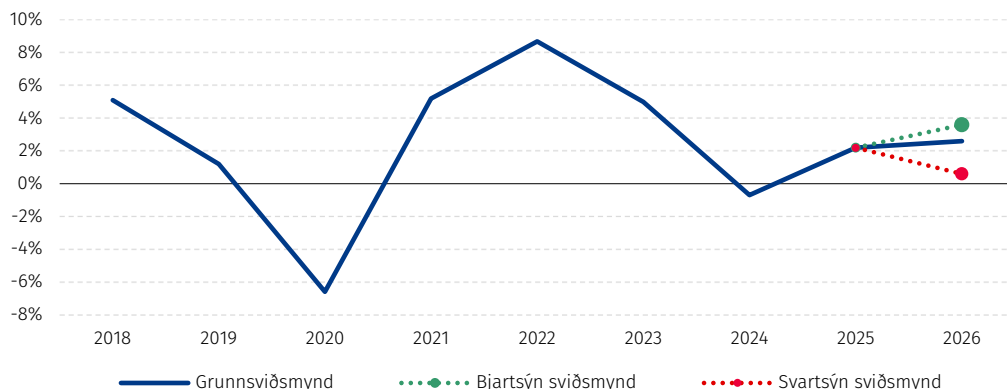
Óvissa um efnahagsþróun jókst fyrr á árinu þegar bandarísk stjórnvöld breyttu stefnu sinni í utanríkisviðskiptum og boðuðu hæstu tolla í hartnær heila öld. Endanlegt umfang og útfærsla tollanna er enn á reiki og óvissa ríkir um áhrifin á alþjóðaviðskipti og -hagvöxt. Enn sem komið er hafa áhrifin á Íslandi verið takmörkuð, bæði bein og óbein. Vöruútflutningur Íslands til Bandaríkjanna nemur um 16% af heildarvöruútflutningi samkvæmt bandarískum hagtölum. Bein áhrif tollanna takmarkast hins vegar við um 8% af vöruútflutningi þar sem engir tollar hafa verið lagðir á stoðtæki og lyf, sem samanlagt voru um helmingur af vöruútflutningi Íslands til Bandaríkjanna árið 2024. Óbein áhrif tollanna og mikillar óvissu um efnahagsstefnu stærstu hagkerfa heims eru einnig óveruleg enn sem komið er sem birtist m.a. í ágætum

útflutningshorfum. Þróunin getur hins vegar orðið með öðrum hætti sem endurspeglast í frávikssviðsmyndum ráðuneytisins (Mynd 2.7).

Mynd 2.7

Möguleg þróun hagvaxtar

Sviðsmyndir hagvaxtar

Heimild: Hagstofa Íslands og fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Í svartsýnu sviðsmyndinni er gert ráð fyrir að tollahækkanir verði umfangsmeiri og áhrif þeirra víðtækari en í grunnspá. Alþjóðaviðskipti dragast saman og efnahagssumsvif verða minni í viðskiptalöndum Íslands. Fyrir vikið dregst útflutningur saman, bæði vöru- og þjónustuútflutningur. Óvissa á alþjóðamörkuðum eykst og aðgengi að erlendu fjármagni versnar. Gengi krónunnar veikist sem viðheldur hárrí verðbólgu þrátt fyrir minni efnahagssumsvif og vextir haldast háir. Fjárfesting dregst saman í sviðsmyndinni og staðan á vinnumarkaði versnar. Kaupmáttur heimila minnkar vegna hærri verðbólgu og verri stöðu á vinnumarkaði og einkaneysla minnkar. Hagvöxtur í svartsýnu sviðsmyndinni er 2 prósentustigum minni en í grunnsviðsmyndinni. Það dugir þó ekki til þess að efnahagssumsvif dragist saman.

Raungerist svartsýna sviðsmyndin verður afkoma ríkissjóðs 35–40 ma.kr. lakari á næsta ári en í áætlun fjárlagafrumvarpsins, eða sem nemur 0,7% af VLF. Áætlaður halli ríkissjóðs færi því úr 0,3% af VLF í 1% af VLF. Forsendur sviðsmyndarinnar leiða til lækkunar tekna um 10 ma.kr., einkum vegna lægri skatttekna af launagreiðslum. Hækkun fjármagnstekjuskatts vegna herra vaxtastigs vegur á móti, en aðeins að hluta. Áhrif sviðsmyndarinnar leiða til 25–30 ma.kr. hækkunar á gjaldahlið í samanburði við forsendur frumvarpsins. Um 5 ma.kr. af þeirri hækkun má rekja til aukins atvinnuleysis, en hvert prósentustig atvinnuleysis eykur útgjöld ríkissjóðs um 8–9 ma.kr. Til viðbótar þeirri hækkun má gera ráð fyrir um 20–25 ma.kr. viðbótarútgjöldum sem einkum má rekja til hærri vaxtagjalda og aukinna verðbóta verðtryggðra lána en þó má rekja þriðjung hækkunarinnar til aukningar frumgjalda vegna forsendna um þróun verðlags. Áhrif á skuldir ríkissjóðs eru um 1% af VLF til hækkunar, og yrðu skuldir þá um 38,5% af VLF í árslok 2026 í stað 37,4% af VLF samkvæmt fjárlagafrumvarpinu.

Í bjartsýnu sviðsmyndinni er gert ráð fyrir að verðbólga hjaðni hraðar en horfur eru á og að hún nálgist markmið Seðlabankans á næsta ári sem gerir bankanum kleift að lækka vexti hraðar en ella. Fjárfesting eykst vegna hagstæðara fjármögnunarumhverfis sem hefur jákvæð áhrif á vinnumarkaðinn. Lægri vextir og minni verðbólga auka ráðstöfunartekjur heimila ásamt

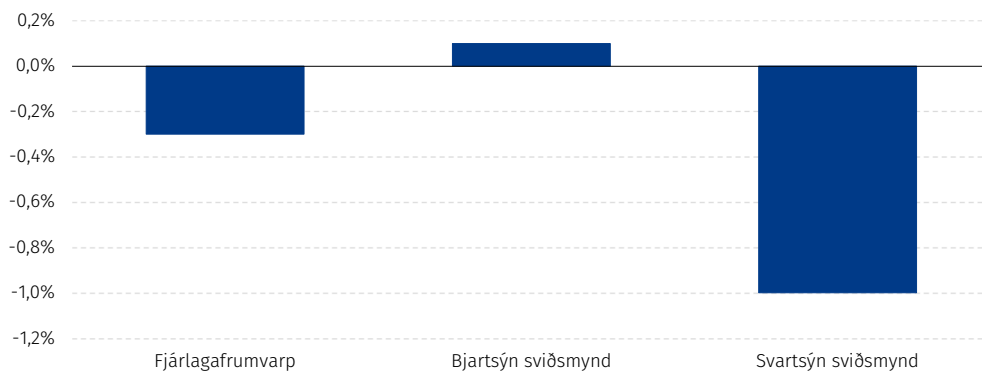
aukinni atvinnu og einkaneysla eykst. Hagvöxtur í bjartsýnu sviðsmyndinni er einu prósentustigi meiri en í grunnsviðsmyndinni.

Raungerist bjartsýna sviðsmyndin eru horfur á að afkoma ríkissjóðs verði um 20 ma.kr. betri á næsta ári en í áætlun fjárlagafrumvarpsins, eða sem nemur 0,4% af VLF. Áætlað er að afkoma ríkissjóðs færi úr 0,3% halla í 0,1% afgang af VLF. Skýrist það af lægri reiknuðum vaxtagjöldum vegna lægra vaxtastigs og lægri gjaldfærslu verðbóta verðtryggðra lána auk lægri útgjalda vegna minni áhrifa verðlagsbreytinga á gjaldahlið. Tekjur ríkissjóðs yrðu því sem næst óbreyttar frá áætlun fjárlagafrumvarpsins þar sem vegast á hækkun tekna vegna aukins hagvaxtar við lægri vöxt fjármagnstekna vegna lægra vaxtastigs. Skuldir ríkissjóðs yrðu samkvæmt sviðsmyndinni 36,8% af VLF í árslok 2026 í stað 37,4% af VLF, eins og gert er ráð fyrir í fjárlagafrumvarpinu, en bætta skuldastöðu má rekja jafnt til bættrar afkomu og hærri landsframleiðslu.

Mynd 2.8

Til mikils er að vinna við að ná niður verðbólgu og vöxtum en afgangur er af rekstri ríkissjóðs í bjartsýnu sviðsmyndinni

Heildarafkoma A1-hluta ríkissjóðs árið 2026, % af VLF

3 Markmið í ríkisfjármálum

Í þessum kafla er fjallað um markmið og horfur í ríkisfjármálum og helstu niðurstöður frumvarpsins um afkomu ríkissjóðs á árinu 2026 í samhengi við helstu stefnumið fjármálaáætlunar fyrir árin 2026–2030.

Staðið við metnaðarfull markmið í ríkisfjármálum

Stöðugleikareglan og markvissar ráðstafanir draga úr útgjaldavexti

Stefnt af festu að hallalausum fjárlögum árið 2027

Þróun afkomu og skulda er í samræmi við fjármálaáætlun

Framsetning og flokkun upplýsinga um fjármál ríkissjóðs í þessum kafla er samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustaðli um opinber fjármál, svokölluðum GFS-staðli (e. Government Finance Statistics). Markmið staðalsins er að veita góða sýn á efnahagsleg áhrif ríkisfjármálanna. Vakin er athygli á því að ríkisreikningur er birtur skv. IPSAS-reikningsskilastaðlinum (e. International Public Sector Accounting Standards) en fjallað er um mun á framsetningu og uppgjöri ríkisfjármála samkvæmt þessum tveimur stöðlum í viðauka með frumvarpinu.

3.1 Markmið og horfur í ríkisfjármálum

Á árinu 2026 er gert ráð fyrir að heildarafkoma ríkissjóðs verði neikvæð um 15 ma.kr. sem samsvarar 0,3% af vergri landsframleiðslu (VLF). Það er 11 ma.kr. minni halli en gert var ráð fyrir í samþykktri fjármálaáætlun. Bætt afkoma ríkissjóðs frá forsendum fjármálaáætlunar er til marks um virkni stöðugleikareglunnar og ásetning stjórnvalda að draga úr verðbólguþrýstingi og skapa með því skilyrði fyrir frekari lækkun vaxta.

Afkoman batnar um 0,1% af VLF milli ára frá uppfærðum horfum yfirstandandi árs. Þá er áætlað að frumjöfnuður ríkissjóðs, þ.e. afkoma án vaxtagjalda og -tekna, verði jákvæður um rúmlega 77 ma.kr., eða 1,5% af VLF, sem er rúmlega 19 ma.kr. bati milli ára. Áætlað er að skuldir ríkissjóðs, á mælikvarða skuldareglu laga um opinber fjármál, verði í lok næsta árs tæplega 1.960 ma.kr. eða rúmlega 37% af VLF. Hlutfallið lækkar um 0,1% af VLF milli ára.

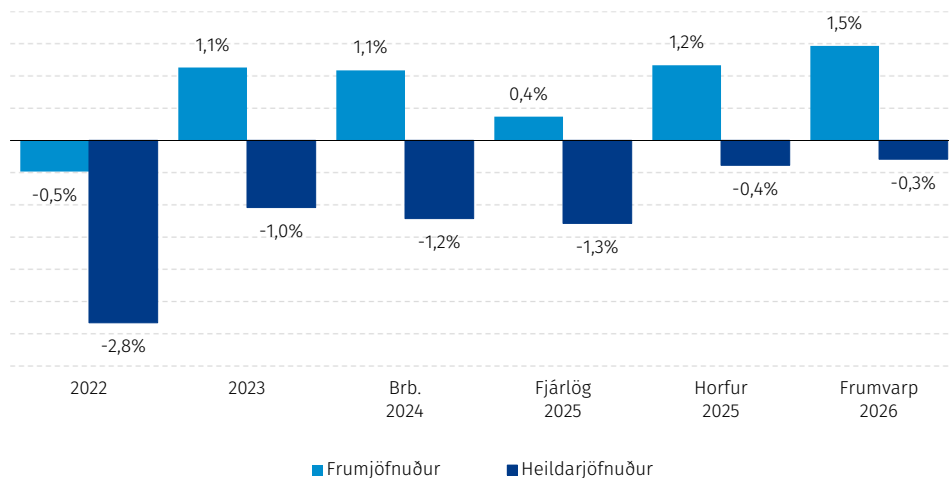
Til grundvallar fjárlagafrumvarpinu liggur það meginmarkmið ríkisstjórnarinnar að koma böndum á fjármál ríkisins og skapa með því skilyrði fyrir hjöðnun verðbólgu og lækkun vaxta. Fjármálastefna ríkisstjórnarinnar endurspeglar enn fremur þann ásetning stjórnvalda að stöðva hallarekstur ríkissjóðs árið 2027 og stuðla að lækkandi skuldahlutfalli. Hvort tveggja til þess að standa undir hagstjórnarhlutverki ríkisfjármálanna við núverandi efnahagsaðstæður og til að auka slagkraft ríkissjóðs. Mikilvægt er að ríkissjóður hafi burði til að takast á við óvænt áföll. Hefði ekki verið fyrir slíkt svigrúm ríkissjóðs hefðu efnahagsáföll undanfarinna ára varað lengur og reynst dýrkeyptari en raun bar vitni. Í samræmi við þessi áform hefur verið mörkuð stefna um að raunvöxtur útgjalda á komandi árum verði minni en vöxtur landsframleiðslunnar og að útgjöld lækki í hlutfalli við VLF. Í samræmi við þetta samþykkti Alþingi nýja fjármálareglu, svokallaða stöðugleikareglu, sem setur ófjármögnumum raunvexti útgjalda skorður. Fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030 og fjárlagafrumvarp ársins 2026 fylgja þessari stefnumótun. Afkoma ríkissjóðs batnar á milli ára og markmið um hallalaus fjárlög árið 2027

er innan seilingar. Skuldir ríkissjóðs lækka milli ára og frumgjöld sem hlutfall af VLF fara lækkanði þrátt fyrir auknar fjárfestingar, m.a. vegna átaks í vegakerfinu. Með hliðsjón af framangreindu er mikilvægt að stjórnvöld hverfi ekki af þeirri braut sem mörkuð hefur verið heldur tryggi að ríkissjóður nái framsettum afkomu- og skuldamarkmiðum.

Mynd 3.1

Afkoma ríkissjóðs batnar um 0,1% af VLF á næsta ári frá uppfærðum horfum yfirstandandi árs

% af VLF

3.2 Afkomu- og skuldaáætlun ársins 2026

Tekjuáætlun ársins 2026 gerir ráð fyrir að heildartekjur ríkissjóðs nemi 1.591 ma.kr. eða 30,4% af VLF. Á tekjuhlið er m.a. gengið út frá upptöku kílómetragjalds á fólksbíla óháð aflgjafa, samhliða breytingum á kolefnisgjaldi, niðurfellingu á vörugjöldum á eldsneyti og tengdum liðum sem hafa verið í undirbúningi undanfarin misseri. Þá er gert ráð fyrir auknum tekjum af veiðigjaldi í takt við breytingar á útreikningi aflaverðmætis í reiknistofni veiðigjalds sem samþykktar voru á síðasta löggjafarþingi. Aðrar ráðstafanir á tekjuhlið tengjast aðgerðum er miða að því að loka skattaglufum eins og tilgreint var í stefnuyfirlýsingu stjórnarflokkana, m.a. með endurskoðun á fyrirkomulagi samnýtingar þrepa hjóna og sambýlisfólks. Gert er ráð fyrir hækkun á jöfnunargjaldi raforku á móti áætluðum útgjöldum á árinu 2026. Til lækkunar á tekjuráðstöfunum vegur tímabundin lækkun innviðagjalds sem innheimt er af skemmtiferðaskipum. Samanlagt er gert ráð fyrir að framangreindar tekjuráðstafanir og aðrar breytingar, t.d. verðlagsuppfærsla krónutölugjalda, skili ríkissjóði um 28 ma.kr. á næsta ári umfram það sem ella hefði orðið. Gangi þessi áætlun eftir munu frumtekjur ársins 2026, þ.e. heildartekjur að frádregnum vaxtatekjum, nema 29,4% af VLF. Það er nokkuð umfram langtímadeðaltal áranna 1998–2024 sem var 28,6% af VLF þegar leiðrétt hefur verið fyrir einskiptis- og óreglulegum liðum. Nánar er fjallað um tekjuáætlun ársins 2026 í kafla 4 *Tekjur ríkissjóðs*.

Tafla 3.1 Samanburður á áætlun fjárlaga ársins 2025 og fjárlagafrumvarps ársins 2026

Þjóðhagsgrunnur	ma.kr.			% af VLF		
	Fjárlög 2025	Frv. 2026	br.	Fjárlög 2025	Frv. 2026	br.
Heildartekjur	1.420,6	1.591,2	170,6	29,3%	30,4%	1,1%
Skatttekjur	1.120,2	1.236,6	116,4	23,1%	23,6%	0,5%
Skattar á tekjur og hagnað	506,8	549,5	42,7	10,5%	10,5%	0,0%
Skattar á laungreiðslur og vinnuafll	12,9	13,9	1,0	0,3%	0,3%	0,0%
Eignarskattar	12,1	14,3	2,2	0,3%	0,3%	0,0%
Skattar á vöru og þjónustu	563,8	632,2	68,4	11,6%	12,1%	0,4%
Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	6,4	7,2	0,8	0,1%	0,1%	0,0%
Aðrir skattar	18,1	19,5	1,4	0,4%	0,4%	0,0%
Tryggingagjöld	148,6	159,9	11,3	3,1%	3,1%	0,0%
Fjárframlög	7,5	8,1	0,6	0,2%	0,2%	0,0%
Aðrar tekjur	144,4	186,6	42,2	3,0%	3,6%	0,6%
Eignatekjur	94,6	133,0	38,4	2,0%	2,5%	0,6%
þ.a. vaxtatekjur	39,6	51,9	12,3	0,8%	1,0%	0,2%
þ.a. arðgreiðslur	42,4	56,8	14,4	0,9%	1,1%	0,2%
Sala á vöru og þjónustu	43,1	45,9	2,8	0,9%	0,9%	0,0%
Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur	6,7	7,7	1,0	0,1%	0,1%	0,0%
Heildargjöld	1.483,2	1.606,6	123,4	30,6%	30,7%	0,1%
Rekstrarútgjöld	1.462,6	1.590,1	127,5	30,2%	30,4%	0,2%
Laun	325,8	352,5	26,8	6,7%	6,7%	0,0%
Kaup á vöru og þjónustu	235,5	244,8	9,3	4,9%	4,7%	-0,2%
Afskriftir	74,8	97,7	22,9	1,5%	1,9%	0,3%
Vaxtagjöld	120,1	144,3	24,1	2,5%	2,8%	0,3%
Framleiðslustyrkir	71,9	71,6	-0,3	1,5%	1,4%	-0,1%
Fjárframlög	508,7	567,8	59,1	10,5%	10,9%	0,3%
Félagslegar tilfærslur til heimila	36,5	34,7	-1,8	0,8%	0,7%	-0,1%
Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	89,3	76,7	-12,6	1,8%	1,5%	-0,4%
Fastafjárútgjöld	20,6	16,4	-4,2	0,4%	0,3%	-0,1%
Fjárfesting í efnislegum eignum	95,4	114,2	18,8	2,0%	2,2%	0,2%
Afskriftir (-)	-74,8	-97,7	-22,9	-1,5%	-1,9%	-0,3%
Frumjöfnuður	17,9	77,0	59,1	0,4%	1,5%	1,1%
Vaxtajöfnuður	-80,5	-92,4	-11,8	-1,7%	-1,8%	-0,1%
Heildarjöfnuður	-62,6	-15,3	47,3	-1,3%	-0,3%	1,0%

Heildargjöld ríkissjóðs árið 2026 eru áætluð 1.607 ma.kr., eða 30,7% af VLF. Þar af nema frumgjöld ríkissjóðs, þ.e. heildargjöld að frádregnum vaxtagjöldum, um 27,9% af VLF og er það í takt við langtímameðaltal árána 1998–2024 þegar leiðrétt hefur verið fyrir einskiptis- og óreglulegum liðum. Frumgjöld lækka sem hlutfall af VLF frá uppfærðum horfum yfirstandandi árs um 0,1 prósentustig en um 0,2 prósentustig samanborið við áætlun fjárlaga ársins 2025. Lækkun frumgjalda sem hlutfall af VLF samrýmist markmiði stjórnvalda um að halda aftur af útgjaldavexti og bæta afkomu ríkissjóðs. Til viðbótar almennri aðhaldskröfu, sem áætlað er að skili um 2,3 ma.kr. hagræðingu á næsta ári, er gert ráð fyrir fjölmörgum sértækum aðhaldsráðstöfunum, m.a. auknu hagræði í innkaupum ríkissjóðs, niðurfellingu á varasjóðum málaflokka og viðbótaraðhaldi á aðalskrifstofur ráðuneyta. Gert er ráð fyrir að þessar aðgerðir lækki útgjöld um 12,8 ma.kr. á næsta ári. Samanlagt skila þessar breytingar,

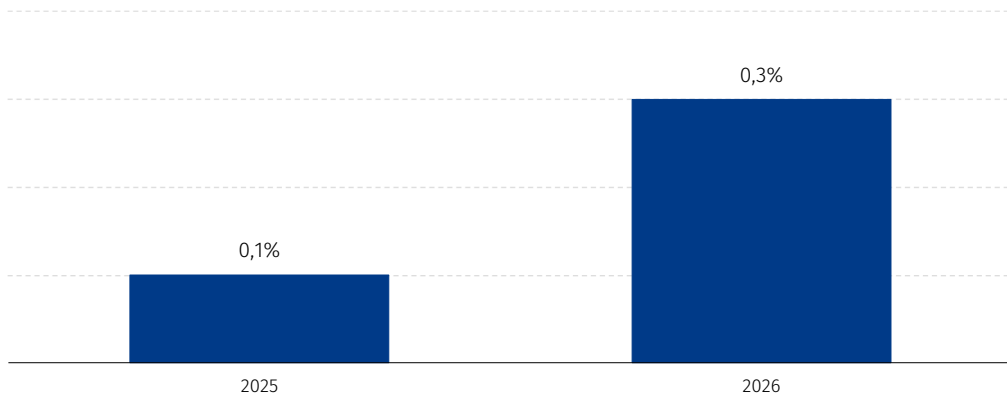
þ.e. almennt aðhald og sértækt aðhald, lækkun frumútgjalda um 15,1 ma.kr. samanborið við óbreytta áætlun. Þrátt fyrir að frumgjöld lækki sem hlutfall af VLF gerir fjárlagafrumvarpið ráð fyrir að raunútgjöld aukist milli ára. Raunaukning frumgjalda þegar frá eru talðar áætlaðar launa- og verðlagsbætur næsta árs verður um 2,3% frá horfum yfirstandandi árs en um 4% frá áætlun fjárlaga ársins 2025. Í fjárlagafrumvarpinu er gert ráð fyrir nýjum og auknum fjárheimildum til ýmissa mála í samræmi við áherslur í stefnuýfirlýsingu stjórnarflokkana og forsendur fjármálaáætlunar fyrir árin 2026–2030. Má þar nefna aukin framlög vegna nýs örorkulífeyriskerfis almannatrygginga og til viðhalds og þjónustu vegakerfisins, fjölgun stöðugilda innan lögreglu og flýtingu framkvæmda við snjóflóðavarnir svo fáein dæmi séu nefnd. Þá er gert ráð fyrir viðbótarútgjöldum vegna endurmats, t.d. til að mæta áætlaðri fjölgun einstaklinga á endurhæfingarlífeyri og vegna tímabundinnar fjölgunar nemenda á framhaldsskólastigi. Einnig er tekið tillit til aukinna útgjalda vegna þjónustu við börn með fjölþættan vanda, sem fluttist af sveitarfélagastiginu um mitt árið 2025, auk þess sem framlög til varnarmála eru áætluð í samræmi við fyrirliggjandi skuldbindingar á því sviði. Fjárfestingarstig ríkissjóðs hækkar talsvert milli ára í samræmi við markmið um fjármögnun mikilvægra innviðaverkefna. Þannig eykst heildarfjárfesting úr rúmlega 95 ma.kr. samkvæmt áætlun fjárlaga ársins 2025, eða 2% af VLF, og verður um 114 ma.kr. árið 2026 eða um 2,2% af VLF.

Þrátt fyrir lækkun frumgjalda í hlutfalli við VLF verður hækkun vaxtagjalda til þess að heildarútgjöld haldast óbreytt milli ára, m.v. horfur yfirstandandi árs, en aukast um 0,1 prósentustig frá áætlun fjárlaga ársins 2025. Gert er ráð fyrir að vaxtagjöld verði um 144 ma.kr. eða 2,8% af VLF á næsta ári samanborið við 2,7% af VLF samkvæmt endurmetnum horfum yfirstandandi árs og 2,5% af VLF í áætlun fjárlaga ársins 2025. Þessi breyting skýrist nær alfarið af uppgjöri ÍL-sjóðs sem fram fór á árinu 2025 og leiðir til talsverðrar aukningar vaxtagjalda milli ára. Rétt er að benda á að samkvæmt áætlun í sjóðstreymi ríkissjóðs er gert ráð fyrir að greidd vaxtagjöld verði um 90 ma.kr. á næsta ári. Mismunur á greiddum og gjaldfærðum vaxtagjöldum má að stærstu leyti rekja til verðbóta verðtryggðra lána sem leggjast á höfuðstól, sem eru áætlaðir um 29 ma.kr. á næsta ári, og reiknaðra vaxta af ófjármögnuðum lífeyrisskuldbindingum í samræmi við skilyrði þess hagskýrslustaðals sem ríkisfjármálin eru sett fram á, en þær nema um 19 ma.kr. á næsta ári. Nánar er fjallað um útgjöld ársins 2026 í kafla 5 *Gjöld ríkissjóðs*.

Mynd 3.2

Frumjöfnuður ríkissjóðs batnar um 0,1% af VLF milli áráanna 2024 og 2025 en 0,3% af VLF milli áráanna 2025 og 2026

Breyting frumjafnaðar frá fyrra ári, % af VLF

Frumjöfnuður ríkissjóðs hefur batnað umtalsvert á undanförunum árum og gera áætlanir ráð fyrir að hann verði jákvæður um 1,5% af VLF á næsta ári. Haldi þróunin áfram er ekki langt að biða þess að hann standi undir neikvæðum vaxtajöfnuði og að þar með verði heildarjöfnuður hallalaus. Frumjöfnuður batnar um rúmlega 19 ma.kr. eða 0,3% af VLF milli ára, m.v. afkomuhorfur yfirstandandi árs, og er það er nokkuð meiri bati en áætlaður er milli áranna 2024 og 2025.

Fjárlagafrumvarp ársins 2026 uppfyllir skilyrði nýrrar stöðugleikareglu sem samþykkt var á Alþingi í júlí sl. Reglan miðar að því að draga úr sveifluaukandi áhrifum ríkisfjármála, hvort heldur í þenslu eða samdrætti, með því að setja hámark á raunvöxt útgjalda er samræmist langtímavaxtargetu landsframleiðslu. Með þessu er ófjármögnum útgjaldavexti ríkissjóðs settar skorður. Slík fjármálaregla stuðlar í senn að sjálfbærni og stöðugleika og felur í sér aukið svigrúm til aðlögunar heildarafkomu ríkissjóðs að langtímamarkmiðum. Stöðugleikareglan er nú orðin hluti af tölusettingu skilyrðum laga um opinber fjármál og mælir fyrir um að raunvöxtur útgjalda ríkissjóðs verði að hámarki 2,0% á milli ára, að teknu tilliti til undanskilinna liða og nýrra tekjuráðstafana.

Tafla 3.2 Skilyrði stöðugleikareglu

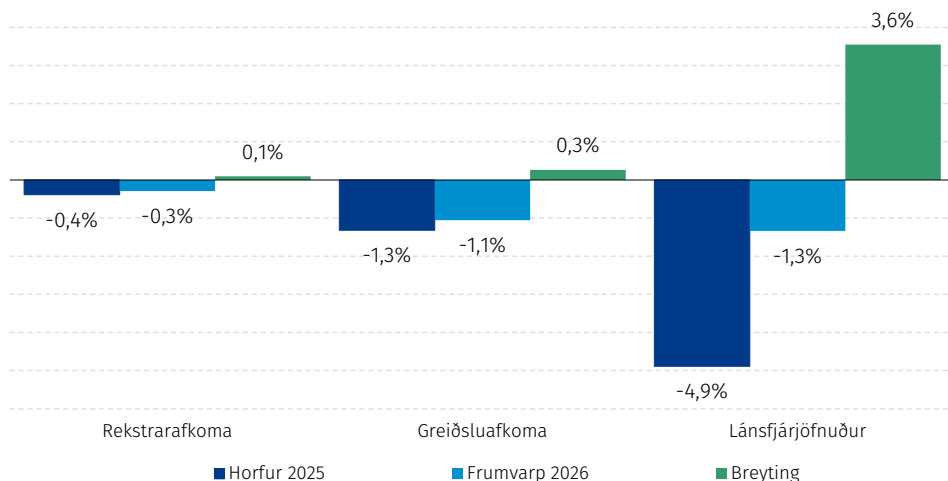
	Fjárlög 2025	Frumvarp 2026
Stöðugleikaregla, ma.kr. á verðlagi 2025		
Heildarútgjöld málefnasviða	1.545,6	1.628,7
<i>Undanskildir liðir</i>		
Vaxtagjöld	101,6	125,4
Lífeyrisskuldbindingar	79,1	80,9
Fjárfestingarframlög	70,0	86,4
Atvinnuleysisbætur	35,6	35,5
Jöfnunarsjóður, lögbundin framlög	32,2	34,1
Afskriftir skattkrafna	6,5	7,2
Tapaðar kröfur og tjónabætur	0,1	0,1
Útgjaldagrunnur stöðugleikareglu	1.220,6	1.259,1
Raunvöxtur útgjalda milli ára, %		3,2%
Raunvöxtur útgjalda milli ára		38,5
Raunvöxtur tekjuráðstafana milli ára		14,6
Útgjaldavöxtur að frádregnum tekjuráðstöfunum		23,9
Stöðugleikaregla, % br. frá fyrra ári		2,0%

Annar mælikvarði á rekstur ríkissjóðs er greiðsluafkoma. Hún vegur saman innstreymi í ríkissjóð og útgreiðslur samkvæmt sjóðstreymi. Greiðsluafkoma er lykilstærð við mat á lánsfjárbörf og hefur bein áhrif á skuldaþróun. Jafnframt varpar hún upp skýrari mynd af samtímaáhrifum ríkisfjármálanna á efnahagsumsvif, þar sem á greiðslugrunni er horft fram hjá ýmsum langtímaskuldbindingum og reikningshaldslegum eða matskenndum. Áætlað er að greiðsluafkoma ríkissjóðs batni um rúmlega 10 ma.kr., eða 0,3% af VLF, og að hallinn verði um 1,1% af VLF á næsta ári. Bati á greiðslugrunni er nokkru meiri milli ára en á rekstrargrunni, m.a. vegna ólíkrar þróunar gjaldfærðra og greiddra vaxta. Verðbætur leggjast á höfuðstól og koma til greiðslu þegar lánið er endurgreitt en eru gjaldfærðar á rekstrargrunni þegar þær

myndast. Í núverandi áætlunum er gert ráð fyrir að þungi vaxtagreiðslna vegna nýrra bréfa á árinu 2026 færist til ársins 2027, þó svo vextirnir verði gjaldfærðir á árinu 2026. Þar sem þessi áhrif vega meira en áhrif af þróun verðbóta batnar greiðsluafkoman milli ára meira en rekstrarafkoman.

Mynd 3.3

Bati er á rekstrarafkomu, greiðsluafkomu og lánsfjárfjöfnuði ríkissjóðs milli ára - bati í lánsfjárfjöfnuði ræðst að mestu af uppgjöri ÍL-sjóðs sem átti sér stað árið 2025
% af VLF

Lánsfjárfjöfnuður gefur til kynna lánsfjárförf ríkissjóðs og samanstendur af greiðsluafkomu ásamt öðrum fjárfestingarhreyfingum í sjóðstreymi. Má þar nefna lánveitingar ríkissjóðs til ríkisaðila í A2- og A3-hluta, t.d. Húsnæðissjóðs og Menntasjóðs námsmanna, auk árlegrar fyrirframgreiðslu ríkisins inn á lífeyrisskuldbindingar B-deildar LSR. Almenn gildir að lánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs er lakari en greiðsluafkoma vegna endurlána ríkissjóðs til annarra ríkisaðila.

Þá birtast áhrif af uppgjöri ÍL-sjóðs á árinu 2025 í lánsfjárfjöfnuði, sem fól m.a. í sér útgáfu nýrra ríkisskuldabréfa ásamt yfirtöku á tilteknum eignum sjóðsins. Uppgjörið lækkaði skuldir ríkissjóðs í heild (A-hluta) um nærri 6% af VLF. ÍL-sjóður var staðsettur í A2-hluta ríkissjóðs, en af því leiðir að skuldir sjóðsins voru ekki talðar með í skuldahlutfalli A1-hluta ríkissjóðs sem er sú skilgreining sem fjármálaeignar laga um opinber fjármál ná til. Raunar krafðist uppgjörið talsverðrar skuldabréfaútgáfu af hálfu ríkissjóðs og jukust skuldir A1-hluta ríkissjóðs því um 300 ma.kr. í kjölfar uppgjörsins.

Á móti tæknilegum neikvæðum áhrifum uppgjörs ÍL-sjóðs á lánsfjárfjöfnuð og skuldahlutfall A1-hluta ríkissjóðs vegur að hluta sala á eftirstandandi eignarhlut ríkissjóðs í Íslandsbanka á árinu 2025. Hún leiddi til innflæðis umfram greiðsluafkomu um rúmlega 90 ma.kr. Slík eignasala er ekki tekjufærð á rekstrar- eða greiðslugrunni samkvæmt þeim hagskýrslustaðli sem ríkisfjármálin eru sett fram á.

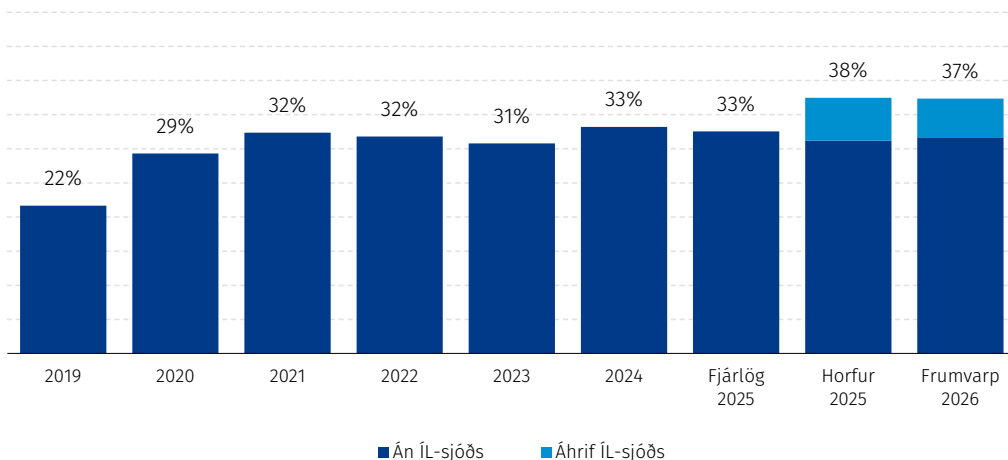
Lánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs batnar umtalsvert á næsta ári samanborið við horfur yfirstandandi árs eða um rúmlega 170 ma.kr. og gerir áætlunin ráð fyrir að lánsfjárfjöfnuðurinn verði neikvæður um rúmlega 70 ma.kr. eða 1,3% af VLF. Mikilvægt er að áfram verði unnið að því að bæta lánsfjárfjöfnuðinn á komandi misserum svo viðunandi skuldaþróun í átt að langtíamarkmiðum verði tryggð.

Gert er ráð fyrir því að skuldir ríkissjóðs samkvæmt skuldareglu laga um opinber fjármál lækki lítillega á næsta ári sem hlutfall af VLF og verði rúmlega 37% af VLF í lok árs 2026. Líkt og rakið er að framan þá hækkaði þetta hlutfall nokkuð á árinu 2025 hjá A1-hluta ríkissjóðs vegna talsverðrar útgáfu nýrra ríkisskuldabréfa sem fólust í uppgjöri á skuldbindingum ÍL-sjóðs. Sú skuldaþróun sem hér birtist er lítillega betri en áætlun samþykkrar fjármálaáætlunar sem gerði ráð fyrir að skuldahlutfallið yrði milli 37–38% af VLF í lok árs 2026. Þá gefa áætlanir til kynna að skuldahlutfallið lækki hraðar frá og með árinu 2027 en stefna stjórnvalda miðar, eins og fram hefur komið, að hallalausum fjárlögum það ár. Nánar er fjallað um skuldaþróun og horfur í lánamálum í kafla 9 *Efnahagur, lántökur og endurlán*.

Mynd 3.4

Skuldahlutfallið lækkar og stefnir í 37% af VLF í árslok 2026

Skuldir skv. skuldareglu hækka um rúmlega 80 ma.kr. að nafnvirði milli 2025 og 2026 en lækka sem hlutfall af VLF

3.3 Samanburður við fjármálaáætlun

Þegar tekið er tillit til áhrifa breyttra þjóðhagsforsendna er afkoma ársins 2026 í öllum meginatriðum í samræmi við þau stefnumið sem sett voru fram í fjármálaáætlun sem samþykkt var í júlí sl. Halli af heildarjöfnuði er nú áætlaður neikvæður um 15 ma.kr. á árinu 2026 og er það 11 ma.kr. betri afkoma en gert var ráð fyrir í fjármálaáætlun. Frá vinnslu fjármálaáætlunarinnar hafa efnahagshorfur breyst á þann veg að nú er gert ráð fyrir meiri verðbólgu á yfirstandandi ári og því næsta auk hærra vaxtastigs. Þá er búist við að hagvöxtur yfirstandandi árs verði meiri en aftur á móti varð lítil breyting á hagvaxtarspá ársins 2026.

Heildartekjur aukast um tæplega 27 ma.kr. frá fjármálaáætlun í kjölfar endurmat, byggðu á uppfærðri þjóðhagsspá, innheimtu tekna á fyrstu mánuðum ársins 2025 og upplýsingum úr ríkisreikningi ársins 2024. Á móti vegur að hluta að umfang tekjuráðstafana er minna en í fjármálaáætlun, t.d. er innviðagjald sem lagt er á skemmtiferðaskip lækkað tímabundið á næsta ári. Á hinn bóginn hækkar jöfnunargjald raforku umfram fyrri forsendur til samræmis við áætluð útgjöld. Þá eru vaxtatekjur endurmetnar lítillega upp á við vegna hærra vaxtastigs. Nánar er fjallað um breytingar á tekjuáætlun ársins 2026 frá fjármálaáætlun í kafla 4.4.

Heildargjöld aukast um 16 ma.kr. frá fjármálaáætlun og vegur þar þyngst rúmlega 11 ma.kr. aukning vaxtagjalda vegna hærra vaxtastigs og aukinna verðbóta verðtryggðra lána. Þá gerir áætlunin ráð fyrir nokkrum afmörkuðum og brýnum útgjaldamálum sem ekki var gert ráð fyrir

í undirliggjandi forsendum fjármálaáætlunar. Á móti vegur, að hluta, að gert er ráð fyrir nánast óbreyttu mati á umfangi launa- og verðlagsbóta þrátt fyrir spá um meiri verðbólgu en fyrri forsendur gerðu ráð fyrir. Útreikningur launa- og verðlagsbóta í fjármálaáætlun er grófari en það reikniverk sem stuðst er við í fjárlagagerðinni. Nánar er fjallað um breytingar á gjaldahlið frá fjármálaáætlun í kafla 5.3.

Tafla 3.3 Afkomuhorfur ársins 2026 í samanburði við fjármálaáætlun

Þjóðhagsgrunnur	ma.kr.			% af VLF		
	Fjármála- áætlun 2026	Frumvarp 2026	br.	Fjármála- áætlun 2026	Frumvarp 2026	br.
Frumtekjur	1.513,4	1.539,3	25,9	29,5	29,4	0,0
Frumgjöld	1.457,0	1.462,3	5,3	28,4	27,9	-0,4
Frumjöfnuður	56,4	77,0	20,6	1,1	1,5	0,4
Vaxtatekjur	51,2	51,9	0,7	1,0	1,0	0,0
Vaxtagjöld	133,7	144,3	10,6	2,6	2,8	0,2
Vaxtajöfnuður	-82,5	-92,4	-9,9	-1,6	-1,8	-0,2
Heildartekjur	1.564,6	1.591,2	26,6	30,4	30,4	0,0
Heildargjöld	1.590,7	1.606,6	15,9	31,0	30,7	-0,3
Heildarjöfnuður	-26,1	-15,3	10,8	-0,5	-0,3	0,2

3.4 Afkomuhorfur ársins 2025

Afkomuhorfur yfirstandandi árs hafa batnað verulega frá áætlun fjárlaga ársins 2025. Áætlað er að heildarafkoma ríkissjóðs verði neikvæð um 19 ma.kr. eða 0,4% af VLF samanborið við halla um 63 ma.kr. eða 1,3% af VLF í áætlun fjárlaga. Afkomubatann má rekja til umtalsvert meiri tekna á árinu en áður var gert ráð fyrir þótt útgjöld séu einnig nokkuð meiri. Endurmetnar afkomuhorfur ársins 2025 eru áþekkar því sem fram kom í samþykkttri fjármálaáætlun.

Tafla 3.4 Samanburður á áætlun fjárlaga ársins 2025 og uppfærðum afkomuhorfum

Þjóðhagsgrunnur	ma.kr.			% af VLF		
	Fjárlög 2025	Horfur 2025	br.	Fjárlög 2025	Horfur 2025	br.
Frumtekjur	1.381,0	1.444,7	63,7	28,5	29,2	0,6
Frumgjöld	1.363,1	1.386,8	23,8	28,1	28,0	-0,2
Frumjöfnuður	17,9	57,9	40,0	0,4	1,2	0,8
Vaxtatekjur	39,6	55,5	15,8	0,8	1,1	0,3
Vaxtagjöld	120,1	132,6	12,4	2,5	2,7	0,2
Vaxtajöfnuður	-80,5	-77,1	3,4	-1,7	-1,6	0,1
Heildartekjur	1.420,6	1.500,2	79,6	29,3	30,3	1,0
Heildargjöld	1.483,2	1.519,4	36,2	30,6	30,7	0,0
Heildarjöfnuður	-62,6	-19,2	43,4	-1,3	-0,4	0,9

Heildartekjur eru áætlaðar 1.500 ma.kr. eða 30,3% af VLF og er það tæplega 80 ma.kr. umfram það sem gert var ráð fyrir í fjárlögum. Frumtekjur aukast um 64 ma.kr. frá áætlun fjárlaga og má að stærstum hluta rekja það til 20 ma.kr. hækkunar á áætlun virðisaukaskatts og 17 ma.kr. hærri áætlunar um tekjur af fjármagnstekjuskatti. Leiða þessar breytingar af endurmati tekjuáætlunar og má að stóru leyti rekja til uppgjörs ársins 2024, en fjórði ársfjórðungur þess árs reyndist umtalsvert sterkari en fyrri áætlanir höfðu gert ráð fyrir. Leiddi það til talsverðar hækkunar á tekjuáætlun ársins 2025 vegna grunnáhrifa. Þá er gert ráð fyrir að arðgreiðslur aukist um 12 ma.kr. frá áætlun fjárlaga, einkum vegna uppfærðrar arðgreiðsluáætlunar Landsvirkjunar og Landsbanka. Vaxtatekjur eru áætlaðar tæplega 16 ma.kr. meiri en áður var gert ráð fyrir, að mestu vegna áhrifa af uppgjöri ÍL-sjóðs en uppgjörið fól í sér talsverða tilfærslu vaxtaberandi eigna úr eignasafni ÍL-sjóðs til A1-hluta ríkissjóðs. Nánar er fjallað um endurmat tekjuáætlunar niður á einstaka tekjuliði í kafla 4.1.

Heildarútgjöld eru áætluð um 1.519 ma.kr., eða 30,7% af VLF, sem jafngildir 36 ma.kr. aukningu frá áætlun fjárlaga. Af þeirri aukningu nemur aukning frumgjalda um 24 ma.kr. en þar vegur þýngst gjaldfærsla á skuldbindingu ríkissjóðs vegna svonefnds varúðarsjóðs fyrir lífeyrisaukasjóð A-deildar LSR. Nánar er fjallað um þá skuldbindingu í greinargerð með fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030, en um er að ræða einskiptiskostnað sem fellur til á árinu 2025. Þá er gert ráð fyrir nokkru kostnaðarfrávikum vegna endurhæfingarlífeyris í kjölfar kerfisbreytinga sem tóku gildi 1. september sl., en talsverð óvissa er um þá forsendu. Tekið er tillit til viðbótarútgjalda sem eiga uppruna sinn í samþykktum fjáráskilum á árinu, m.a. 3 ma.kr. viðbót vegna átaks í viðhaldi vega. Uppfærð áætlun tekur einnig tillit til 4 ma.kr. áætlaðs halla hjá Sjúkratryggingum vegna þátta annarra en lyfja, t.d. samninga um greiðslubátttöku vegna sjúkrabjálfunar, og um 2 ma.kr. vegna umframkostnaðar lyfja. Þá er gert ráð fyrir um 3 ma.kr. vegna kvikmyndaendurgreiðslu í samræmi við áætlaðar umsóknir ársins og viðbótarútgjöldum vegna skuldbindinga í tengslum við varnarmál, einkum stuðning við Úkraínu sem ekki var gert ráð fyrir í áætlun fjárlaga. Gert er ráð fyrir viðbótarkostnaði vegna yfirfærslu á þjónustu við börn með fjölbættan vanda frá sveitarfélögum sem nemur 1,7 ma.kr. á árinu 2025. Þá er gert ráð fyrir viðbótarkostnaði í rekstri framhaldsskóla á árinu og í rekstri heilbrigðisstofnana, einkum á landsbyggðinni. Áætlað er að kostnaður vegna útlendingamála verði um 1 ma.kr. meiri en fyrri áætlanir gerðu ráð fyrir. Á móti þessum og öðrum kostnaðarliðum sem áætlað er að verði umfram fjárheimildir á árinu vegur almennur varasjóður að hluta, auk endurmats á nokkrum kostnaðarliðum sem gert er ráð fyrir að verði innan heimilda ársins. Þar vegur þýngst afgangur af rekstri hjúkrunarheimila vegna rýma sem ekki hafa verið tekin í notkun. Þá er m.a. gert ráð fyrir að greiðsla ellilífeyris verði lægri en fyrri áætlun gerði ráð fyrir auk þess sem líklegt er talið að stofnframlög og greiðslur úr Orkusjóði verði undir áætlun í árslok miðað við núverandi stöðu. Gangi þessar áætlanir eftir verður heildarumfang frumgjalda um 28,0% af VLF á árinu 2025 samanborið við áætlun um 28,1% í áætlun fjárlaga. Vaxtagjöld eru áætluð um 12 ma.kr. meiri en í áætlun fjárlaga sem má að mestu rekja til áhrifa af uppgjöri ÍL-sjóðs auk horfa um meiri verðbólgu og hærri vaxtastig á árinu samanborið við fyrri forsendur. Rétt er að geta þess að áhrifa af uppgjöri ÍL-sjóðs á vaxtagjöld gætir aðeins hluta árs 2025, en allt árið 2026, og því gera áætlanir ráð fyrir að vaxtagjöld muni aukast milli ára. Uppfærðar horfur gefa til kynna að umfang vaxtagjalda verði um 2,7% af VLF á árinu 2025 samanborið við 2,5% af VLF í áætlun fjárlaga.

4 Tekjur A1-hluta ríkissjóðs

Tekjur ríkissjóðs samkvæmt tekjuáætlun fjárlagafrumvarpsins aukast lítillega sem hlutfall af VLF. Aukningin stafar helst af efnahagsþróun eins og hún birtist í þjóðhagsspá Hagstofu Íslands og fyrirhuguðum aðgerðum stjórnvalda á tekjuhlið sem nánar er fjallað um í þessum kafla.

Tekjur halda í við vöxt hagkerfisins

- Tækniframfarir í samgöngum kalla á kerfisbreytingar
- Réttlát auðlindagjöld
- Bætt skattskil og færri undanþágur

Nánar er fjallað um áhrif efnahagsforsendna á einstaka tekjustofna og áhrif og umfang skattabreytinga síðar í kaflanum. Jafnframt eru breytingum á tekjuáætlun ársins 2025 gerð skil en ríkisreikningur fyrra árs og endurmetnar tekjur yfirstandandi árs mynda grunn fyrir tekjuáætlun ársins 2026. Í lok kaflans má finna áætlun um skattastyrki ársins 2026 þar sem eftirgjöf í skattkerfinu er skipt eftir málefnasviðum. Tafla 4.1 dregur fram helstu niðurstöður tekjuáætlunarinnar ásamt endurmati á tekjum yfirstandandi árs og bráðabirgðatölum um tekjuuppgjör ársins 2024.

Tafla 4.1 Tekjuáætlun 2024–2026

Rekstrargrunnur, m.kr.	2024 ¹	Áætlun		% af VLF		
		Horfur 2025	Frumvarp 2026	2024	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Skatttekjur	1.091.828	1.167.192	1.236.609	23,7	23,6	23,6
Skattar á tekjur og hagnað	480.720	525.100	549.500	10,5	10,6	10,5
Skattar á launagr. og vinnuafl	11.891	13.030	13.926	0,3	0,3	0,3
Eignarskattar	15.195	15.527	14.327	0,3	0,3	0,3
Skattar á vöru og þjónustu	560.924	588.215	632.187	12,2	11,9	12,1
Tollar og aðflutningsgjöld	6.664	7.420	7.170	0,1	0,1	0,1
Aðrir skattar	16.434	17.900	19.499	0,4	0,4	0,4
Tryggingagjöld	136.982	151.726	159.923	3,0	3,1	3,1
Fjárframlög	10.384	7.679	8.085	0,2	0,2	0,2
Aðrar tekjur	154.290	173.603	186.629	3,4	3,5	3,6
Eignatekjur	91.351	122.021	132.978	2,0	2,5	2,5
Vaxtatekjur	25.956	55.454	51.909	0,6	1,1	1,0
Arður og hluti af tekjum ríkisft.	53.695	53.818	56.822	1,2	1,1	1,1
Aðrar eignatekjur	11.700	12.749	24.246	0,3	0,3	0,5
Sala á vöru og þjónustu	55.507	44.251	45.948	1,2	0,9	0,9
Ýmsar tekjur	7.432	7.331	7.704	0,2	0,1	0,1
Heildartekjur ríkissjóðs	1.393.484	1.500.200	1.591.246	30,3	30,3	30,4

¹ Byggt á tölum Hagstofu Íslands í júní 2025.

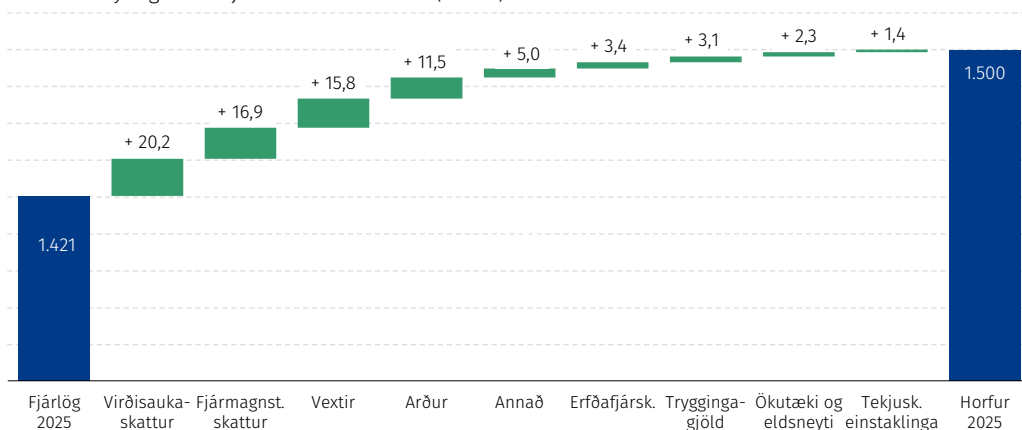
4.1 Endurmetin tekjuáætlun 2025

Heildartekjur yfirstandandi árs hafa verið endurmetnar og er áætlað að þær muni nema 1.500 ma.kr., eða 30,3% af VLF. Skatttekjur og tryggingagjöld ársins 2025 hafa verið endurmetin í samræmi við breyttar efnahagsforsendur og nýjar upplýsingar um tekjugrunn fyrra árs og álagningu og innheimtu yfirstandandi árs. Lítur nú út fyrir að heildartekjur ríkissjóðs verði 80 ma.kr. meiri en gert var ráð fyrir í fjárlögum ársins, eða sem nemur 5% aukningu. Þar af er um 50 ma.kr. hækkun á sköttum og tryggingagjöldum sem nú er gert ráð fyrir að nemi 26,6% af VLF. Hækkun tekjuáætlunar má rekja til undirliggjandi efnahagsforsendna og þróttmeiri efnahagsumsvifa auk hærri tekjugrunns fyrra árs.

Mynd 4.1

Heildartekjur 80 ma.kr. meiri en í fjárlögum 2025

Helstu breytingar á tekjuáætlun ársins 2025 (ma.kr.)

Af einstökum sköttum er mesta breytingin í virðisaukaskatti, eða um 20 ma.kr. Gert er ráð fyrir að tekjur af fjármagnstekjuskatti verði nokkru meiri en áður þar sem verðbólga hefur verið meiri auk þess sem sparnaður hefur haldist mikill. Vaxtatekjur hækka umtalsvert vegna uppgjors ÍL-sjóðs, en verðtryggðar eignir sjóðsins hafa verið færðar á efnahagsreikning ríkissjóðs. Sjá nánari umfjöllun um uppgjör ÍL-sjóðs í 9. kafla. Áætlaðar arðgreiðslur ríkisfyrirtækja eru einnig töluvert hærri en áður hafði verið gert ráð fyrir.

4.2 Tekjuáætlun 2026

Tekjuáætlun fyrir fjárlagaárið 2026 byggir á endurmetinni tekjuáætlun ársins 2025 og þjóðhagsspá Hagstofu Íslands að teknu tilliti til fyrirhugaðra skattkerfisbreytinga. Heildartekjur ríkissjóðs eru áætlaðar 1.591 ma.kr. fjárlagaárið 2026 sem samsvarar 30,4% af VLF. Þar af eru skatttekjur og tryggingagjöld áætluð 1.397 ma.kr.

4.2.1 Skattkerfisbreytingar

Þær skattabreytingar sem ráðast á í árið 2026 taka m.a. mið af viðbrögðum stjórnvalda við efnahagslegri þróun og áhrifum tæknibreytinga á tekjustofna ríkisins. Skattkerfisbreytingar ársins 2026 byggjast jafnframt á fyrri ákvörðunum og pólitískum áherslum í fjármálaáætlun og fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.

Stærsta skattkerfisbreyting ársins felst í kerfisbreytingu á gjaldtöku af ökutækjum og eldsneyti. Eins og fram kemur í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030 er fyrirhugað að tekjur af ökutækjum og eldsneyti muni nema um 1,7% af VLF undir lok tímabilsins til samræmis við

meðaltal áranna 2010–2017. Í því skyni verða tekjur af ökutækjum og eldsneyti hækkaðar um 7,5 ma.kr. á næsta ári. Tekjur af ökutækjum og eldsneyti eru að miklu leyti tengdar orkugjöfum ökutækja í landinu og losun á gróðurhúsalofttegundum við akstur. Með hröðum orkuskiptum í samgöngum og sífellt sparneytnari bíl vélum hafa því tekjur af ökutækjum og eldsneyti fallið töluvert og má búast við að sú þróun haldi að óbreyttu áfram. Til að bregðast við þeirri þróun hefur verið ákveðið að taka upp **kílómetragjald** vegna notkunar bifreiða. Samhliða verða eldri eldsneytisgjöld felld niður, þ.e. vörugjöld af bensíni og olíugjald af dísilolíu. Jafnframt verður kolefnisgjald hækkað til að viðhalda hvötum til orkuskipta. Fyrsta skrefið í þessari kerfisbreytingu var tekið í byrjun árs 2024 með upptöku kílómetragjalds á notkun rafmagns-, tengiltvinn- og vetnisbifreiða. Í tekjuáætlun er gert ráð fyrir að annað skrefið nái fram að ganga og að kílómetragjald verði einnig lagt á bifreiðar sem ganga fyrir jarðefnaeldsneyti. Með þessum breytingum er ekki aðeins skotið styrkari stoðum undir tekjuöflun ríkissjóðs heldur einnig komið á skilvirkara og sanngjarnara gjaldakerfi þar sem þeir borga sem nota vegakerfið.

Ísland stefnir á upptöku **15% alheimslágmarksskatts**. Frumvarp þess efnis var kynnt í samráðsgátt í sumar og tekur mið af tilskipun Evrópuráðsins (2022/2523) sem byggir á reglum OECD og G20-ríkjanna. Markmiðið er að sporna við skattasniðgöngu stórra fjölþjóðlegra fyrirtækja og draga úr skaðlegri skattasamkeppni á milli ríkja. Ísland mun taka upp reglu um innlendan uppbótarskatt sem tryggir að fjölþjóðleg fyrirtæki með starfsemi hér á landi greiði 15% virkan tekjuskatt, auk þess að taka upp reglu um tekjuviðbót sem heimilar Íslandi að skattleggja hagnað dótturfélaga í lágs kattaríkjum ef viðkomandi ríki hefur ekki innleitt innlendan uppbótarskatt og móðurfélagið er íslenskt. Gert er ráð fyrir að Ísland verði bæði fyrir beinum og óbeinum áhrifum af upptöku 15% alheimslágmarksskatts. Beinu áhrifin felast í auknum skatttekjum ríkissjóðs. Ef lögin taki gildi frá og með árinu 2026 myndu beinar tekjur skila sér 15–18 mánuðum eftir lok þess árs, þ.e. árið 2028. Óbeinu áhrifin birtast í því að hvatir stórra fjölþjóðlegra fyrirtækja til að færa til hagnað í skattalegum tilgangi minnkar. Með því yrði aukinn hagnaður skattlagður hér á landi sem kæmi fram sem aukinn tekjuskattur lögaðila.

Gert er ráð fyrir að **innviðagjald** sem skemmtiferðaskip í millilandasiglingum greiða fyrir hvern farþega á sólarhring, á meðan skip dvelur í höfn hér á landi eða annars staðar á tollsvæði ríkisins, verði lækkað úr 2.500 kr. í 2.000 kr. Um tímabundna lækkun er að ræða sem gildir einungis árið 2026.

Fyrr á árinu voru samþykkt lög um breytingu á aflaverðmæti í reiknistofni veiðigjalds. **Veiðigjald** byggir á afkomu við veiðar hvers nytjastofns tveimur árum fyrir álagningu gjaldsins og er lagt á í krónum á hvert kílógramm óslægðs afla. Áhrif breytingarinnar munu koma skýrar fram þegar fjárhæðir veiðigjalds 2026 verða birtar í desember nk. og verður áætlun veiðigjalds endurskoðuð í kjölfarið.

Hækkun á **jöfnunargjaldi** sem dreifiveitur greiða af raforku vegna annars vegar dreifingar á forgangsorku og hins vegar skerðanlegs flutnings raforku er nauðsynleg til að ná fullri jöfnun kostnaðar við dreifingu raforku á árinu 2026. Hækkunin stuðlar að því markmiði stjórnvalda að jafna kostnað við dreifingu raforku og er gert ráð fyrir að hún muni skila 1,6 ma.kr. að meðtöldum áhrifum á virðisaukaskatt.

Gert er ráð fyrir breytingum á **tekjuskatti einstaklinga** og **fjármagnstekjuskatti** sem nema um 4 ma.kr. Þær breytingar fela m.a. í sér afnám samnýtingar þrepa í tilviki hjóna og sambýlisfólks. Heimild til samnýtingar þrepa gildir þegar annar aðilinn er skattlagður í þriðja þrepi en hinn ekki. Þá getur hinn tekjuhærri nýtt helming bilsins í öðru þrepi sem sá tekjulægri nýtir ekki og þannig greitt lægri skattprósentu af launum í þriðja þrepi. Sú tilfærsla er einungis heimil á milli tveggja efri þrepanna. Afnám samnýtingar þrepa er í samræmi við ráðleggingar sérfræðinga Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og OECD. Jafnframt er gert ráð fyrir að felld verði brott heimild til að nýta hluta af ónýttum persónuafslætti til greiðslu fjármagnstekjuskatts. Eftir upptöku frítekjumarks fjármagnstekna og tvöföldun þess árið 2020 hefur í raun verið komið á

persónuafslætti fjármagnstekna. Meirihluti þeirra sem nýta persónuafslátt til greiðslu fjármagnstekjuskatts fullnýtir einnig frítekjumarkið og fær þannig tvöfaldan afslátt. Nánar er fjallað um frítekjumark fjármagnstekna í umfjöllun um skattastyrki í kafla 4.5.

Sem fyrr er gert ráð fyrir hækkun **krónutölugjalda** á milli ára. Þar sem fyrirhuguð kerfisbreyting á gjaldtöku af ökutækjum og eldsneyti, sem felur í sér niðurfellingu eldsneytisgjalda, hefur ekki verið lögfest er gert ráð fyrir verðlagshækkun þeirra gjalda. Miðað er við að gjöldin hækki um 3,7% til samræmis við verðbólguþá í árslok 2025. Tekjuáhrif breytingarinnar eru um 4,3 ma.kr. að meðtöldum hliðaráhrifum á virðisaukaskatt. Breytingin nær til áfengis-, tóbaks- og nikótíngjalda, bensín-, olíu- og kolefnisgjalda, kílómetragjalds vegna notkunar hreinorku- og tengiltvinnbifreiða og bifreiða- og kílómetragjalds, gjalds í Framkvæmdasjóð aldraðra og útvarpsgjalds. Verði kílómetragjaldið að lögum og eldsneytisgjöldin falla brott er áætlað að verðlagsuppfærsla annarra krónutölugjalda skili ríkissjóði 2,3 ma.kr. að meðtöldum hliðaráhrifum á virðisaukaskatt.

Tafla 4.2 Aðgerðir og helstu skattabreytingar

Tekjuáhrif helstu skattabreytinga á ríkissjóð 2026, ma.kr. ¹		2026
Lögfestar breytingar		
Veiðigjald		7,6
Samtals		7,6
Ólögfestar breytingar		
Endurskoðun á skattlagningu ökutækja og eldsneytis		7,5
Tekjuskattur einstaklinga, samsköttun o.fl.		4,0
Kílómetragjald vegna notkunar bifreiða		3,3
Jöfnunargjald raforku		1,6
Innviðagjald		-0,4
Verðlagsuppfærsla krónutölugjalda ²		4,3
Samtals		20,3
Lögfestar og ólögfestar breytingar samtals		27,9

1. Fjárhæðir tákna áhrif hverrar kerfisbreytingar í samanburði við óbreytt kerfi á árinu 2026. Fjárhæðir eru með hliðaráhrifum á virðisaukaskatt.

2. Krónutölugjöld hækka um 3,7%. Tekjuáhrif af breytingum eru reiknuð m.v. óbreytt gjöld.

4.2.2 Umfjöllun um forsendur helstu tekjustofna

Tekjur af **tekjuskatti einstaklinga** eru áætlaðar 304 ma.kr. árið 2026. Áfram er gert ráð fyrir þróttmiklum vinnumarkaði með litlu atvinnuleysi, lítilegri fjölgun vinnustunda og hærri launum. Gildandi lagaákvæði um þróun viðmiðunarfjárhæða er ætlað að koma í veg fyrir raunskattskrið og verja kaupmátt til lengri tíma, þá munu skattleysis- og þrepamörk hækka sem nemur 12 mánaða verðbólgu í árslok að viðbættu 1% framleiðnivíðmiði. Þjóðhagsspá gerir ráð fyrir 3,7% verðbólgu í lok árs 2025 og er því áætlað að persónuafsláttur og þrepamörk hækki um 4,7% árið 2025. Hækki laun umfram það má gera ráð fyrir hærri skattbyrði með jákvæðum tekjuáhrifum fyrir ríkissjóð. **Tryggingagjald** er flöt prósentu tekin af launastofni og hækkar til samræmis við hækkun launa og aukinn fjölda vinnustunda. Gert er ráð fyrir að tekjur af tryggingagjaldi verði 160 ma.kr. á árinu 2026 og haldist óbreyttar á milli ára í 3,1% af VLF.

Áætlað er að tekjur af **tekjuskatti lögaðila** nemi 152 ma.kr. árið 2026, sem miðar við skattskyldan hagnað rekstrarársins 2025. Áætlunin verður endurskoðuð þegar álagning lögaðila vegnar rekstrarársins 2024 liggur fyrir í október. Tekjuskattur lögaðila hækkaði

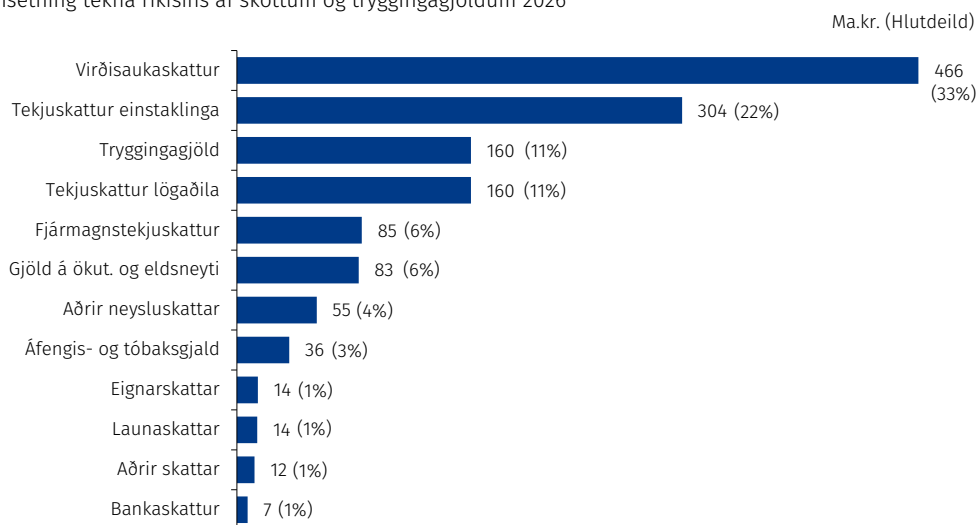
tímabundið úr 20% í 21% árið 2024 og kemur sú hækkun til greiðslu árið 2025 þar sem skatturinn leggst á hagnað fyrra árs. Hagnaður fyrirtækja árið 2025, sem myndar skattstofn við álagningu 2026, mun því bera fyrra skatthlutfall sem var 20%. Jafnframt er gert ráð fyrir að **sérstakur fjársýsluskattur**, sem er 6% viðbótarskattur á tekjuskattsstofn fjármálafyrirtækja umfram 1.000 m.kr., skili 7,9 ma.kr. í tekjur á árinu 2026.

Tekjur af **ökutækjum og eldsneyti** eru áætlaðar 83 ma.kr. eða um 1,6% af VLF á árinu 2026 sem er undir 1,7% markmiði ríkisstjórnarinnar. Þar með talið er fyrirhuguð 7,5 ma.kr. hækkun tekna af ökutækjum og eldsneyti til að vinna að ofangreindu markmiði sbr. fjármálaáætlun. Samkvæmt tekjuáætlun er áætlað að tekjurnar hækki þrátt fyrir fjölgun umhverfisvænna og sparneytinna ökutækja. Gert er ráð fyrir að annað skref kerfisbreytingar á gjaldtöku ökutækja og eldsneytis með upptöku kílómetragjalds á fólksbíla muni ná fram að ganga.

Mynd 4.2

Virðisaukaskattur er þriðjungur skatttekna

Samsetning tekna ríkisins af sköttum og tryggingagjöldum 2026

Tekjur af **fjármagnstekjuskatti** samanstanda af vöxtum og arði í staðgreiðslu og eftirágreiddum skatti vegna söluhagnaðar og leigutekna fyrra árs samkvæmt álagningu í maí nk. Mikill sparnaður landsmanna í háu vaxtastigi hefur leitt til aukinna tekna af fjármagnstekjuskatti undanfarin ár og hefur ekki orðið breyting þar á þrátt fyrir að vaxtastig hafi farið lakkandi þar sem sparnaður hefur haldist hár. Gert er ráð fyrir að fjármagnstekjuskattur verði 85 ma.kr. árið 2026 og lækki lítillega sem hlutfall af VLF milli ára þar sem búist er við að vaxtatekjur dragist saman með lægra vaxtastigi.

Í tekjuáætlun næsta árs er ekki gert ráð fyrir breytingum á skattþrepum **VSK** eða öðrum meginreglum VSK-kerfisins. Tekjur þróast því í takt við neyslu landsmanna og ferðamanna og aðra starfsemi sem ber VSK. Búist er við 1,9% fjölgun erlendra ferðamanna og nokkru meiri raunaukningu í neyslu þessa hóps. Verðbólga dvínar samkvæmt hagspá frumvarpsins og verður 3,2%. Fjallað er um þjóðhagsspá, þ.m.t. þróun einkaneyslu og innlendrar eftirspurnar, í kafla 2. Breytingar á skattlagningu ökutækja hafa hliðaráhrif á VSK til lækkunar þegar hefðbundin vörugjöld á eldsneyti víkja fyrir kílómetragjaldi sem ekki myndar stofn til VSK. Að gefnum þessum forsendum er áætlað að tekjur af VSK aukist um 25 ma.kr. frá fyrra ári,

eða 5,7%, og nemi tæpum 466 ma.kr. Vægi VSK í tekjum ríkisins hefur aukist síðustu árin og er áætlað rúm 29% á næsta ári.

Vaxtatekjur samanstanda af vöxtum af skattkröfum og bankainnstæðum í innlendri og erlendri mynt auk vaxta og verðbóta af veittum lánum. Meiri hluti vaxtatekna er vegna veittra lána en þau hefur ríkissjóður veitt til að fjármagna m.a. útlán Menntasjóðs námsmanna, Húsnæðissjóðs og Byggðastofnunar auk ýmissa fjárfestingaverkefna. Þá aukast vaxtatekjur frá fjárlögum ársins 2025 vegna hluta eigna ÍL-sjóðs sem færðust á efnahag ríkissjóðs við uppgjör sjóðsins árið 2025. Vaxtatekjur ársins 2026 eru áætlaðar 51,9 ma.kr.

Áætlaðar tekjur af **áfengisgjaldi** eru 26,7 ma.kr. á árinu 2026. Tekjur næsta árs ráðast af forsendum um einkaneyslu og verðbólgu í uppfærðri þjóðhagssþá.

Yfirlit um **arðgreiðslur** frá félögum og hlutdeild í hagnaði B-hluta félaga ríkissjóðs má sjá í töflu 4.3. Gert er ráð fyrir að þær tekjur hækki um 3 ma.kr. frá árinu 2025. Lokið var við sölu á hlut ríkisins í Íslandsbanka og því mun ríkið ekki fá frekari arðgreiðslur af þeim eignarhlut. Gert er ráð fyrir um 3 ma.kr. lækkun á arðgreiðslu Landsbankans og um 7,6 ma.kr. hækkun á arðgreiðslu Landsvirkjunar. Aðrar arðgreiðslur hækka um rúmlega 3 ma.kr., þar vega hæst ISAVIA og Rarik.

Tafla 4.3 Arðgreiðslur og tekjur B-hluta fyrirtækja

Arður og hluti af tekjum B-hluta fyrirtækja (m.kr.)	Áætlun 2025	Áætlun 2026
<i>Arður</i>		
Íslandsbanki hf.	5.500	0
Landsbankinn hf.	18.900	15.900
Landsvirkjun	25.000	32.600
Landsnet	2.300	2.900
Aðrir	560	3.800
Arður alls	52.260	55.200
<i>Hluti af tekjum B-hluta fyrirtækja</i>		
ÁTVR	750	750
Framlag frá Húsnæðissjóði	808	872
Hluti af tekjum B-hluta fyrirtækja alls	1.558	1.622
Arður og hluti af tekjum B-hluta fyrirtækja alls	53.818	56.822

Tekjur af arði frá félögum eru settar fram samkvæmt GFS-staðlinum. Á rekstrargrunni er arðgreiðsla tekjufærð að því marki sem hún er ekki umfram hlutdeild ríkisins í áætlunum hagnaði af reglulegri starfsemi félags. Á greiðslugrunni er arðgreiðslan færð til fulls, óháð hagnaði félags. Í áætlun fyrir árin 2025 og 2026 eru arðgreiðslur ekki umfram hagnað af reglulegri starfsemi og tekjur því hinar sömu á rekstrargrunni og greiðslugrunni.

4.3 Áhrif á jafnrétti kynjanna

Hlutfall kynja er mismunandi á milli starfsstétta og neyslumynstur ólík. Því geta skattkerfisbreytingar og aðrar álögur sem snerta einstakar atvinnugreinar eða leggjast með ólíkum hætti á tekjur og neyslu haft mismunandi áhrif á kynin. Hér er að öllu leyti vísað til meðaltala enda eru áhrifin á einstaklinga í sömu atvinnugrein eða með svipaða neyslu þau sömu burt séð frá kyni viðkomandi.

Gera má ráð fyrir að skattlagning á notkun bifreiða hafi mismunandi áhrif á kynin. Konur nota einkabílinn ekki síður en karlar en fara gjarnan fleiri og styttri ferðir. Umtalsverður kynjamunur er á eignarhaldi bifreiða. Karlar eru skráðir eigendur tæplega 2/3 fólks- og sendibifreiða, auk þess sem bílar í eigu kvenna eru almennt léttari og losa minna af gróðurhúsalofttegundum en bifreiðar í eigu karla. Því má gera ráð fyrir að áhrif breyttrar skattlagningar verði meiri á karla en konur.

Gera má ráð fyrir því að niðurfelling samnýtingar þrepa stuðli að kynjajafnrétti, þar sem konur hafa að jafnaði lægri laun en karlar og bera að auki meiri ábyrgð á ólaunuðum heimilis- og umönnunarstörfum. Við álagningu opinberra gjalda 2025 fengu konur 19% af ávinningnum af samnýtingu þrepa en karlar 81%.

4.4 Breytingar á tekjuáætlun ársins 2026 frá fjármálaáætlun

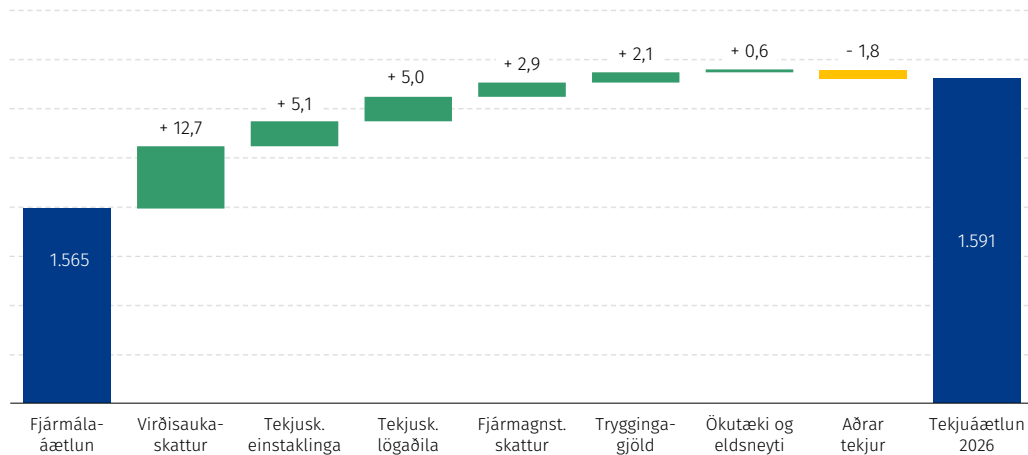
Tekjur ársins 2026 eru áætlaðar 1.591 ma.kr., sem er 27 ma.kr. meira en gengið var út frá í fjármálaáætlun sem samþykkt var í júlí. Hlutfall heildartekna af VLF er óbreytt. Almennit gildir að endurmat á tekjum ársins 2026 í fjármálaáætlun er byggt á margvíslegum nýjum upplýsingum, allt frá tekjuuppgjöri ársins 2024 og þróun álagningar og innheimtu yfirstandandi árs til hagspár næsta árs.

Í endurmetinni tekjuáætlun 2026 vegur hækkun á virðisaukaskatti mest, sem rekja má til annars vegar hærri tekjugrunns 2025 og hins vegar þróunar hagspár, m.a. meiri verðbólgu. Einnig er aukning í tekjuskatti einstaklinga um 5 ma.kr. sem skýrist af nýjum upplýsingum úr framtölum einstaklinga og álagningu Skattsins frá því í maí, auk nýrrar þjóðhagsspár. Tekjuskattur lögaðila er talinn verða 5 ma.kr. hærri, m.a. út frá upplýsingum upp úr árshlutauppgjörum fyrirtækja árið 2025. Fjármagnstekjuskattur er áætlaður tæpum 3 ma.kr. hærri vegna uppgjörs álagningar einstaklinga og meiri vaxtatekna en áður hafði verið áætlað. Á móti vegur að umfang tekjuráðstafana er minna en í fjármálaáætlun. Nánar er fjallað um skattkerfisbreytingar í kafla 4.2.

Mynd 4.3

Áætlaðar tekjur 2026 hækka um 27 ma.kr. frá fjármálaáætlun 2026-2030

Helstu breytingar á tekjuáætlun ársins 2026 (ma.kr.)

4.5 Skattastyrkir

Áætlað er að skattastyrkir ríkissjóðs verði 147 ma.kr. árið 2026, eða 2,8% af VLF. Með skattastyrkjum er átt við eftirgjöf á skattkröfu sem leiðir til frávíks frá grunngerð skattkerfisins og veldur tekjutapi fyrir hið opinbera. Í töflu 4.4 má sjá yfirlit yfir skattastyrki ásamt sundurliðun. Heldur dregur úr umfangi skattastyrkja á tímabilinu þar sem þeir voru 3,1% af VLF árið 2024. Stærsti hluti skattastyrkja er til kominn vegna neðra þreps virðisaukaskatts þar sem 13 prósentustiga munur er á neðra þrepinu og almenna þrepinu og reiknast sá munur sem skattastyrkur. Meginástæða þess að skattastyrkir eru miklir í ferðaþjónustu, sbr. töflu 4.4, er sú að stór hluti hennar ber 11% í stað 24% VSK. Greinin fær 20% allra skattastyrkja ríkissjóðs.

Þá gætir einnig töluverðra áhrifa af endurgreiðslum VSK í skattastyrkjum næsta árs. Í heild nema skattastyrkir í VSK 79% af skattastyrkjum og þar af er neðra þrepið 67% af öllum skattastyrkjum.

Tafla 4.4 Skattastyrkir ársins 2024 og áætlaðir skattastyrkir árunna 2025 og 2026

Skattastyrkir flokkaðir eftir tegund ívilnunar	2024	2025	2026
Undanþága frá skattskyldu	22.145	19.999	18.519
Frádráttur	15.253	17.462	18.138
Frádráttarheimild	10.745	11.797	8.384
Lægri skattþrósentu	93.235	99.064	102.359
Alls	141.378	148.322	147.400
Skattastyrkir flokkaðir eftir tegund skatts	2024	2025	2026
Tekjuskattur einstaklinga	15.220	16.699	10.396
Tekjuskattur lögaðila	780	609	742
Fjármagnstekjuskattur	10.458	12.411	12.944
Eignarskattar	651	762	782
VSK	105.217	110.951	116.739
Vörugjöld og aðrir neysluskattar	9.053	6.891	5.797
Alls	141.378	148.322	147.400
Skattastyrkir flokkaðir eftir málefnasviði	2024	2025	2026
07. Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	513	664	681
08. Sveitarfélög og byggðamál	176	185	197
09. Almanna- og réttaröryggi	1.591	1.152	1.217
11. Samgöngu- og fjarskiptamál	627	635	673
12. Landbúnaður	73	82	86
14. Ferðaþjónusta	27.031	27.809	29.585
17. Umhverfismál	5.242	3.055	895
18. Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	6.879	7.203	7.654
20. Framhaldsskólastig	473	510	538
21. Háskólastig	1.337	1.440	1.521
23. Sjúkrahúspjónusta	140	151	160
27. Örorka og málefni fatlaðs fólks	986	1.061	1.121
29. Fjölskyldumál	60.882	65.147	66.238
30. Vinnumarkaður og atvinnuleysi	1.009	367	387
31. Húsnæðis- og skipulagsmál	15.612	18.128	14.973
Óflokkað	7.964	8.664	9.148
Vegna skattframkvæmdar	10.843	12.070	12.325
Alls	141.378	148.322	147.400
Alls, % af VLF	3,1%	3,0%	2,8%

Engar nýjar tegundir skattastyrkja eru í áætlun ársins 2026. Skattastyrkur í formi undanþágu frá VSK þegar ökutækjaleiga endurselur notað vistvænt ökutæki fellur brott í árslok 2025. Þá fækkar skattastyrkjum í tekjuskatti einstaklinga með afnámi samnýtingar þrepa auk þess sem ekki er gert ráð fyrir framlengingu á ráðstöfun séreignarsparnaðar inn á húsnæðislán í gegnum almenna úrræðið árið 2026, sem að óbreyttu rennur út í lok árs 2025. Hins vegar verður áfram heimilt að nýta séreignarsparnað til fasteignakaupa undir formerkjum „Fyrstu fasteignar“.

Skattastyrkir í fjármagnstekjuskatti hafa hækkað undanfarin ár sem má rekja að mestu til frítekjumarks fjármagnstekna sem nær yfir vaxtatekjur, arðgreiðslur og söluhagnað hlutabréfa skráðra félaga. Frítekjumarkiðið er 300 þúsund kr. á hvern framteljanda og veitir að hámarki 66 þúsund kr. afslátt (22% af 300 þúsund kr.) af álögðum fjármagnstekjuskatti. Eftirgjöf fjármagnstekjuskatts vegna frítekjumarksins var 8,9 ma.kr. árið 2024 og hækkaði um 1,4 ma.kr. frá fyrra ári. Auknar vaxtatekjur hafa leitt til þess að 20,1% fjölskyldna fullnýtti frítekjumarkið vegna fjármagnstekna 2024 samanborið við 3,3% árið 2020.

5 Gjöld A1-hluta ríkissjóðs

Í þessum kafla er fjallað um útgjöld A1-hluta ríkissjóðs. Þar er um að ræða útgjöld vegna starfsemi á vegum ríkisins sem að stærstum hluta eru fjármögnuð með skatttekjum. Fjallað er um helstu áherslumál á útgjaldahlið fjárlagafrumvarpsins en þau samanstanda af fyrri ákvörðunum sem birtast í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030 og breytingum sem leiðir af ákvörðunum við undirbúning frumvarpsins. Vakin er athygli á því að þessi kafla tekur einungis til breytinga á fjárheimildum málefnasviða samkvæmt IPSAS-reikningsskilastaðlinum. Fjallað er um breytingar á heildarútgjöldum ríkissjóðs á þjóðhagsgrunni samkvæmt GFS-hagskýrslustaðlinum í kafla 3 *Markmið í ríkisfjármálum* og um mun á framsetningu og uppgjöri ríkisfjármála á þessum tveimur stöðlum í viðauka með frumvarpinu.

Jafnvægi aðhalds og uppbyggingar

Svigrúm skapað með forgangsriðun

Ábyrg útgjaldaaukning

Markvisst aðhald í ríkisrekstrinum

Við setningu útgjaldaramma fyrir málefnasvið í fjárlagafrumvarpi ársins 2026 er byggt á þeirri stefnumörkun sem fram kemur í gildandi fjármálaáætlun. Meginleiðarljós áætlunarinnar er að tryggja bætta afkomu ríkissjóðs, m.a. með því að halda aftur af útgjaldavexti þannig að útgjöld lækki sem hlutfall af VLF. Sjá nánari umfjöllun í kafla 3 *Markmið í ríkisfjármálum*. Meðal helstu verkefna í frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 2026 og fjallað er nánar um í greinargerðum um viðkomandi málefnasvið eru:

- Nýtt örorkulífeyriskerfi almannatrygginga
- Veruleg aukning framlaga til viðhalds og þjónustu á vegakerfinu
- Aukin framlög vegna fjölgunar fólks á endurhæfingarlífeyri
- Fjármögnun sérhæfðrar þjónustu við börn með fjölþættan vanda
- Aukin framlög til varnarmála
- Fjölgun stöðugilda innan lögreglu
- Aukin framlög til framhaldsskólastigsins vegna fjölgunar nemenda
- Styrking á rekstrargrunni heilbrigðisstofnana
- Þjónusta styrkt vegna lyfja og lækningatækja
- Framlög til byggingar og reksturs nýs úrræðis fyrir ósakhæfa einstaklinga
- Hækkun á almennu frítekjumarki ellilífeyrisþega
- Aldursviðbót á lífeyri örorkulífeyrisþega verði til æviloka
- Flýting framkvæmda við snjóflóðavarnir

5.1 Heildarfjárheimildir 2026 og breytingar frá fjárlögum ársins 2025

Heildarútgjöld ríkissjóðs eru áætluð um 1.672 ma.kr. á árinu 2026. Það er 126,5 ma.kr. aukning frá fjárlögum ársins 2025 en þar af eru um 43,5 ma.kr. vegna áætlaðra launa-, gengis- og verðlagsbreytinga. Að þeim frátöldum hækka heildarútgjöld ríkissjóðs um 83 ma.kr., eða sem nemur 5,4%. Hér á eftir er gerð grein fyrir því í hverju breytingar á útgjöldum ríkissjóðs felast. Fjallað verður um breytingar út frá hagrænni skiptingu útgjalda, breytingu eftir útgjalda-tilefnum og málefna sviðum.

Tafla 5.1 sýnir breytingar á hagrænni skiptingu fjárheimilda að raunvirði á milli fjárlaga 2025 og fjárlagafrumvarps 2026. Samtals nemur aukning rammasettra¹ útgjalda um 54,9 ma.kr., eða 4,3% á föstu verðlagi ársins 2025.

Tafla 5.1 Hagræn skipting útgjalda

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög 2025	Frumvarp ¹ 2026	Breyting m.kr.	Breyting %
Rekstrarframlög	651.818	665.358	13.540	2,1
Rekstrartilfærslur	511.866	533.462	21.597	4,2
Fjármagnstilfærslur	56.992	60.694	3.703	6,5
Fjárfestingarframlag	69.893	85.985	16.092	23,0
Rammasett útgjöld	1.290.568	1.345.499	54.931	4,3
Vaxtagjöld	101.596	125.389	23.793	23,4
Aðrir liðir utan ramma ²	153.476	157.777	4.301	2,8
Heildargjöld	1.545.640	1.628.665	83.025	5,4
Rekstrartekjur	68.286	68.760	475	0,7
Framlag úr ríkissjóði	1.318.888	1.520.930	202.042	15,3
Viðskiptahreyfingar	158.466	38.975	-119.491	-75,4
Samtals fjármögnun	1.545.640	1.628.665	83.025	5,4

¹ Án verðlagshækkana

² Aðrir liðir utan ramma: ríkisábyrgðir, afskriftir skattkrafna, lífeyrisskuldbindingar, Atvinnuleysistryggingasjóður og framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.

Í rammasettum útgjöldum má sjá að rekstrarframlög og rekstrartilfærslur aukast um 35,1 ma.kr., eða um 3% að launa- og verðlagsbreytingum undanskildum. Til rekstrarframlaga teljast t.d. launagreiðslur ríkissjóðs og kaup á vöru og þjónustu, en til rekstrartilfærslna teljast tilfærslur fjár úr ríkissjóði til einstaklinga, almannatrygginga og félagasamtaka. Aukning rekstrarframlaga skýrist m.a. af kerfislægum vexti, auknum framlögum til þjónustu við vegakerfið, rekstri nýrra hjúkrunarheimila og framlögum til reksturs öryggisvistunarrýma vegna ósakhæfra einstaklinga svo eitthvað sé nefnt. Auknar rekstrartilfærslur skýrast að mestu af heildarendurskoðun örorkulífeyriskerfisins, fjölgun og öldrun þjóðarinnar og áætlaðri fjölgun einstaklinga á endurhæfingarlífeyri. Til lækunar kemur endurmat á áætlunum um fjölda umsækjenda um alþjóðlega vernd og endurmat undirliggjandi áætlana almanna-trygginga, m.a. vegna þess að tekjur ellilífeyrisþega hafa vaxið meira en gert var ráð fyrir.

¹ Rammasett útgjöld eru útgjöld málefna sviða án undanskilinna liða. Undanskildir liðir eru: vaxtagjöld ríkissjóðs, afskriftir skattkrafna, ríkisábyrgðir, lífeyrisskuldbindingar, Atvinnuleysistryggingasjóður og framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.

Fjárfestingarframlag og fjármagnstílfærslur hækka á milli ára um 19,8 ma.kr., eða 15,6% að raunvirði. Fjárfestingarframlag endurspeglar útgjöld ríkissjóðs vegna fjárfestingaverkefna, s.s. byggingar Nýs Landspítala og framkvæmda á vegakerfinu, en fjármagnstílfærslur eru framlög án skuldbindingar um beint endurgjald frá móttakanda, t.d. styrkir til nýsköpunarfyrirtækja og styrkir til orkuskipta. Aukning fjárfestingarframlaga skýrist að stærstum hluta af hærri framlögum til viðhalds og þjónustu á vegakerfinu, til byggingar legudeildar við Sjúkrahúsið á Akureyri auk framlags til byggingar nýs úrræðis vegna öryggisvistunar ósakhæfra einstaklinga. Nánar er fjallað um fjárfestingar og fjármagnstílfærslur síðar í þessum kafla.

Gert er ráð fyrir að vaxtagjöld verði um 125,4 ma.kr. á næsta ári sem er um 24 ma.kr. hækkun frá fjárlögum ársins 2025. Hækkunina má að mestu rekja til meiri lántöku í tengslum við uppgjör ÍL-sjóðs. Nánar er fjallað um vaxtagjöld í greinargerð málaflokks 33.10 *Fjármagnskostnaður*.

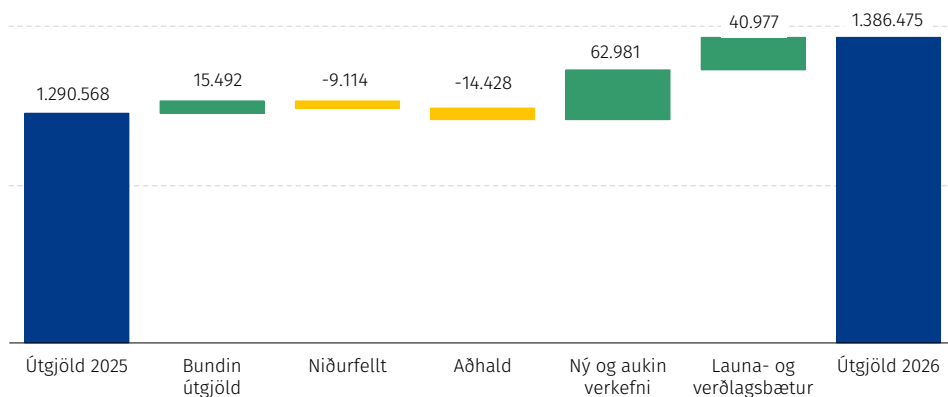
Þá má sjá að undanskildir liðir frá rammasettum útgjöldum, aðrir en vaxtagjöld, hækka um 4,3 ma.kr. Þetta skýrist að mestu leyti af auknum skuldbindingum vegna sjóðfélaga í Lífeyris-sjóði starfsmanna ríkisins, sem farnir eru á lífeyri og ríkissjóði ber að fjármagna samkvæmt lögum, alls um 1,8 ma.kr. Þá er gert ráð fyrir að lögbundið framlag til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga hækki að raunvirði um 1,9 ma.kr. milli ára.

Að viðbættum áætluðum launa- og verðlagsbreytingum er gert ráð fyrir að heildarumfang rammasettra útgjalda verði um 1.386,5 ma.kr. á næsta ári sem er aukning um 95,9 ma.kr., eða ríflega 7,4% á milli ára. Breyting rammasettra útgjalda eftir útgjaldatílefnum skýrist af nokkrum meginþáttum eins og sést á mynd 5.1.

Mynd 5.1

Rammasett útgjöld ríkissjóðs eftir tílefnum

Breytingar á milli áranna 2025–2026, í m.kr.

Í fyrsta lagi eru breytingar á bundnum útgjaldaskuldbindingum sem nema samtals 15,5 ma.kr. en það eru útgjöld sem fela í sér breytingar á fyrirliggjandi útgjaldaskuldbindingum, s.s. vegna hagrænna eða kerfislægra breytinga sem bundnar eru í lögum, samningum eða með ákvörðunum ríkisstjórnarinnar. Í öðru lagi eru tímabundin framlög sem falla niður, alls 9,1 ma.kr. Þar vega þýngst tímabundin framlög vegna umsækjenda um alþjóðlega vernd sem lækka um 3 ma.kr. Í þriðja lagi eru ráðstafanir vegna almennra aðhaldsmarkmiða og sértækra aðgerða til að draga úr útgjaldavexti. Þessar aðgerðir draga úr rammasettum útgjöldum ríkissjóðs um

14,4 ma.kr. eins og fjallað er um síðar í kaflanum.² Í fjórða lagi eru aukin framlög vegna brýnna verkefna, alls 62,9 ma.kr. Þar vega þýngst framlög til nýs örorkulífeyriskerfis og vegna aukins fjölda á endurhæfingarlífeyri, framlög til viðhalds og þjónustu á vegakerfinu, og framlög vegna barna með fjölþættan vanda sem þurfa á þriðja stigs þjónustu að halda. Nánar er fjallað um ný og aukin verkefni í kaflanum um breytingar á fjárheimildum frá fjárlögum 2025.

Í fimmta lagi eru áætluð áhrif vegna launa-, verðlags- og gengisbreytinga rammasettra útgjalda en þau nema 41 ma.kr. Nánar er fjallað um launa- og verðlagsforsendur frumvarpsins í kafla 5.4 *Verðlagsforsendur útgjaldahliðar*.

Fjárfestingar og fjármagnstilfærslur

Heildarfjárheimildir til fjárfestinga og fjármagnstilfærslna í fjárlagafrumvarpi 2026 eru um 146,8 ma.kr., eða 2,8% af VLF, og hækka um 19,8 ma.kr. frá fjárlögum ársins 2025. Meginþungi fjárfestinga felst í framlögum til samgönguframkvæmda vegna viðhalds og þjónustu á vegakerfinu, til byggingar Nýs Landspítala og hækkunar á framlagi vegna byggingar á legudeild Sjúkrahússins á Akureyri.

Tafla 5.2 Fjárfestingar 2025 og 2026

Fjárfestingarframlög og fjármagnstilfærslur, ma.kr.	Fjárlög 2025	Frumvarp 2026
Samgöngu- og fjarskiptamál		
Vegagerðin	26,8	35,3
Betri samgöngur	6,7	6,9
Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar		
Styrkir til nýsköpunarfyrirtækja	17,2	18,6
Rammaáætlanir ESB um menntun, rannsóknir og tækniþróun	5,6	6,1
Rannsóknar og tæknisjóðir	5,7	5,6
Heilbrigðismál		
Nýi Landspítalinn	16,4	22,6
Legudeild við sjúkrahúsið á Akureyri		3,0
Almanna- og réttaröryggi		
Uppbygging nýs fangelsis	1,5	2,8
Mennta- og menningarmál		
Þjóðarhöllin	1,5	2,1
Félags- og tryggingamál		
Húsnæðisstuðningur	8,7	8,9
Húsnæði vegna öryggisvistunar fullorðinna		0,5
Aðrar framkvæmdir		
Nýbygging við Stjórnarráðið		0,5
Annað	36,8	33,6
Fjárfestingarframlög og fjármagnstilfærslur¹	127,0	146,8

¹Fjárhæðir í töflu byggja á fjárheimildum hvors árs. Til viðbótar við fjárheimildir ársins geta uppsafnaðar heimildir verið nýttar.

² Til viðbótar hagræðingu á rammasettum útgjöldum eru einnig aðgerðir sem beinast að Atvinnuleysistryggingasjóði, sem flokkast utan ramma. Heildarumfang hagræðingaraðgerða, að meðtöldum þessum aðgerðum, nemur 15,1 ma.kr.

Fjárfestingarframlög til samgönguframkvæmda nema 43,5 ma.kr. og aukast um 7,6 ma.kr. milli ára. Stærsta einstaka byggingarframkvæmdin er líkt og áður bygging nýs Landspítala. Fjárveiting til verkefnisins nemur 22,6 ma.kr. en samkvæmt uppfærðri framkvæmda- og tímaáætlun verða framkvæmdir hins vegar mun umfangsmeiri en fjárveiting gefur til kynna og verður gengið á ónýttar fjárveitingar sem safnast hafa upp á undanförunum árum.

Þá verða áfram veittar fjárheimildir til húsnæðisstuðnings með stofnframlögum og hlutdeildarlánum sem endurspeglar að ríkisstjórnin leggur áherslu á aukið framboð á húsnæðismarkaði. Gert er ráð fyrir að heildarfjárveiting vegna stofnframlaga til uppbyggingar almenna íbúðakerfisins verði 7,5 ma.kr. Lánsheimild vegna hlutdeildarlána á árinu 2026 nemur 4 ma.kr. eins og fram kemur í 5. gr. þessa frumvarps og er gjaldfærður ríkisstuðningur vegna lánanna áætlaður 1,4 ma.kr. Þá verða framlög til byggingar nýs fangelsis í stað Litla-Hrauns aukin um 1,3 ma.kr. til að mæta uppfærðri kostnaðaráætlun framkvæmdarinnar. Meðal þess sem fellur undir liðinn *Annað* í töflu 5.2 eru reglubundin framlög vegna kaupa á tækjum og búnaði hjá stofnunum ríkisins og nema þau um 10 ma.kr. á ári. Enn fremur falla þar undir ýmsar smærri innviðafjárfestingar og viðhaldsframkvæmdir á fasteignum.

Ráðstafanir til að draga úr útgjaldavexti

Ráðstafanir til að draga úr útgjaldavexti ríkissjóðs á árinu 2026 nema alls 15,1 ma.kr. og felast í almennt aðhaldskröfu og sértækum ráðstöfunum líkt og fjallað var um í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030. Markmið aðgerðanna er að draga úr ríkisumsvifum, treysta stöðu ríkissjóðs og vinna gegn þenslu og verðbólgu í hagkerfinu.

Almennt aðhaldsmarkmið 2,3 ma.kr.

Almenn aðhaldskrafa verður 1%. Engin aðhaldskrafa er gerð á heilbrigðis- og öldrunarstofnanir, skóla og löggæslu.

Sértækar ráðstafanir 12,8 ma.kr.

Ráðstafanir sem koma fram í fjármálaáætlun 2026–2030 og draga úr útgjaldavexti og skapa svigrúm til nýrra og aukinna verkefna.

Alla jafna er gert ráð fyrir **almennu aðhaldsmarkmiði** á málefnasviðum ráðuneyta í fjármálaáætlun sem er útfært í frumvarpi til fjárlaga og nemur aðhaldsmarkmiðið á árinu 2026 um 2,3 ma.kr. Markmið er m.a. að tryggja að ráðuneyti og stofnanir nýti þá takmörkuðu fjármuni sem til ráðstöfunar eru á sem hagkvæmastan hátt. Þannig verður til rými fyrir ný verkefni í samræmi við áherslur og markmið stjórnvalda sem vega að einhverju leyti á móti aðhaldskröfunni. Almenn aðhaldskrafa verður 1% á árinu 2026 en hún tekur ekki til heilbrigðis- og öldrunarstofnana, skóla, lög- og tollgæslu.

Auk almenns aðhaldsmarkmiðs verður gripið til **sértækra aðhaldsráðstafana** til að hægja á útgjaldavexti og skapa svigrúm til nýrra verkefna í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar. Sértækar ráðstafanir sem gert er ráð fyrir eiga uppruna sinn ýmist í tillögum frá almenningi, ráðuneytum eða ríkisstofnunum. Ráðstafanirnar felast m.a. í frestun eða niðurfellingu verkefna, endurskoðun á forsendum fjárveitinga, endurskoðun fyrirkomulags eða umbótum og hagræðingu í rekstri, s.s. með sameiningu stofnana. Alls nemur aðhald vegna þessara ráðstafana ríflega 12,8 ma.kr. á komandi ári.

Meðal helstu verkefna eru markviss nýting rammasamninga og endurskoðun á eldri samningum um kaup á vöru og þjónustu en gert er ráð fyrir um 3 ma.kr. hagræðingu á næsta ári. Af öðrum veigameiri ráðstöfunum má nefna bættu forgangsstöðu í heilbrigðiskerfinu og endurskoðun á fyrirkomulagi endurgreiðslna framleiðslukostnaðar við kvikmyndagerð. Þá

verða engin ný framlög veitt til varasjóða málaflokka en það dregur úr útgjöldum ríkissjóðs um 1,1 ma.kr. og breytingar verða gerðar á lágmarksskilyrðum fyrir greiðslu atvinnuleysisbóta. Dregið verður úr kostnaði vegna jafnlaunavottunar og 3% aðhald verður sett á aðalskrifstofur ráðuneyta. Framkvæmdum við gamla Hæstarétt verður frestað, almennar stjórnir stofnana sem heyra beint undir ráðherra verða lagðar niður, nefndum verður fækkað og gerðar verða ráðstafanir til að fækka fermetrum á hvern ríkisstarfsmann. Þá mun fækkun ráðuneyta úr 12 í 11 draga úr útgjöldum ríkissjóðs um 330 m.kr. á ári.

Þessar ráðstafanir skila lækkun á rekstrargjöldum ríkisins um tæplega 12,8 ma.kr. á næsta ári og lækkun á fjárfestingarliðum um 2,4 ma.kr. Eins og sjá má í meðfylgjandi töflu er dreifingin ólík eftir málefnasviðum.

Tafla 5.3 Útfærsla ráðstafana til að draga úr útgjaldavexti eftir samandregnum málefnasviðum

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rekstur	Fjárfesting	Alls
Almanna- og réttaröryggi	-546,7	0,0	-546,7
Félags-, húsnæðis- og tryggingamál	-1.626,6	-5,3	-1.631,9
Heilbrigðismál	-3.815,7	-0,6	-3.816,3
Mennta- og menningarmál	-1.244,7	-615,3	-1.860,0
Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargr.	-1.126,8	-269,2	-1.396,0
Samgöngu- og fjarskiptamál	-556,3	-623,3	-1.179,6
Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	-543,4	-286,2	-829,6
Umhverfis- og orkumál	-321,8	-30,8	-352,6
Utanríkismál og alþjóðl. þróunarsamvinna	-606,4	-3,8	-610,2
Önnur málefnasvið	-2.379,6	-525,6	-2.905,2
Samtals	-12.768,0	-2.360,1	-15.128,1

Minni umsvif í fjárfestingum ríkisins skýrast að stærstum hluta af frestun framkvæmda, m.a. vegna hliðrunar á fjárfestingarheimild til stækkunar verknámsskóla. Lækkunin hefur ekki áhrif á framgang verkefnisins þar sem gengið verður á uppsafnaðar fjárheimildir fyrri ára. Framkvæmdum við Hæstarétt verður frestað en verja átti 250 m.kr. til verkefnisins á árinu 2026 og reiknað er með að aukið eftirlit með endurgreiðslum til nýsköpunarfyrirtækja skili um 200 m.kr. Aðrar aðhaldsráðstafanir í fjárfestingum skýrast ýmist af því að dregið er úr aukningu til nýrra verkefna eða af almennu aðhaldi á fjárfestingarframlög málefnasviða vegna tækja og búnaðar.

Skilgreining almenna aðhaldsmarkmiðsins, þar sem helstu þjónustukerfi ríkisins eru undanskilin aðhaldskröfu, er talin styðja við markmið um jafnrétti. Breytt forgangsöröðun í heilbrigðiskerfinu hefur ekki verið útfærð að fullu en mikilvægt er að þar verði litið til kynja- og jafnréttissjónarmiða. Í ljósi þess að konur eru líklegri en karlar til að búa við heilsubrest nýta þær heilbrigðisþjónustu meira. Fyrirhugaðar breytingar á jafnlaunavottun verða gerðar að teknu tilliti til markmiða jafnréttislaga um launajafnrétti og að fyrirtæki og stofnanir tryggi að konur og karlar fái greidd jöfn laun og njóti sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf. Breytingarnar miða að því að hægt sé að uppfylla markmið laganna um jafnlaunakerfi með skilvirkari, hagkvæmari og gagnsærri hætti en áður, án þess að víkja frá þeirri kröfu að fyrirtæki og stofnanir skili tilgreindum gögnum um jafnlaunakerfi sín.

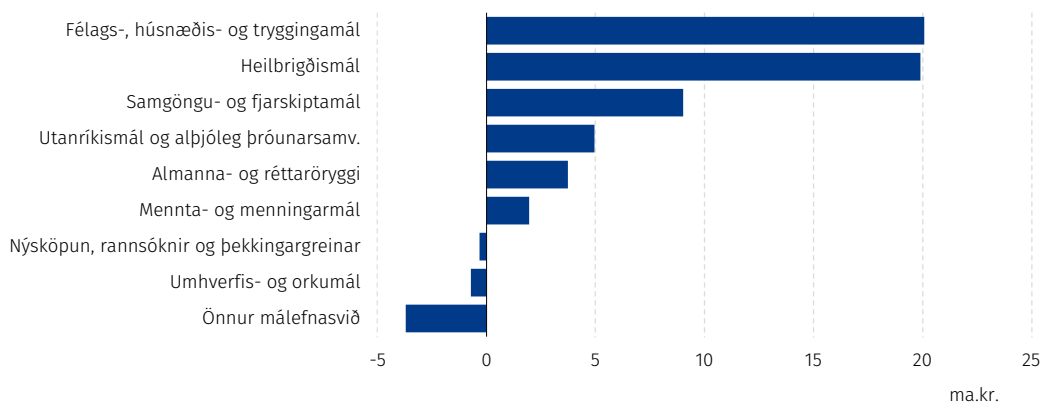
5.2. Breytingar frá fjárlögum 2025 eftir málefnasviðum

Í umfjölluninni hér á eftir er fjallað um breytingar á rammasettum útgjöldum í fjárlagafrumvarpi ársins 2026 frá fjárlögum ársins 2025 eftir samandregnum málefnasviðum. Samtals nema breytingar á rammasettum útgjöldum í frumvarpinu 54,9 ma.kr., eða um 4,3%, en þá hafa launa- og verðlagsbreytingar verið undanskildar. Mynd 5.2 sýnir breytingar rammasettra útgjalda eftir málefnasviðum. Meiri hluti nýrra útgjaldaráðstafana hefur verið greindur með aðferðum kynjaðrar fjárlagagerðar í samræmi við 18. gr. laga um opinber fjármál. Sambærilega umfjöllun um áhrif tekjuráðstafana er að finna í kafla 4 *Tekjur ríkissjóðs (A1-hluta)*.

Mynd 5.2

Breytingar á rammasettum útgjöldum frá fjárlögum 2025

án launa-, gengis- og verðlagsbreytinga

Framlög til **félags-, húsnæðis- og tryggingamála**³ hækka um 20,1 ma.kr. að raunvirði, eða sem nemur 5,7%. Stærstan hluta hækkunarinnar má rekja til breytinga á örorkulífeyriskerfinu, sem tóku gildi 1. september 2025. Hækkunin nemur alls 14,3 ma.kr., sem kemur til viðbótar 4,4 ma.kr. hækkun framlags í fjárlögum 2025. Þetta kemur til viðbótar alls 4 ma.kr. framlagi sem áður hafði verið veitt til verkefnisins í fjárlögum árunna 2019 og 2020 þegar fyrstu skrefin í átt að kerfisbreytingunni voru tekin. Framlag vegna endurhæfingarlífeyris eykst um 4,8 ma.kr. á milli ára. Hækkunin tekur mið af því að endurhæfingarlífeyrisþegum hefur fjölgað um fimmtung undanfarin tvö ár, auk þess sem tímabil endurhæfingar hefur lengst að meðaltali um tvo mánuði. Það er í samræmi við aukna áherslu stjórnvalda á að starfsendurhæfing sé fullreynd áður en til mats á örorku kemur. Í samræmi við samkomulag milli ríkis og sveitarfélaga um að ríkið sjái um sérhæfða þjónustu við börn með fjölþættan vanda sem vistuð eru utan heimilis er veitt 3 ma.kr. framlag. Þá er framlag til Fæðingarorlofssjóðs hækkað um 1,8 ma.kr. til að mæta ákvæði í kjarasamningum frá árinu 2024 um hækkun hámarkgreiðslu úr sjóðnum úr 800.000 kr. á mánuði í 900.000 kr., auk þess sem tekið er tillit til spár Hagstofu Íslands um fæðingar barna og þróun meðaltekna. Til að mæta fyrirhugaðri hækkun almenns frítekjumarks ellilífeyris um 5.000 kr. á mánuði eða í 41.500 kr. er framlag aukið um 1 ma.kr. á milli ára. Það er fyrsta skrefið í hækkun frítekjumarks ellilífeyrisþega í 60.000 kr. á mánuði samkvæmt stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar.

³ Til félags-, húsnæðis- og tryggingamála heyra málefnasvið 27–31 ásamt málaflokkum 32.20 og 32.40.

Ráðstafanir á sviði félags-, húsnæðis- og tryggingamála eru heilt yfir taldar stuðla að jafnrétti. Almannatryggingakerfið nýttist konum í ríkara mæli en körlum, m.a. í ljósi lægri tekna annars staðar frá. Þá eru konur í meiri hluta meðal örorku- og endurhæfingarlífeyrisþega og aukið fjármagn talið geta bætt stöðu þeirra. Með aukinni áherslu á starfsendurhæfingu má bæta möguleika fólks til endurkomu á vinnumarkað. Hækkun á frítekjumarki ellilífeyris mun jafnframt nýttast betur þeim tekjulægri og þannig stuðla að jafnrétti. Umönnun barna hefur sögulega hvílt þyngra á herðum mæðra og því getur vistun barna með fjölþættan vanda létt álagi af fjölskyldum, ekki síst mæðrum. Hækkun á hámarksgreiðslum fæðingarorlofs bætir afkomu foreldra í fæðingarorlofi, þar sem konur taka að meðaltali lengra orlof en karlar. Þá er ráðstöfunin talin líkleg til að stuðla að aukinni nýtingu feðra á rétti sínum til fæðingarorlofs og þar með jafnari skiptingu á umönnun barna.

Í frumvarpinu hækka útgjöld til **heilbrigðismála**⁴ um 19,9 ma.kr. að raunvirði sem er 4,9% hækkun. Fjárveitingar til heilbrigðisstofnana og sjúkratrygginga eru auknar um 2% vegna fjölgunar og öldrunar þjóðarinnar, alls 5,2 ma.kr. Fjárveitingar vegna framkvæmda við Nýja Landspítalann hækka um 5,6 ma.kr. og um 3 ma.kr. vegna legudeildar við Sjúkrahúsið á Akureyri. Í samræmi við stjórnarsáttmála og áherslumál ríkisstjórnar er fjárveiting hækkuð um 5,6 ma.kr., sem nýtt verður í að stytta biðlista, auka aðgengi að geðheilbrigðisþjónustu og fjármagna úrræði vegna fíknivanda. Framlög til lyfja og hjálpartækja hækka um 1,2 ma.kr. Fjárheimildir vegna reksturs og leigu nýrra hjúkrunarheimila aukast um 2,5 ma.kr. Framlag til reksturs öryggisrýma á Kleppi er aukið um 0,6 ma.kr. Aðhald nemur 3,8 ma.kr. og snýr m.a. að aukinni greiðsluþátttöku sjúkratryggðra, alls um 1 ma.kr. Þá er fagræði ætlað að hagræða um 1 ma.kr. í rekstri og hagkvæmari innkaup leiða til 0,7 ma.kr. sparnaðar.

Almennt má telja að aukin framlög til heilbrigðismála stuðli að jafnrétti. Er þar m.a. horft til þess að konur eru líklegri en karlar til að búa við heilsubrest og nota því bæði heilbrigðisþjónustu og lyf meira en karlar. Framkvæmdir við sjúkrahús eru taldar stuðla að umbótum í starfsumhverfi, sem getur dregið úr álagi og þannig fyrirbyggt veikindafjarveru sem er hlutfallslega meiri hjá konum en körlum meðal starfsfólks spítala. Þá er bætt aðgengi að hjúkrunarrýmum til þess fallið að draga úr ólaunaðri umönnun sem konur sinna í meira mæli en karlar. Efling meðferðarúrræða við fíknivanda kemur til móts við viðkvæman hóp sem er m.a. útsettari fyrir ofbeldi en aðrir, ekki síst konur. Aukin greiðsluþátttaka sjúkratryggðra kann að auka kynjabil vegna ólíkrar nýtingar kynjanna á þjónustunni en einnig vegna ólíkrar fjárhagsstöðu kynjanna. Benda má á að konur 65 ára og eldri eru líklegastar til að hafa ekki sótt sér heilbrigðisþjónustu vegna kostnaðar.

Framlög til **samgöngu- og fjarskiptamála**⁵ hækka um 9 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 13,7%. Í samræmi við stefnu ríkisstjórnar eru framlög til vegakerfisins aukin um 7 ma.kr. Tilgangurinn er að byrja á að vinna upp viðhaldsskuld sem safnast hefur upp um langt skeið en alls eru 40% þjóðvega metin í slæmu eða mjög slæmu ástandi og 30% með slakt burðarlag. Þá er gerð tillaga um 3 ma.kr. tímabundna heimild til vegagerðar í tengslum við mögulega byggingu Hvammsvirkjunar í Þjórsá. Breytingar á Þjórsárdalsvegi eru forsenda fyrir starfsemi Hvammsvirkjunar, þar sem núverandi vegur mun hverfa í lón virkjunarinnar að óbreyttu. Heildarfjárheimild Vegagerðarinnar nemur í kjölfarið 55,2 ma.kr. Framlög til samgöngusáttmála hækka um 0,2 ma.kr. og nemur fjárframlag 6,9 ma.kr. árlega. Aðhald á sviðinu nemur 1,2 ma.kr. og snýr m.a. að hagræðingu í opinberum innkaupum.

⁴ Til heilbrigðismála heyra málefna svið 23–26 ásamt málaflokkum 32.10 og 32.30.

⁵ Til samgöngu- og fjarskiptamála heyrir málefna svið 11.

Niðurfelling tímabundins framlags vegna alþjónustu í pósti fellur niður, alls 0,5 ma.kr.

Viðhald á vegum og þjónusta, s.s. lagning bundins slitlags á malarvegum getur haft ólík áhrif á kynin. Karlar eru líklegri til að vera ökumenn í dreifbýli og einnig líklegri til að deyja eða slasast alvarlega í umferðinni. Aftur á móti upplifa konur sig almennt óruggari í umferðinni og setja það frekar fyrir sig en karlar að aka á vegum sem þeim finnast hættulegir. Mikilvægt er að hafa slík kynja- og jafnréttissjónarmið í huga við frekari forgangsroðun og hönnun samgönguverkefna.

Framlög til **utanríkismála og alþjóðlegrar þróunarsamvinnu**⁶ hækka um 5 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 14,5%, og hækka því hlutfallslega mest allra málefnasviða. Hækkar fjárveiting vegna varnartengdra verkefna um rúma 3,3 ma.kr. m.a. til að standa við skuldbindingar um varnartengdan stuðning við Úkraínu. Endurspeglar fjárveitingin breyttar aðstæður í alþjóðamálum og aukið vægi öryggis- og varnarmála en á leiðtogafundi NATO í júní sl. var ákveðið að stórauка framlög til varnarmála og varnartengdra verkefna sem styðja við áfallaþol, öryggi og varnir. Viðmiðið er að bandalagsþjóðirnar hafi náð því markmiði að veita 1,5% af VLF til varnartengdra verkefna eigi síðar en árið 2035. Meðal verkefna sem gert er ráð fyrir að falli undir varnartengd verkefni eru ýmiss konar innviðir, s.s. samgöngumannvirki, netöryggi, löggæsla, landhelgisgæsla og eftirlit á landamærum. Líklegt er að flest af þessu gagnist Íslendingum sjálfum beint eða óbeint. Nákvæm greining á þeim verkefnum sem fallið geta undir varnartengd verkefni liggur ekki fyrir en gera má ráð fyrir að einhver verkefni sem nú þegar hafa samþykktar fjárveitingar í fjárlögum og fjármálaáætlun geti fallið þar undir. Skýrari mynd af þeim verkefnum verður ljós þegar viðmið NATO verða birt. Fjárveitingar til alþjóðlegrar þróunarsamvinnu hækka um 1,4 ma.kr. í takt við vöxt þjóðartekna. Framlög til alþjóðlegra stofnana eru hækkuð um 0,5 ma.kr. í samræmi við þróun aðildargjalda þeirra. Á móti er aðhald sem nemur 0,6 ma.kr. sem nánar er greint frá í greinargerð málefnasviðanna.

Auknum framlögum til Úkraínu er ætlað að styðja við fullveldi, friðhelgi landamæra, öryggi borgara, mannúðaraðstoð og uppbyggingarstarf í Úkraínu. Það mun draga úr neikvæðum áhrifum stríðsins á jafnrétti og/eða stuðla að jafnrétti. Vopnuð átök líkt og þau í Úkraínu hafa ólík áhrif á konur og karla og vísbendingar eru um að konur verði frekar fyrir fjölpættum áhrifum innrásarinnar en herskyldan hafi áhrif á karla. Aftur á móti verður ekki séð að efling viðbúnaðargetu Íslands, sem ætlað er að treysta varnir lands og þjóðar, gagnist einu kyni framar öðru. Aukin framlög til þróunarsamvinnu eru talin stuðla að jafnrétti en ný og aukin verkefni skulu taka mið af jafnrétti, mannréttindum og umhverfismálum.

Framlög til **almanna- og réttaröryggis**⁷ hækka um 3,7 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 8,4%. Stór hluti hækkunarinnar er 1,3 ma.kr. aukið framlag vegna byggingar nýs fangelsis í stað Litla-Hrauns. Stefnt er að því að fangelsið verði tekið í notkun árið 2029 og að heildarkostnaður við 1. áfanga uppbyggingarinnar nemi um 17,9 ma.kr. Gert er ráð fyrir að rekstur Landhelgisgæslu Íslands verði styrktur um 1,3 ma.kr. hækkun framlags á milli ára. Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar eru veittir 1,3 ma.kr. til fjölgunar lögreglumanna á árinu um 50 talsins. Hækkunin er liður í að fjölga lögregluöðnum um alls 50 stöðugildi til ársins 2028. Auk þess er veitt 0,5 ma.kr. framlag til að styrkja lögregluembætti í landinu. Veitt er 0,5 ma.kr. framlag til að koma á fót brottfararstöð vegna vistunar útlendinga sem bíða brottflutnings úr landinu. Þá er gert ráð fyrir að framlag til Fangelsismálastofnunar ríkisins verði aukið um rúmlega 0,2 ma.kr.

⁶ Til utanríkismála og alþjóðlegrar þróunarsamvinnu heyra málefnasvið 4 og 35.

⁷ Til almanna- og réttaröryggis heyrir málefnasvið 9.

Bygging nýs fangelsis mun bæta aðbúnað fanga og aðstöðu til heimsóknna. Fangar eru í miklum meiri hluta karlmenn en breytingarnar eru til þess fallnar að stuðla að jafnrétti. Aukin framlög til Landhelgisgæslunnar eru talin viðhalda óbreyttri stöðu þar sem karlar eru í meiri hluta meðal starfsfólks og haghafa. Karlar eru einnig mikill meiri hluti þeirra sem starfa innan lögreglunnar en undanfarin ár hefur kynjahlutfall nemenda í lögreglunámi verið jafnt. Með fjölgun lögreglumanna gefst því tækifæri til að jafna hlutfall kynjanna. Gera má ráð fyrir að karlar verði í meiri hluta þeirra sem verða vistaðir í nýrri brottfararstöð en þar verður tekið mið af ólíkri stöðu og þörfum kynjanna sem og barna með aðskildum vistarverum.

Framlög til **mennta- og menningarmála**⁸ hækka um 2 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 1,2%. Helstu breytingar til hækkunar eru tímabundið 1,5 ma.kr. framlag vegna fjölgunar nemenda í framhaldsskólum samhliða því að óvenju fjölmennur árgangur hefur nám í framhaldsskólum landsins á yfirstandandi haustönn. Jafnframt er veitt 150 m.kr. framlag vegna tilfærslu framhaldsskólanema úr bóknámi í verknám. Ráðgert er að veita 1 ma.kr. framlag til eflingar háskólastigsins. Þá er veitt 1 ma.kr. framlag til að styrkja ýmsa menningarsjóði og verkefni tengd menningarstarfsemi, en hluti hækkunarinnar skýrist af millifærslu af málefnaviði nýsköpunar, rannsókna og þekkingargreina. Áfram er gert ráð fyrir framlagi til byggingar Þjóðarhallar með 0,6 ma.kr. hækkun framlags frá fyrra ári. Áætlað er að hlutur ríkisins í framkvæmdinni verði alls 9,3 ma.kr. á verðlagi yfirstandandi árs, sem telur 55% af heildarkostnaði á móti Reykjavíkurborg. Á móti framangreindum hækkunum til mennta- og menningarmála eru felld niður samtals 1,3 ma.kr. ýmis tímabundin framlög frá fyrri fjárlögum. Fjárfestingarframlagi vegna stækkunar verknámsskóla, alls 0,5 ma.kr., er hliðrað um eitt ár. Hliðrunin hefur ekki áhrif á framkvæmdahraða þar sem til staðar eru uppsafnaðar heimildir sem gengið verður á.

Aukin framlög til framhaldsskóla eru talin viðhalda óbreyttri stöðu kynjanna en talsverður kynjahalli er á námsvali, sérstaklega þegar kemur að starfsnámi. Tækifæri er til að vinna gegn staðalímyndum á vinnumarkaði og jafna þannig stöðu kynjanna. Staða kynjanna á sviði menningarmála er ólík eftir greinum. Hæstu framlögin eru til Kvikmyndasjóðs en töluvert hallar á konur í kvikmyndagerð. Þjóðarhöllin er á hönnunarstigi en í samkeppnisútbóði voru gerðar kröfur um að tekið yrði mið af jafnréttissjónarmiðum í hönnunarferlinu með inngildingu að markmiði.

Framlög til **nýsköpunar-, rannsókna- og þekkingargreina**⁹ lækka um 0,3 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 0,9%. Viðamikil breyting snýr að endurgreiðslum á rannsóknar- og þróunarkostnaði nýsköpunarfyrirtækja en gert er ráð fyrir að framlag vegna þess hækki um 1,5 ma.kr. á milli ára. Breytingin byggir á áætlun Rannís frá því fyrr á árinu. Með henni er jafnframt gert ráð fyrir að þak vegna endurgreiðslna miðist áfram við 1,1 ma.kr. og endurgreiðsluhlutföll verði 35% í tilviki lítilla og meðalstórra fyrirtækja og 25% hjá stórum fyrirtækjum. Á móti er dregið úr framlagi sem nemur 0,2 ma.kr. vegna aukins eftirlits í kjölfar fyrirhugaðrar endurskoðunar laga um stuðning við nýsköpunarfyrirtæki. Framlag til endurgreiðslna vegna kvikmyndagerðar á Íslandi lækkar um 2,1 ma.kr., sem skýrist einkum af því að dregið er úr tímabundnu 3,6 ma.kr. framlagi frá fyrra ári um sem nemur 2,5 ma.kr. Rammaáætlun ESB um menntun, rannsóknir og tækniþróun hækkar um 0,3 ma.kr. í samræmi við uppfærða áætlun, aðallega vegna hærri greiðslna til rannsókna- og nýsköpunaráætlunar Horizon Europe, auk að teknu tilliti til áætlaðra gengisbreytinga.

Ráðstafanir á málefnaviðinu hafa ekki áhrif á jafnrétti í sjálfu sér en heilt yfir hallar þar á

⁸ Til mennta- og menningarmála heyrir málefnavið 18–22.

⁹ Til nýsköpunar-, rannsókna- og þekkingargreina heyrir málefnavið 7.

konur. Við heildarendurskoðun á fyrirkomulagi endurgreiðslu til nýsköpunar og breytingar á skilyrðum vegna kvikmyndaendurgreiðslna eru þó tækifæri til að bregðast við viðvarandi kynjahalla og æskilegt að þau séu nýtt vel.

Framlög til **umhverfis- og orkumála**¹⁰ lækka um 0,7 ma.kr. að raunvirði frá fjárlögum fyrra árs, eða sem nemur 1,4%. Fjárveiting til ofanflóðavarna er aukin um 1,1 ma.kr. vegna eflingar Ofanflóðasjóðs og flýtingar verkefna. Veðurstofa Íslands fær 0,3 ma.kr. framlag vegna náttúruvár. Heimild til ráðstöfunar losunarheimilda eykst um 0,8 ma.kr. frá fyrra ári og nemur verðmæti þeirra nú alls 3,1 ma.kr., þar af 1,7 ma.kr. sem útdelt verður til flugfélaga. Komið er til móts við vaxandi húshitunarkostnað á köldum svæðum með aukinni fjárveitingu sem nemur 0,4 ma.kr. Til lækkunar á málefnasviðinu vegur þyngst lækkun styrkja til Orkusjóðs um 2,5 ma.kr. og er hún í takt við fallandi eftirspurn eftir styrkjum úr sjóðnum. Þá nemur niðurfelling tímabundinna verkefna 1,1 ma.kr. en auk þess falla niður heimildir vegna gerðar áhættu- og hættumats á Reykjanesi og vegna jarðhitaleitar.

Ofanflóðavarnir draga úr líkum á rýmingu og röskun á daglegu lífi. Slíkar aðstæður auka umönnunarbyrði sem leggst þyngra á konur. Aukið fjármagn til ofanflóðavarna getur þannig stuðlað að jafnrétti með því að fyrirbyggja þörf fyrir rýmingar. Lækkun fjárheimilda Orkusjóðs til samræmis við nýtingu hefur ekki bein áhrif á jafnrétti. Æskilegt er að afla frekari gagna og taka mið af stöðu kynjanna við forgangsroðun og ráðstöfun fjármuna í þágu umhverfis-, orku- og loftslagsmála.

Önnur málefnasvið¹¹ lækka samanlagt um 3,7 ma.kr. að raunvirði milli ára, eða um 2,7%. Til lækkunar er veitt 2 ma.kr. framlag til reksturs öryggisvistunarrýma og öryggisúrræða vegna ósakhæfra einstaklinga. Framlagið er fært á almennan varasjóð en gert er ráð fyrir að því verði dreift síðar þegar verkaskipting milli ráðuneyta liggur betur fyrir í frumvarpi sem unnið er að um öryggisþjónustu við fullorðna einstaklinga með fjölþættan vanda og/eða miklar þroska- og geðraskanir. Gert er ráð fyrir 0,5 ma.kr. framlagi til viðbyggingar við Stjórnarráðshúsið, en áætlað er að heildarkostnaður við framkvæmdina verði um 3,4 ma.kr. Til lækkunar ber hæst að tímabundið framlag vegna kostnaðar tengdum umsækjendum um alþjóðlega vernd lækkar um 3,0 ma.kr. frá fyrra ári, samhliða því að dregið hefur úr fjölda umsækjenda til landsins. Rekstrartekjur Ríkiskaupa eru lækkaðar um 1,4 ma.kr. Ríkisskaup hafa nú sameinast Fjár-sýslunni og búið er að breyta fyrirkomulagi innkaupa. Þá eru ýmis hagræðingaráform sem nema 3,2 ma.kr. sem snúa að opinberum innkaupum, almennu aðhaldi og varasjóðum mála-flokka.

Áhrif nýrra öryggisvistunarrýma á jafnrétti kunna að vera margvísleg. Meiri hluti þeirra sem dæmd eru til að sæta öryggisráðstöfunum er karlkyns, auk þess sem hluti þess hóps er fatlaður eða með geðrænan vanda. Því er ljóst að um viðkvæman hóp er að ræða og geta fleiri mismunarbreytur átt við en kynjasjónarmið. Ekki liggur fyrir tölfræði um kyn brotaþola í þessum málaflokki en þó má leiða líkur að því að þar séu konur stór hópur eins og mestöll tölfræði um þolendur ofbeldis sýnir.

Tafla 5.4 sýnir breytingar á rammasettum útgjöldum milli fjárlaga 2025 og frumvarps til fjárlaga fyrir árið 2026 eftir málefnasviðum án launa-, gengis- og verðlagsbreytinga.

¹⁰ Til umhverfis- og orkumála heyra málefnasvið 15 og 17.

¹¹ Til annarra málefnasviða heyra málefnasvið 1–3, 5, 6, 8, 10, 12–14, 16 og 34.

Tafla 5.4 Breytingar á rammasettum útgjöldum frá fjárlögum 2025 eftir málefnasviðum

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög ¹ 2025	Frumvarp ² 2026	br. m.kr.	br. %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	6.918	6.631	-287	-4,2
02 Dómsstólar	4.273	4.270	-4	-0,1
03 Æðsta stjórnýsla	3.098	3.110	12	0,4
04 Utanríkismál	19.226	22.817	3.591	18,7
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	31.200	28.903	-2.297	-7,4
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.361	3.300	-61	-1,8
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	37.697	37.375	-322	-0,9
08 Sveitarfélög og byggðamál	4.596	4.245	-351	-7,6
09 Almanna- og réttaröryggi	44.468	48.205	3.737	8,4
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnýsla dómsmála	26.161	22.676	-3.485	-13,3
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	66.128	75.154	9.026	13,6
12 Landbúnaður	25.229	24.754	-475	-1,9
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	8.290	8.551	262	3,2
14 Ferðaþjónusta	2.417	2.387	-31	-1,3
15 Orkumál	13.821	11.496	-2.325	-16,8
16 Markaðseftirlit og neytendamál	4.460	4.859	399	8,9
17 Umhverfismál	38.148	39.754	1.606	4,2
18 Menning, listir, íþróttar og æskulýðsmál	24.232	24.357	125	0,5
19 Fjölmíðlun	7.149	7.472	322	4,5
20 Framhaldsskólastig	49.119	50.069	950	1,9
21 Háskólastig	69.454	70.446	992	1,4
22 Önnur skólastig og stjórnýsla mennta- og barnamála	7.035	6.604	-431	-6,1
23 Sjúkrahúsþjónusta	174.323	186.233	11.910	6,8
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	97.068	99.080	2.012	2,1
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	87.562	91.235	3.673	4,2
26 Lyf og lækningavörur	44.147	46.506	2.359	5,3
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	112.523	127.277	14.754	13,1
28 Málefni aldraðra	121.570	122.425	855	0,7
29 Fjölskyldumál	75.711	81.579	5.868	7,7
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	8.282	9.013	731	8,8
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	27.851	25.718	-2.133	-7,7
32 Lýðheilsa og stjórnýsla velferðarmála	12.521	12.501	-20	-0,2
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	17.523	20.128	2.605	14,9
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	15.010	16.373	1.362	9,1
Samtals rammasett útgjöld á verðlagi 2025	1.290.568	1.345.499	54.931	4,3
Liðir utan ramma ³	153.476	157.777	4.302	2,8
Aðlögun frumgjalda að GFS staðli ⁴	-80.966	-84.474	-3.509	4,3
Launa- og verðlagsbætur 2026	0	43.522	-	-
Frumgjöld samkvæmt GFS - staðli	1.363.078	1.462.323	99.245	7,3
Vaxtagjöld	101.596	125.389	23.793	23,4
Aðlögun vaxtagjalda að GFS staðli ⁵	18.554	18.871	317	2
Heildargjöld samkvæmt GFS - staðli	1.483.228	1.606.583	123.355	8,3

¹ Fjárlög 2025 að teknu tilliti til breyttrar skipan stjórnarráðsins² Án launa- og verðlagsbreytinga³ Liðir sem falla utan ramma málefnasviða að frátöldum vaxtagjöldum eru eftirfarandi: ríkisábyrgðir, lífeyrisskuldbindingar, Atvinnuleysistryggingasjóður og framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.⁴ Hér er um að ræða aðlaganir vegna meðferðar lífeyrisskuldbindinga og afskriftir skattkrafna. Þá er einnig um að ræða aðlaganir vegna innbyrðis viðskipta milli A-hluta aðila þannig að ekki komi til tvítalninga útgjalda.⁵ Reiknuð vaxtagjöld vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga.

5.3 Útgjaldabreytingar frá fjármálaáætlun

Fjárlagafrumvarp ársins 2026 byggist á stefnumörkun málefnasviða sem samþykkt var í fjármálaáætlun 2026–2030 í júlí sl. Rammasett útgjöld í fjármálaáætlun námu 1.339 ma.kr. á verðlagi 2025. Fjárlagafrumvarp 2026 gerir ráð fyrir að rammasett útgjöld verði 7 ma.kr. meiri en áætlað var í fjármálaáætlun, og nemur aukningin því um 0,5%.

Stærsta frávikið frá fjármálaáætlun til fjárlagafrumvarps er tímabundið framlag til Vega-gerðarinnar að fjárhæð 3 ma.kr. í tengslum við undirbúning Hvammsvirkjunar, sem fellur undir málefnasvið **samgöngu- og fjarskiptamála**. Næst á eftir kemur hækkun rammasettra útgjalda innan málaflokks **félags-, húsnæðis- og tryggingamála**, sem nemur 2,2 ma.kr. Sú hækkun skýrist að hluta til af tilfærslu aðhaldsráðstafana af fjárlagalið sem telst til rammasettra útgjalda yfir á Atvinnuleysisstryggingasjóð, sem flokkast sem undanskilinn liður. Af þeim sökum er ekki um raunverulega útgjaldaaukningu að ræða, heldur breytingu á framsetningu innan útgjaldarammans. Þriðja stærsta frávikið er 0,8 ma.kr. framlag vegna vaxtabóta á árinu 2026 en í fjármálaáætlun var ekki gert ráð fyrir framlögum vegna vaxtabóta sem síðar gekk ekki eftir þar sem vaxtabætur við álagningu opinberra gjalda taka mið af tekjum ársins á undan og aðgerðin því ekki framkvæmanleg fyrr en á árinu 2027. Þá er gert ráð fyrir fjárheimild vegna samninga um hugbúnaðarleyfi Microsoft, sem nema um 0,7 ma.kr. Fjárhæðinni er dreift á stofnanir sem nýta sér samninginn og síðan er innheimt af þeim fyrir afnot sem eru því sértekjur hjá ríkissjóði. Breytingin er því jafnmikil tekjumegin og gjaldahækkunin hefur því engin áhrif á afkomu ríkissjóðs. Framlög vegna fæðingarorlofs aukast um 0,3 ma.kr. frá fjármálaáætlun. Fjárheimildir **almanna- og réttaröryggis** hækka samtals um 1,1 ma.kr. og skýrist það að stórum hluta af auknum framlögum til löggæslumála og Fængelsismálastofnunar sem hækka um 0,7 ma.kr. Því til viðbótar er gert ráð fyrir varanlegu framlagi til Landhelgisgæslu Íslands upp á 0,4 ma.kr. Að lokum eru aðrar breytingar frá fjármálaáætlun vegna nýrra verkefna sem ekki eru taldar upp hér að ofan samtals 0,7 ma.kr. Til viðbótar við framangreind frávik skýrist mismunur á málefnasviðum einnig af breytingum á útfærslu sértækra aðhaldsráðstafana. Slíkar breytingar hafa ekki áhrif á heildarramma ráðuneytanna.

Í töflu 5.5 má sjá sundurliðun breytinga eftir einstökum málefnasviðum milli fjármálaáætlunar 2026–2030 og fjárlagafrumvarps 2026.

Tafla 5.5 Breyting frá ramma gildandi fjármálaáætlunar eftir málefnasviðum

Rekstrargrunnur, m.kr.	Rammi fjármálaáætl. 2026	Rammi frumvarp 2026 ¹	br. frá fjármála- áætlun m.kr.	breyting %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	6.646	6.631	-15	-0,2
02 Dómsstólar	4.260	4.270	10	0,2
03 Æðsta stjórnarsýsla	3.026	3.110	84	2,8
04 Utanríkismál	22.607	22.817	210	0,9
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	28.890	28.903	13	0,0
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.259	3.300	41	1,3
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	37.297	37.375	78	0,2
08 Sveitarfélög og byggðamál	4.242	4.245	3	0,1
09 Almanna- og réttaröryggi	47.098	48.205	1.106	2,3
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnarsýsla dómsmála	22.667	22.676	9	0,0
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	71.982	75.154	3.171	4,4
12 Landbúnaður	24.695	24.754	59	0,2
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	8.588	8.551	-36	-0,4
14 Ferðaþjónusta	2.386	2.387	1	0,1
15 Orkumál	11.558	11.496	-62	-0,5
16 Markaðseftirlit og neytendamál	4.844	4.859	15	0,3
17 Umhverfismál	40.339	39.754	-585	-1,4
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	24.162	24.357	195	0,8
19 Fjölmíðlun	7.451	7.472	20	0,3
20 Framhaldsskólastig	50.069	50.069	0	0,0
21 Háskólastig	70.327	70.446	119	0,2
22 Önnur skólastig og stjórnarsýsla mennta- og barnamála	6.594	6.604	9	0,1
23 Sjúkrahúspjónusta	187.042	186.233	-809	-0,4
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	99.704	99.080	-624	-0,6
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	89.718	91.235	1.517	1,7
26 Lyf og lækningavörur	46.456	46.506	50	0,1
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	127.838	127.277	-561	-0,4
28 Málefni aldraðra	122.425	122.425	0	0,0
29 Fjölskyldumál	80.892	81.579	686	0,8
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	7.748	9.013	1.265	16,3
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	24.911	25.718	807	3,2
32 Lýðheilsa og stjórnarsýsla velferðarmála	12.314	12.501	187	1,5
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	20.129	20.128	0	0,0
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	16.373	16.373	0	0,0
Samtals rammasett útgjöld á verðlagi 2025	1.338.535	1.345.499	6.963	0,5
Liðir utan ramma ²	158.169	157.777	-392	-0,2
Aðlögun frumgjalda að GFS staðli ³	-83.409	-84.474	-1.065	1,3
Launa- og verðlagsbætur 2026	43.676	43.522	-155	-0,4
Frumgjöld samkvæmt GFS - staðli	1.456.972	1.462.323	5.351	0,4
Vaxtagjöld	114.819	125.389	10.570	9,2
Aðlögun vaxtagjalda að GFS staðli ⁴	18.871	18.871	0	0,0
Heildargjöld samkvæmt GFS - staðli	1.590.662	1.606.583	15.921	1,0

¹ Án launa- og verðlagsbreytinga.² Liðir sem falla utan ramma málefnasviða að frátöldum vaxtagjöldum eru eftirfarandi: ríkisábyrgðir, lífeyrisskuldbindingar, Atvinnuleysistryggingasjóður og framlög til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.³ Hér er um að ræða aðlaganir vegna meðferðar lífeyrisskuldbindinga og afskriftir skattkrafna. Þá er einnig um að ræða aðlaganir vegna innbyrðis viðskipta milli A-hluta aðila, svo sem Ríkiskaup, þannig að ekki komi til tvítalninga útgjalda.⁴ Reiknuð vaxtagjöld vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga.

5.4 Verðlagsforsendur útgjaldahliðar

Í fjárlagafrumvarpinu eru fjárheimildir málefnasviða og málaflokka settar fram á áætluðu verðlagi ársins 2026. Verðlagsbreytingar á milli áranna 2025 og 2026 miðast við þjóðhagsspá Hagstofu Íslands frá júní sl. en áætlaðar launabætur til stofnana taka mið af kjarasamningum. Ekki er spáð fyrir um gengi gjaldmiðla heldur er það uppfært miðað við meðalgengi í júní 2025. Launa-, verðlags- og gengisbreytingar á fjárheimildum málefnasviða og málaflokka í frumvarpinu nema samtals 43,5 ma.kr., eins og sjá má í meðfylgjandi töflu.

Tafla 5.6 Verðlagsbreytingar fjárlagafrumvarpsins 2026

	ma.kr.
Launabreytingar.....	23,0
Endurmat á launaforsendum fjárlaga fyrri ára.....	8,8
Áætlaðar launabætur 2026.....	14,2
Almennar verðlagsbreytingar.....	10,6
Gengisbreytingar.....	-2,5
Hækkun atvinnuleysisbóta og bóta almannatrygginga.....	12,4
Samtals.....	43,5

Launaforsendur. Hækkun fjárheimilda málefnasviða og málaflokka í fjárlagafrumvarpinu vegna launahækkana er tvíþætt. Annars vegar er um að ræða endurmat launforsendna fyrri ára og mat á áhrifum þeirra á ársgrundvelli fyrir 2026. Við gerð fjárlaga 2025 var enn ósamið hjá stórum hluta opinberra starfsmanna og byggðu forsendur um launaþróun á því að þeirri launastefnu yrði fylgt sem mörkuð hafði verið bæði á almennum markaði og í þeim kjarasamningum sem hið opinbera hafði þá undirritað. Nú, ári síðar, hefur verið samið við um 96% ríkisstarfsmanna og byggir endurmatið því nær eingöngu á gerðum kjarasamningum. Áætlað er að útgjöld ríkissjóðs vegna hækkana fyrri ára og endurmats á launaforsendum nemi 8,8 ma.kr. til hækkunar á ársgrundvelli vegna fjárlaga fyrir árið 2026.

Áætlaðar launabætur vegna launahækkana á árinu 2026 taka mið af gerðum kjarasamningum opinberra starfsmanna og þeirri forsendu að áðurnefndri launastefnu verði fylgt í þeim fáu kjarasamningum sem enn eru lausir. Miðað við þær forsendur verður meðalhækkun launataxta opinberra starfsmanna 3,8%, hlutfallslega meiri hjá lægra launuðum hópum vegna áhrifa krónutöluviðmiða. Áætluð útgjöld ríkissjóðs vegna þessara kostnaðarhækkana nema 14,2 ma.kr. á árinu 2026.

Atvinnuleysisbætur og bætur almannatrygginga. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að prósentuhækkun bóta almannatrygginga, þ.e. elli- og örorkulífeyris, og bóta samkvæmt lögum um félagslega aðstoð verði 4,2% frá 1. janúar 2026. Áætluð útgjöld vegna þessa verða um 12,4 ma.kr. á árinu 2026. Í 62. gr. laga um almannatryggingar nr. 100/2007 er kveðið á um að bætur almannatrygginga skuli breytast árlega og taka mið af launaþróun, þó þannig að þær hækki aldrei minna en verðlag samkvæmt vísitölu neysluverðs. Forsendur fjárlagafrumvarps gera ráð fyrir að vísitala neysluverðs hækki um 3,2% árið 2026 en við mat á launaþróun er litið til áætlana um þróun launavísitölu á komandi ári.

Almennar verðlagsforsendur. Í frumvarpinu er gert ráð fyrir 3,2% hækkun annarra rekstrargjalda en launa milli áranna 2025 og 2026. Hækkunin er í samræmi við verðbólguþátt fyrir árið 2026 samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu Íslands frá júní sl. Algennt er að slík rekstrargjöld nemi um 20–30% af veltu stofnana en gert er ráð fyrir að aukin útgjöld vegna þessara verðlagsbreytinga nemi 10,6 ma.kr.

Gengisforsendur. Í forsendum fjárlagafrumvarps hefur ekki tíðkast að spá fyrir um þróun á gengi gjaldmiðla. Í frumvarpinu fyrir árið 2026 er miðað við meðalgengi í júní 2025. Gengi íslensku krónunnar hefur tekið nokkrum breytingum frá forsendum fjárlaga fyrir árið 2025. Gengisvísitalan er nú 2,3% lægri og hefur gengi íslensku krónunnar gagnvart bandaríkjadóllar styrkst um 2,8%, 1,6% gagnvart evru og 2,3% gagnvart bresku pundi. Þessar breytingar, ásamt öðrum, á gengi gjaldmiðla leiða til 2,5 ma.kr. lækkunar fjárheimilda málefna sviðs og málaflokka í frumvarpinu í þeim tilvikum þar sem tiltekin útgjöld eru beintengd gengi gjaldmiðla. Það á einkum við um stóran hluta útgjalda í utanríkismálum sem og lyfjakostnað.

5.5 Skuldbindandi samningar og styrktarsamningar

Árlega efna ráðuneyti og stofnanir til útgjalda með samningum, á grundvelli 40. gr. laga um opinber fjármál, og á grundvelli 42. gr. sömu laga um styrkveitingar, við samtök, einkaaðila og sveitarfélög. Tilgangur og markmið með samningum eða styrkjum samkvæmt þessum greinum laganna geta verið margs konar.

Flokkun samninga. Samningar um framkvæmdir, rekstur og afmörkuð verkefni falla undir 40. gr. laga um opinber fjármál. Samkvæmt þeirri grein er ráðherrum veitt heimild, með samþykki fjármála- og efnahagsráðherra, til að gera samninga um þjónustu- og rekstrarverkefni til lengri tíma en eins árs í senn en þó að hámarki til fimm ára, að öðrum kosti þurfi samþykki Alþingis. Með samningi um rekstur er átt við samning um afmarkaða rekstrarþætti eða þjónustu sem ríkið veitir enda sé ekki um að ræða verkefni sem feli í sér vald til að taka ákvarðanir er lúta að réttindum og skyldum nema fyrir því liggi skýr lagaheimild. Skriflegir samningar eiga að vera til um öll lögbundin verkefni sem ráðuneyti og stofnanir hafa samið um og aðrir en ríkisaðilar inna af hendi. Réttarstaða þeirra sem þjónustan beinist að breytist því ekki þó að ríkið feli öðrum aðila að sjá um lögbundinn rekstur eða þjónustu. Með 40. gr. laga um opinber fjármál er stofnunum einnig veitt heimild til að gera samninga um afmörkuð rekstrarverkefni án samþykkis hlutaðeigandi ráðuneytis og fjármála- og efnahagsráðuneytis ef samanlögð árleg fjárskuldbinding ríkisaðilans vegna samninga fer ekki yfir 15% af árlegum heildarútgjöldum hans. Þar er þó fyrst og fremst um að ræða minni háttar samninga eins og rekstur upplýsingakerfa, tölvuumsjón og rekstrarleigusamninga. Það er á ábyrgð ríkisaðila að tryggja að útgjöld vegna samninga séu í samræmi við þá stefnumörkun sem liggur til grundvallar fjármálaáætlun og rúmist innan þeirra fjárheimilda sem Alþingi hefur samþykkt til þess málefna sviðs og málaflokks sem verkefnið fellur undir.

Ráðherrum er samkvæmt lögunum einnig heimilt að gera styrktar- og samstarfssamninga um verkefni sem ekki falla beinlínis undir lögbundin verkefni ríkisins. Um slíka samninga gildir 42. gr. laga um opinber fjármál sem fjallar um styrkveitingar. Samkvæmt greininni er hverjum ráðherra heimilt að veita tilfallandi styrki og framlög til verkefna sem varða þá málaflokka sem þeir bera ábyrgð á. Markmið þeirra er að styrkja eða ganga til samstarfs við aðila um verkefni sem almennt eru uppbyggileg eða nauðsynleg í samfélaginu. Við úthlutun styrkja og framlaga skal gæta jafnræðis, hlutlægni, gagnsæis og samkeppnissjónarmiða.

Tafla 5.7 Yfirlit yfir skuldbindandi samninga eftir málefnasviðum

Rekstrargrunnur, m.kr.	Áb.	Fj. samn.	2025	2026	2027	2028
Rekstrar- og þjónustusamningar						
04 Utanríkismál	UTN	6	4.087	4.158	4.231	4.300
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	FJR	14	4.225	2.595	2.595	2.595
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	MNH	18	498	445	267	60
09 Almanna- og réttaröryggi	DMR	2	910	940	940	940
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	IRN	11	7.308	4.476	3.320	1.777
12 Landbúnaður	ATRN	1	592	608	608	608
14 Ferðaþjónusta	ATRN	1	80	6	0	0
17 Umhverfismál	URN	2	56	56		
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	MNH	10	663	714	604	604
19 Fjölmíðlun	MNH	2	6.370	6.670	6.915	0
20 Framhaldsskólastig	MRN	6	7.553	8.295	8.295	8.295
21 Háskólastig	MNH	15	9.846	628	613	386
23 Sjúkrahúsþjónusta	HRN	2	64.959	67.320	69.767	72.303
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	HRN	28	58.223	60.083	60.083	60.029
25 Hjúkrunar- og endurhæfingaráþjónusta	HRN	27	61.545	62.720	63.468	63.784
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	UTN	4	742	761	780	799
Samtals rekstrar- og þjónustusamningar		149	227.656	220.475	222.486	216.481
Styrktar- og samstarfssamningar						
03 Æðsta stjórnýsla	FOR	1	26	27	28	29
04 Utanríkismál	UTN	6	73	66	37	22
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	MNH	10	178	62	59	35
08 Sveitarfélög og byggðamál	IRN	4	177	195	0	0
09 Almanna- og réttaröryggi	DMR	1	12	12	12	12
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnýsla dómsmála	DMR	2	4.505	4.733	4.733	4.733
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	IRN	1	78	75	75	75
12 Landbúnaður	ATRN	4	18.937	19.414	19.414	19.414
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	ATRN	3	48	48	48	13
14 Ferðaþjónusta	ATRN	6	493	468	358	358
15 Orkumál	URN	3	124	329	104	104
17 Umhverfismál	URN	13	293	263	103	83
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	MNH	77	2.361	2.123	1.873	1.784
19 Fjölmíðlun	MNH	1	4	0	0	0
20 Framhaldsskólastig	MRN	14	1.632	1.603	71	26
21 Háskólastig	MNH	9	215	72	47	0
22 Önnur skólastig og stjórnýsla mennta- og barnam. ...	MRN	15	552	1.041	130	
25 Hjúkrunar- og endurhæfingaráþjónusta	HRN	3	473	397	397	397
29 Fjölskyldumál	FRN	17	650	456	283	283
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	FRN	2	628	1.338	1.338	1.338
32 Lýðheilsa og stjórnýsla velferðarmála	FRN	3	67	67	67	67
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	UTN	85	6.111	5.325	4.210	3.266
Samtals styrktar- og samstarfssamningar		280	37.637	38.114	33.386	32.039
Samtals skuldbindandi samningar		429	265.293	258.590	255.872	248.520
Hlutfall af frumútgjöldum			19%	18%	-	-

Heildarumfang skuldbindandi samninga. Umfang skuldbindandi samninga ríkissjóðs er umtalsvert, bæði hvað varðar fjölda og fjárhagslegt umfang. Tafla 5.7 sýnir annars vegar heildarskuldbindingu og fjölda allra rekstrar- og þjónustusamninga og hins vegar styrktar- og samstarfssamninga eftir málefnasviðum. Rétt er að vekja athygli á því að í yfirliti 6 í fylgiriti með fjárlagafrumvarpinu eru sýndir allir skuldbindandi samningar eftir málefnasviðum og málaflokkum.

Skuldbindandi samningar sem í gildi eru á þessu ári eru alls 429 talsins. Þar af eru 149 vegna rekstrar- og þjónustuverkefna og 280 vegna styrktar- og samstarfsverkefna. Heildar-útgjöld samninganna eru áætluð 265 ma.kr., eða sem nemur 19% af frumútgjöldum ríkissjóðs.

6 Fjárreiður ríkisaðila í A2- og A3-hluta

Í þessum kafla er yfirlit yfir fjárreiður A2-hluta og A3-hluta aðila. Í næsta kafla er birt samstæðuyfirlit fyrir A-hlutann í heild þar sem tekið hefur verið tillit til innbyrðis viðskipta aðila þannig að A-hlutinn verði samanburðarhæfur við framsetningu þjódhagsreikninga. Þannig er gengið út frá því að full samsvörun verði á milli A-hlutans og uppgjors Hagstofunnar á fjármálum hins opinbera. Nánar er fjallað um framsetningu ríkisfjármála í viðauka. Flokkun ríkisaðila í A2- og A3-hluta má sjá í meðfylgjandi töflu.

Tafla 6.1 Flokkun ríkisaðila í A2- og A3-hluta

Ríkisaðili	Flokkun	Ríkisaðili	Flokkun
Byggðastofnun	A-2	Minjavernd hf.	A-3
Eignasafn ríkiseigna		Neyðarlínan ohf.	
Húsnæðissjóður		Nýr landspítali ohf.	
ÍL-sjóður		Rannsókn- og háskólanet Ísl.	
Menntasjóður námsmanna		Ríkisútvarpið ohf.	
Náttúruhamfaratrygging Íslands		Sítus ehf.	
		Storð ehf.	
Betri samgöngur ohf.	A-3	Tæknigarður ehf.	
Eignarhlutir ehf.		Tæknisetur ehf.	
Fasteignir Háskóla Íslands ehf.		Vaðlaheiðargöng hf.	
Fjárföng ehf.		Vísindagarðar HÍ ehf.	
Harpa ohf.		Vísindagarðurinn ehf.	
Keilir		Fasteignafélagið Þórkatla ehf.	
Landskerfi bókasafna		Þjóðarhöll ehf.	
Leigufélagið Bríet ehf.		Þjóðarleikvangur ehf.	
Lindarhovoll ehf.		Þróunarfélag Kefl.flugv.ehf.	
		Öryggisfjarskipti ehf.	

6.1 Áætlanir A2-hluta ríkisaðila

Til A2-hluta ríkisaðila teljast lána- og fjárfestingarsjóðir og önnur starfsemi sem er rekin undir stjórn ríkisins og stendur undir sér með sölu á vöru eða þjónustu, leigu og lánastarfsemi. Yfirlit um þessi félög má sjá í töflu 6.2 þar sem fram koma helstu tölur úr ársreikningum þeirra vegna ársins 2024 og í töflu 6.3 má sjá yfirlit yfir áætlaðar lykilstærðir þessara aðila á næsta ári.

Tafla 6.2 Helstu tölur úr ársreikningum A2-hluta ríkisaðila fyrir árið 2024

Ársreikningar 2024, m.kr.	Eignar- hluti	Eigið fé 31.12.24	Skuldir	Eignir	Tekjur	Afkoma ársins
Bygðastofnun	100%	6.003	24.114	30.117	2.608	1.305
Eignasafn ríkiseigna	100%	7.654	110.776	118.430	18.517	-3.580
Húsnæðissjóður	100%	26.494	177.987	204.481	3.050	2.387
ÍL sjóður	100%	-262.073	794.006	531.932	36.413	-7.845
Menntasjóður námsmanna	100%	62.848	87.789	150.637	7.112	-1.307
Náttúruhamfaratr. Íslands	100%	41.424	9.419	50.843	9.721	6.629
Samtals		-117.650	1.204.091	1.086.441	77.421	-2.411

Tafla 6.3 Áætlaðar lykilstærðir A2-hluta ríkisaðila fyrir árið 2026

Rekstrargrunnur, m.kr.	Afkoma ársins	Tekin langtímalán ¹	Veitt langtímalán
Bygðastofnun	728	5.000	5.000
Eignasafn ríkiseigna	-6.802	1.500	
Húsnæðissjóður	3.233	20.000	20.000
- þar af hlutdeildarlán			4.000
Menntasjóður námsmanna	7.701	10.000	10.000
Náttúruhamfaratryggingar Íslands	3.727		
Samtals	8.587	36.500	35.000

¹Hámarks endurlán frá ríkissjóði skv. 5.gr. þessa frumvarps

Á árinu 2026 er gert ráð fyrir því að A2-hluta ríkisaðilar verði samtals með jákvæða afkomu sem nemur 8,6 ma.kr. Er það verulegur viðsnúningur samanborið við fyrri ár sem einkum má rekja til uppgjors á ÍL-sjóði sem var samþykkt í apríl 2025. Fjárfestingarhreyfingar og fjármögnunarhreyfingar breytast talsvert milli áranna 2025 og 2026 og er sú breyting að mestu tilkomin vegna uppgjorsins. Nánar er fjallað um uppgjör ÍL-sjóðs í kafla 9 *Efnahagur, lántökur og endurlán*.

Afkoma Menntasjóðs námsmanna batnar talsvert milli ára, en afkoman er verulega háð vaxtastigi og verðbólgu. Þetta leiðir til þess að afkoman getur verið mjög sveiflukennd, þar sem breytingar á þessum þáttum hafa bein áhrif á tekjur og gjöld sjóðsins.

Tafla 6.4 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisýfirlit A2-hluta ríkisaðila

Rekstrargrunnur, m.kr.	Horfur 2025	Frumvarp 2026	Breyting
Rekstraráætlun:			
Rekstrartekjur	27.079	28.872	1.794
Rekstrargjöld	18.017	18.773	756
Fjármunatekjur	42.800	28.079	-14.721
Fjármagnsgjöld	48.760	28.151	-20.608
Framlög í afskriftasjóð	2.796	2.954	158
Hagnaður (-tap) af reglulegri starfsemi	306	7.073	6.768
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði	1.629	1.514	-116
Hagnaður (-tap)	1.935	8.587	6.652
Sjóðstreymi:			
Hagnaður (-tap)	1.935	8.587	6.652
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	2.500	1.628	-872
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	-2.420	-3.081	-661
Handbært fé frá rekstri	2.015	7.134	5.119
Veitt löng lán	33.722	35.000	1.278
Afborganir af veittum löngum lánum	35.393	28.834	-6.559
Varanlegir rekstrarfjármunir, nettó	-10.892	-10.968	-77
Ávöxtunarsamningar og áhættufjármunir, nettó	-4.612	-4.764	-152
Annað	10.522	0	-10.522
Fjárfestingarhreyfingar, samtals	-3.311	-21.899	-18.588
Tekin löng lán	36.427	36.500	73
Afborganir af teknum löngum lánum	36.578	22.128	-14.450
Annað	0	0	0
Fjármögnunarhreyfingar samtals	-152	14.372	14.524
Breyting á handbæru fé	-1.448	-393	1.055
Handbært fé í ársbyrjun	51.825	50.377	-1.448
Handbært fé í árslok	50.377	49.984	-393

6.2 Áætlanir A3-hluta ríkisaðila

Til A3-hluta ríkisaðila telst starfsemi hlutafélaga sem eru að meiri hluta í eigu ríkissjóðs en sinna hlutverkum á sviði opinberrar þjónustu. Þessi félög eru sjálfstæðir lögaðilar en starfsemi þeirra er ekki byggð á markaðslegum forsendum. Í töflu 6.5 koma fram helstu lykilstærðir úr ársreikningum stærstu aðilanna, þ.e. þeirra sem höfðu eignir yfir 3 ma.kr. og/eða tekjur yfir 1 ma.kr. Fasteignafélagið Þórkatla, sem var stofnað árið 2024, er A-3 ríkisaðili sem hefur það hlutverk að sinna kaupum, umsýslu og ráðstöfun húsnæðis í Grindavík, í samræmi við heimildir laga nr. 16/2024 um kaup á íbúðarhúsnæði í Grindavík.

Tafla 6.5 Helstu tölur úr ársreikningum stærstu A3-hluta ríkisaðila fyrir árið 2024

Ársreikningur 2024, m.kr.	Eignar- hluti	Eigið fé 31.12.24	Skuldir	Eignir	Tekjur	Afkoma ársins
Betri samgöngur	100%	15.004	13.339	28.343	0	0
Fasteignir Háskóla Íslands ehf.	100%	-2.395	57.518	55.122	3.438	-99
Fasteignafélagið Þórkatla	100%	20.650	33.218	53.868	0	-18.307
Harpa ohf.	54%	10.757	25.268	36.026	1.859	-14
Leigufélagið Bríet ehf.	91%	9.280	15.096	24.377	1.316	349
Neyðarlínan ohf.	100%	300	329	629	1.928	3
Nýr Landspítali ohf.	100%	20	4.881	4.901	797	0
Ríkisútvarpið ohf.	100%	1.622	7.684	9.306	9.149	-188
Vísindagarðar HÍ ehf.	95%	6.477	8.885	15.362	1.049	530
Vaðlaheiðargöng	93%	293	16.237	16.530	844	-587
Samtals		62.008	182.456	244.464	20.379	-18.314

Á árinu 2026 er gert ráð fyrir að A3-hluta ríkisaðilar verði samtals með neikvæða afkomu sem nemur um 0,9 ma.kr. Halla á rekstri þessara aðila má að stærstu leyti rekja til reksturs Nýs Landspítala. Tafla 6.6 sýnir samandregið rekstrar- og sjóðstreymisýfirlit ríkisaðila í A3-hluta. Halli af reglulegri starfsemi þessara aðila skýrist fyrst og fremst af háum rekstrargjöldum Nýs Landspítala, en til jafns við þau kemur framlag úr ríkissjóði. Stærsti hluti fjárfestingarhreyfinga skýrist af fjárfestingaráætlun Betri samgangna ohf. og Fasteigna Háskóla Íslands ehf.

Tafla 6.6 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisýfirlit A3-hluta ríkisaðila

Rekstrargrunnur, m.kr.	Horfur 2025	Frumvarp 2026	Breyting
Rekstraráætlun:			
Rekstrartekjur	20.502	21.292	790
Rekstrargjöld	36.481	47.230	10.749
Fjármagnsjöfnuður	-9.078	-8.450	628
Afskriftir	1.132	1.168	37
Hagnaður (-tap) af reglulegri starfsemi	-26.190	-35.557	-9.367
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði	26.267	31.109	4.842
Fengin framlög og óreglulegar tekjur	3.440	3.551	111
Tekjuskattur	0	-11	-11
Hagnaður (-tap)	3.517	-908	-4.425
Sjóðstreymi:			
Hagnaður (-tap)	3.517	-908	-4.425
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	3.478	2.666	-812
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	-2.517	-312	2.205
Handbært fé frá rekstri	4.477	1.445	-3.032
Veitt löng lán	100	0	-100
Afborganir af veittum löngum lánum	145	-59	-204
Varanlegir rekstrarfjármunir, nettó	-2.772	-2.781	-10
Ávöxtunarsamningar og áhættufjármunir, nettó	-14.369	-3.882	10.487
Annað	-7.425	-12.260	-4.836
Fjárfestingarhreyfingar, samtals	-24.520	-18.982	5.538
Tekin löng lán	18.504	6.436	-12.068
Afborganir af teknum löngum lánum	1.442	1.114	-328
Stofnframlög	0	0	0
Arðgreiðsla í ríkissjóð	0	0	0
Annað	8.828	9.049	221
Fjármögnunarhreyfingar samtals	25.890	14.371	-11.519
Breyting á handbæru fé	5.848	-3.166	-9.013
Handbært fé í ársbyrjun	7.885	13.733	5.848
Handbært fé í árslok	13.733	10.567	-3.166

7 Samstæðuyfirlit A-hluta í heild

Í þessum kafla er sett fram samstæðuyfirlit fyrir A-hluta ríkissjóðs í heild til samræmis við framsetningu opinberra fjármála hjá Hagstofu Íslands. Með A-hluta í heild er átt við A1-hluta ríkissjóðs, sbr. 1. gr. fjárlaga og umfjöllun í köflum 3–5 í þessari greinargerð, ásamt A2- og A3-hluta ríkissjóðs sem fjallað er um í 6. kafla. Flokkun á starfsemi ríkisins er skv. 50. gr. laga um opinber fjármál, nr. 123/2015.

A-hluta samstæða

A1	A2	A3
Starfsemi sem er einkanlega fjármögnuð með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum og framlögum.	Starfsemi lána- og fjárfestingarsjóða og önnur starfsemi sem er rekin undir stjórn ríkisins og stendur undir sér með sölu á vöru og þjónustu, leigu og lánastarfsemi.	Starfsemi hlutafélaga sem eru að meiri hluta í eigu ríkissjóðs en sinna hlutverkum á sviði opinberrar þjónustu samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustöðlum.

Samstæðuyfirlit A-hluta í heild gerir grein fyrir uppgjöri allra aðila í A-hluta að teknu tilliti til innbyrðis viðskipta þeirra á milli. Til innbyrðis viðskipta teljast m.a. framlög úr A1-hluta til reksturs aðila í A2- og A3-hluta. Slík framlög eru skráð sem gjöld hjá A1-hluta en tekjur hjá A2- og A3-hluta. Til innbyrðis viðskipta teljast einnig vaxtagreiðslur til A1-hluta vegna veittra lána til aðila í A2- og A3-hluta. Þegar leiðrétt er fyrir innbyrðis viðskiptum er tekju- og gjalda-hlið samstæðunnar lækkuð í jöfnum hlutum og er leiðréttingin því hlutlaus gagnvart afkomunni. Umfang innbyrðis viðskipta þessara aðila er áætlað um 64 ma.kr. árið 2026. Þá hefur afkoma A2- og A3-hluta aðila verið aðlöguð að framsetningu fjárlaga, þ.e. alþjóðlegum hagskýrslustaðli, sem felur í sér að afskriftir eru dregnar frá rekstrarútgjöldum og fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er gjaldfærð. Nánar er fjallað um þessa framsetningu í viðauka um framsetningu og uppgjör ríkisfjármála.

Tafla 7.1 Rekstraryfirlit aðila í A-hluta samstæðu ásamt mati á umfangi innbyrðis viðskipta árið 2026

Þjóðhagsgrunnur, m.kr.	A1-hluti	A2-hluti	A3-hluti	Innbyrðis viðskipti	Samstæða
Frumtekjur	1.539.337	30.386	55.940	-42.566	1.583.097
Frumgjöld	1.462.323	29.741	50.011	-42.566	1.499.510
Frumjöfnuður	77.014	645	5.929	0	83.587
% af VLF	1,5%	0,0%	0,1%	0,0%	1,6%
Vaxtatekjur	51.909	28.079	845	-21.656	59.177
Vaxtagjöld	144.259	28.151	9.295	-21.656	160.050
Fjármagnsjöfnuður	-92.350	-73	-8.450	0	-100.873
% af VLF	-1,8%	0,0%	-0,2%	0,0%	-1,9%
Heildartekjur	1.591.246	58.465	56.785	-64.221	1.642.275
Heildarútgjöld	1.606.583	57.892	59.306	-64.221	1.659.560
Heildarjöfnuður	-15.337	572	-2.521	0	-17.285
% af VLF	-0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	-0,3%

Rekstraryfirlit A-hluta í heild fyrir árin 2023–2026 er að finna í töflu 7.2. Vakin er athygli á því að við vinnslu samstæðuyfirlits A-hluta í heild fyrir árið 2026 og afkomuhorfur ársins 2025 hafa innbyrðis viðskipti verið áætluð annars vegar með upplýsingum um framlög til rekstrar úr ríkissjóði úr samstæðureikningi A2- og A3-hluta sem sett er fram í kafla 6 og hins vegar með áætlun um önnur innbyrðis viðskipti miðað við sögulega þróun.

Tafla 7.2 Samstæðuyfirlit A-hluta í heild fyrir árin 2023–2026

Þjóðhagsgrunnur, m.kr.	Reikn. 2023	Brb. 2024	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Heildartekjur	1.366.080	1.445.210	1.563.929	1.642.275
Skatttekjur	998.617	1.091.828	1.167.192	1.236.609
Skattar á tekjur og hagnað	463.737	480.720	525.100	549.500
Skattar á laungreiðslur og vinnuafll	11.563	11.891	13.030	13.926
Eignarskattar	13.670	15.195	15.527	14.327
Skattar á vöru og þjónustu	487.688	560.924	588.215	632.187
Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	6.155	6.664	7.420	7.170
Aðrir skattar	15.804	16.434	17.900	19.499
Tryggingagjöld	131.613	136.982	151.726	159.923
Fjárframlög	8.146	10.383	7.679	8.085
Aðrar tekjur	227.704	206.017	237.332	237.658
Eignatekjur	151.392	128.552	144.176	140.246
þ.a. vaxtatekjur	101.844	63.156	77.610	59.177
þ.a. arðgreiðslur	37.799	53.695	53.818	56.822
Sala á vöru og þjónustu	58.344	61.845	66.525	69.394
Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur	17.968	15.620	26.630	28.018
Heildargjöld	1.432.217	1.577.816	1.587.405	1.659.560
Rekstrarútgjöld	1.419.399	1.566.980	1.577.669	1.637.081
Laun	291.351	313.514	354.202	368.395
Kaup á vöru og þjónustu	218.537	231.049	248.409	261.773
Afskriftir	87.655	94.779	94.715	97.746
Vaxtagjöld	210.172	174.766	169.750	160.050
Framleiðslustyrkir	61.140	70.972	74.516	72.392
Fjárframlög	448.738	491.842	525.520	565.841
Félagslegar tilfærslur til heimila	25.883	37.347	34.476	34.688
Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	75.923	152.711	76.080	76.197
Fastafjárútgjöld	12.818	10.836	9.736	22.479
Fjárfesting í efnislegum eignum	100.473	105.615	104.451	120.225
Afskriftir (-)	-87.655	-94.779	-94.715	-97.746
Frumjöfnuður	42.191	-20.996	68.664	83.587
Vaxtajöfnuður	-108.328	-111.610	-92.140	-100.873
Heildarjöfnuður	-66.137	-132.606	-23.477	-17.285

8 Fjárreiður ríkisaðila í B-hluta

Til B-hluta teljast fyrirtæki og lánastofnanir sem eru undir beinni stjórn ríkisins og rekin eru á ábyrgð ríkissjóðs og ekki teljast til A-hluta. Þessir aðilar starfa á markaði og standa að stærstum hluta undir kostnaði við starfsemi sína með tekjum af sölu á vöru eða þjónustu til almennings og fyrirtækja. Einungis þrjú fyrirtæki og einn sjóður teljast til B-hluta. Það eru Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins (ÁTVR), Hapdrætti Háskóla Íslands (HHÍ), Íslenskar orkurannsóknir (ÍSOR) og Nýsköpunarsjóðurinn Kría sem tók til starfa í byrjun árs 2025 og varð til við sameiningu Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins og Kríu, sprota- og nýsköpunarsjóðs. Framsetning á fjárreiðum aðila í B-hluta er eins og í reikningsskilum fyrirtækja í sambærilegum rekstri og reikningsskil þeirra skulu uppfylla kröfur laga um ársreikninga.

Á árinu 2026 er gert ráð fyrir því að afgangur verði af rekstri þessara aðila sem nemur 1,2 ma.kr. Tafla 8.1 sýnir nokkrar lykilstærðir úr fjárreiðum B-hluta aðila sem byggjast á fjárhagsáætlunum þeirra fyrir árið 2026. Arðgreiðslur B-hluta aðila í ríkissjóð eru áætlaðar 750 m.kr., en einungis einn B-hluta aðili, ÁTVR, greiðir arð í ríkissjóð. Áætlað er að Hapdrætti Háskóla Íslands greiði 6.000 m.kr. framlag á næsta ári sem renni til framkvæmda og viðhalds fasteigna Háskóla Íslands.

Tafla 8.1 Áætlaðar lykilstærðir B-hluta ríkisaðila fyrir árið 2026

Rekstrargrunnur, m.kr.	Afkoma ársins	Arður til ríkissjóðs	Fjárfesting, nettó	Veitt langtímalán
Hapdrætti Háskóla Íslands	840			
Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins	395	750	-450	
Íslenskar orkurannsóknir	28		-60	
Nýsköpunarsjóðurinn Kría	-93		53	100
Samtals	1170	750	-457	100

Í töflu 8.2 er samandregið rekstrar- og sjóðstreymisyfirlit fyrir ríkisaðila í B-hluta í heild. Fjármögnunarahreyfingar aukast töluvert milli ára, að mestu þar sem framlag Hapdrættis Háskóla Íslands hækkar úr 3,6 ma.kr. árið 2025 og er áætlað 6 ma.kr. árið 2026.

Tafla 8.2 Samandregið rekstrar- og sjóðstreymisyfirlit B-hluta ríkisaðila

Rekstrargrunnur, m.kr.	Horfur 2025	Frumvarp 2026	Breyting
Rekstraráætlun:			
Rekstrartekjur	51.642	51.624	-18
Rekstrargjöld	49.765	49.933	167
Fjármagnsjöfnuður	101	6	-95
Framlög í afskriftasjóð	532	527	-5
Hagnaður (-tap) af reglulegri starfsemi	1.445	1.170	-275
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði	0	0	0
Fengin framlög og óreglulegar tekjur	0	0	0
Tekjuskattur	0	0	0
Hagnaður (-tap)	1.445	1.170	-275
Sjóðstreymi:			0
Hagnaður (-tap)	1.445	1.170	-275
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	253	248	-5
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	19	-10	-30
Handbært fé frá rekstri	1.718	1.408	-310
Veitt löng lán	100	100	0
Afborganir af veittum löngum lánum	100	100	0
Varanlegir rekstrarfjármunir, nettó	-510	-510	0
Ávöxtunarsamningar og áhættufjármunir, nettó	-2.482	6.053	8.536
Annað	0	0	0
Fjárfestingarhreyfingar, samtals	-2.992	5.543	8.536
Tekin löng lán	0	0	0
Afborganir af teknum löngum lánum	0	0	0
Stofnframlög	2.500	0	-2.500
Arðgreiðsla í ríkissjóð	750	750	0
Greitt til Háskóla Íslands	3.602	6.000	2.398
Fjármögnunarhreyfingar samtals	-1.852	-6.750	-4.898
Breyting á handbæru fé	-3.127	202	3.328
Handbært fé í ársbyrjun	3.721	594	-3.127
Handbært fé í árslok	594	796	202

9 Efnahagur, lántökur og endurlán

Í þessum kafla er gerð grein fyrir horfum um efnahag, skuldastöðu, lánsfjárbörf, lántöku og afborganir ríkissjóðs (A1-hluta), auk fyrirtækja og sjóða í A2- og A3-hluta og annarra aðila sem taka lán á grundvelli sérlaga. Vísað er til 5. gr. frumvarpsins varðandi heimildir ráðherra. Um ríkisábyrgðir er fjallað í kafla 11 *Fjárhagsáætlun ríkissjóðs*.

Á fyrri hluta ársins 2025 höfðu tveir óreglulegir þættir mikil áhrif á skuldir ríkissjóðs til lækkunar. Annars vegar seldi ríkissjóður hlut sinn í Íslandsbanka fyrir rúmlega 90 ma.kr., um 2% af VLF, og hins vegar náðust samningar um uppgjör ÍL-sjóðs sem lækkar skuldir A-hluta ríkissjóðs um u.þ.b. 6% af VLF. Útlit er fyrir að skuldahlutföll lækki áfram á næstu árum í takt við batnandi afkomu.

9.1 Horfur í lánamálum A1-hluta ríkissjóðs fyrir árið 2025

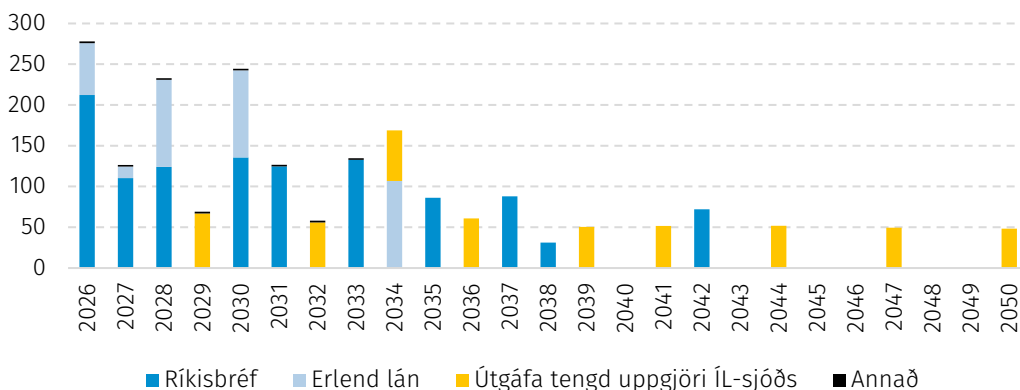
Uppgjör ÍL-sjóðs setur sterkan svip á sjóðstreymi og lánamál ríkissjóðs á árinu 2025. Í umfjöllun þessa kafla er áhrifum uppgjörnsins á fjárbörf og lánamál ríkissjóðs haldið aðskildum frá öðrum hreyfingum. Fjárbörf ríkissjóðs samanstendur annars vegar af lánsfjárfnuði og hins vegar af afborgunum innlendra lána. Lánsfjárfnuður samanstendur af handbæru fé frá rekstri að viðbættum fjárfestingahreyfingum. Áætluð fjárbörf ríkissjóðs á árinu 2025 er um 120 ma.kr. að teknu tilliti til sölunnar á eignarhluta ríkisins í Íslandsbanka og verður henni að öllu leyti mætt með útgáfu ríkisskuldabréfa á innlendum markaði sem er áætluð allt að 180 ma.kr. Útgáfa ríkisbréfa hefur gengið vel á árinu og var fjárbörf ársins mætt í júlí. Áfram verða þó gefin út ríkisbréf á seinni hluta ársins þar sem söluandvirðinu verður að mestu varið til þess að greiða niður ríkisvixla og undirbúa jarðveginn fyrir gjalddaga skuldabréfaflokksins RIKS 26 0216 í febrúar 2026. Útistandandi ríkisvixlar höfðu í lok júlí 2025 lækkað um tæplega 70 ma.kr. frá sama tíma árið áður.

Í apríl náðust samningar um uppgjör á meiri hluta skulda ÍL-sjóðs, svokallaðra HFF-skuldabréfa, en virði bréfanna í uppgjörinu var metið 651 ma.kr. ÍL-sjóður var stofnaður árið 2019 eftir uppskiptingu Íbúðalánasjóðs, en með því lauk langri sögu sjóðsins á almennum húsnæðismarkaði. Íbúðalánasjóður var fjármagnaður með útgáfu skuldabréfa sem á hvíldi einföld ábyrgð ríkissjóðs. Í uppgjörinu fólst að ríkissjóður afhenti eigendum bréfanna ný ríkisbréf að fjárhæð 540 ma.kr. eða 486 ma.kr. að nafnvirði, ásamt hluta af eignum sjóðsins og öðrum eignum ríkissjóðs að fjárhæð samtals 111 ma.kr. Aðrar eignir ÍL-sjóðs sem ekki voru nýttar í uppgjörinu eru eign ríkissjóðs og skila af sér jákvæðu greiðsluflæði. Mynd 9.1 sýnir hvernig útgáfa tengd uppgjöri ÍL-sjóðs bætist við endurgreiðsluferil skulda ríkissjóðs.

Í maí sl. gaf ríkissjóður út skuldabréf á erlendum markaði til fimm ára að fjárhæð 750 milljónir evra, jafnvirði um 108 ma.kr. Samhliða útgáfunni voru keypt til baka bréf í annarri 500 milljóna evra útgáfu á gjalddaga árið 2026 fyrir um 204 milljónir evra. Andvirði útgáfunnar var að hluta nýtt til að mæta uppkaupunum og gjaldeyri sem var hluti af uppgjöri ÍL sjóðs, auk þess að fjármagna gjaldeyrisforða landsins.

Mynd 9.1**Endurgreiðsluferill skulda ríkissjóðs breytist við uppgjör ÍL-sjóðs**

ma.kr., 2. ársfj. 2025

9.2 Heildarlánsfjárförf ríkissjóðs, fyrirtækja og sjóða árið 2026

Afkoma ríkissjóðs batnar árið 2026 frá árinu á undan. Lánsfjárfjöfnuður versnar hins vegar milli ára, þegar litið er fram hjá áhrifum uppgjors ÍL-sjóðs. Ástæðan er að sala á öllum hluta ríkissjóðs í Íslandsbanka í vor hefur jákvæð áhrif á lánsfjárfjöfnuð liðandi árs, um sem nemur u.þ.b. 90 ma.kr.

Tveir flokkar ríkisbréfa eru á gjalddaga á innlendum markaði á árinu 2026, verðtryggður flokkur með gjalddaga í febrúar og óverðtryggður flokkur sem er á gjalddaga í október, samtals um 200 ma.kr., sem er heldur óvenjulegt og gerir endurfjármögnunarförf meiri en í meðalári. Af þessum sökum verður lánsfjárförf A1-hluta ríkissjóðs um 290 ma.kr. á árinu 2026 en lánsfjárfjöfnuður er neikvæður um 70 ma.kr. Þrátt fyrir mikla lánsfjárförf og neikvæðan lánsfjárfjöfnuð lækka skuldahlutföll ríkissjóðs, hvort sem litið er til brúttó- eða nettóskulda, í hlutfalli af VLF.

Mikil fjárförf síðustu ára hefur gert það að verkum að ríkissjóður hefur verið fyrirferðarmikill á lánsfjármörkuðum. Með því að draga til sín fjármagn þrýstir ríkissjóður upp vöxtum og dregur úr fjármögnunartækifærum einkageirans. Með minnkandi nettóútgáfu ríkisskuldna minnkar þessi þrýstingur, sem stuðlar að lægri vöxtum og styður við fjárfestingu og verðmætasköpun fyrirtækja.

Á næstu árum er gert ráð fyrir að útistandandi veitt lán úr ríkissjóði haldi áfram að vaxa. Leiðir það til breyttrar samsetningar efnahags ríkissjóðs. Helsta ástæða þess er að núverandi húsnæðislánakerfi er fjármagnað með lánveitingum úr ríkissjóði í stað eigin útgáfu á markaði eins og hjá Íbúðalánasjóði á sínum tíma. Þessi breyting leiðir til samsvarandi aukningar á útgáfuförf ríkissjóðs. Sérstaklega eru lánveitingarnar miklar á fyrstu árum uppbyggingar nýs kerfis þar til hægt verður að fjármagna ný útlán sjóðsins með endurgreiðslum eldri lána. Í þessu sambandi er rétt að benda á að í 5. gr. frumvarpsins er lagt til að heimila ráðherra að endurlána 20 ma.kr. til Húsnæðissjóðs vegna útlána sjóðsins að sömu fjárhæð. Þar af er gert ráð fyrir að 4 ma.kr. fari í hlutdeildarlán.

9.3 Sjóðstreymi og lánsfjárförf A1-hluta ríkissjóðs

Handbært fé frá rekstri er það fé sem regluleg starfsemi ríkisins skilar þegar frá eru taldar rekstrarfærðar tekjur og gjöld sem ekki koma til innheimtu eða útgreiðslu á árinu. Handbært fé frá rekstri ríkissjóðs (A1-hluta) á árinu 2025 er áætlað neikvætt um 47,5 ma.kr. en neikvætt um

25,4 ma.kr. árið 2026 sem svarar til 22 ma.kr. bata.

Fjárfestingar og sala á efnislegum eignum, lánveitingar, arðgreiðslur o.fl. teljast til fjárfestingahreyfinga sjóðstreymis. Ríkissjóður seldi 42,5% hlut í Íslandsbanka á árinu 2025 en áætlað er að eignasala verði talsvert minni árið 2026. Útlit er fyrir að fjárfestingahreyfingar verði neikvæðar um samtals 46,1 ma.kr. árið 2026. Á næsta ári vega þýngst fjárfestingarframlög til framkvæmdaverkefna á ýmsum málefnasviðum fyrir samtals 88,2 ma.kr. Til fjárfestingahreyfinga teljast einnig veitt lán, mótttekinn arður og afborganir af veittum lánum, fyrirframgreiðslur ríkissjóðs vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sem nema 10,7 ma.kr. á næsta ári og eiginfjárframlög og hlutabréfakaup.

Áætlað er að hreinn lánsfjárfjöfnuður A1-hluta ríkissjóðs, þ.e. það fé sem taka þarf að láni til þess að fjármagna hallarekstur að viðbættum fjárfestingahreyfingum, verði neikvæður um 243 ma.kr. á árinu 2025 sem skýrist að mestu af áhrifum af uppgjöri ÍL-sjóðs á sjóðstreymi A1-hluta ríkissjóðs. Á árinu 2026 er gert ráð fyrir að hreinn lánsfjárfjöfnuður verði neikvæður um 70 ma.kr. Hreinn lánsfjárfjöfnuður að viðbættum afborgunum ársins og að teknu tilliti til hreyfinga á innstæðum og víxlum segir til um þörf fyrir langtímalántöku á árinu.

Tafla 9.1

Sjóðstreymi ríkissjóðs (A1-hluta), m.kr.	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Handbært fé frá rekstri	-57.157	-45.910	-25.980
<i>Fjárfestingahreyfingar</i>			
Fjárfesting	-69.913	-73.513	-86.299
Sala eigna	99.300	94.300	800
Veitt löng lán	-28.850	-39.600	-30.850
Innheimtar afborganir af veittum lánum	6.731	28.195	27.675
Mótttekinn arður	42.416	53.818	56.822
Fyrirframgreiðsla til LSR	-10.400	-10.400	-10.733
Eiginfjárframlög og hlutabréfakaup	-1.606	18.394	-1.606
Uppgjör ÍL-sjóðs, nettó	0	-268.000	0
Fjárfestingarhreyfingar samtals	37.678	-196.806	-44.191
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	-19.479	-242.716	-70.171
<i>Fjármögnunarhreyfingar</i>			
Tekin langtímalán	164.668	733.456	293.474
þar af innlend	164.668	625.256	293.474
Afborganir af teknum lánum	-136.423	-433.487	-264.082
þar af innlendar	-129.823	-397.287	-200.382
Fjármögnunarhreyfingar samtals	28.245	299.969	29.392
Breyting á handbæru fé	8.766	57.253	-40.779

Fjármögnunarhreyfingar gera grein fyrir áhrifum á sjóðstöðu af lántöku og afborgunum af lánum ríkissjóðs. Í 5. gr. frumvarpsins er sótt um heimild til allt að 290 ma.kr. lántöku ríkissjóðs til fjármögnunar á fyrrgreindum neikvæðum lánsfjárfjöfnuði og afborgunum og endurfjármögnun lána.

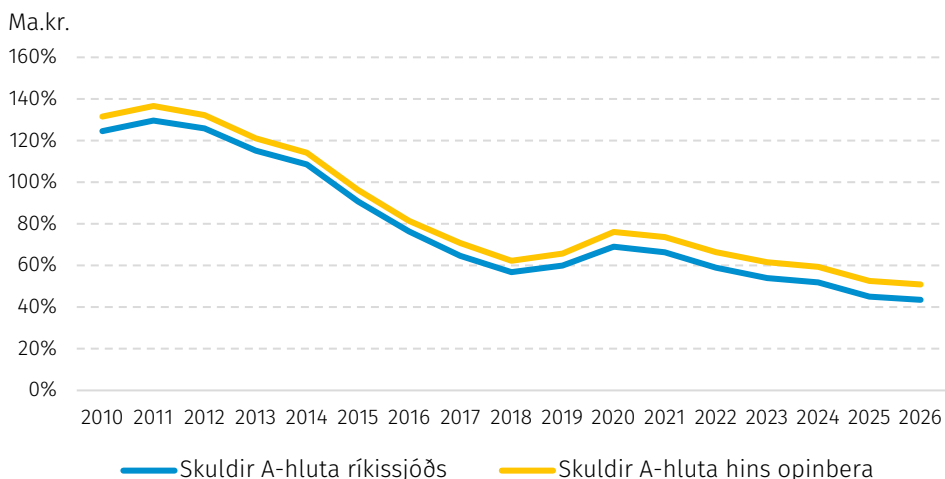
Þegar lagður er saman hreinn lánsfjárfunduður og fjármögnunarhreyfingar fæst breyting á handbæru fé. Í áætlanagerðinni fyrir árið 2026 er gengið út frá því að handbært fé í krónum lækki um 10 ma.kr. og lækki um sem nemur rúmlega 30 ma.kr. í erlendum gjaldeyri.

9.4 Skuldir, kröfur og hrein staða ríkissjóðs

Eitt af helstu forgangsmálum ríkisfjármála er að bæta afkomu og lækka skuldir, m.a. til að treysta stöðu ríkissjóðs en einnig til að vinna gegn þenslu- og ruðningsáhrifum hins opinbera í hagkerfinu. Í núverandi efnahagsumhverfi er mikilvægt að skuldir ríkissjóðs haldi áfram að minnka í hlutfalli af stærð hagkerfisins og ríkissjóði verði þannig gert auðveldara um vik að bregðast við efnahagslegum áföllum framtíðarinnar. Það er þó ekki nóg að einblína aðeins á skuldir því arðbær fjárfesting, viðhald innviða og skynsamleg skattastefna sem styður við verðmætasköpun til framtíðar með réttum hvötum er einnig mikilvæg til þess að ná niður skuldahlutföllum ríkissjóðs til langs tíma litið.

Mynd 9.2

Skuldir A-hluta ríkissjóðs og hins opinbera lækka í hlutfalli af VLF

Tveir þættir höfðu sérstaklega jákvæð áhrif á skuldir ríkissjóðs á fyrri hluta ársins 2025. Ríkissjóður seldi eftirstandandi 42,5% hlut sinn í Íslandsbanka fyrir rúmlega 90 ma.kr. Salan lækkar skuldahlutföll A1-hluta og A-hluta ríkissjóðs og hins opinbera um 2% af VLF.

Þá leiðir uppgjör ÍL-sjóðs til lækkunar skulda A-hluta ríkissjóðs um u.þ.b. 6% af VLF. Skuldalækkunin er til komin vegna fjögurra þátta. Í fyrsta lagi voru skuldir ÍL-sjóðs skráðar á uppreiknuðu nafnvirði skuldanna í árslok 2019 í ársreikningum sjóðsins og í þjóðhagsreikningum. Það miðaðist við gangvirði og ávöxtunarkröfu þess tíma en þá var vaxtastig almennt lægra en þegar til skuldanna var upphaflega stofnað og nafnvextir bréfanna báru með sér. Í öðru lagi bera nýútgefin ríkisbréf vegna uppgjörins hærri nafnvexti en ávöxtunarkrafa annarra sambærilegra ríkisbréfa var á þeim tíma og nafnvirði þeirra því lægra en virðið í uppgjörinu. Í þriðja lagi voru eignir ÍL-sjóðs notaðar í uppgjörið og í fjórða lagi var hluti eigna ríkissjóðs notaður í uppgjörið.

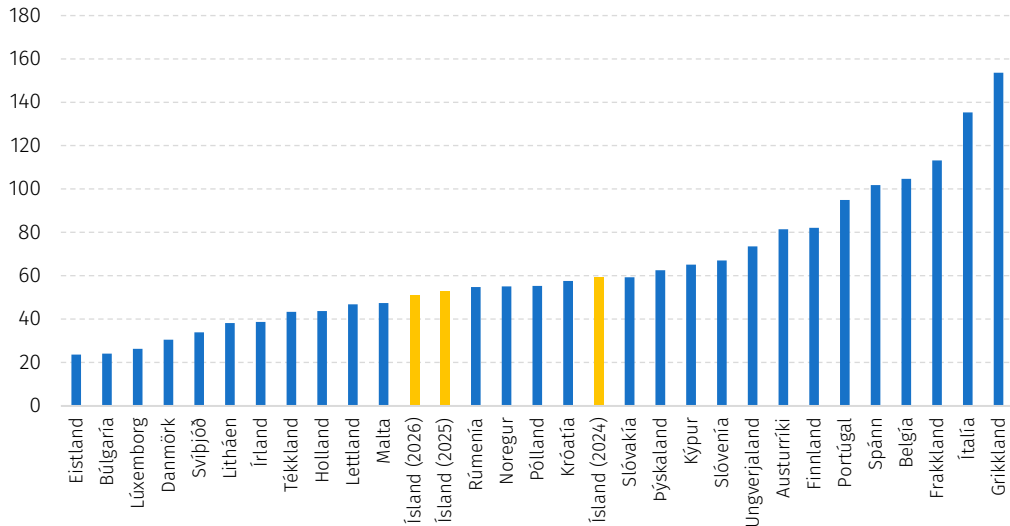
Samtals leiddu þessir tveir þættir til lækkunar skulda ríkissjóðs um 8% af VLF. Á mynd 9.2 sést að skuldir ríkissjóðs lækka mikið árið 2025. Skuldir lækka frekar árið 2026, ekki síst vegna lækkunar á erlendum skuldum ríkissjóðs og hagvaxtar. Í árslok 2024 fóru skuldir A-hluta hins opinbera undir 60% af VLF, sem er svokallað Maastricht-viðmið, í fyrsta sinn frá árinu 1998. Gangi forsendur frumvarpsins eftir verða skuldir hins opinbera um 51% af VLF í árslok 2026.

Þar með yrði Ísland komið í hóp þeirra Evrópuríkja sem skulda hvað minnst eins og sést á mynd 9.3.

Mynd 9.3

Skuldir Evrópuríkja (Maastricht) í árslok 2024

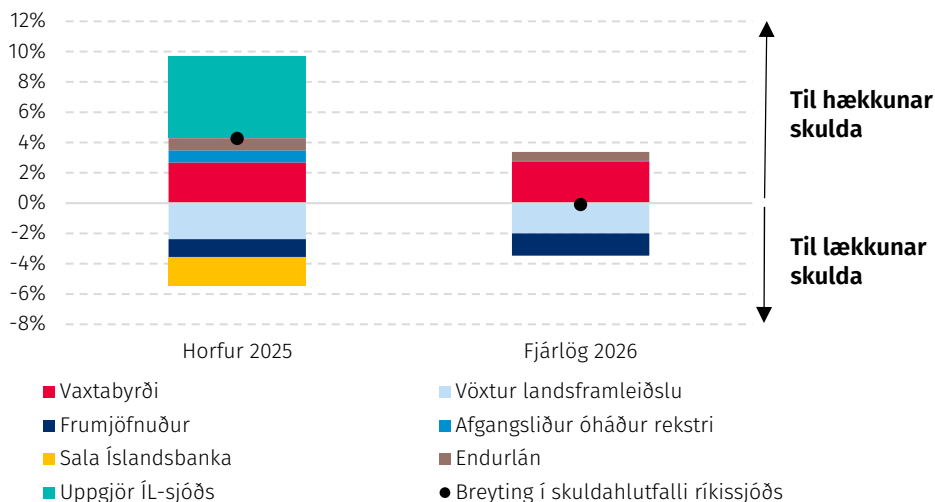
% af VLF

Mynd 9.4 sýnir helstu þætti sem hafa áhrif á skuldapróunina út frá skuldareglu árin 2025 og 2026. Eins og áður sagði er þróun skuldahlutfallsins árið 2025 litað af uppgjöri ÍL-sjóðs en það fól m.a. í sér flutning skulda úr A2- í A1-hluta ríkissjóðs. Þung vaxtabyrði og fjármögnun endurlána toga einnig upp skuldahlutfallið árið 2025 eins og árið 2026. Á móti hafði sala á hlutum ríkissjóðs í Íslandsbanka áhrif til lækkunar um tæplega 2% af VLF árið 2025 og jákvæður frumjöfnuður um 1,5% af VLF og hagvöxtur um 2% árið 2026. Aðrar hreyfingar samanstanda helst af greiðslum til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og fleiri minni hreyfingum í sjóðstreymi sem ekki hafa áhrif á rekstur.

Mynd 9.4**Skuldahlutfall A1-hluta ríkissjóðs lækkar árið 2026**

Framlag liða til breytinga í skuldahlutfalli ríkissjóðs milli ára, % af VLF

Nauðsynlegt er að halda áfram að bæta undirliggjandi afkomu ríkissjóðs á næstu árum og tryggja áframhaldandi lækkun skuldahlutfalls hins opinbera. Athygli vekur hvað vaxtabyrði vegur þungt til hækkunar skuldahlutfallsins og þyngra en hagvöxtur vegur til lækkunar. Það felur í sér að frumjöfnuður þarf að vera töluvert jákvæður til þess að tryggja lækkun skuldahlutfallsins og ná niður þungri vaxtabyrði.

Lánshæfi ríkissjóðs. Lánshæfismat ríkissjóðs til lengri tíma hefur haldið áfram að batna hjá matsfyrirtækjunum þremur. Einkunnin var hækkuð í A+ hjá Standard & Poor's í nóvember 2023 og A-1 hjá Moody's í september 2024. Fitch Ratings gefur ríkissjóði einkunnina A en breytti horfum úr stöðugum í jákvæðar í ágúst 2025. Lánshæfiseinkunn ríkissjóðs er nú komin á sama stað og hún var fyrir fjármálahrun. Gott lánshæfi leiðir að öðru óbreyttu til betri kjara fyrir ríkissjóð og aðra innlenda aðila á erlendum fjármagnsmörkuðum.

Tafla 9.2 Skuldir, kröfur og hrein staða ríkissjóðs

Stöðutölur í m.kr. á verðlagi í lok hvers árs	2023	2024	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Skuldir ríkissjóðs	1.659.780	1.910.328	2.254.454	2.318.152
Ríkisbréf, ríkisvixlar og spariskírteini	1.092.911	1.265.354	1.767.270	1.893.765
Aðrir innlendir aðilar	266.615	268.592	29.533	25.996
Erlend lán	265.806	329.369	401.985	338.352
Áfallnir ógjaldfallnir vextir	34.449	47.013	55.666	60.039
Kröfur ríkissjóðs	181.526	176.618	595.604	607.596
Veitt lán	101.707	125.533	527.503	545.985
Viðskiptareikningur, nettó	79.819	51.085	68.100	61.611
Hreinar lántökur ríkissjóðs	1.478.255	1.733.710	1.658.851	1.710.556
Handbært fé vegna gjaldeyrisvaraforða	196.703	260.158	290.650	260.500
Handbært fé, annað, nettó	81.732	74.278	50.000	40.000
Hrein staða ríkissjóðs	-1.199.820	-1.399.274	-1.318.201	-1.410.056
Hlutfé, eignarhlutir, stofnfé og stöðugleikaframlög	779.223	779.224	666.530	667.336
Hrein staða ríkissjóðs að teknu tilliti til eigna	-420.597	-620.050	-651.671	-742.720
Skuldir ríkissjóðs m.v. skuldareglu	1.346.896	1.528.879	1.858.138	1.957.614
<i>Í hlutfalli af VLF (%)</i>				
Skuldir ríkissjóðs	38,0	41,5	45,5	44,3
Kröfur ríkissjóðs	4,2	3,8	12,0	11,6
Hrein staða ríkissjóðs að teknu tilliti til eigna	-9,6	-13,5	-13,2	-14,2
Skuldir ríkissjóðs m.v. skuldareglu	30,8	33,2	37,5	37,4

9.5 Lántökur ríkisfyrirtækja og sjóða, ríkisábyrgðir

Í 5. gr. frumvarpsins er sett hámark á lánveitingaheimildir ríkissjóðs til A2-hluta aðila vegna útlána þeirra og A3-hluta aðila vegna fjárfestingaverkefna sem kveðið er á um í sérlægum. Í frumvarpi til fjárlaga nemur samtala heimilda fyrir árið 2026 44,1 ma.kr.

Ekki er gert ráð fyrir veitingu nýrra ríkisábyrgða til fyrirtækja og sjóða í eigu ríkisins en endurlán koma í þeirra stað. Hér á eftir eru settar fram þær lántökuheimildir sem lagt er til að verði veittar skv. 5. gr. Nánari greinargerð um fjárreiður annarra ríkisaðila er í kafla 6 *Fjárreiður ríkisaðila í A2- og A3-hluta*.

Tafla 9.3 Lántökuheimildir sem lagt er til að verði veittar skv. 5. gr.

Lánveitingar ríkissjóðs, ma.kr.	2025 Heimild	2025 Horfur	2026 Heimild
Betri samgöngur	7,0	7,0	2,3
Byggðastofnun	5,0	5,0	5,0
Fasteignir Háskóla Íslands ehf.	2,0	0,0	2,0
Ríkiseignir	1,5	0,0	1,5
Húsnæðissjóður	20,0	19,0	20,0
Menntasjóður námsmanna	10,0	8,6	8,6
Lánveitingar, samtals	45,5	39,6	39,4

10 Heimildir ráðherra

Í 40. gr. stjórnarskrár Íslands, nr. 33/1944, segir að ekki megi selja eða með öðru móti láta af hendi neina af fasteignum ríkisins né afnotarétt þeirra nema samkvæmt lagaheimild. Enn fremur segir í 46. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál, að afla skuli heimilda í lögum til að kaupa, selja, skipta eða leigja til langs tíma fasteignir, skip og loftför, söfn og safnhluta sem hafa að geyma menningarverðmæti, eignarhluti ríkisins í félögum og aðrar eignir sem verðgildi hafa. Lagaheimildir til þessara ráðstafana eru venju samkvæmt veittar í 6. gr. fjárlaga að undangengnu samráði við ríkisaðila sem bera ábyrgð á þeim málaflokkum sem um ræðir.

Heimildum fjármála- og efnahagsráðherra er skipt í sjö flokka og eru þær alls 137 talsins. Heimildirnar skiptast þannig að tvær heimildir eru til eftirgjafar gjalda, 36 til sölu fasteigna, 28 til ráðstöfunar lóða, spildna og jarða, 25 til kaupa og leigu fasteigna, 14 til kaupa og sölu hlutabréfa og annarra ráðstafana vegna umsýslu félaga, fjórar til samningsgerðar um framkvæmdir, rekstur og afmörkuð verkefni og ýmsar heimildir eru 28 talsins. Í frumvarpinu er lagt til að fjárheimild vegna útgjalda sem kunna að falla til vegna heimildargreinarinnar nemi ríflega 300 m.kr. Ástæða er til að benda á að áætlað heildarumfang greinarinnar næmi hins vegar mun hærri fjárhæð væri ákveðið að nýta allar heimildir til fulls.

Í fyrsta flokki er heimild fjármála- og efnahagsráðherra til að fella niður virðisaukaskatt af efniskostnaði og sérfræðiþjónustu sem keypt er fyrir styrktarfé vegna rannsóknar Hjarta-verndar á heilbrigði öldrunar. Í þessum flokki er einnig að finna heimild til að endurgreiða virðisaukaskatt af sérhæfðum íþróttabúnaði fyrir fatlaða íþróttamenn.

Í öðrum flokki eru heimildir til sölu fasteigna. Flestar heimildirnar í þessum flokki eru til sölu á húsnæði sem er óhentugt eða nýtist ekki lengur í ríkisrekstrinum. Almennar heimildir eru í 2.1–2.4 sem ætlað er að veita svigrúm til að endurskipuleggja húsnæðismál stofnana og annarra ríkisaðila í tengslum við skipulagsbreytingar í viðkomandi málaflokkum. Aðrar heimildir eru til sölu á einstökum eignum, einkum á höfuðborgarsvæðinu og eru endurnýjaðar frá fyrra ári. Heimildir 2.32 til 2.34 eru nýjar og varða sölu á eignum sem ekki nýtast fyrir starfsemi á vegum ríkisins. Heimild 2.35 varðar sölu á fasteignum sem nýttar eru undir Háskólann á Hólum. Starfshópur er að störfum og er ætlað að koma með tillögur að framtíðarskipan Háskólans á Hólum og ráðstöfun á fasteignum sem nýttar eru undir starfsemi skólans. Fyrir liggur að ástand bygginga er slæmt vegna skorts á viðhaldi undanfarin ár. Þá hentar talsverður hluti bygginganna ekki undir hefðbundna skólastarfsemi eins og hún hefur þróast á svæðinu. Til skoðunar er að háskólanum verði fundið annað og hentugra húsnæði undir bóknám og fiskeldisfræði á Sauðárkróki en að hestafræðideildin verði áfram á núverandi stað á Hólum. Heimild 2.35 varðar sölu á Suðurgötu 39 í Reykjavík sem nýtt er undir Minjastofnun en til skoðunar er að færa starfsemi í annað hentugra húsnæði.

Þriðji flokkurinn felur í sér heimildir til ráðstöfunar lóða, spildna og jarða. Heimildirnar eru margar óbreyttar frá fyrra ári og flestar til komnar vegna almennrar umsýslu ríkisjarða. Heimildir til sölu á jörðunum Nýjabæ í Skaftárhreppi í lið 3.17 og Írafelli í Skagafirði í lið 3.20 eru nýjar og koma til í kjölfar þess að leigusamningum um nýtingu jarðanna var sagt upp.

Í fjórða flokki eru heimildir til að kaupa og leigja fasteignir. Flestar þeirra eru óbreyttar frá fyrra ári og skýra sig að mestu sjálfar. Heimild 4.24 varðar möguleika á öflun annarrar aðstöðu fyrir Háskólann á Akureyri þar sem núverandi leigusamningur um aðstöðu háskólans í Borgum er að renna út en ekki hefur verið tekin ákvörðun um hvort hann verður endurnýjaður. Heimild 4.25 er ný og kemur í kjölfar þess að gengið var frá breyttri ábyrgðarskiptingu ríkis og

sveitarfélaga í málefnum barna með fjölþættan vanda. Með breytingunni tekur ríkið á sig aukna ábyrgð á sérhæfðri þjónustu við börn sem hafa miklar stuðningsþarfir og þarfnast meðal annars tímabundinnar vistunar utan heimilis þar sem veitt er meðferð vegna vanda barns. Vegna yfirtöku ríkisins á þjónustunni er gert ráð fyrir að afla þurfi húsnæðis undir þjónustuna eða eftir atvikum endurskoða núverandi húsnæðisfyrirkomulag.

Í fimmta flokki er fjallað um heimildir til að kaupa og selja hlutabréf og aðrar sambærilegar ráðstafanir. Allar heimildir í þessum flokki eru endurnýjaðar frá fyrra ári og varða umsýslu á eignarhlut ríkisins í hlutafélögum.

Í sjötta flokki eru heimildir vegna samninga um framkvæmdir, rekstur og afmörkuð verkefni á vegum ríkisins. Heimildirnar eru til komnar sökum þess að talið er að fimm ára samningstími, sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 40. gr. laga um opinber fjármál, nr. 123/2015, sé of skammur þegar kemur að kaupum á þessari tilteknu þjónustu. Í samræmi við 2. mgr. 40. gr. laganna þarf heimild þingsins til að semja megi til lengri tíma en fimm ára enda eigi þau skilyrði við sem þar koma fram.

Í sjöunda flokki eru ýmsar heimildir sem eru nær allar óbreyttar frá fyrra ári. Heimild 7.22 er ný og tekur til kaupa á blendingsbréfum Alþjóðabanka til enduruppbyggingar og framþróunar í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar Íslands. Heimild 7.28 varðar heimild til að ráðstafa brunabótum til viðhalds eða endurbóta á mannvirkjum á ríkisjörðum eða spildum þar sem brunatjón hefur orðið. Þar sem bæturnar renna til ríkissjóðs og þær verða nýttar til endurbóta á öðrum mannvirkjum á viðkomandi jörð er talin þörf á að afla sérstakrar ráðstöfunarheimildar. Heimild 7.29 varðar heimild til fella niður bundið eigið fé hjá ríkisaðilum í A1-hluta í samræmi við markmið laga um opinber fjármál. Fyrir innleiðingu laga um opinber fjármál var í ákveðnum lagabálkum að finna ákvæði um að ráðstöfum tiltekinna skatttekna skyldi renna til fyrirfram skilgreindra verkefna á vegum ríkisins. Með lögum um opinber fjármál var horfið í meginatriðum frá mörkuðum tekjustofnum. Þrátt fyrir þessar breytingar hefur engu að síður verið hefur haldið utan um liði markaðra tekna sem safnast höfðu upp hjá ríkisaðilum í eldra fyrirkomulagi. Í ríkisreikningi hverju sinni er birt yfirlit sem sýnir markaðar tekjur á viðkomandi reikningsári, þ.e. stöðu og hreyfingu hvers tekjuliðar. Talið er tímabært að ganga endanlega frá uppgjöri á þeim mörkuðu tekjum sem koma fram í ársreikningum einstakra stofnana. Uppgjör á bundnu eigin fé felur eingöngu í sér innbyrðis færslur á milli ríkissjóðs og viðkomandi ríkisaðila. Fjárhagsleg afkoma þessara aðila verður í heild sinni áfram óbreytt.

11 Fjárhagsáhætta ríkissjóðs

Helsta fjárhagsáhætta ríkissjóðs á hverjum tíma á rætur að rekja til beinna og óbeinna skuldbindinga auk ytri áhættu- og óvissuþátta. Ef fjárhagsáhætta raungerist getur það haft umtalsverð áhrif á afkomu ríkissjóðs til skemmri og lengri tíma. Nýafstaðið uppgjör á HFF skuldum ÍL-sjóðs sem á hvíldi einföld ábyrgð ríkissjóðs, er talið kosta ríkissjóð um 168 ma.kr. Þegar tekið hefur verið tillit til þeirra eigna sem flytjast frá ÍL-sjóði til ríkissjóðs við uppgjórið. Fjallað hefur verið um málefni ÍL-sjóðs, áður Íbúðalánasjóðs, í fjármálaáætlunum síðustu ára og verður ekki farið frekar út í þau mistök sem þar voru gerð hér. Uppgjórið fól í sér umtalsverða útgáfu ríkisskuldna til langs tíma sem gefnar voru út á núverandi vaxtastigi sem verður að teljast hátt og mun stuðla að háum vaxtagjöldum ríkissjóðs á líftíma þeirra. Í þessum kafla er fjallað í stuttu máli um helstu áhættuþætti sem ríkissjóður stendur frammi fyrir á árinu 2026. Í kafla 2 *Efnahagsstefna* er tæpt á helstu efnahagslegu áskorunum sem ríkissjóður getur staðið frammi fyrir. Ítarlegri umfjöllun um fjárhagsáhættu ríkissjóðs er að finna í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030.

Mikil verðbólga síðustu ár og háir vextir hafa leitt til þess að meðalvextir útgefinna skulda ríkissjóðs hafa hækkað sem leiðir til aukinnar vaxtabyrði ríkissjóðs. Framlag vaxtagjalda til hækkunar skulda á þessu ári er um 2,8% af VLF eins og sjá má á mynd 9.3 í kafla 9. Þetta hlutfall er hátt í alþjóðlegum samanburði. Þrátt fyrir að verðbólga hafi hjaðnað frá því sem hún fór hæst þá er hún enn umfram 2,5% markmið Seðlabanka Íslands. Einnig eru verðbólguvæntingar til lengri tíma mjög háar, eða um 3,8% til 13 ára. Væntingar um svo mikla verðbólgu yfir svo langt tímabil samrýmist ekki verðbólgu markmiði Seðlabankans og endurspeglar væntingar markaðarins um að verðbólgu markmið náist ekki. Ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa til meðal- og langs tíma hefur því ekki lækkað þrátt fyrir stýrivaxtalækkanir. Þjóðhagsspá Hagstofunnar gerir þó áfram ráð fyrir lækkandi vöxtum og verðbólgu á næstu árum sem hefur að óbreyttu jákvæð áhrif á fjárhagsáhættu ríkissjóðs. Gangi sú þróun ekki eftir verður að gera ráð fyrir að vaxtabyrði ríkissjóðs verði áfram íþyngjandi og geti kallað á ráðstafanir á tekju- eða gjaldahlið. Áfram verður markvisst unnið að því að lágmarka endurfjármögnunar- og vaxtaáhættu, m.a. með því að lengja endurgreiðsluferil skulda og jafna hann eins og kostur er, ásamt því að treysta á áframhaldandi aðgengi að innlendum og erlendum lánamörkuðum.

Mikil óvissa í alþjóðlegum efnahagsmálum og háir vextir fela í sér að ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa er viðkvæmari fyrir breytingum í skulda- og afkomuhorfum. Þannig eru nýleg dæmi erlendis um að frávik frá framlögðum áætlunum eða væntingar um versnandi afkomu leiði til hratt hækkandi vaxta. Við þessar aðstæður er hreinn lánsfjárfjöldur ríkissjóðs neikvæður um ríflega 70 ma.kr., eða sem samsvarar 1,3% af VLF, þrátt fyrir að afkoma ríkissjóðs nálgist jafnvægi. Við þetta bætist að endurgreiðslubyrði lána ríkissjóðs er mjög þung á næsta ári sem felur í sér að lántökupörf á árinu er 290 ma.kr. eða 5,6% af VLF. Vaxtaáhætta ríkissjóðs við endurfjármögnun er því áfram talsverð.

Lánveitingum ríkissjóðs, hvort sem er í nafni lánasjóða eða ríkissjóðs beint, fylgir margvisleg áhætta. Ölfusárbrú er dæmi um framkvæmd þar sem gert er ráð fyrir að gjaldtaka fyrir akstur um brúna standi undir kostnaði við fjármögnun, framkvæmd og rekstur hennar. Slíkum verkefnum getur eðli máls samkvæmt fylgt óvissa um ýmsar lykilsendur s.s. mati á framkvæmdakostnaði, umferðarspá, greiðsluvilja og vaxtakostnaði sem geta valdið fjárhagsáhættu fyrir ríkið ef það tekst á hendur skuldbindingar vegna verkefnisins. Í tilvik

Ölfusárbrúar felst áhættan helst í forsendum um umferð um brúnna og gjaldinu sem innheimt er og þá hvort gjaldtaka standi undir framkvæmdakostnaði. Sama á við um framkvæmd Sundabrautar sem nú er í undirbúningsferli hjá Vegagerðinni. Mikil óvissa er um mat á framkvæmdakostnaði Sundabrautar en gert er ráð fyrir að framkvæmdin sé eitt af þeim samvinnuverkefnum sem geti staðið undir sér með veggjöldum.

Eignarhaldi í fjármálafyrirtækjum fylgir áhætta en verulega var dregið úr henni með sölu á hlut ríkissjóðs í Íslandsbanka í vor. Ríkissjóður á enn 98,2% hlutfjár í Landsbankanum. Áföll á fjármálamarkaði eða breytt landslag vegna annarra ytri þátta geta rýrt verðmæti eignarhlutarins og þannig dregið úr svigrúmi ríkissjóðs til viðbragða á erfiðum tímum. Líta ber til þess að lagaumgjörð og eftirlit með fjármálakerfinu hefur tekið miklum breytingum undanfarin ár. Með lögum um endurreisn og skilameðferð fjármálafyrirtækja var dregið úr líkum á því að áföll í rekstri þeirra og kostnaður sem af þeim hljóstast lendi á almenningi og ríkissjóði, umfram það sem leiðir beinlínis af eignarhlutum hans í fjármálafyrirtækjum.

Stærsta beina skuldbinding ríkissjóðs lýtur að hreinum (ófjármögnuðum) lífeyrisskuldbindingum vegna B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Áhætta ríkissjóðs vegna B-deildarinnar árið 2026 snýr eins og áður m.a. að launahækkunum opinberra starfsmanna umfram væntingar. Ávöxtun eigna, lífslíkur sjóðfélaga og forinnngreiðslur eru breytur sem hafa mikil áhrif á eignir og skuldbindingar B-deildar og þar með á hreina lífeyrisskuldbindingu ríkissjóðs. Samtals námu hreinar lífeyrisskuldbindingar A1-hluta ríkissjóðs 933 ma.kr. í árslok 2024 en voru 929 ma.kr. árið áður. Hrein raunávöxtun sjóðsins nam 8,6% á árinu 2024 sem er nokkuð umfram meðaltal síðustu 20 ára sem jafngildir 3,3% á ári. Lífeyrisskuldbindingar fyrir opinbera starfsmenn hækkðu um 5,4% á árinu. Það er minni hækkun en árin á undan en gert er ráð fyrir að skuldbinding ríkissjóðs vegna B-deildarinnar sé að ná hámarki um þessar mundir og að áhætta vegna hennar fari smám saman minnkandi.

Áhætta ríkissjóðs vegna Seðlabanka Íslands snýr að áhrifum af afkomu bankans á efnahagsreikning ríkisins. Bankinn hefur heimild skv. lögum til að innkalla allt að 78,7 ma.kr. á verðlagi 1. janúar 2025 frá ríkissjóði til þess að styrkja eiginfjárstöðu sína. Í ársskýrslu bankans fyrir 2024 kom fram að sviðsmyndagreining næstu ára gæfi ekki tilefni til að endurskoða eiginfjármarkmið sem ákveðið var 150 ma.kr. Eiginfjármarkmið tekur mið af rekstrarkostnaði bankans og þeirri áhættu sem hann stendur frammi fyrir á hverjum tíma. Eigið fé bankans hefur minnkað síðustu ár vegna versnandi rekstrarafkomu, einkum vegna taps af því að viðhalda miklum gjaldeyrisforða, og nam 90 ma.kr. í lok árs 2024.

Ríkisábyrgðir lækkuðu umtalsvert með uppgjöri á meirihluta skulda ÍL-sjóðs. Staða ríkisábyrgða er nú, um mitt ár 2025, 114 ma.kr. eða um 2,3% af VLF en til samanburðar var staða þeirra rúmir 800 ma.kr. eða 17,5% af VLF fyrir ári síðan. Stærstu ábyrgðir eru nú vegna skulda Menntasjóðs námsmanna, eða 50%, Landsvirkjunar, 19%, og þess sem eftir er af skuldum ÍL-sjóðs, 19%. Á árinu 2014 voru ríkisábyrgðir 75% af VLF en á síðustu árum hefur verið stefnt að því að draga verulega úr útistandandi ábyrgðum. Ekki eru áform um veitingu nýrra ríkisábyrgða.

12 Yfirlit yfir lagabreytingar

Lagabreytingar vegna tekjuhliðar fjárlagafrumvarpsins:

Lög nr. 90/2003, um tekjuskatt. Lagt verður til að tímabundnar útreikningsreglur og viðmiðunarfjárhæðir vaxtabóta verði framlengdar óbreyttar um eitt ár og felldar brott frá og með 1. janúar 2027.

Lög nr. 90/2003, um tekjuskatt. Lagt verður til að tímabundnar útreikningsreglur og viðmiðunarfjárhæðir barnabóta verði framlengdar óbreyttar um eitt ár.

Lög nr. 90/2003, um tekjuskatt. Lagt verður til að samsköttunarheimild hjóna og sambýlisfólks milli tveggja skattþrepa verði felld brott frá og með álagningarári 2027.

Lög nr. 90/2003, um tekjuskatt. Lagt verður til að nýting persónuafsláttar til greiðslu fjármagnstekjuskatts verði felld brott frá og með álagningarári 2027.

Lög nr. 129/2009, um umhverfis- og auðlindaskatta. Lagt verður til að fjárhæðir kolefnisgjalds verði hækkaðar um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 71/1997, um lögræði. Lagt til að ákvæði 50. gr. laganna um gjald vegna skipunar ráðsmanns og breytinga á störfum hans verði felld brott og þess í stað verði kveðið á um gjald í lögum nr. 88/1991, um aukatekjur ríkissjóðs.

Lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lögð verður til framlenging á ákvæði til bráðabirgða sem kveður á um að framlag lífeyrissjóða skv. lögum um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða, nr. 60/2012, á árinu 2026 verður ekki núvirt við tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðanna.

Lög nr. 39/1988, um bifreiðagjald. Lagt verður til að bifreiðagjald hækki um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 96/1995, um gjald af áfengi, tóbaki, nikótíni o.fl. Lagt verður til að áfengis-, tóbaks- og nikótíngjald hækki um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 23/2013, um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannapágu. Lögð verður til 3,7% hækkun á sérstöku gjaldi til Ríkisútvarpsins í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 125/1999, um málefni aldraðra. Lögð verður til 3,7% hækkun á gjaldi í Framkvæmdasjóð aldraðra í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 162/2002, um úrvinnslugjald. Lögð verður til breyting á fjárhæðum úrvinnslugjalds og nýjar gjaldskyldar vörur í samræmi við tillögu stjórnar Úrvinnslusjóðs.

Lög nr. 113/1990, um tryggingagjald. Lögð er til framlenging á afnámi tekna hjá starfsendurhæfingarsjóðum, sem starfræktir eru á grundvelli laga um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða, af almennu tryggingagjaldi.

Lög nr. 88/1991, um aukatekjur ríkissjóðs. Lögð verður til hækkun gjalda fyrir umsóknir um dvalarleyfi og ríkisborgararétt, umsóknir og þjónustu sýslumannsembættanna og Þjóðskrár Íslands.

Lög nr. 52/1989, um ráðstafanir gegn umhverfismengun af völdum einnota umbúða fyrir drykkjarvörur. Lagðar eru til hækkanir á skilagjaldi og umsýslubókun.

Lög nr. 96/2023, um viðskiptakerfi ESB með losunarheimildir. Lagt verður til að fjárhæð losunargjalds vegna gjaldskyldrar losunar sem á sér stað árið 2026 skv. 4. mgr. 20. gr. verði breytt til samræmis við breytingar á meðalverði losunarheimilda á Evrópska efnahagssvæðinu eins og það er á árstímabili sem lýkur 31. júlí árið áður.

Lög nr. 29/1993, um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl. Lagt verður til að almennt og sérstakt bensíngjald hækki um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 87/2004, um olúgjald og kílómetragjald. Lagt verður til að olúgjald og almennt og sérstakt kílómetragjald hækki um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 101/2023, um kílómetragjald vegna notkunar hreinorku- og tengiltvinnbifreiða. Lagt verður til að kílómetragjald vegna notkunar hreinorku- og tengiltvinnbifreiða hækki um 3,7% í samræmi við forsendur fjárlagafrumvarps fyrir árið 2026.

Lög nr. 87/2011, um gistináttaskatt og innviðagjald. Lögð verður til tímabundin lækkun á innviðagjaldi til eins árs sem skemmtiferðaskip í millilandasiglingum greiða fyrir hvern farþega á meðan skip dvelur í höfn hér á landi eða annars staðar á tollsvæði ríkisins.

Lagabreytingar vegna gjaldahliðar fjárlagafrumvarpsins:

Lög nr. 91/1987, um sóknargjöld o.fl. Lagt verður til að festa fjárhæð sóknargjalda við 1.133 kr. á einstakling á mánuði en samkvæmt því mun ákvörðuð lækkun sóknargjaldsins nema 7,2%.

Lög nr. 166/2011, um greiðslu kostnaðar við rekstur umboðsmanns skuldara. Lögð verður til breyting á hlutfalli af álagningarstofni sem gjaldskyldir aðilar skulu greiða miðað við áætlaðan rekstrarkostnað stofnunarinnar fyrir árið 2026 með hliðsjón af áætlaðri stöðu í árslok 2025.

Lög nr. 38/2010, um Íslandsstofu, sjálfseignarstofnun. Lagt verður til að framlög til Íslandsstofu verði ákveðin af Alþingi í fjárlögum ár hvert og ákvæði um markaðsgjald flutt efnislega óbreytt úr lögum um Íslandsstofu, sjálfseignarstofnun, nr. 38/2010, yfir í lög um tryggingagjald, nr. 113/1990.

Lög nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi og skilavald. Lögð verður til breyting á eftirlitsgjaldi í samræmi við áætlanir Seðlabanka Íslands um rekstrarkostnað við fjármálaeftirlit á árinu 2026.

Lög nr. 60/2012, um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða. Lögð verður til framlenging á bráðabirgðaákvæði þar sem kveðið er annars vegar á um að starfsendurhæfingarsjóðir fái ekki tekjur af almennu tryggingagjaldi á árinu 2026 og hins vegar að atvinnurekendur, þeir sem stunda sjálfstæða starfsemi og lífeyrissjóðir greiði áfram sama hlutfall af stofni til iðgjalds á árinu 2026, eða 0,10%.

Lög nr. 125/1999, um málefni aldraðra. Lögð verður til framlenging á því að Framkvæmdasjóði aldraðra sé heimilt að verja fé til að standa straum af rekstrarkostnaði hjúkrunarrýma fyrir aldraða.

Lög nr. 100/2007, um almannatryggingar. Félags- og húsnæðismálaráðherra leggur fram frumvarp um breytingu á almennu frítekjumarki ellilífeyris og frítekjumarki félagslegs viðbótarstuðnings aldraðra.

Lög nr. 74/2020, um félagslegan viðbótarstuðning við aldraða. Félags- og húsnæðismálaráðherra leggur fram frumvarp um breytingu á almennu frítekjumarki ellilífeyris og frítekjumarki félagslegs viðbótarstuðnings aldraðra.

Lög nr. 49/1997, um varnir gegn snjóflóðum og skriðuföllum. Lögð verður til framlenging um eitt ár á II. bráðabirgðaákvæði sem kveður á um heimild til að nota fé ofanflóðasjóðs til að taka þátt í greiðslu kostnaðar við hættumat vegna eldgosa, vatnsflóða og sjávarflóða.

Lög nr. 85/2008, um opinbera háskóla. Lögð verður til hækkun skrásetningargjalds í opinbera háskóla.

Greinargerð ráðuneyta um málefнасvið og málaflokka

Hér á eftir fer umfjöllun um stefnumið, áform og aðgerðir næsta fjárlagaárs fyrir þau 35 málefнасvið og 105 málaflokka sem frumvarpið tekur til. Í umfjölluninni er gerð grein fyrir ábyrgð á einstökum sviðum, fjárhagslegri þróun á málefнасviði og einstökum málaflokkum á tímabilinu 2024–2026. Þá eru breytingar sundurliðaðar á útgjaldaramma málefнасviðs eftir helstu tilefnum og helstu tillögum um breytingar á fjárheimildum málaflokka frá gildandi fjárlögum.

Greinargerðin felur í sér nánari útfærslu á þeirri stefnumörkun sem samþykkt var með ályktun Alþingis 14. júlí sl. um fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030. Einnig er tekið tillit til breytinga sem orðið hafa á útgjöldum málefнасviða við undirbúning fjárlagafrumvarpsins, s.s. af völdum breyttra reikniforsendna og ákvarðana ríkisstjórnarinnar um tiltekin málefni. Í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030 var fjallað um þróun innan einstakra málefнасviða til næstu fimm ára ásamt helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefнасviðinu. Í þeirri greinargerð sem hér fer á eftir er gerð grein fyrir þeim verkefnum og aðgerðum sem taka til næsta fjárlagaárs og sundurliðun fjárheimilda eins og hún birtist í frumvarpinu.

Varðandi umfjöllun um fjárhagslega þróun málefнасviða og málaflokka er vakin athygli á því að:

- á árinu 2025 urðu talsverðar breytingar á skipan Stjórnarráðsins í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025, sem fól m.a. í sér að ráðuneytum fækkaði úr 12 í 11. Fjárheimildum ársins var breytt til samræmis með sérstökum fjáráukalögum sem samþykkt voru á Alþingi í júlí sl. Í frumvarpinu nú eru lagðar fram samsvarandi breytingar en þar sem þeim eru gerð greinargóð skil í fjáráukalögunum er ekki fjallað sérstaklega um þær í frumvarpinu. Til að auðvelda samanburð á milli ára er umfjöllun í greinargerðum málefнасviða miðuð við heimildir ársins 2025, þ.e. fjárlög ársins 2025 að viðbættum þeim breytingum á skipan Stjórnarráðsins sem koma fram í fjáráukalögunum. Í einstaka tilviki getur þessi nálgun valdið misræmi í framsetningu en slíkt heyrir þó til undantekninga.
- sýnd er sundurliðun á fjárhagslegri þróun málefнасviðsins eftir málaflokkum og viðkomandi ráðuneytum sem bera ábyrgð á starfsemi málefнасviðsins.
- sýnd er sundurliðun á breytingum á útgjaldarömmum málefнасviða frá gildandi fjárlögum eftir fimm mismunandi tilefnum:
  - Í fyrsta lagi er um að ræða **bundin útgjöld** sem fela í sér breytingar á fyrirbyggjandi útgjaldaskuldbindingum, s.s. útgjöld vegna hagrænna eða kerfislægra breytinga eða breytinga sem bundnar eru í lögum, samningum eða með ákvörðunum ríkisstjórnarinnar.
  - Í öðru lagi eru **niðurfelldar fjárheimildir** eða **ákvarðanir vegna** tímabundinna verkefna og ráðstafana.
  - Í þriðja lagi eru þær **aðhaldsráðstafanir** sem gerðar eru á málefнасviðinu. Rétt er að vekja athygli á því að þær ráðstafanir endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefнасviðsins. Getur sú niðurstaða eftir atvikum verið frábrugðin þeim viðmiðum sem gengið var út frá við setningu útgjaldaramma málefнасviðsins í fjármálaáætlun fyrir árin 2026–2030, t.a.m. þannig að nýju útgjaldasvigrúmi hafi að einhverju leyti verið jafnað á móti aðhaldsmarkmiði.
  - Í fjórða lagi er **útgjaldasvigrúm** sem ráðstafað er til nýrra og aukinna verkefna.

- Loks eru í fimmta lagi settar fram **launa-, verðlags- og gengisbreytingar** í útgjaldarömmum málefnasviðanna. Nánar er fjallað um forsendur þeirra breytinga í kafla 5.5 í frumvarpinu.
- sýnd er sundurliðun á fjárheimildum málefnasviðsins í heild sinni eftir hagrænni skiptingu auk fjármögnunar útgjaldanna:
  - Í fyrsta lagi er um að ræða **rekstrarframlög**, einkum beinan rekstur ríkisins og stofnana þess og aðkeypta þjónustu frá sjálfseignarstofnunum og einkaaðilum.
  - Í öðru og þriðja lagi eru **tilfærslur fjár úr ríkissjóði** til einstaklinga, fyrirtækja og félagasamtaka. Þar er um að ræða styrk eða framlag sem innt er af hendi án skuldbindingar um beint endurgjald frá móttakanda. Þessar tilfærslur skiptast annars vegar í **rekstrartilfærslur** og hins vegar **fjármagnstilfærslur** sem veittar eru til fjárfestinga.
  - Í fjórða og síðasta lagi er fjallað um **fjárfestingarframlög**. Vakin er athygli á því að í uppgjöri ríkisfjármála samkvæmt IPSAS-reikningsskilastaðlinum eru þau framlög ekki gjaldfærð í rekstrarreikningi heldur eignfærð í efnahagsreikningi.
- loks er í greinargerð hvers málaflokks fyrir sig gerð grein fyrir heildarfjárheimild málaflokksins fyrir komandi fjárlagaár, auk þess sem fjallað er um helstu breytingar á fjárheimildum frá gildandi fjárlögum.
- í fylgiriti fjárlaga má finna hagræna skiptingu fjárheimilda eftir málaflokkum og viðföngum.

Með kynningu á stefnum fyrir málefnasvið í árlegri fjármálaáætlun er leitast við að tryggja að Alþingi hafi greinargóðar upplýsingar um meginlinur og áherslur þegar það fjallar um áætlun sem er stefnumarkandi fyrir ríkisstarfsemina í heild sinni til meðallangs tíma. Til viðbótar eru birt mælanleg markmið fyrir einstaka málaflokka í mælaborði árangurs á vef Stjórnarráðsins. Þar er jafnframt birt staða einstaka mælikvarða og viðmið um árangur á tímabili fjármálaáætlunar. Upplýsingar um árangur má einnig finna í ársskýrslum ráðherra ásamt upplýsingum um stöðu verkefna úr fjárlagafrumvarpi sl. árs. Þannig gefst Alþingi tækifæri til að fylgja eftir árangri af ráðstöfun fjármuna og leggja mat á hvort þær aðgerðir sem gerð er grein fyrir í ársskýrslum ráðherra hafi skilað tilætluðum árangri. Sömuleiðis hvort þær ráðstafanir sem lagðar eru til í fjárlagafrumvarpinu séu líklegar til að stuðla að þeim árangri sem lagt er upp með.

Þegar kemur að umfjöllun þingsins um fjárlagafrumvarp til eins árs er rökrétt að leggja áherslu á að veita þinginu nánari upplýsingar og skýringar er varða útfærslu og breytingar á fjárheimildum málaflokka á því fjárlagaári sem frumvarpið tekur til. Með þessu móti er stuðlað að því að umfjöllun og ákvarðanatataka um starfsemi og verkefni á einstökum málefnasviðum og málaflokkum við setningu fjárlaga til eins árs í senn sé sett í skýrara samhengi við stefnumið fjármálaáætlunar til næstu fimm ára. Sem dæmi um þetta eru markmið málaflokka birt í töflu með yfirliti yfir helstu verkefni á árinu 2025 til að sýna hvernig vinna á að framgangi markmiðanna.

Viðauki

Greinargerð ráðuneyta um málefnasvið og málaflokka**Efnisyfirlit**

1. Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	172
2. Dómstólar	176
3. Æðsta stjórnýsla	180
4. Utanríkismál	184
5. Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	191
6. Hagskýrslugerð og grunnskrár	198
7. Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	202
8. Sveitarfélög og byggðamál	208
9. Almanna- og réttaröryggi	213
10. Réttindi einstaklinga, trúmál og stjórnýsla dómsmála	220
11. Samgöngu- og fjarskiptamál	226
12. Landbúnaður	232
13. Sjávarútvegur og fiskeldi	237
14. Ferðaþjónusta	241
15. Orkumál	244
16. Markaðseftirlit og neytendamál	247
17. Umhverfismál	251
18. Menning, listir, íþróttar og æskulýðsmál	259
19. Fjölmíðlun	266
20. Framhaldsskólastig	269
21. Háskólastig	274
22. Önnur skólastig og stjórnýsla mennta- og barnamála	279
23. Sjúkrahúsþjónusta	285
24. Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	291
25. Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	297
26. Lyf og lækningavörur	301
27. Örorka og málefni fatlaðs fólks	305
28. Málefni aldraðra	310
29. Fjölskyldumál	314
30. Vinnumarkaður og atvinnuleysi	321
31. Húsnæðis- og skipulagsmál	325
32. Lýðheilsa og stjórnýsla velferðarmála	329
33. Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindingar	335
34. Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	339
35. Alþjóðleg þróunarsamvinna	342

01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð forseta Alþingis. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

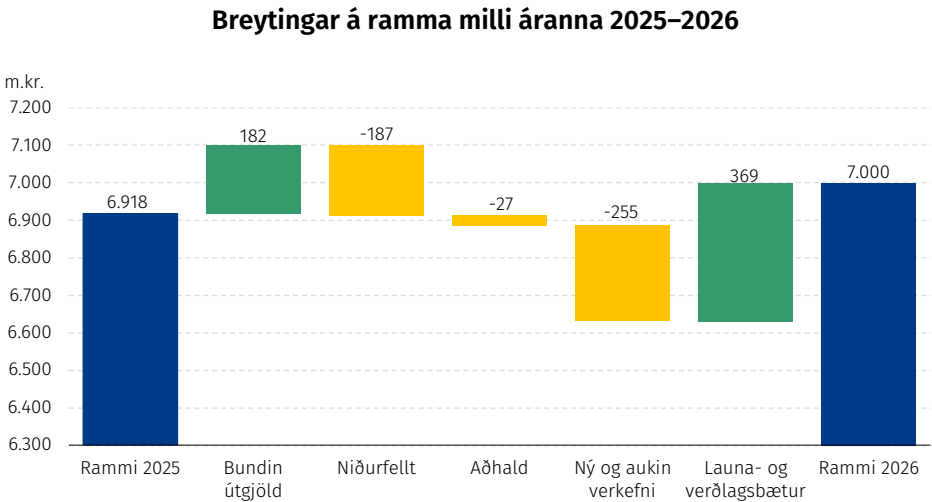
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess					
01.10 Alþingi	6.431,1	5.361,8	5.332,9	-0,5	-17,1
00 Æðsta stjórn ríkisins	6.431,1	5.361,8	5.332,9	-0,5	-17,1
01.20 Eftirlitsstofnanir Alþingis	1.348,3	1.556,2	1.666,6	7,1	23,6
00 Æðsta stjórn ríkisins	1.348,3	1.556,2	1.666,6	7,1	23,6
Samtals	7.779,4	6.918,0	6.999,5	1,2	-10,0

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs *01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess* árið 2026 eru áætluð 7.000 m.kr. og lækka um 287 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 4%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 82 m.kr. milli ára eða sem svarar til 1,2%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess					
Rekstrarframlög	6.071,5	6.562,0	6.720,5	2,4	10,7
Rekstrartilfærslur	131,8	148,1	145,4	-1,8	10,3
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	1.576,1	207,9	133,6	-35,7	-91,5
Heildarútgjöld	7.779,4	6.918,0	6.999,5	1,2	-10,0
Rekstrartekjur	-	116,1	209,2	80,2	-
Framlag úr ríkissjóði	-	6.801,9	6.790,3	-0,2	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	6.918,0	6.999,5	1,2	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

01.10 Alþingi

Meginverkefni Alþingis er lagasetning en þingið fer einnig með viðamiknið eftirlitshlutverk. Starfshættir Alþingis eru ákvarðaðir í stjórnarskrá og þingsköpum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bæta gæði og öryggi upplýsingakerfa á Alþingi		
Endurnýjun og bæting á kerfum sem tengjast störfum þingsins og útleiðing á eldri kerfum.	Skrifstofa Alþingis	Innan ramma
Markmið 2: Bæta skýrleika og gagnsæi í lagasetningu með stafrænni þróun þingskjala		
Snjöll þingskjöl. Verkefnið felst í stafrænni þróun á þingskjölum og lagasafni.	Skrifstofa Alþingis	Innan ramma
Markmið 3: Aukin fræðsla og upplýsingar til almennings		
Unnið er að því að auka fræðslustarf Alþingis, einkum meðal ungs fólks, enda mikilvægt að efla lýðræðisvitund og fræða almenning um þá stofnun sem er grundvöllur íslensks lýðræðisskipulags. Meðal annars er stefnt á að auka stafræna fræðslu, efla Skólaþing og gera ungmennum á landsbyggðinni í auknum mæli kleift að taka þátt í því.	Skrifstofa Alþingis	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 5.333 m.kr. og lækkar um 341 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 312 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 245 m.kr. vegna tímabundinnar fjárheimildar vegna biðlauna og annars kostnaðar sem tengdist kosningum til Alþingis í lok árs 2024.
- b. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 76 m.kr. vegna tímabundinnar fjárveitingar til framkvæmda við húsnaði fyrir Skólalþing.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 23 m.kr. en útgjaldasvigrúm er nýtt að fullu til að mæta hluta aðhaldskröfu málaefnasviðsins.

01.20 Eftirlitsstofnanir Alþingis

Starfsemi málaflokksins er í höndum umboðsmanns Alþingis, ríkisendurskoðanda og Mannréttindastofnunar Íslands. Umboðsmaður hefur eftirlit með stjórnsýslu ríkis og sveitarfélaga. Til hans getur hver sá leitað sem telur að stjórnvöld hafi beitt sig rangsleitni. Með þessu er réttaröryggi borgaranna styrkt og Alþingi fær innsýn í starfshætti stjórnvalda. Ríkisendurskoðandi hefur eftirlit með fjárreiðum ríkisins, stofnana þess og ríkisfyrirtækja og að fjármunum sé ráðstafað á réttmætan hátt og í samræmi við forsendur og ákvarðanir Alþingis. Markmið embættis ríkisendurskoðanda miða að betri nýtingu ríkisfjármuna og bættri opinberri þjónustu. Mannréttindastofnun hefur það meginhlutverk að efla og vernda mannréttindi á Íslandi eins og þau eru skilgreind í stjórnarskrá, lögum, alþjóðasamningum og öðrum alþjóðlegum skuldbindingum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að UA leysi úr kvörtunum innan hæfilegs tíma		
Þróa og fylgja eftir hugbúnaði til rafrænna samskipta vegna erinda og gagna þeirra sem kvarta við stjórnvöld.	Umboðsmaður Alþingis	Innan ramma
Markmið 2: Að UA geti sinnt hæfilegum fjölda frumkvæðisathugana		
Aukin áhersla á frumkvæðis- og vettvangsathuganir sem er þó háð fjölgun starfsfólks.	Umboðsmaður Alþingis	Innan ramma
Markmið 3: Að UA geti sinnt OPCAT-eftirliti		
Miðað við 4–6 athuganir og skýrslur á árinu.	Umboðsmaður Alþingis	Innan ramma

Markmið 4: Að viðhaldið verði upplýsingagjöf um störf UA		
Birta sem fyrst eftir lok máls í gagnagrunni reifun álita og bréfa.	Umboðsmaður Alþingis	Innan ramma
Markmið 5: Tryggja áreiðanleika reikningsskila		
Ljúka öllum nauðsynlegum endurskoðunaraðgerðum vegna ríkisreiknings fyrir útgáfu hans.	Ríkisendurskoðandi	Innan ramma
Markmið 6: Aðhald í ríkisrekstri		
Fylgjast með að rekstur ríkisaðila sé í samræmi við fjárheimildir, lög um opinber fjármál og önnur lögmæt fyrirmæli	Ríkisendurskoðandi	Innan ramma
Markmið 7: Leggja mat á hvort starfsemi ríkisaðila sé í samræmi við löggjöf og góða og viðurkennda starfshætti, hvort hagkvæmni og skilvirkni sé gætt og að framlög ríkisins skili þeim árangri sem að er stefnt		
Verkefnaval, efnistök, framsetning og tímalengd stjórnsýsluúttekta tryggi að þær skili sem mestum árangri og leiði til breytinga og framfara.	Ríkisendurskoðandi	Innan ramma
Markmið 8: Gagnsæi í rekstri og vinnubrögðum		
Miðla greinargóðum upplýsingum um starfsemi Ríkisendurskoðunar til Alþingis, fjölmiðla og almennings.	Ríkisendurskoðandi	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.667 m.kr. og hækkar um 54 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 57 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Mannréttindastofnun Íslands tók til starfa 1. maí 2025 og því hækkar fjárheimild stofnunarinnar um 88 m.kr. svo hún sé í samræmi við fullt rekstrarár.
- Fjárheimild vegna rannsóknarnefndar um snjóflóðið í Súðavík, 111 m.kr., fellur niður þar sem starfstíma nefndarinnar er lokið.
- Fjárheimild Ríkisendurskoðunar hækkar um 87 m.kr. til að mæta lækkun á sértekjum.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 4,3 m.kr.

02 Dómsþólar

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð dómsmálaráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

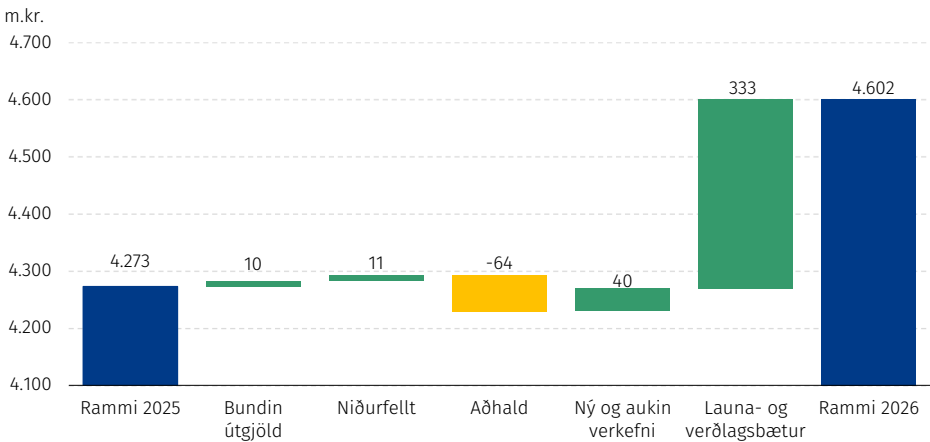
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
02 Dómsþólar					
02.10 Hæstiréttur	522,9	558,8	602,3	7,8	15,2
00 Æðsta stjórn ríkisins	262,6	264,6	296,7	12,1	13,0
06 Dómsmálaráðuneyti	260,3	294,2	305,6	3,9	17,4
02.20 Héraðsdómsþólar	2.418,7	2.311,5	2.513,3	8,7	3,9
06 Dómsmálaráðuneyti	2.418,7	2.311,5	2.513,3	8,7	3,9
02.30 Landsréttur	867,9	955,9	1.022,2	6,9	17,8
06 Dómsmálaráðuneyti	867,9	955,9	1.022,2	6,9	17,8
02.40 Dómsþólasýslan	382,7	447,2	464,5	3,9	21,4
06 Dómsmálaráðuneyti	382,7	447,2	464,5	3,9	21,4
Samtals	4.192,2	4.273,4	4.602,3	7,7	9,8

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árána 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 02 Dómsfélaga árið 2026 eru áætluð 4.602,3 m.kr. og lækka um 3,7 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 0,1%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 328,9 m.kr. milli ára eða sem svarar til 7,7%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsörðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum, endurskoðunar jafnlaunavottunar og lækkunar á varasjóðum málaflokka. Málefnasviðið er undanþegið almennri aðhaldskröfu.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
02 Dómsfélaga					
Rekstrarframlög	4.137,8	4.201,1	4.527,7	7,8	9,4
Rekstrartilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	54,4	72,3	74,6	3,2	37,1
Heildarútgjöld	4.192,2	4.273,4	4.602,3	7,7	9,8
Rekstrartekjur	-	1,6	1,7	6,3	-
Framlag úr ríkissjóði	-	4.271,8	4.600,6	7,7	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	4.273,4	4.602,3	7,7	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

02.10 Hæstaréttur

Starfsemi málaflokksins er í höndum Hæstaréttar. Kveðið er á um dómstólaskipunina í I. kafla laga um dómstóla, nr. 50/2016. Í stefnu dómstólanna 2023–2028, sem unnið var að vorið 2023, koma fram gildi, markmið og áherslur dómstólanna og dómstólasýslunnar á tímabilinu. Verkefni í málaflokki má finna undir málaflokki 02.40 Dómstólasýslan.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 602,3 m.kr. og lækkar um 0,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 44,4 m.kr. Breytingin felst í hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum og aðgerðum málefnasviðsins sem nemur 1,8 m.kr. og 0,9 m.kr. framlagi til að mæta breytingum á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.

02.20 Héraðsdómstólar

Starfsemi málaflokksins er í höndum héraðsdómstólanna. Kveðið er á um dómstóla-skipunina í I. kafla laga um dómstóla, nr. 50/2016. Í stefnu dómstólanna 2023–2028, sem unnið

var að vorið 2023, koma fram gildi, markmið og áherslur dómstólanna og dómstólasýslunnar á tímabilinu. Verkefni í málaflöknum má finna undir málaflökki 02.40 Dómstólasýslan.

Heildarfjárheimild til málaflökksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.513,3 m.kr. og lækkar um 1,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 203,4 m.kr. Breytingin felst í hlutdeild málaflökksins í sértækum aðhaldsaðgerðum málefnasviðsins sem nemur 18,2 m.kr. og 6 m.kr. auknu framlagi vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.

02.30 Landsréttur

Starfsemi málaflökksins er í höndum Landsréttar. Kveðið er á um dómstólaskipunina í I. kafla laga um dómstóla, nr. 50/2016. Í stefnu dómstólanna 2023–2028, sem unnið var að vorið 2023, koma fram gildi, markmið og áherslur dómstólanna og dómstólasýslunnar á tímabilinu. Verkefni í málaflöknum má finna undir málaflökki 02.40 Dómstólasýslan.

Heildarfjárheimild til málaflökksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.022,2 m.kr. og lækkar um 0,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 67,2 m.kr. Breytingin felst í hlutdeild málaflökksins í sértækum aðhaldsaðgerðum málefnasviðsins sem nemur 3,1 m.kr. og 2,2 m.kr. framlagi til að mæta breytingum á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga

02.40 Dómstólasýslan

Starfsemi málaflökksins er í höndum Dómstólasýslunnar. Kveðið er á um dómstólaskipunina í I. kafla laga um dómstóla, nr. 50/2016. Í II. kafla laganna er kveðið á um hlutverk og helstu verkefni dómstólasýslunnar. Í stefnu dómstólanna 2023–2028, sem unnið var að vorið 2023, koma fram gildi, markmið og áherslur dómstólanna og dómstólasýslunnar á tímabilinu.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflökki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Réttlát og opinber málsmeðferð		
Þróun á réttarvörslugátt þar sem áherslan er á koma á aðgengi að gögnum og upplýsingum um stöðu mála fyrir aðila máls.	Dómsmálaráðuneyti, dómstólasýslan og aðrar stofnanir réttarvörslukerfisins	Innan ramma
Öruggara aðgengi að húsnæði dómstóla með innleiðingu verklags við áhættumat og gerð viðbragðsaætlunar hjá dómstólum.	Dómstólasýslan	Innan ramma
Greind tækifæri til að stytta málsmeðferðartíma í einkamálum.	Dómstólasýslan	Innan ramma
Bætt aðstaða túlka og nýr tækjabúnaður.	Dómstólasýslan	Innan ramma

Markmið 2: Aukin skilvirkni og gæði

Innleiðing talgreinis til að rita upp skýrslutökur fyrir dómi.	Dómstólasýslan í samvinnu við dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Undirbúningur fyrir stafræna málsmeðferð í ákveðnum tegundum einkamála, m.a. með það að markmiði að einfalda og stytta málsmeðferð. Það þjónar einnig markmiði nr. 1.	Dómstólasýslan	Innan ramma
Þróun upplýsingatæknibúnaðar og innleiðing stafrænnar málsmeðferðar samhliða þróun réttarvörslugáttar.	Dómstólasýslan	Innan ramma
Áframhald vinnu við þróun stafrænna og sjálfvirkra lausna til hagnýtingar í fleiri verkefnum.	Dómstólasýslan	Innan ramma
Úttekt á öryggi upplýsingatæknikerfa.	Dómstólasýslan	Innan ramma

Markmið 3: Aukið traust til dómstóla

Greining tölfraeðiupplýsinga, bætt framsetning og miðlun þeirra.	Dómstólasýslan	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 464,5 m.kr. og lækkar um 0,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 17,6 m.kr. Breytingin felst í hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum málefнасviðsins sem nemur 0,8 m.kr. og 0,5 m.kr. framlagi til að mæta breytingum á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.

03 Æðsta stjórnsýsla

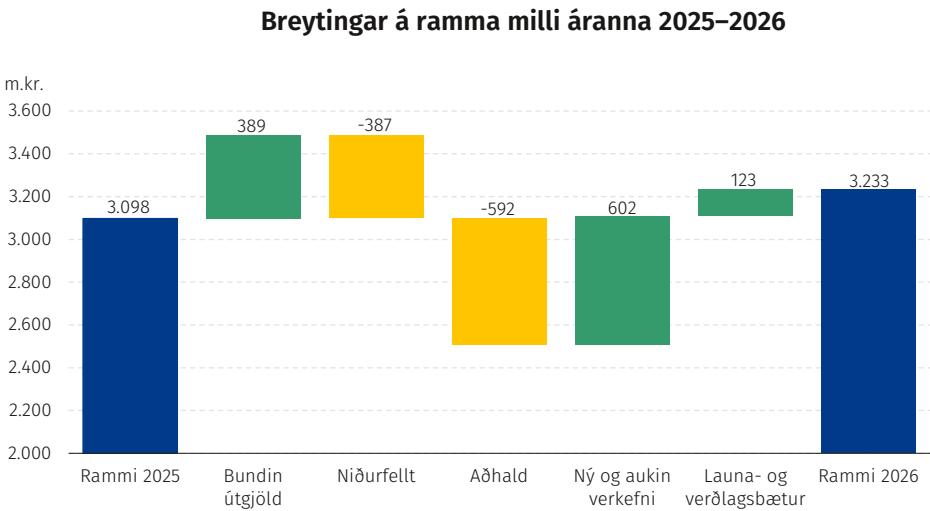
Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð forsætisráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
03 Æðsta stjórnsýsla					
03.10 Embætti forseta Íslands	409,2	407,7	418,7	2,7	2,3
00 Æðsta stjórn ríkisins	409,2	407,7	418,7	2,7	2,3
03.20 Ríkisstjórn	1.103,4	882,7	854,7	-3,2	-22,5
00 Æðsta stjórn ríkisins	1.103,4	882,7	854,7	-3,2	-22,5
03.30 Forsætisráðuneyti	2.547,0	1.807,8	1.959,6	8,4	-23,1
01 Forsætisráðuneyti	2.547,0	1.807,8	1.959,6	8,4	-23,1
Samtals	4.059,6	3.098,2	3.233,0	4,4	-20,4

¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ²Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 03 *Æðsta stjórnýsla* árið 2026 eru áætluð 3.233 m.kr. og aukast um 12 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 0,4%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 134,8 m.kr. milli ára eða sem svarar til 4,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar afkomubætandi aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum og endurskoðunar jafnlaunavottunar auk almennrar aðhaldskröfu á málefnasviðið.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
03 <i>Æðsta stjórnýsla</i>					
Rekstrarframlög	3.555,5	2.955,6	2.581,6	-12,7	-27,4
Rekstrartilfærslur	185,3	44,4	35,3	-20,5	-80,9
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	318,8	98,2	616,1	527,4	93,3
Heildarútgjöld	4.059,6	3.098,2	3.233,0	4,4	-20,4
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	3.098,2	3.233,0	4,4	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	3.098,2	3.233,0	4,4	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

03.10 Embætti forseta Íslands

Undir málaflokkinn fellur rekstur forsetaembættisins. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 418,7 m.kr. og lækkar um 10,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 21,8 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 5 m.kr. vegna tímabundins framlags sem veitt var vegna biðlauna fráfarandi forseta Íslands sem fellur niður.
- b. Hlutdeild málaflokksins í almennri aðhaldskröfu og sértækum hagræðingarkröfum málefnasviðsins nemur 6,5 m.kr.

03.20 Ríkisstjórn

Undir málaflokkinn falla laun ráðherra í ríkisstjórn og aðstoðarmanna þeirra. Liðurinn tekur breytingum í samræmi við fjölda ráðherra og aðstoðarmanna á hverjum tíma. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 854,7 m.kr. og lækkar um 85,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 57,5 m.kr.

Helsta breyting á fjárheimildum málaflokksins er eftirtalin:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 85,5 m.kr. vegna fækkunar ráðherra og aðstoðarmanna vegna breyttrar skipunar Stjórnarráðsins.

03.30 Forsætisráðuneyti

Undir þennan málaflokk fellur aðalskrifstofa forsætisráðuneytisins og tengd verkefni sem ekki verða auðveldlega felld undir önnur málefnasvið og málaflokka. Margar áskoranir kalla á aukna og skilvirka samhæfingu innan Stjórnarráðsins og samstarf á vettvangi ráðherranefnda. Nánar er fjallað um málaflokkinn í fjármálaáætlun, þar á meðal helstu verkefni, áskoranir og tækifæri.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Traust á opinberri stjórnsýslu¹		
Leiðbeiningarefni um vandaða stjórnsýsluhætti verður þróað áfram.	Forsætisráðuneyti	Innan ramma
Unnið verður að eftirfylgni kannana OECD um traust almennings á stjórnvöldum, m.a. með gerð mælaborðs.	Forsætisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Aukin hagsæld og samkeppnishæfni		
Bætt umgjörð þjóðhagsmála og greining á stöðu og þróun síðustu ára.	Forsætisráðuneyti	Innan ramma
Mótun og innleiðing atvinnustefnu ríkisstjórnarinnar um aukna verðmætasköpun og framleiðslu í jafnvægi við samfélag, innviði og náttúru.	Forsætisráðuneyti	Innan ramma
Eftirfylgni rannsóknar á samfélagslegum áhrifum fátæktar.	Forsætisráðuneyti	Innan ramma

¹ Orðalagsbreyting á markmiði 1 í fjármálaáætlun 2026–2030.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.959,6 m.kr. og hækkar um 108,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 43,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 515 m.kr. vegna tímabundins framlags til nýbyggingar við Stjórnarráðshúsið.
- b. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 91 m.kr. Í fyrsta lagi eru 27 m.kr. til samræmis við samkomulag, dags. 8. nóvember 2024, við Háskóla Íslands um árlegt framlag í fjögur ár til styrktar prófessorsstöðu sem fráfarandi forseti Íslands, Guðni Th. Jóhannesson, sinnir. Í öðru lagi er 60 m.kr. framlag til almenns útgjaldasvigrúms, sem skiptist í 50 m.kr. vegna áherslumála og 10 m.kr. í viðhaldsverkefni. Í þriðja lagi eru 4 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi á Microsoft-samningi.
- c. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 382 m.kr. vegna tímabundins framlags sem veitt var í fjárlögum 2025 vegna viðhaldsverkefna og lagfæringar á aðgengi og aðstöðu og öryggismálum í ráðherrabústaðnum við Tjarnargötu og vegna framkvæmda við Þingvallabæinn.
- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 45,3 m.kr. vegna millifærslu á fjárheimild til annarra málefnasviða, 25,5 m.kr. til Mannréttindastofnunar Íslands vegna nýrra laga, nr. 88/2024, um Mannréttindastofnun Íslands og 19,8 m.kr. til fjármála- og efnahagsráðuneytisins vegna flutnings verkefna og starfsmanns milli ráðuneyta.
- d. Hlutdeild málaflokksins í almennri aðhaldskröfu og sértækum hagræðingarkröfum málefnasviðsins nemur 70,4 m.kr. Á aðalskrifstofu ráðuneytisins eru útfærðar 38,3 m.kr. og á ýmis verkefni málaflokksins eru útfærðar 32,1 m.kr.

04 Utanríkismál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð utanríkisráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

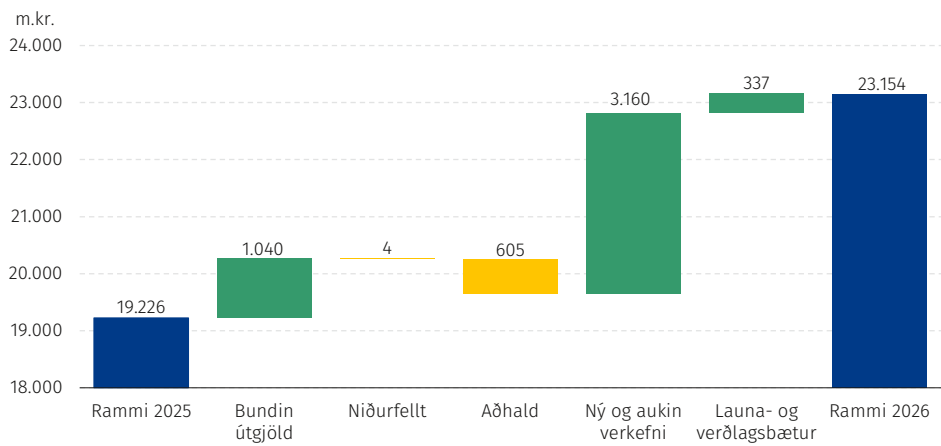
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
04 Utanríkismál					
04.10 Utanríkisþjónusta og stjórnsýsla					
utanríkismála	8.385,0	7.546,7	7.592,1	0,6	-9,5
03 Utanríkisráðuneyti	8.385,0	7.546,7	7.592,1	0,6	-9,5
04.20 Utanríkisviðskipti	1.164,0	1.214,0	1.214,0	0,0	4,3
03 Utanríkisráðuneyti	1.164,0	1.214,0	1.214,0	0,0	4,3
04.30 Samstarf um öryggis- og varnarmál ...	6.553,3	6.820,9	10.404,3	52,5	58,8
03 Utanríkisráðuneyti	6.553,3	6.820,9	10.404,3	52,5	58,8
04.50 Samningsbundin framlög vegna					
fjölpjóðasamstarfs	3.256,6	3.644,2	3.943,9	8,2	21,1
03 Utanríkisráðuneyti	3.256,6	3.644,2	3.943,9	8,2	21,1
Samtals	19.358,9	19.225,8	23.154,3	20,4	19,6

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2023 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum, sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 04 Utanríkismál árið 2026 eru áætluð 23.154,3 m.kr. og aukast um 3.591,1 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 18,7%. Þegar tekið er tillit

til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 3.928,5 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 20,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Mikilvægi þess að sinna alþjóðasamskiptum og hagsmunagæslu fyrir Ísland hefur sjaldan verið skýrara og á það við um öll svið alþjóðasamskipta, hvort sem það tengist viðskiptum, hagsmunagæslu eða samstarfi um öryggis- og varnarmál. Ástand heimsmála er með þeim hætti að nauðsynlegt er að horfa sérstaklega til öryggis- og varnarmála og endurspeglar sú forgangsöröðun sem birtist í þessu fjárlagafrumvarpi þann veruleika.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
04 Utanríkismál					
Rekstrarframlög	11.839,3	12.446,8	13.951,5	12,1	17,8
Rekstrartilfærslur	6.876,6	6.393,4	8.808,1	37,8	28,1
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	643,0	385,6	394,7	2,4	-38,6
Heildarútgjöld	19.358,9	19.225,8	23.154,3	20,4	19,6
Rekstrartekjur	-	660,9	707,1	7,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	18.564,9	22.447,2	20,9	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	19.225,8	23.154,3	20,4	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

04.10 Utanríkisþjónusta og stjórnsýsla utanríkismála

Starfsemi málaflokksins er í höndum aðalskrifstofu ráðuneytisins og sendiskrifstofa erlendis. Utanríkisþjónustan öll sinnir hagsmunagæslu gagnvart erlendum ríkjum og á vettvangi alþjóðastofnana, þjónustu við íslenska ríkisborgara erlendis, viðskiptasamningum og markaðssetningu erlendis á íslenskum vörum, þjónustu og menningu. Þótt allt starf utanríkisþjónustunnar sem lýtur að utanríkisviðskiptum og kynningu á íslenskum vörum, þjónustu og menningu sé fjármagnað undir þessum málaflokki er gerð nánari grein fyrir markmiðum og aðgerðum þar að lútandi í kafla um málaflokk 04.20 Utanríkisviðskipti. Alþjóðalög, lýðræðisleg gildi, mannréttindi og fjölþjóðastofnanir hafa átt á brattann að sækja og þar sem Ísland á allt sitt undir því að alþjóðalög, lögsaga og landamæri séu virt felast lykilhagsmunir í virkri þátttöku í alþjóðlegu og svæðisbundnu samstarfi. Framboð Íslands í mannréttindaráð Sameinuðu þjóðanna fyrir tímabilið 2025–2027 er dæmi um ábyrgð sem íslensk stjórnvöld eru reiðubúin að axla til að fylgja eftir stefnu- og hagsmunamálum Íslands og leggja um leið sín lóð á vogarskálarnar til að auka virðingu fyrir mannréttindum og efla samstarf og skilning meðal þjóða.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Standa vörð um grunnildir Íslands á vettvangi fjölþjóðlegrar samvinnu		
Virkt málsvarastarf á vettvangi fjölþjóðastofnana og þátttaka í alþjóðlegu samstarfi í þágu mannréttinda, lýðræðis og þjóðaréttar.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Aukin þátttaka í svæðisbundnu samstarfi Norðurlanda og norðurslóðaríkja.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Efling samstarfs þvert á fagráðuneyti og aukin þátttaka í alþjóðlegu samstarfi um sjálfbæra nýtingu auðlinda, þ.m.t. á sviði hafréttar.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Eftirfylgni við jafnréttisáherslur Íslands á alþjóðavettvangi.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Standa vörð um hagsmuni íslenskra ríkisborgara		
Styrking borgaraþjónustu, aukin upplýsingamiðlun til almennings á vef og innleiðing stafrænna lausna.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Fjölgun kjöræðismanna og stuðningur við þjónustu þeirra við íslenska ríkisborgara erlendis.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Standa vörð um hagsmuni Íslands með tvíhliða samvinnu við þjóðríki		
Aukið pólitískt samráð við helstu samstarfsríki og kynning á afstöðu og áherslum Íslands.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 7.592,1 m.kr. og lækkar um 155,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 200,8 m.kr.

Lagt er til að gerð verði breyting á hagrænni skiptingu fjárheimilda. Gert er ráð fyrir að fjárheimildir verði fluttar frá fjárfestingum yfir í rekstur og endurspegli þannig núverandi útgjaldasamsetningu ráðuneytisins í kjölfar flutninga aðalskrifstofu í nýtt húsnæði.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 160 m.kr. til þess að efla útgáfu Schengen-vegabréfsáritana til landsins og mæta þannig mikilli eftirspurn eftir þeim á sendiskrifstofum erlendis. Gert er ráð fyrir að útgjöldin falli einkum til á sendiskrifstofum. Tekjur af áritanagjöldum eru umtalsverðar, flokkast sem ríkistekjur og renna beint í ríkissjóð. Áætlað er að aukning ríkistekna sem leiðir af þessari aðgerð standi undir auknum gjöldum og vel það.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 126 m.kr. vegna niðurfellinga tímabundinna fjárheimilda, annars vegar vegna setu Íslands í framkvæmdastjórn UNESCO (81

m.kr.) og hins vegar vegna tímabundinna útgjalda í tengslum við opnun sendiráðs á Spáni (45 m.kr.).

- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 361,8 m.kr. Þorri aðhaldskröfunnar, 332,3 m.kr., er í formi sértækra aðhaldsaðgerða sem beinast einkum að varasjóði málaflokksins (122,1 m.kr.), aðalskrifstofu ráðuneytisins (134,1 m.kr.), sendiskrifstofum (71,6 m.kr.) og ýmsum verkefnum (4,5 m.kr.). Almenn aðhaldskrafa er gerð sem nemur mismuninum (29,5 m.kr.) og verður útfærð við gerð rekstraráætlunar fyrir 2026.

04.20 Utanríkisviðskipti

Starfsemi málaflokksins er í höndum aðalskrifstofu ráðuneytisins, sendiskrifstofa og Íslandsstofu en fjárheimildir undir málaflokki 04.20 renna eingöngu til starfa Íslandsstofu. Íslandsstofu er falið að sjá um markaðssetningu og kynningarstarf erlendis á íslenskum vörum, þjónustu og menningu í samstarfi við ráðuneytið. Markmið og aðgerðir málaflokksins skarast að einhverju leyti við markmið og aðgerðir málaflokks 04.10 *Utanríkisþjónusta og stjórnsýsla utanríkismála* en alþjóðlegt og tvíhliða samstarf um utanríkisviðskipti, tengd hagsmunagæsla og samningagerð um utanríkisviðskipti eru fjármögnuð undir málaflokki 04.10. Markmiðasetning fellur þó undir málaflokk 04.20.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Tryggja íslenskum fyrirtækjum sem bestan aðgang að alþjóðlegum mörkuðum		
Aukin geta til afgreiðslu vegabréfsáritana til landsins frá löndum utan Schengen-svæðisins.	Utanríkisráðuneyti	160 m.kr. (til málaflokks 04.10)
Framfylgja Framtíðarstefnu fyrir íslenskan útflutning. Þar hafa verið skilgreind mælanleg árangursviðmið sem verða notuð til að meta árangur af starfi.	Utanríkisráðuneyti og Íslandsstofa	Innan ramma
Styrkja viðskiptaþjónustu sendiskrifstofa við fyrirtæki í samræmi við stefnumarkandi áherslur í Framtíðarstefnu fyrir íslenskan útflutning.*	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Koma íslenskri menningu og skapandi greinum á framfæri í tvíhliða samskiptum og með samstarfi við Íslandsstofu.**	Utanríkisráðuneyti og Íslandsstofa	Innan ramma
Markmið 2: Bæta vaxtarskilyrði fyrir íslenskt athafnalíf og nýsköpun og tryggja velsæld		
Vinna að hagsmunagæslu í EES-samstarfi, m.a. á grundvelli forgangslista ríkisstjórnarinnar í hagsmunagæslu við mótun EES-löggjafar.	Utanríkisráðuneyti og fagráðuneyti	Innan ramma
Efla þekkingu á EES-samningnum og hlúa að mannauði sem kemur að framkvæmd hans, s.s. með endurskoðun EES-handbókar, bættri samhæfingu og aukinni fræðslu.	Utanríkisráðuneyti og fagráðuneyti	Innan ramma
Bæta frammistöðu við upptöku og innleiðingu EES-gerða.	Utanríkisráðuneyti og fagráðuneyti	Innan ramma

Fjölga fríverslunarsamningum og öðrum viðskiptasamningum, s.s. tvísköttunar-samningum og loftferðasamningum. Tryggja góða framkvæmd gildandi samninga.	Utanríkisráðuneyti og fagráðuneyti	Innan ramma
Starfrækja viðskiptavakt sem fyrirtæki geta leitað til vegna hnökra í alþjóðaviðskiptum.	Utanríkisráðuneyti og fagráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Bæta vaxtarskilyrði fyrir íslenskt athafnalíf og nýsköpun og tryggja velsæld		
Greiða fyrir aðgengi íslenskrar tækni-þekkingar, grænna lausna og nýsköpunar á erlendum mörkuðum.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma

* Verkefnið styður jafnframt við markmið 2.

** Verkefnið styður jafnframt við markmið 3 í málaflokki 4.10.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.214 m.kr. og er óbreytt frá gildandi fjárlögum, enda er gert ráð fyrir því að lögum um Íslandsstofu verði breytt á þann veg að framlög til Íslandsstofu hætti að fylgja þróun markaðsgjalds, sem lagt er á stofn tryggingagjalds, heldur verði framlög til Íslandsstofu ákveðin sérstaklega í fjárlögum á hverju ári.

Hagræn skipting innan málaflokksins er óbreytt á milli ára.

04.30 Samstarf um öryggis- og varnarmál

Starfsemi málaflokksins er í höndum aðalskrifstofu ráðuneytisins og sendiskrifstofa erlendis. Þá annast Landhelgisgæsla Íslands framkvæmd ýmissa rekstrarverkefna á sviði öryggis- og varnarmála á grundvelli þjónustusamnings og ríkislögreglustjóri annast tiltekin verkefni á sviði öryggis- og varnarmála á grundvelli þjónustusamnings. Málaflokkurinn skiptist í þrjú meginsvið: fjölþjóðasamstarf um öryggis- og varnarmál; fjölþáttaógnir; og rekstur og fjármögnun varnartengdra rekstrarverkefna og yfirumsjón með öryggis- og varnarsvæðum á Íslandi. Þá heyrir rekstur tvíhliða varnarsamnings Íslands og Bandaríkjanna og undirbúningur og framkvæmd varnaræfinga sem haldnar eru á íslensku yfirráðasvæði einnig undir málaflokkinn.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Tryggja varnir og viðbúnaðargetu Íslands		
Viðhalda varnarmannvirkjum og kerfum á öryggissvæðunum.	Utanríkisráðuneyti og Landhelgisgæslan	350 m.kr.
Bætt mönnun, aukin sérfræðiþekking, þjálfun og endurmenntun starfsfólks sem sinnir varnartengdum verkefnum.	Utanríkisráðuneyti og Landhelgisgæslan	400 m.kr.
Framfylgja áætlun um uppsetningu á öruggum samskiptarýmum og búnaði í sendiskrifstofum Íslands.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Efla þátttöku Íslands í öryggis- og varnarsamstarfi

Veita aukinn stuðning við Úkraínu vegna innrásarstríðs Rússlands með þátttöku Íslands í kaupum á nauðsynlegum hergögnum og birgðum, ásamt sértækum þjálfunarverkefnum.

Utanríkisráðuneyti

2.100 m.kr.

Virk þátttaka Íslands í starfi NATO, ÖSE, NORDEFCO, Norðurhópsins, JEF og SP á sviði öryggis- og varnarmála, m.a. með þátttöku í fundum og æfingum.

Utanríkisráðuneyti

Innan ramma

Markmið 3: Efla gistiríkjastuðning Íslands

Auka og þétta loftrýmisgæslu á Íslandi.

Utanríkisráðuneyti

Innan ramma

Fjölga gistirýmum á öryggissvæðunum.

Utanríkisráðuneyti

350 m.kr.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 10.404,3 m.kr. og hækkar um 3.237,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 346 m.kr.

Nokkur breyting er gerð á hagrænni skiptingu málaflokksins, sem skýrist af hækkun framlaga til varnartengds stuðnings við Úkraínu en þau falla fyrst og fremst undir tilfærslur. Af þessum sökum er gert ráð fyrir að framlög sem falla undir tilfærslur hækki úr 1.386,8 m.kr. í 3.501,8 m.kr. frá fjárlögum 2025.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 3.400 m.kr. til styrkingar öryggis- og varnarmála. Aukningin er í samræmi við viljayfirlýsingar Íslands og bandalagsþjóða um varnarmál og varnartengdan stuðning við Úkraínu. Drjúgum hluta aukningarinnar (2.100 m.kr.) verður varið til aukins varnartengds stuðnings við Úkraínu sem mun áfram hverfast um framlög í fjölþjóðlega sjóði sem kaupa hergögn og birgðir og tvíhliða verkefni sem grundvallast á beiðnum úkraínskra stjórnvalda eða bandalagsríkja. Hækkun framlaga sem nemur 1.100 m.kr. verður varið í frekari styrkingu öryggis- og varnarmála, aukna þátttöku í alþjóðlegu samstarfi og endurbætur og uppbyggingu innviða.
- b. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefna sviðsins nemur 162,6 m.kr. og verður útfærð við gerð rekstraráætlunar fyrir árið 2026.

04.50 Samningsbundin framlög vegna fjölþjóðasamstarfs

Undir málaflokkinn falla skylduframlög og aðildargjöld Íslands til alþjóðastofnana sem hafa þann tilgang að styðja alþjóðakerfið og þátttöku Íslands á vettvangi viðkomandi stofnana. Framlöggin eru þess eðlis að þau sveiflast nokkuð á milli ára, m.a. vegna breytinga á hlutdeild Íslands í samræmi við reiknireglur viðkomandi stofnunar og fjárhagsáætlana alþjóðastofnana.

Þátttaka Íslands í fjölþjóðasamstarfi fellur þvert á verkefni og fer stefnumótun fram undir öðrum málaflokkum sem falla undir málefna svið 04 *Utanríkismál*.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 3.943,9 m.kr. og hækkar um 509,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum, að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum sem eru neikvæðar um 209,4 m.kr. vegna gengisþróunar. Hagræn skipting innan málaflokksins er óbreytt á milli ára.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins á föstu gengi eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 239,1 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum framlögum til stofnana EFTA, þ.e. Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA) og EFTA-dómstólsins.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 112,5 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum framlögum til Atlantshafsbandalagsins (NATO).
- c. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 58,7 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum framlögum til Efnahagssamvinnu- og þróunarstofnunarinnar (OECD).
- d. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 44,3 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum rekstrarframlögum til Norrænu ráðherranefndarinnar.
- e. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 29,4 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum framlögum til Evrópuráðsins.
- f. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 13,8 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum rekstrarframlögum til Alþjóðakjarnorkumálastofnunarinnar (IAEA).
- g. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 7,2 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum rekstrarframlögum til Norðurskautsráðsins, Eystrasaltsráðsins og Barentsráðsins.
- h. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 4,1 m.kr. vegna leiðréttingar á samningsbundnum rekstrarframlögum til Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA).

05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla

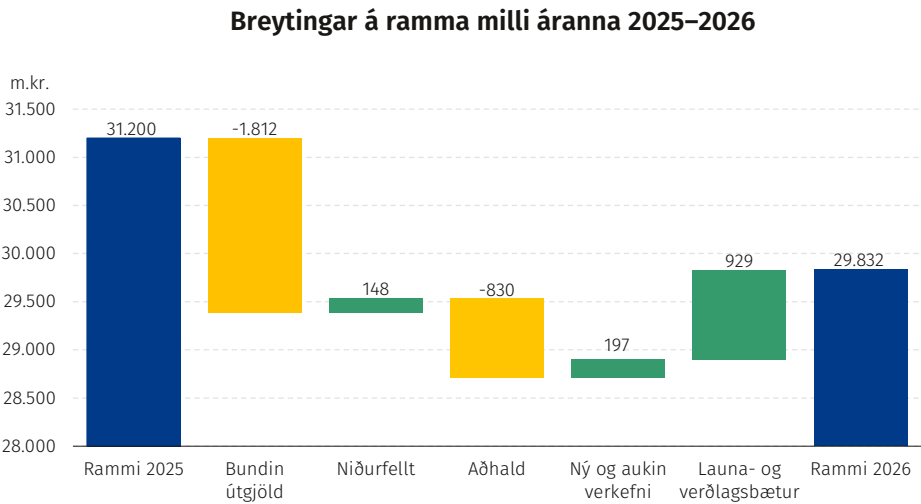
Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarðar sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla					
05.10 Skattar og innheimta	10.524,3	10.553,2	10.854,3	2,9	3,1
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	10.524,3	10.553,2	10.854,3	2,9	3,1
05.20 Eignaumsýsla ríkisins	3.929,7	3.321,7	2.979,0	-10,3	-24,2
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	3.929,7	3.321,7	2.979,0	-10,3	-24,2
05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins	5.389,2	6.753,7	5.153,9	-23,7	-4,4
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	5.389,2	6.753,7	5.153,9	-23,7	-4,4
05.40 Stjórnýsla ríkisfjármála	10.118,9	10.571,1	10.844,6	2,6	7,2
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	10.118,9	10.571,1	10.844,6	2,6	7,2
Samtals	29.962,1	31.199,7	29.831,8	-4,4	-0,4

¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
²Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefнасviðs 05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla árið 2026 eru áætluð 29,8 ma.kr. og lækka um 2,3 ma.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til -7,4%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 1,4 ma.kr. milli ára eða sem svarar til -4,4 %.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefнасviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Breyting á fjárheimildum málefнасviðsins er í samræmi við markmið ríkisstjórnarinnar fyrir málefнасviðið í fjármálaáætlun 2026–2030 um betri og hagkvæmari ríkisrekstur. Hagræðingarkröfum er mætt með áherslum á hagkvæmari innkaup, breytingum á jafnlaunavottun og frestun verkefna auk almennrar aðhaldskröfu. Þó eru áfram áherslur á þróun upplýsingatækni til að auka skilvirkni í störfum og bæta þjónustu við almenning.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefнасviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefнасviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla					
Rekstrarframlög	24.883,2	26.688,4	25.559,3	-4,2	2,7
Rekstrartilfærslur	1.005,0	876,9	876,9	0,0	-12,7
Fjármagnstilfærslur	136,9	0,0	0,0	-	-100,0
Fjárfestingarframlög	3.937,0	3.634,4	3.395,6	-6,6	-13,8
Heildarútgjöld	29.962,1	31.199,7	29.831,8	-4,4	-0,4
Rekstrartekjur	-	7.476,6	6.237,7	-16,6	-
Framlag úr ríkissjóði	-	23.723,1	23.594,1	-0,5	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	31.199,7	29.831,8	-4,4	-

¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

²Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

05.10 Skattar og innheimta

Skattframkvæmd er á hendi Skattsins og yfirskattanefndar. Fjármála- og efnahagsráðherra er æðsti yfirmaður skattamála og fer hann með stefnumótun, almenn samskipti og eftirlit með stofnunum sem sinna skattframkvæmd.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bæta skattskil og tekjuöflun til sameiginlegra útgjalda		
Áfram verður unnið að eflingu skattrannsóknna og skatteftirlits með áherslu á áhættumiðað eftirlit auk samtímaeftirlits samhliða eflingu stafræns umhverfis.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Skatturinn	Innan ramma
Áframhaldandi skoðun á reglum um reiknuð laun og reglum um frádrátt frá tekjum í atvinnurekstri.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Skatturinn	Innan ramma
Unnið verður að breytingum á ákvæðum laga um virðisaukaskatt, um uppgjörstímabil og gjalddaga og ákvæðum tollalaga um uppgjör virðisaukaskatts í tolli og, eftir atvikum, greiðslufrest á öðrum aðflutningsgjöldum.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Skatturinn	Innan ramma
Markmið 2: Efla þjónustu og upplýsingagjöf við einstaklinga og fyrirtæki		
Möguleikar til einföldunar sem leiða af nýrri tækni með viðhlitandi breytingum á regluverki verða áfram til skoðunar. Með enn frekari stafvæðingu er hægt að veita skilvirkari þjónustu sem tryggir betri árangur.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Skatturinn	Innan ramma
Markmið 3: Skattkerfi styðji við stefnu stjórnvalda í loftslagsmálum og nýsköpun		
Áframhaldandi vinna við innleiðingu á nýju tekjuöflunarkerfi vegna umferðar og orkuskipta í formi kílómetragjalds vegna notkunar ökutækja. Unnið verði að frekari aðgreiningu á skattlagningu ökutækja sem ganga fyrir jarðefnaeldsneyti og hreinorkuökutækja.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Skatturinn	80 m.kr.
Áfram verði unnið að umbótum á regluverki, stjórnsýslu og fjárhagslegri umgjörð um stuðningskerfi við rannsóknir og þróun. ¹	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytið	Innan ramma

¹ Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 7.2.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 10.854,3 m.kr. og lækkar um 149,8 m.kr. eða 1,4% frá gildandi fjárlögum, að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 450,9 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er augin um 80 m.kr. vegna áframhaldandi vinnu við innleiðingu á nýju tekjuöflunarkerfi vegna umferðar og orkuskipta.
- Sértekjur voru ofátlaðar í fjárlögum ársins 2024 og eru fjárheimildir (gjöld og tekjur) lækkaðar um 152,4 m.kr. milli ára. Þessi breyting hefur ekki áhrif á heildarafkomu ríkissjóðs.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins er 176,7 m.kr.

05.20 Eignaumsýsla ríkisins

Fjármála- og efnahagsráðuneytið fer með yfirumsjón og fyrirsvar eigna í eigu ríkisins, þ.m.t. í félögum, fasteignum, jörðum og auðlindum, auk þess að vera ábyrgðaraðili opinberra framkvæmda. Starfsemi sem hér fellur undir er að hluta falin Framkvæmdasýslunni – Ríkiseignum. Í almenntri eigendastefnu fyrir félög í eigu ríkisins og eigendastefnu vegna jarða, landa, lóða og auðlinda í ríkiseigu eru lagðar línur um hvernig standa skuli að eignaumsýslu og eftirliti með þeim eignum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bætt yfirsýn, aukð gagnsæi og samfélagslega arðbær og ábyrgur rekstur eigna í eigu ríkisins		
Arðsemiskrafa sett fyrir stærri ríkisfyrirtæki. Stefna útgefin varðandi arðgreiðslustefnur og fjármagnsskipan stærri ríkisfyrirtækja.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Rekstrarúttekt á stærstu fyrirtækjum ríkisins.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Eigendastefna endurskoðuð og viðaukar birtir fyrir fjármála- og orkufyrirtæki.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Markmið 2: Markvissari stýring á fjárfestingum ríkisins		
Frumvarp lagt fram um fjárfestingar ríkisins sem felur í sér heildarendurskoðun á nógildandi regluverki með áherslu á bætta umgjörð og samræmda málsmæðferð ólíkra fjárfestinga á vegum ríkisins.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Átak í bættri húsnæðisnýtingu og auknum samrekstri hjá ríkistofnunum með því að taka á leigu stærri og hagkvæmari einingar og selja óhentugt húsnæði.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Framkvæmdasýslan - Ríkiseignir	Innan ramma
Hefja undirbúning á yfirfærslu fasteigna hjá Landspítalanum og Sjúkrahúsinu á Akureyri í miðlæga eignaumsýslu.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og NLSH ohf.	Innan ramma
Markmið 3: Aukin sjálfbærni og hagkvæm nýting lands, náttúru og auðlinda í umráðum ríkisins		
Aukin auðlindanýting á ríkisjörðum þar sem endurgjald til ríkissjóðs tekur mið af markaðsforsendum.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Framkvæmdasýslan - Ríkiseignir	Innan ramma
Auglýsing sérleyfa eða rekstrarleyfissamninga vegna áforma um uppbyggingu á starfsemi eða innviðum í samræmi regluverk um nýtingu á landi ríkisins í atvinnuskyni.	Framkvæmdasýslan - Ríkiseignir	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.979 m.kr. og lækkar um 406,3 m.kr. eða 12,2% frá gildandi fjárlögum, að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 63,6 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Vegna aðhalds er felld niður 250 m.kr. fjárheimild á vegum Stjórnarráðsins vegna frestunar endurbóta gamla Hæstaréttar.
- b. Fjárheimild að fjárhæð 53 m.kr. vegna Bankasýslu ríkisins er millifærð af málaflokknum á málaflokkinn Stjórnsýsla ríkisfjármála, til að standa straum af kostnaði við breytt fyrirkomulag við skipan stjórna ríkisfyrirtækja.
- c. Önnur hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 111,8 m.kr.

05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins

Fjármála- og efnahagsráðuneytið fer með yfirstjórn ríkisrekstrar og vinnur að gagnsæjum rekstri ríkisins og einföldu skipulagi sem tryggir góða þjónustu. Hlutverk ráðuneytisins í umbótum í ríkisrekstri er víðtækt og nær m.a. til stafvæðingar hins opinbera, hagræðingar í ríkisrekstri, mannauðsstjórnunar og árangursstjórnunar. Undir málaflokkinn falla þær stofnanir sem annast rekstrarlega innviði ríkiskerfisins og veita miðlæga grunnþjónustu til ríkisstofnana í mannauðsmálum, fjármálum, innkaupum og upplýsingatækni, þ.e. Fjársýsla ríkisins og Umbra, þjónustumiðstöð Stjórnarráðsins og Verkefnastofa um Stafrænt Ísland.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Betri og skilvirkari þjónusta ríkisstofnana		
Heilsuupplýsingar fluttar af Heilsuveru á Mínar síður Ísland.is	Stafrænt Ísland	Innan ramma
Bætt samskipti við einstaklinga og fyrirtæki í gegnum Stafræna pósthólfið og Mínar síður Ísland.is	Stafrænt Ísland	Innan ramma
Innleiðing samræmds þjónustukerfis hjá ríkisstofnunum sem skilar ávinningi þvert á stofnanakerfið og tækifærum til bættrar þjónustu.	Stafrænt Ísland	Innan ramma
Aukið aðgengi að upplýsingum og þjónustu Skattsins á Ísland.is	Stafrænt Ísland og Skatturinn	Innan ramma

Markmið 2: Efla ríkið sem góðan vinnustað og styrkja hæfni þess til að veita góða opinbera þjónustu

Vinna hafin við aðgerðaráætlun í mannauðsmálum 2025-2028 í takt við framtíðarsýn og áherslur í stefnu ríkisins í mannauðsmálum.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Þróa og útfæra frekar tillögur aðgerðarhóps um launajafnrétti og jafnrétti á vinnumarkaði um virðismatskerfi starfa. Í því felst m.a. samstarf við að þróa virðismatskerfi sem samræmist markmiðum um launajafnrétti, gæði opinberrar þjónustu og stefnumiðaðrar mannauðsstjórnunar.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma

Markmið 3: Öflugri og vistvænni rekstur ríkisstofnana

Innleiðing gervigreindar í Stjórnarráði Íslands.	Umbra	Innan ramma
Útgáfa sameiginlegra tæknilegra lágmarksviðmiða fyrir stofnanir.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Mælaborð innkaupa og viðeigandi aðgerðastuðningur innleiddur til allra ríkisstofnana.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 5.153,9 m.kr. og lækkar um 1.791,1m.kr., eða 26,5% frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 191,3 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er lækkuð um 1.439,5 m.kr. vegna breytinga á fyrirkomulagi innkaupamála ríkisins eftir að Ríkiskaup sameinuðust Fjársýslu ríkisins.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 264 m.kr. en samrekstrarþjónusta í upplýsingatækni hjá Umbru – þjónustumiðstöð Stjórnarráðsins hefur ekki þróast líkt og áætlanir gerðu ráð fyrir. Breytingarnar hafa ekki áhrif á afkomu ríkissjóðs þar sem þær hafa samsvarandi áhrif á tekjuhlíð.
- Stuðningur við innkaupaþjónustu Fjársýslu ríkisins, fjárheimild aukin um 50 m.kr.
- Fjárheimild málaflokksins er lækkuð um 14,9 m.kr. vegna fækkunar ráðherrabilstjóra.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 76,1 m.kr.

05.40 Stjórnsýsla ríkisfjármála

Undir málaflokkinn fellur aðalskrifstofa fjármála- og efnahagsráðuneytis, ráðstöfunarfé og ýmis önnur verkefni sem ekki verða auðveldlega felld undir önnur málefнасvið eða málaflokka. Fjármunir sem ráðstafað er í verkefni Kjara- og mannauðssýslu ríkisins og verkefnastofu um Stafrænt Ísland falla undir málaflokkinn en gerð er grein fyrir markmiðum og áherslum þessara verkefna í málaflokki 5.3.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Skýrari tengingar milli stefnu, fjármuna og árangurs		
Áframhaldandi þróun á árangursmælaborði á vef Stjórnarráðsins. ¹	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Birting miðlægra lykilárangursmælikvarða (KPIs) í rekstri og þjónustu ríkisins, þvert á stofnanir og þjónustu ríkisins.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Aukin eftirfylgni með upplýsingagiöf ráðuneyta um stöðu aðgerða innan ársins m.t.t. markmiða sem sett hafa verið fram í mælaborði árangurs á vef Stjórnarráðsins, auk annarra áhersluverkefna sem tengjast stefnu ríkisaðila.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Þróun aðferða og leiðbeininga sem miða að því að jafnréttismat fjárlagatillagna taki í auknum mæli til fleiri breyta en kyns.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið	Innan ramma
Markmið 2: Bætt upplýsingagiöf um fjármál og rekstur ríkisins		
Uppfæra opnirreikningar.is með nýju viðmóti og skilvirkari gögnum.	Fjársýsla ríkisins	Innan ramma
Tíðari uppfærslur gagna á ríkisreikningur.is	Fjársýsla ríkisins	Innan ramma
Séryfirlit í ríkisreikningi birt á vef gegnum Power BI skýrslur.	Fjársýsla ríkisins	Innan ramma
Markmið 3: Bætt áætlanagerð og eftirfylgni með fjármunum ríkisins		
Breytingar á verklagi við fjárstýringu ríkissjóðs til að nýta fjármagn ríkissjóðs á hagkvæmari hátt.	Fjármála- og efnahagsráðuneytið og Fjársýsla ríkisins	Innan ramma
Innleiða reglugerð um innri endurskoðun hjá ríkinu í samræmi við ákvæði laga um opinber fjármál.	Fjársýsla ríkisins	Innan ramma
Markvissari fjárfestingaáætlanir í áætlunarkerfi ríkisaðila.	Fjársýsla ríkisins	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 10.844,6 m.kr. og hækkar um 50,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 223,4 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 60 m.kr. vegna höfundarréttargreiðsna.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 53 m.kr. vegna breytinga á fyrirkomulagi við skipan stjórna ríkisfyrirtækja, um er að ræða millifærslu á fjárheimildum Bankasýslu ríkisins sem tilheyrði málaflokki Eignaumsýslu ríkisins.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefna sviðsins nemur 215 m.kr., þar af er 53 m.kr. aðhaldskrafa á aðalskrifstofu fjármála- og efnahagsráðuneytisins vegna 3% sértækrar hagræðingarkröfu á aðalskrifstofur ráðuneyta.

06 Hagskýrslugerð og grunnskrár

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð forsætisráðherra, fjármála- og efnahagsráðherra, dómsmálaráðherra og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra. Undir það heyrir einn málaflokkur sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

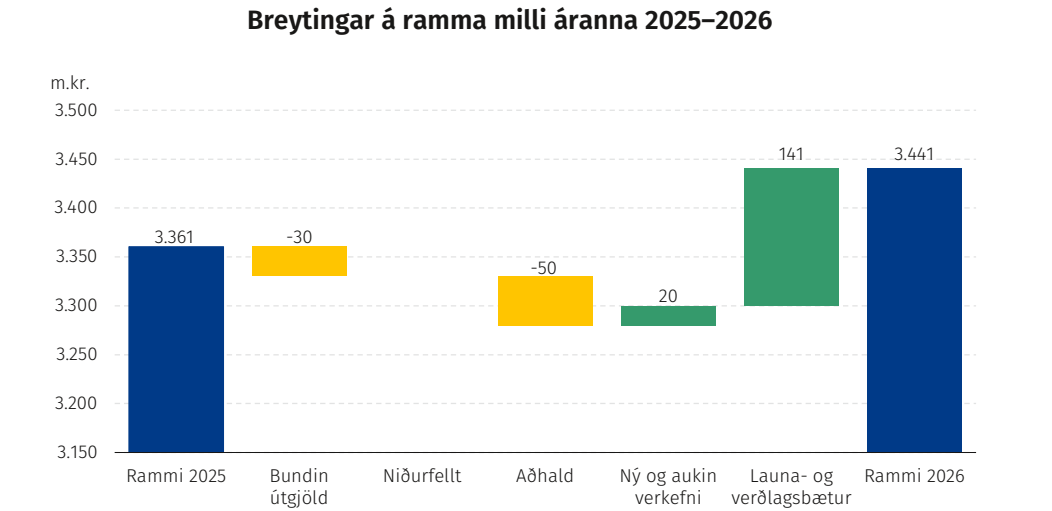
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár					
06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál	3.553,7	3.360,5	3.440,5	2,4	-3,2
01 Forsætisráðuneyti	2.048,7	1.993,8	2.082,1	4,4	1,6
06 Dómsmálaráðuneyti	1.262,4	1.306,2	1.298,5	-0,6	2,9
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	35,1	60,5	59,9	-1,0	70,7
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	207,5				-100,0
Samtals	3.553,7	3.360,5	3.440,5	2,4	-3,2

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 06 Hagskýrslugerð og grunnskrár árið 2026 eru áætluð 3.440,5 m.kr. og lækka um 60,6 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,8%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 80 m.kr. milli ára eða sem svarar til 2,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangs röðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum og endurskoðunar jafnlaunavottunar auk almennrar aðhaldskröfu á málefnasviðið.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár					
Rekstrarframlög	3.445,7	3.286,6	3.365,1	2,4	-2,3
Rekstrartilfærslur	4,6	0,0	0,0	-	-100,0
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	103,4	73,9	75,4	2,0	-27,1
Heildarútgjöld	3.553,7	3.360,5	3.440,5	2,4	-3,2
Rekstrartekjur	-	735,7	699,1	-5,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	2.624,8	2.741,4	4,4	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	3.360,5	3.440,5	2,4	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál

Undir málaflokknum eru tvær stofnanir og verkefni. Hagstofa Íslands heyrir undir forsætisráðherra og Þjóðskrá Íslands heyrir undir dómsmálaráðherra. Málefni upplýsingatækni og stafrænnar þjónustu í ríkisrekstri heyra undir fjármála- og efnahagsráðherra og endurnot opinberra upplýsinga heyra undir menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bæta aðgengi og tímanleika hagtalna		
Endurbætur á þjóðhagsreikningum með áherslu á framleiðsluuppgjör.	Hagstofa Íslands	Innan ramma
Frekari þróun á fyrirtækjaskrá með upplýsingum um starfsstöðvar.	Hagstofa Íslands	Innan ramma
Innleiðing á samræmdum gagnaarkitektúr og styrking rekstraröryggis tækniinnviða.	Hagstofa Íslands	Innan ramma
Nýtt þjóðskrárkerfi (uppfærsla gagnagrunna og innfærsla nýrra skráningarupplýsinga) sem vistað er í skýi.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Markmið 2: Bæta gæði, framboð og aðgengi að opnum gögnum		
Afhending fleiri skilríkja, sem framleidd eru af þjóðskrá, á aðgengilegum stað með rúman opnunartíma. Þjónusta til hagsbóta fyrir fólkið í landinu.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Skilríki; innleiðing nýrra vegabréfa með öryggiskröfum í samræmi við alþjóðastaðla, ásamt hugbúnaði og tækjum til persónugæðar.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Uppfærsla á Þjóðskrá og miðlun gagna með skilvirkari hætti m.t.t. persónuverndar, öryggis gagna o.fl.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Þróun gagnagáttar fyrir endurnot opinberra upplýsinga.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma
Mótun gagnastefnu Íslands og aðgerðaáætlun sem tekur m.a. á endurnotum opinberra gagna.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Mótun og birting tæknilegra viðmiða um högun gagna ríkisins.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma
Heildstæð kortlagning gagna og uppbygging á dreifstýrðum gagnainnviðum ríkisins með samræmdu skipulagi.	Stafrænt Ísland	Innan ramma
Markmið 3: Auka framboð öruggrar, stafrænnar þjónustu		
Þróun á rafrænni kjörskrá.	Þjóðskrá Íslands	innan ramma
Fýsileikakönnun og greining um tæknisamstæðu um rekstur og þróun grunnskráa ríkisins.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti, dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Áframhaldandi þróun stafræns meðmælakerfis vegna kosninga.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Þróun á samræmdu auðkenni, „gerviauðkenni“, fyrir stofnanir eins og heilbrigðisstofnanir og löggæslu vegna einstaklinga sem ekki með eru með íslenska kennitölu.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma
Áframhaldandi stafrænt aðgengi að aðgerðum hjá þjóðskrá og notkun á stafrænu pósthólfi.	Þjóðskrá Íslands	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 3.440,5 m.kr. og lækkar um 60,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 140,6 m.kr.

Engar breytingar eru á hagrænni skiptingu innan málaflokksins.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimildir málaflokksins hækka um 20 m.kr. vegna almenns útgjaldasvigrúms til Hagstofu Íslands.
- b. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 50,4 m.kr. og er hlutfallslega skipt niður á stofnanir og verkefni málaflokks.

07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra, fyrir utan ráðherranefnd um vísindi og nýsköpun sem heyrir undir forsætisráðherra og málefni Matvælasjóðs og faggildingarviðs Hugverkastofu sem heyra undir atvinnuvegaráðherra. Undir það heyra tveir málaflokkar sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

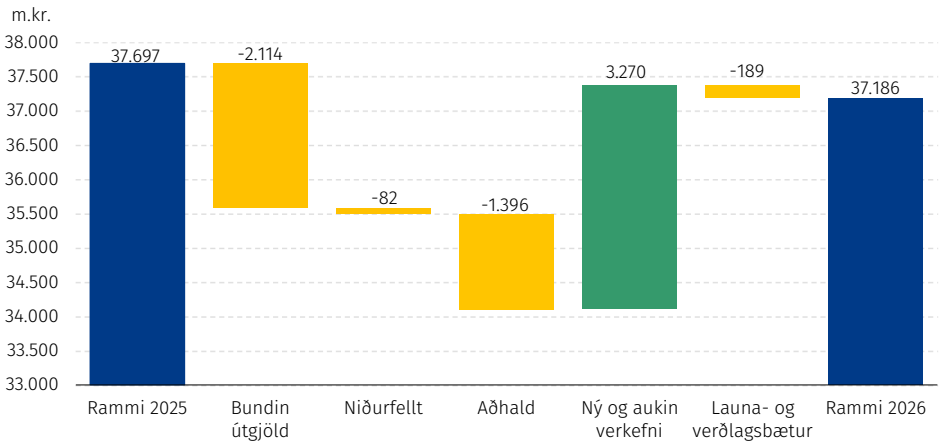
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
07.10 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknnum.....	12.975,4	12.776,6	13.006,0	1,8	0,2
04 Atvinnuvegaráðuneyti	514,2	509,6	497,6	-2,4	-3,2
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar.	12.461,2	12.267,0	12.508,4	2,0	0,4
07.20 Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar.....	24.662,8	24.920,5	24.180,4	-3,0	-2,0
04 Atvinnuvegaráðuneyti	85,1	65,1	67,6	3,8	-20,6
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar.	24.577,7	24.855,4	24.112,8	-3,0	-1,9
Samtals	37.638,2	37.697,1	37.186,4	-1,4	-1,2

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum, sem nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árána 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 07 *Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar* árið 2026 eru áætluð 37.186,4 m.kr. og lækka um 321,9 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 0,9%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 510,7 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 1,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
Rekstrarframlög	1.168,8	1.421,3	1.385,6	-2,5	18,5
Rekstartilfærslur	7.495,8	6.601,5	4.435,8	-32,8	-40,8
Fjármagnstilfærslur	28.973,2	29.618,4	31.292,2	5,7	8,0
Fjárfestingarframlög	0,4	55,9	72,8	30,2	18.100,0
Heildarútgjöld	37.638,2	37.697,1	37.186,4	-1,4	-1,2
Rekstrartekjur	-	961,1	997,7	3,8	-
Framlag úr ríkissjóði	-	36.736,0	36.188,7	-1,5	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	37.697,1	37.186,4	-1,4	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

07.10 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknum

Málaflokkurinn nær yfir starfsemi Vísinda- og nýsköpunarráðs, samkeppnissjóði á sviðum vísinda og nýsköpunar, s.s. Rannsóknasjóð, Tækniþróunarsjóð og Innviðasjóð, stefnumótandi fjármögnun, svo sem Markáætlun og Matvælasjóð, og samstarfsáætlanir ESB 2021–2027.

Nánar er fjallað um málaflokkinn í fjármálaáætlun, þar á meðal ábyrgðarskiptingu, helstu áskoranir og tækifæri o.fl. Tengsl eru milli áskorana, tækifæra, markmiða og verkefna í málaflokki 7.1 og á málefnasviði 21.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins.

Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Vísindastarf á heimsmaelikvarða		
Samræmdur gagnagrunnur og innleiðing nýrra laga um samkeppnissjóði í rannsóknum og nýsköpun í þágu einföldunar, aðgengileika, aukinnar skilvirkni og betri þjónustu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og fjármálaráðuneyti	Innan ramma
Heildræn endurskoðun á opinberu stuðningskerfi rannsókna og nýsköpunar, með markmið um aukna skilvirkni og samhæfingu frá hugmynd til samfélags og markaðar.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur við alþjóðlegt samstarf háskóla og rannsóknastofnana í gegnum alþjóðlegar áætlanir sem leiða til sambirtinga vísindagreina	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Greining á aðgengi íslenska vísinda- og nýsköpunarsamfélagsins að innlendum rannsókna- og tækniinnviðum og mat á þörf fyrir uppbyggingu hér á landi. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Hagnýting hugvits og nýskapandi lausnir á brýnum samfélagslegum áskorunum		
Stefnumótun um opin og ábyrg vísindi til að tryggja aðgang að gögnum og niðurstöðum rannsókna á Íslandi svo vísindastarf nýtist samfélaginu sem best, án þess að ógna öryggi þess. ²	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Úthlutun úr „Markáætlun um náttúruvá“ til stuðnings rannsókna- og nýsköpunarverkefnum um aukið viðbragðsþol samfélagsins gagnvart náttúruvá.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma ²
Endurskipulag Markáætlunar til að styðja betur við áherslur stjórnvalda í vísindum og nýsköpun gagnvart brýnum samfélagslegum áskorunum	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Virkt alþjóðlegt samstarf á sviði menntunar, vísinda og nýsköpunar		
Aðild og þátttaka í gervigreindarmiðstöð Norðurlanda og Eystrasaltsríkja.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markviss þátttaka og hagsmunagæsla stjórnvalda og stofnana í alþjóðastarfi og stefnumörkun á sviði vísinda, menntunar og nýsköpunar. Sérstaklega verður horft til Samstarfsáætlana ESB fyrir árin 2028–2034.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	549,3 m.kr
Stutt við þátttöku íslensks rannsókna- og nýsköpunarsamfélags í evrópskum rannsókna- og tækniinnviðum.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

¹. Verkefnið styður jafnframt við markmið 2 í málaflokki 21.10.

². Verkefnið styður jafnframt við markmið 3 í málaflokki 21.10.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 13.006 m.kr. og hækkar um 464,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa-, gengis- og verðlagsbreytingum en þær nema -235 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skipingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 549,3 m.kr. til að standa straum af kostnaði Íslands við þátttöku í rammaáætlun ESB um menntun, rannsóknir og tækniþróun. Kostnaðarhlutdeild Íslands eykst milli ára því hún ræðst af landsframleiðslu aðildarríkja sem hefur aukist meira að meðaltali á Íslandi en í öðrum löndum sem eiga aðild að áætluninni.
- b. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 77 m.kr. og er útfært hlutfallslega niður á stofnanir og verkefni málaflokksins.

07.20 Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar

Málaflokkurinn nær yfir stuðningsumhverfi og aðgerðir í þágu nýsköpunar, hugvitsiðnaðar og skapandi greina, t.d. hönnun, kvikmyndir og tónlist. Undir málaflokkinn heyra m.a. Nýsköpunarsjóðurinn Kría, Hugverkastofa, styrkir til nýsköpunarfyrirtækja í formi skattendurgreiðslna vegna rannsókna og þróunar og endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar og hljóðritunar á tónlist. Málefni gervigreindar heyra einnig undir málaflokkinn.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bætt samkeppnisstaða í alþjóðlegu samhengi		
Miðstöð gervigreindar og málækni sett á stofn, með skilgreint hlutverk og verkefnaáætlun, m.a. hvað varðar stafræna færni, gagnalæsi og starfsþróun á landsvísu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	250 m.kr.
Endurskoðun laga um endurgreiðslur til kvikmyndagerðar m.t.t. aukins fyrirsjáanleika, stuðnings við innlenda framleiðslu og samkeppnishæfni. Áframhaldandi stuðningur við kvikmyndagerð og hljóðritun tónlistar á Íslandi í formi endurgreiðslna á framleiðslukostnaði.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Áframhaldandi stuðningur við nýsköpunarfyrirtæki en jafnframt verður heildarendurskoðun á regluverki með það að markmiði að tryggja markkvissan stuðning.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	1.460,6 m.kr.
Aðgerðir til að efla reiknigetu og stafræna innviði fyrir þróun gervigreindarlausna, þar á meðal samstarfsfyrirkomulag við evrópska gervigreindarverksmiðju (e. <i>AI Factory</i>).	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Aukin hagnýting tæknilausna í þágu samfélagslegra áskorana¹

Mótun heildstæðrar löggjafar á sviði gervigreindar sem inniheldur kröfur um gagnsæi, ábyrgð, öryggi og eftirlit með gervigreindarkerfum og -líkönum og stuðlar þannig að ábyrgri þróun og innleiðingu tæknilausna.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Samstarfsverkefni háskóla, heilbrigðisstofnana og atvinnulífs um innleiðingu nýsköpunar í heilbrigðisþjónustu, þ.m.t. innleiðingu gervigreindar.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og heilbrigðisráðuneyti	innan ramma
Stuðningur við nýsköpun í innlendri matvælaframleiðslu í þágu sjálfbærni og minni losunar.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Nýsköpunarsjóðurinn Kría styðji markvisst við fjármögnun sprota- og nýsköpunarfyrirtækja og fjármagni sjóði í samræmi við samfélagslegar áskoranir og áherslur stjórnvalda.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Markmið 3: Ný störf skapist í þekkingargeiranum

Stuðlað verði að því að auka veg skapandi greina við framtíðarþróun íslensks vinnumarkaðar. Áframhaldandi stuðningur við Rannsóknasetur skapandi greina.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Aðgerðir til að auka þátttöku fjölbreyttra hópa í fjárfestingarumhverfi nýsköpunar, m.a. í gegnum Nýsköpunarsjóðinn Kríu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Endurskipulag á starfsemi frumkvöðlasetra, þekkingar- og nýsköpunarsetra og stafrænna smiðja (FabLab), með áherslu á að fjölga störfum í þekkingargeiranum um land allt. ²	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Umgjörð doktorsnáms eflað og unnið að hvötum sem auka samstarf doktorsnema við fyrirtæki um land allt sem kunna að tengjast námi þeirra. ³	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

^{1.} Markmiðinu hefur verið breytt í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

^{2.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 21.10.

^{3.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 21.10.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 24.180,4 m.kr. og lækkar um 786,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 46,2 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við ákvarðanir ríkisstjórnar eru endurgreiðslur vegna rannsókna- og þróunarkostnaðar til fyrirtækja gerðar varanlegar og eykst því fjárheimild um 4.000 m.kr. Vegna breyttra forsendna liðarins og aukins eftirlits lækkar fjárheimildin um 2.539,4 m.kr. Heildaráhrif á málaflokkinn vegna endurgreiðslu rannsóknar- og þróunarkostnaðar til fyrirtækja er því kr. 1.460,6 m.kr. hækkun.

- b. Í samræmi við áherslumál ríkisstjórnar er gert ráð fyrir að veita 250 m.kr. framlag á málaflokkinn til að efla nýsköpun með sérstakri áherslu á gervigreind.
- c. Í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 20 m.kr. til að mæta auknum verkefnum í hönnun og skapandi greinum.
- d. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 82 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- e. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 1.319 m.kr., sem skýrist að megninu til að gert er ráð fyrir að dregið verði úr framlagi til endurgreiðslna vegna kvikmyndagerðar á Íslandi um 1,1 ma.kr. vegna fyrirhugaðrar breytinga á fyrirkomulagi endurgreiðslnanna.

08 Sveitarfélög og byggðamál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð innviðaráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í stefnumótandi áætlunum fyrir hvorn málaflokk. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
08 Sveitarfélög og byggðamál					
08.10 Framlög til sveitarfélaga	30.179,0	34.589,2	37.536,1	8,5	24,4
10 Innviðaráðuneyti	30.179,0	34.589,2	37.536,1	8,5	24,4
08.20 Byggðamál	2.568,9	2.214,0	1.892,6	-14,5	-26,3
01 Forsætisráðuneyti	194,4	211,6	65,9	-68,9	-66,1
10 Innviðaráðuneyti	2.374,5	2.002,4	1.826,7	-8,8	-23,1
Samtals	32.747,9	36.803,2	39.428,7	7,1	20,4

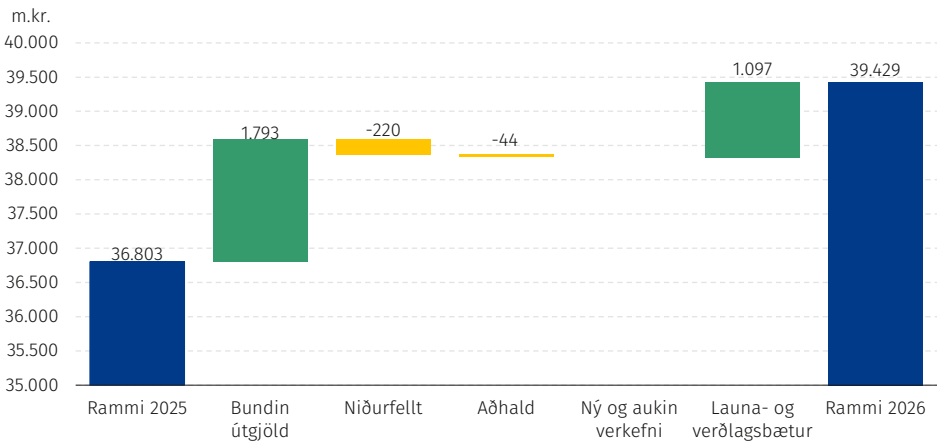
¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árana 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 08 Sveitarfélög og byggðamál árið 2026 eru áætluð 39.428,7 m.kr. og aukast um 1.529 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 4,2%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 2.626 m.kr. milli ára eða sem svarar til 7,1%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Stefna stjórnvalda í málaflokksnum er mörkuð í þingsályktunum um byggðaaætlun og um stefnumótandi áætlun í málefnum sveitarfélaga. Málefnasviðið tekur á sig 1% aðhald frá fjárlögum 2025 sem dreift hefur verið hlutfallslega jafnt á þau verkefni sem ekki eru lögbundin.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
08 Sveitarfélög og byggðamál					
Rekstrarframlög	555,6	1.537,7	1.379,1	-10,3	148,2
Rekstrartilfærslur	32.192,1	35.265,5	38.049,6	7,9	18,2
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,2	0,0	0,0	-	-100,0
Heildarútgjöld	32.747,9	36.803,2	39.428,7	7,1	20,4
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	36.803,2	39.428,7	7,1	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	36.803,2	39.428,7	7,1	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

08.10 Framlög til sveitarfélaga

Starfsemi málaflokksins er í höndum innviðaráðuneytisins og Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga sem er á ábyrgð innviðaráðherra en ný heildarlög um Jöfnunarsjóð voru samþykkt á Alþingi í júlí 2025. Hlutverk sjóðsins er að greiða sveitarfélögum framlög til jöfnunar á tekjum þeirra og útgjaldaþörf á grundvelli laga, reglugerða og vinnureglna um starfsemi sjóðsins. Tilgangurinn er að sveitarfélögin standi á jafnari grunni, að teknu tilliti til land- og lýðfræðilegra þátta, auk fjárhagslegs styrks til að sinna sínum lögbundnu verkefnum. Þá greiðir sjóðurinn framlög til samtaka sveitarfélaga, stofnana þeirra og annarra aðila í samræmi við ákvæði laga.

Í þingsályktun um stefnumótandi áætlun í málefnum sveitarfélaga er mörkuð stefna stjórnvalda til 15 ára og aðgerðaáætlun til fimm ára. Núgildandi stefna gildir fyrir árin 2024–2038 og aðgerðaáætlun fyrir árin 2024–2028. Markmið stjórnvalda eru að sveitarfélög á Íslandi verði öflug og sjálfbær og ýti undir lýðræðislega virkni íbúa, ásamt því að sjálfstjórn og ábyrgð sveitarfélaga verði virt og tryggð verði sem jöfnust réttindi og aðgengi íbúa að þjónustu. Stefnan er samhæfð við aðrar stefnur og áætlanir ráðuneytisins eins og við á hverju sinni.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram

endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Sveitarfélög á Íslandi verði öflugur og sjálfbær vettvangur lýðræðislegrar starfsemi		
Endurskoðun regluverks um reikningsskil sveitarfélaga.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Heildarendurskoðun um grundvöll úthlutunar Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga á grunnskólaframlögum til sveitarfélaga.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Mótun viðmiða um sjálfbæra þróun sveitarfélaga á sviði fjármála, samfélags og umhverfis.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Stuðla að aukinni kosningaþátttöku í sveitarstjórnarkosningum og almennri lýðræðisþátttöku íbúa.	Samband íslenskra sveitarfélaga, innviðaráðuneyti og dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Sjálfstjórn og ábyrgð sveitarfélaga verði virt og sem jöfnust réttindi og aðgengi íbúa að þjónustu tryggð		
Endurskoðun stefnu og aðgerðaáætlunar í málaflokki sveitarfélaga.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Einföldun regluverks á sviði lögmæltra verkefna sveitarfélaga.	Innviðaráðuneyti í samstarfi við önnur ráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 37.536,1 m.kr. og hækkar um 1.856,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.090,8 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er augin um 2.970,8 m.kr. til lögbundins framlags í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga og þar af eru 1.090,8 m.kr. vegna almennra verðlagsbreytinga í samræmi við þjóðhagsspá.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 23,9 m.kr. og er færð á viðbótarframlög Jöfnunarsjóðsins.

08.20 Byggðamál

Málaflokkurinn skiptist í byggðáætlun, sóknaráætlanir landshluta, Byggðastofnun, atvinnuráðgjafa á landsbyggðinni og jöfnun flutningskostnaðar, sem heyra undir innviðaráðherra, og framkvæmdanefnd um málefni Grindavíkur, sem heyrir undir forsætisráðherra. Unnið er skv. þingsályktun um stefnumótandi byggðáætlun fyrir árin 2022–2036 og fimm ára aðgerðaáætlun hennar fyrir árin 2022–2026. Hér má nálgast upplýsingar um framgang einstakra aðgerða.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu

breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Jafna aðgengi að þjónustu		
Styrkja rekstur dagvöruverslana í minni byggðarlögum til að viðhalda mikilvægri grunnþjónustu.	Innviðaráðuneyti, Byggðastofnun	Innan ramma
Greina heildarkostnað íbúa vegna þjónustusóknar utan heimabyggðar.	Innviðaráðuneyti, Byggðastofnun	Innan ramma
Jafna aðgengi landsmanna að heilbrigðisþjónustu með því að virkja ívilnanaheimildir í lögum um Menntasjóð námsmanna og fjölga þannig sérfræðingum á heilbrigðisviði á landsbyggðinni. ¹	Heilbrigðisráðuneyti, Byggðastofnun	Innan ramma
Markmið 2: Jafna tækifæri til atvinnu		
Búsetufrelsi eftt með fjölgun atvinnutækifæra og auknum fjölbreytileika starfa á landsbyggðinni, m.a. með því að veita ríkisstofnunum styrki til að ráða fólk í óstaðbundin störf á þeirra vegum utan höfuðborgarsvæðisins og að efla vinnustaðaklasa á landsbyggðinni.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Unnið skv. verkefnalista um hröðun strenglagna til að auka afhendingaröryggi raforku og aðgengi að áreiðanlegri orku á landsvísu jafnað með jarðstrengjavæðingu dreifikerfis og þrífösun. ²	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Stuðla að sjálfbærri þróun byggða um land allt		
Sóknaráætlanir landshluta eru eflar með styrkjum til sértækra verkefna landshlutasamtaka þar sem fókussinn er á veikari svæði og heimafólki þar með færð aukin ábyrgð á ráðstöfun opinberra fjármuna.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Unnið með tilgreindum byggðarlögum að því að sporna við viðvarandi fólksfækkun, m.a. í gegnum verkefnið Brothættar byggðir. Byggðastofnun leggur til viðbótarframlag árin 2025–2027 til að auka frekar viðspyrnu í byggðarlögum.	Innviðaráðuneyti, Byggðastofnun	Innan ramma
Mótuð verði heildræn nálgun á aðlögun sveitarfélaga að áhrifum loftslagsbreytinga. ³	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti, Byggðastofnun	Innan ramma

1. Verkefnið styður við málaflokk 24.30 *Sérfræðiþjónusta og hjúkrun*, Heilbrigðisstefnu, stefnu fyrir íslenska

heilbrigðisþjónustu til ársins 2030, og málaflokk 21.30 *Stuðningur við námsmenn*, Menntastefnu til ársins 2030.

2. Verkefnið styður við málaflokk 15.10 *Stjórnun og þróun orkumála*, Orkustefnu til ársins 2030 og málaflokk 07.20, *Nýsköpun, samkeppni og þekkingargreinar*, Nýsköpunarlandið Ísland, nýsköpunarstefnu.

3. Verkefnið styður við stefnu um aðlögun að loftslagsbreytingum, landsskipulagsstefnu og tillögur um landsáætlun um aðlögun að loftslagsbreytingum.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.892,6 m.kr. og lækkar um 327,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 5,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við forsetaúrskurð 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands, var gerð 64,1 m.kr. millifærsla þar sem framkvæmdanefnd um málefni Grindavíkur fluttist til forsætisráðuneytisins.
- b. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 147,5 m.kr. vegna tímabundinna verkefna undir Framkvæmdanefnd um málefni Grindavíkur sem falla niður en skv. 10. gr. laga nr. 40/2024 lýkur nefndin störfum 15 dögum eftir almennar sveitarstjórnarkosningar 2026 og samhliða falla lögin úr gildi.
- c. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 125 m.kr. vegna tímabundinna verkefna undir sóknaráætlanir landshluta sem falla niður.
- d. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 35 m.kr. vegna tímabundinna verkefna undir atvinnuráðgjafa á landsbyggðinni sem falla niður.
- e. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 19,6 m.kr. og er útfærð hlutfallslega jafnt á verkefni, um 1% frá gildandi fjárlögum.

09 Almanna- og réttaröryggi

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð dómsmálaráðherra. Það skiptist í fimm málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
09 Almanna- og réttaröryggi					
09.10 Löggæsla	34.889,1	26.344,7	29.255,3	11,0	-16,1
06 Dómsmálaráðuneyti	34.889,1	26.344,7	29.255,3	11,0	-16,1
09.20 Landhelgi	12.324,9	8.188,9	9.347,6	14,1	-24,2
06 Dómsmálaráðuneyti	12.324,9	8.188,9	9.347,6	14,1	-24,2
09.30 Ákærvald og réttarvarsla	2.482,2	2.456,3	2.522,0	2,7	1,6
01 Forsætisráðuneyti	545,2	453,7	392,5	-13,5	-28,0
06 Dómsmálaráðuneyti	1.937,0	2.002,6	2.129,5	6,3	9,9
09.40 Réttaraðstoð og bætur	4.525,1	2.689,1	2.723,0	1,3	-39,8
06 Dómsmálaráðuneyti	4.525,1	2.689,1	2.723,0	1,3	-39,8
09.50 Fullnustumál	3.727,6	4.788,8	6.286,3	31,3	68,6
06 Dómsmálaráðuneyti	3.727,6	4.788,8	6.286,3	31,3	68,6
Samtals	57.948,9	44.467,8	50.134,2	12,7	-13,5

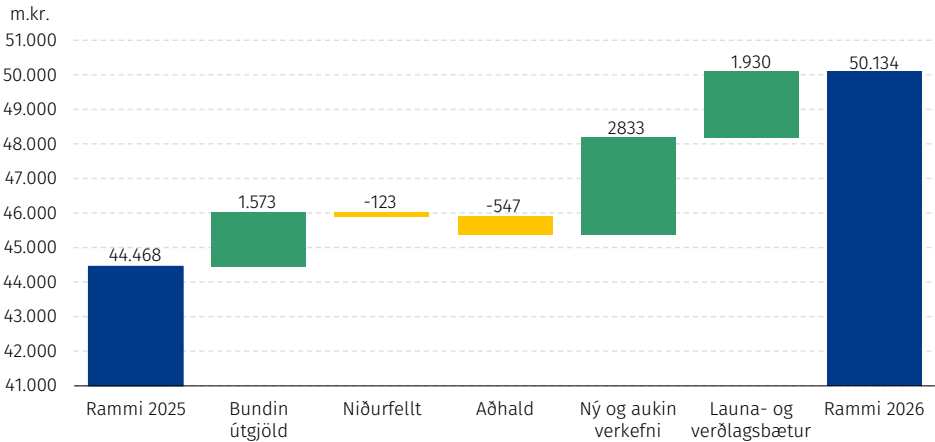
¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 09 *Almanna- og réttaröryggi* árið 2026 eru áætluð 50.134,2 m.kr. og aukast um 3.736,7 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 8,4%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 5.666,4 m.kr. milli ára eða sem svarar til 12,7%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum, endurskoðunar jafnlaunavottunar auk lækkunar á varasjóðum málaflokka. Málefnasviðið er undanþegið almennri aðhaldskröfu.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
09 Almanna- og réttaröryggi					
Rekstrarframlög	54.548,2	41.396,1	45.928,0	10,9	-15,8
Rekstrartilfærslur	794,5	566,9	584,1	3,0	-26,5
Fjármagnstilfærslur	0,0	53,5	53,5	0,0	-
Fjárfestingarframlög	2.606,2	2.451,3	3.568,6	45,6	36,9
Heildarútgjöld	57.948,9	44.467,8	50.134,2	12,7	-13,5
Rekstrartekjur	-	2.704,5	2.789,0	3,1	-
Framlag úr ríkissjóði	-	41.763,3	47.345,2	13,4	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	44.467,8	50.134,2	12,7	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

09.10 Löggæsla

Starfsemi málaflokksins er í höndum ríkislögreglustjóra og níu lögregluembættu. Undir málaflokkinn fellur einnig landamæraeftirlit, menntun lögreglumanna, almannavarnir og leit og björgun á landi."

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Besta mögulega þjónustustig		
Fjölgun lögreglumanna um 50.*	Embætti lögreglu	1.250 m.kr.
Útgáfa nýrrar löggæsluáætlunar.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Hæsta mögulega öryggisstig		
Uppbygging brottfararstöðvar.**	Dómsmálaráðuneyti	500 m.kr.
Styrkari lagaumgjörð um almannavarnir og efling áfallaþols — ný heildarlög.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Breyting á lögum um nálgunarbann og brottvísun af heimili — rafrænt eftirlit.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Útgáfa nýrrar landsáætlunar gegn kynbundnu ofbeldi.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Aðgerðir gegn skipulagðri brotastarfsemi — útgáfa aðgerðaáætlunar, efling samstarfs og breytingar á lögum, m.a. öflugri lagaumgjörð varðandi upptöku fjárhagslegs ágóða af brotum.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma

*Verkefnið styður jafnframt við markmið nr. 2 innan sama málaflokks sem og markmið nr. 1 í málaflokki 9.30 um aðgang að réttarvörslukerfinu.

** Starfsemi brottfararstöðvar styður jafnframt við markmið í málaflokki 9.50 Fullnustumál þar sem léttir á plássum í fangelsum þegar brottfararstöðin verður tekin í notkun.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 29.255,3 m.kr. og hækkar um 1.544,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.366,4 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Í samræmi við stefnufirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 1.250 m.kr. vegna fjölgunar lögreglumanna um 50, sbr. markmið nr. 1.
- Útgjaldasvigrúm málefнасviðsins er aukið um 500 m.kr. sem verður nýtt til að fjármagna starfsemi brottfararmiðstöðvar í samræmi við stefnufirlýsingu ríkisstjórnar.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 56,9 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 117,6 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 100 m.kr. vegna lækkunar framlags til safnliðar vegna sértækra aðhaldsráðstafana.
- Framlag í varasjóð málaflokksins, 83,9 m.kr., er felld niður vegna sértækra aðhaldsráðstafana.
- Tímabundin niðurfelling fjárheimildar safnliðar, 110,7 m.kr., í fjárlögum 2025 kemur aftur í ramma.
- Málaflokkurinn er undanþeginn almennri aðhaldskröfu.

- i. Hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum, 155,8 m.kr., vegna opinberra innkaupa og endurskoðunar jafnlaunavottunar er deilt hlutfallslega niður á verkefni og stofnanir málaflokksins.

09.20 Landhelgi

Starfsemi málaflokksins er í höndum Landhelgisgæslu Íslands. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Tryggja öryggi og eftirlit í auðlindalögsögu Íslands		
Styrking starfsemi Landhelgisgæslunnar.	Landhelgisgæslan	1.310 m. kr.
Markmið 2: Besti mögulegi viðbúnaður í leit og björgun		
Samkomulag um leigu á þremur björgunarþyrlum til næstu sjö ára.	Landhelgisgæslan	Innan ramma

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 9.347,6 m.kr. og hækkar um 921,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 237,6 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 1.310 m.kr. til eflingar starfsemi Landhelgisgæslunnar, sbr. markmið nr. 1.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 14,4 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.
- c. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 240 m.kr. vegna tímabundins framlags sem fellur niður.
- d. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 3,3 m.kr. vegna sértækra aðhaldsráðstafana vegna framlags í varasjóð sem er felld niður.
- e. Málaflokkurinn er undanþeginn almennri aðhaldskröfu.
- f. Hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum, 166,6 m.kr., vegna opinberra innkaupa og endurskoðunar jafnlaunavottunar er deilt hlutfallslega niður á verkefni og stofnanir málaflokksins.

09.30 Ákærvald og réttarvarsla

Starfsemi málaflokksins er í höndum embættis ríkissaksóknara og embættis héraðs-saksóknara, ríkislögmans og lögreglustjóraembættanna hvað varðar meðferð ákærvalds.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Réttlát og örugg málsmeðferð		
Þróun á réttarvörslugátt þar sem áherslan er á koma á aðgengi að gögnum og upplýsingum um stöðu mála fyrir aðila máls.	Dómsmálaráðuneyti og stofnanir réttarvörslukerfisins	Innan ramma
Innleiðing talgreinis til að rita upp skýrslutökur fyrir dómi.	Dómsmálaráðuneyti og Dómstólasýslan	Innan ramma
Einfaldari og skilvirkari afgreiðsla bóta til þolenda rannsóknarræða með breytingum á lögum um meðferð sakamála.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Aukin skilvirkni og gæði		
Þróun á réttarvörslugátt þar sem áherslan er á koma á aðgengi að gögnum og upplýsingum um stöðu mála fyrir aðila máls.	Dómsmálaráðuneyti og stofnanir réttarvörslukerfisins	Innan ramma

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.522 m.kr. og lækkar um 73,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 138,8 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Útgjaldasvigrúm málaflokksins er aukið um 20 m.kr. til styrkingar á starfsemi ríkislögmanns.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 5,2 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 90,4 m.kr. vegna hliðrunar á framlagi vegna verkloka og niðurlagningar óbyggðanefndar þann 1. janúar 2026 eins og lögin gera ráð fyrir.
- Málaflokkurinn er undanþeginn almenntri aðhaldskröfu.
- Hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum, 7,9 m.kr., vegna opinberra innkaupa og endurskoðunar jafnlaunavottunar er deilt hlutfallslega niður á verkefni og stofnanir málaflokksins.

09.40 Réttaraðstoð og bætur

Til málaflokksins heyrir fjárhagslegur stuðningur ríkisins við þá sem leita þurfa réttar síns fyrir dómstólum en hafa ekki til þess fjárhagslegt bolmagn, greiðslur til brotaþola vegna líkamstjóns og miska sem leiðir af broti á almennum hegningarlögum og greiðsla kostnaðar sem embætti lögreglustjóra, héraðsdómstólar og embætti ríkissaksóknara greiða öðrum en starfsmönnum viðkomandi embætta vegna rannsókna og reksturs opinberra mála.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.723 m.kr. og eru óbreyttar frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 33,9 m.kr.

09.50 Fullnustumál

Starfsemi málaflokksins er í höndum Fængelsismálastofnunar. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Örugg fangelsi og virk varnaðaráhrif		
Bygging nýs fangelsis að Stóra-Hrauni.	Framkvæmdasýsla ríkisins og dómsmálaráðuneyti	1.300 m.kr.
Styrking starfsemi Fængelsismálastofnunar til að tryggja aukið öryggi starfsfólks og fanga í fangelsum og eflingu fangavaranáms.	Fængelsismálastofnun	230 m.kr.
Fængelsisplássum á Sogni fjölgað.	Fængelsismálastofnun	43 m.kr.

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflökknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 6.286,3 m.kr. og hækkar um 1.344,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 153 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er augin tímabundið um 1.300 m.kr. vegna upphafs framkvæmda vegna byggingar nýs fangelsis að Stóra-Hrauni.
- Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins augin um 230 m.kr. vegna styrkingar á starfsemi Fængelsismálastofnunar.
- Fjárheimild málaflokksins er augin um 43 m.kr. vegna fjölgunar rýma í afplánun á Sogni.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 7 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.

- e. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 203 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- f. Málaflokkurinn er undanþeginn almennri aðhaldskröfu.
- g. Hlutdeild málaflokksins í sértækum aðhaldsráðstöfunum, 32,5 m.kr., vegna opinberra innkaupa og endurskoðunar jafnlaunavottunar er deilt hlutfallslega niður á verkefni og stofnanir málaflokksins.

10 Réttindi einstaklinga, trúmál og stjórnsýsla dómsmála

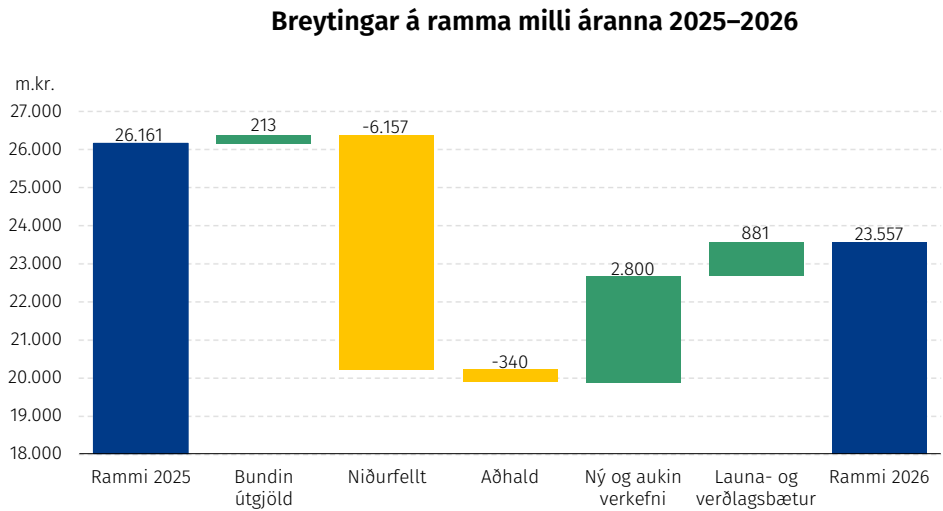
Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð dómsmálaráðherra og félags- og húsnæðismálaráðherra. Það skiptist í fimm málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnsýsla dómsmála	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
10.10 Persónuvernd	390,4	380,2	393,0	3,4	0,7
06 Dómsmálaráðuneyti	390,4	380,2	393,0	3,4	0,7
10.20 Trúmál	9.195,2	9.586,5	9.646,3	0,6	4,9
06 Dómsmálaráðuneyti	9.195,2	9.586,5	9.646,3	0,6	4,9
10.30 Sýslumenn	4.355,2	4.124,3	4.231,4	2,6	-2,8
06 Dómsmálaráðuneyti	4.355,2	4.124,3	4.231,4	2,6	-2,8
10.40 Stjórnsýsla dómsmálaráðuneytis	4.109,3	2.564,0	2.706,4	5,6	-34,1
06 Dómsmálaráðuneyti	4.109,3	2.564,0	2.706,4	5,6	-34,1
10.50 Útlendingamál	15.951,3	9.505,8	6.580,2	-30,8	-58,7
06 Dómsmálaráðuneyti	5.341,8	3.195,6	3.546,9	11,0	-33,6
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	10.609,5	6.310,2	3.033,3	-51,9	-71,4
Samtals	34.001,4	26.160,8	23.557,3	-10,0	-30,7

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 10 *Réttindi einstaklinga, trúmál og stjórnsýsla dómsmála* árið 2026 eru áætluð 23.557,3 m.kr. og lækka um 3.484,6 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 13,3%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 2.603,5 m.kr. milli ára eða sem svarar til 10%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum, endurskoðunar jafnlaunavottunar, lækunar á varasjóðum málaflokka, 3% aðhald á aðalskrifstofu ráðuneytisins ásamt því að prentun þingskjala verður hætt. Almennt aðhald málefnasviðsins er útfært með hlutfallslegri skiptingu á stofnanir og verkefni.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnsýsla dómsmála	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
Rekstrarframlög	24.831,4	17.259,0	14.737,9	-14,6	-40,6
Rekstrartilfærslur	9.021,4	8.076,8	8.084,6	0,1	-10,4
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	148,6	825,0	734,8	-10,9	394,5
Heildarútgjöld	34.001,4	26.160,8	23.557,3	-10,0	-30,7
Rekstrartekjur	-	362,1	335,0	-7,5	-
Framlag úr ríkissjóði	-	25.798,7	23.222,3	-10,0	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	26.160,8	23.557,3	-10,0	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

10.10 Persónuvernd

Starfsemi málaflokksins er í höndum Persónuverndar. Stofnunin fer með eftirlit með lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018, og lögum um vinnslu persónuupplýsinga í löggæslutilgangi, nr. 75/2019.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aukið gagnsæi og skilvirkni tryggja samræmda vernd einstaklinga á EES-svæðinu		
Þátttaka í evrópsku samræmingarkerfi persónuverndarstofnana.	Persónuvernd	Innan ramma
Framkvæmd frumathugana, frumkvæðisathugana og úttekta.	Persónuvernd	Innan ramma
Vinnsla ítarlegra fræðsluefnis á vefsíðu Persónuverndar.	Persónuvernd	Innan ramma
Stytting málsmeðferðatíma með endurskoðunar á ferlum og rafrænum samskiptum.	Persónuvernd	Innan ramma
Markmið 2: Aukið traust almennings til vinnslu persónuupplýsinga		
Áframhaldandi uppbygging á virku sambandi milli persónuverndarfulltrúa og Persónuverndar.	Persónuvernd	Innan ramma
Aukin og endurbætt miðlun á upplýsingum í gegnum heimasíðu í umhverfi island.is.	Persónuvernd	Innan ramma
Fjölgun frumathugana á vinnslu persónuupplýsinga hjá fyrirtækjum og stjórnvöldum.	Persónuvernd	Innan ramma

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 393 m.kr. og lækkar um 3,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 16,2 m.kr. Breytingin felst í hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins sem nemur 4,5 m.kr. og 1,1 m.kr. framlagi til að mæta breytingum á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.

10.20 Trúmál

Undir málaflokkinn falla útgjöld til Þjóðkirkjunnar, kirkjumálasjóðs og kirkjugarða. Einnig fellur undir málaflokkinn úthlutun sóknargjalda til skráðra trúfélaga og lífsskoðunarfélaga. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 9.646,3 m.kr. og lækkar um 304,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 364,1 m.kr.

Helstu breytingum í málaflokknum má skipta í tvennt. Annars vegar fellur niður 255,1 m.kr. tímabundið framlag vegna sóknargjalda. Hins vegar er hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins sem nemur 49,2 m.kr. og skiptist hlutfallslega milli kirkjugarða og sóknargjalda.

10.30 Sýslumenn

Starfsemi málaflokksins er í höndum sýslumannsembættu. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að þjónustan verði eins góð og völ er á		
Aukið framboð stafrænnar þjónustu og lausna (lagabreytingar, umbætur starfskerfa o.fl.).**	Dómsmálaráðuneyti, sýslumannaráð og sýslumenn	Innan ramma
Innleiðing þjónustukerfis vegna móttöku gagna og samskipta við þjónustuþega.**	Sýslumannaráð og sýslumenn	Innan ramma
Stefnumótun fyrir einföldun stjórnsýslu embættanna.**	Dómsmálaráðuneyti og sýslumannaráð	Innan ramma
Samræmt þjónustustig og útgáfa þjónustustefnu (afgreiðsla, biðtími o.s.frv.).	Sýslumannaráð og sýslumenn	Innan ramma
Útgáfa samræmdra stefna í málefnum sýslumanna (s.s. starfsmanna- og fræðslustefna).	Sýslumannaráð	Innan ramma
Markmið 2: Að styðja við áherslur byggðamála		
Aukið framboð opinberrar þjónustu á landsbyggðinni (ný verkefni).*	Dómsmálaráðuneyti og sýslumannaráð	Innan ramma
Flutningur sérhæfðra og óstaðbundinna starfa á landsbyggðina.**	Dómsmálaráðuneyti, sýslumannaráð og sýslumenn	Innan ramma
Betri nýting húsnæðis, m.a. með auknu samstarfi á milli starfsstöðva og við sveitarfélög, aðrar stofnanir og haghafa.**	Dómsmálaráðuneyti og sýslumenn	Innan ramma
Markmið 3: Að hámarka nýtingu fjárheimilda		
Úrbætur og efling innri stoða starfskerfa.* og ***	Sýslumannaráð	Innan ramma
Bætt aðgengi og nýting á þjónustuvef.*	Sýslumannaráð	Innan ramma
Endurskoðun verkefnaskiptingar með það í huga að stuðla að aukinni sérhæfingu og jafnari verkaskiptingu.* og ***	Dómsmálaráðuneyti og sýslumannaráð	Innan ramma
Stöðlun ferla stafrænna umbóta (aukin skilvirkni og betri nýting á innleiddum lausnum).*	Sýslumannaráð	Innan ramma

* Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 10.30 Sýslumenn.

** Verkefni styður jafnframt við markmið 3 í málaflokki 10.30 Sýslumenn.

*** Verkefni styður jafnframt við markmið 2 í málaflokki 10.30 Sýslumenn.

Markmiðunum hefur verið breytt frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl. svo þau samræmist betur breyttum áherslum málaflokksins og fyrirhugaðri sameiningu sýslumannsembætta skv. frumvarpi dómsmálaráðherra. Markmið 1 (Bætt þjónusta sýslumannsembætta) og markmið 2 (Að bæta stafræna þjónustu sýslumanna) hafa verið sameinuð undir nýju markmiði 1: Að þjónustan verði eins góð og völ er á. Markmið 3 er nýtt og orðast þannig: Að hámarka nýtingu fjárheimilda. Þá hefur markmið 2 verið umorðað úr því að vera markmið um að jafna aðgengi að opinberri þjónustu yfir í markmið um að styðja við áherslur byggðamála.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.231,4 m.kr. og lækkar um 70,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 178 m.kr.

Breytingum í málaflokknum má skipta í tvennt. Annars vegar er 11 m.kr. lækkun vegna tímabundins framlags sem fellur niður. Hins vegar er hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins sem nemur 59,9 m.kr. og skiptist hlutfallslega niður á sýslumannsembættin.

10.40 Stjórnsýsla dómsmálaráðuneytis

Undir stjórnsýslu dómsmálaráðuneytisins falla t.d. rekstur ráðuneytisins, Stjórnartíðindi og Schengen-landamærasjóður. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.706,4 m.kr. og hækkar um 59,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 83,1 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a) Fjárheimild málaflokksins hækkar vegna 136 m.kr. framlags vegna breytinga Stjórnarráðsins í samræmi við forsetaúrskurð með flutningi jafnréttis- og mannréttindaskrifstofu frá félags- og húsnæðismálaráðuneytinu.
- b) Fjárheimild málaflokksins hækkar um 105 m.kr. til að mæta kostnaði við sveitarstjórnarkosningar.
- c) Fjárheimild málaflokksins hækkar um 3,1 m.kr. til að mæta breytingum á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.
- d) Fjárheimild málaflokksins lækkar um 123,7 m.kr. vegna tímabundinna framlaga sem falla niður en þar vega þýngst 110,7 m.kr. vegna stafrænna verkefna.
- e) Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 93,7 m.kr.

10.50 Útlendingamál

Starfsemi málaflokksins er í höndum Útlendingastofnunar, kærunefndar útlendingamála, ríkislögreglustjóra og dómsmálaráðuneytis, ásamt félags- og húsnæðismálaráðuneyti og Vinnumálastofnunar. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Skilvirk og hagkvæm stjórnsýsla		
Breytingar á lögum um útlendinga með frumvarpi um skilyrði til afturköllunar alþjóðlegrar verndar og afnám 18 mánaða reglunnar.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Breytingar á lögum um útlendinga þar sem afgreiðsla umsókna um atvinnuleyfi mun flytjast frá Vinnumálastofnun til Útlendingastofnunar til að auka skilvirkni og stytta afgreiðslutíma.	Dómsmálaráðuneyti og Útlendingastofnun	Innan ramma
Áframhaldandi innleiðing á nýju upplýsingakerfi fyrir Útlendingastofnun.	Útlendingastofnun	Innan ramma
Áframhaldandi innleiðing á rafvæðingu umsókna um dvalarleyfi.	Útlendingastofnun	Innan ramma

Sameining starfsstöðva — skilvirkari og hagkvæmari nýting mannauðs.	Dómsmálaráðuneyti og Útlendingastofnun	Innan ramma
Markmið 2: Bætt aðgengi að upplýsingum		
Rafræn samskipti og upplýsingagjöf við umsækjendur efld með umbótum og þróun á snjallmenni með gervigreind í samvinnu við Stafrænt Ísland.	Útlendingastofnun	Innan ramma
Umsækjendur hafi aðgengi að upplýsingum um stöðu mála sinna í gegnum nýtt upplýsingakerfi.	Útlendingastofnun	Innan ramma
Áframhaldandi innleiðing stafræns pósthólfs.	Útlendingastofnun	Innan ramma

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflóknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 6.580,2 m.kr. og lækkar um 3.165,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 239,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimildir málaflokksins eru auknar um 800 m.kr. til að stytta málsmeðferðartíma afgreiðslu umsókna um alþjóðlega vernd, vinna niður málhala og liðka fyrir sjálfviljugum heimferðum.
- Fjárheimild málaflokksins sem veitt var í fjárlögum 2024, lækkar um 5.000 m.kr. vegna þjónustu við umsækjendur um alþjóðlega vernd. Á móti kemur aukin fjárheimild um 2.000 m.kr., þar af er 1.000 m.kr. tímabundin hækkun í eitt ár. Umsóknum um alþjóðlega vernd hefur verið að fækka og unnið er að aðgerðum til að stytta málsmeðferðartíma í verndarkerfinu sem gera má ráð fyrir að leiði til minni kostnaðar þegar fram í sækir vegna þjónustu við umsækjendur um alþjóðlega vernd.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 800 m.kr. vegna tímabundinna framlaga sem falla niður, sbr. lið a).
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 133,1 m.kr.

11 Samgöngu- og fjarskiptamál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð innviðaráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í samgönguáætlun, netöryggisstefnu Íslands og þingsályktun um stefnumótandi aðgerðir til eflingar þekkingarsamfélagi á Íslandi til ársins 2025. Markmið og mælikvarðar sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
11 Samgöngu- og fjarskiptamál					
11.10 Samgöngur	56.215,5	62.344,4	72.909,6	16,9	29,7
10 Innviðaráðuneyti	56.215,5	62.344,4	72.909,6	16,9	29,7
11.20 Fjarskipti	2.336,5	2.529,3	2.033,3	-19,6	-13,0
10 Innviðaráðuneyti	2.336,5	2.529,3	2.033,3	-19,6	-13,0
11.30 Stjórnsýsla innviðaráðuneytis	1.589,6	1.254,3	1.274,9	1,6	-19,8
10 Innviðaráðuneyti	1.589,6	1.254,3	1.274,9	1,6	-19,8
Samtals	60.141,6	66.128,0	76.217,8	15,3	26,7

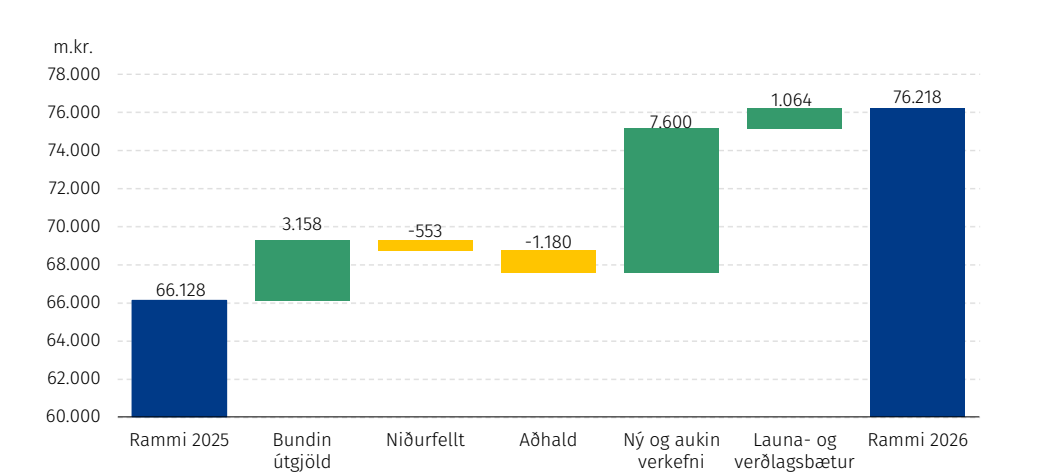
¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 11 Samgöngu- og fjarskiptamál árið 2026 eru áætluð 76.217,8 m.kr. og aukast um 9.025,6 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 13,6%. Þegar

tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 10.089,8 m.kr. milli ára eða sem svarar til 15,3 %.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
11 Samgöngu- og fjarskiptamál					
Rekstrarframlög	21.964,4	19.009,9	21.897,4	15,2	-0,3
Rekstrartilfærslur	7.845,6	9.432,0	9.020,8	-4,4	15,0
Fjármagnstilfærslur	2.318,8	1.773,1	1.740,6	-1,8	-24,9
Fjárfestingarframlög	28.012,8	35.913,0	43.559,0	21,3	55,5
Heildarútgjöld	60.141,6	66.128,0	76.217,8	15,3	26,7
Rekstrartekjur	-	2.798,5	2.901,6	3,7	-
Framlag úr ríkissjóði	-	63.329,5	73.316,2	15,8	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	66.128,0	76.217,8	15,3	-

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

11.10 Samgöngur

Undir málaflokkinn falla samgöngur í lofti, á láði og legi, þ.á m. flugvellir, vegir, hafnir, víta og sjóvarnir, skipulag og uppbygging samgöngukerfisins og viðhald og rekstur þess.

Starfsemi málaflokksins er í höndum Samgöngustofu, Vegagerðarinnar og Rannsóknarnefndar samgönguslysa, auk Isavia samkvæmt þjónustusamningi um rekstur og framkvæmdir á flugvöllum og Betri samgangna samkvæmt samningi um samgönguframkvæmdir á höfuðborgarsvæðinu. Meginmarkmið í samgöngustefnu landsins er að samgöngur séu greiðar, öruggar, hagkvæmar, umhverfislega sjálfbærar og þær stuðli að jákvæðri byggðaþróun. Markmiðin eiga við um alla samgöngumáta en stefna fyrir hvern þeirra birtist í samgönguáætlun á hverjum tíma sem lögð er fram þingsályktun fyrir Alþingi. Samgönguáætlun fyrir árin 2020–2034 er í gildi en unnið er að tillögu til þingsályktunar um samgönguáætlun fyrir árin 2026–2040 sem gert er ráð fyrir að verði lögð fram á Alþingi á haustþingi 2025.

Undanfarin ár hefur forgangsroðun verkefna á samgönguáætlun tekið mið af arðsemismati á þeim þar sem m.a. er litið til áhrifa á umferðaraöryggi og styttingu ferðatíma og byggðasjónarmiða.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram

endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Greiðar samgöngur		
Unnið verður að því að lækka viðhaldsskuld sem hefur safnast upp í vegakerfinu. Helstu verkþættir á næsta ári eru endurbætur á slitlagi, á burðarlögum og styrking brúa.	Vegagerðin	4.500 m.kr.
Undirbúningur vegna Sundabrautar heldur áfram. Unnið verður að kynningu umhverfismats, útfærslu valkosta, breytingum á skipulagi auk samráðs við hagaðila. Þá verður hafin vinna við að undirbúa útboðsferil.	Vegagerðin	Innan ramma
Áfram unnið að uppbyggingu hafnarmannvirkja. Meðal helstu verkefna eru endurbygging og endurbætur hafna í Bolungarvík, á Húsavík, Sauðárkróki og Seyðisfirði.	Vegagerðin	Innan ramma
Markmið 2: Öruggar samgöngur		
Áfram unnið að því að auka öryggi á stofnvegum í kringum höfuðborgarsvæðið með aðskilnaði akstursstefna.	Vegagerðin	Innan ramma
Áfram átak í uppbyggingu innanlandsflugvalla. Lögð verður áhersla á að efla varaflugvelli landsins í Reykjavík, á Akureyri og Egilsstöðum. Samhliða verður unnið að uppbyggingu minni lendingarstaða svo þeir geti þjónað hlutverki sínu vegna sjúkra- og almannaflegs.	Isavia innanlands ohf.	Innan ramma
Markmið 3: Hagkvæmar samgöngur		
Endurskoðun á tekjuöflun ríkisins af ökutækjum og umferð með það að markmiði að fjármagna stærri samgönguverkefni og jarðgangaáætlun.	Innviðaráðuneyti, fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma
Áfram unnið að styttingu leiða á vegum, m.a. með framkvæmdum við Ölfusárbrú og á Vestfjarðavegi um Gufudalssveit.	Vegagerðin	Innan ramma
Markmið 4: Umhverfislega sjálfbærar samgöngur		
Uppbygging samgönguinniðalla allra ferðamáta á höfuðborgarsvæðinu í samræmi við framkvæmdaáætlun samgöngusáttmála. Meðal framkvæmda sem unnið verður að er brú yfir Fossvog, Arnarnesvegur, nýir hjóla- og göngustígar ásamt ýmsum aðgerðum í umferðarstýringu.	Innviðaráðuneytið, Vegagerðin, Betri samgöngur	Innan ramma
Almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu eflar og samvinna ríkis og sveitafélaga eflar með tilkomu sameiginlegs félags um reksturinn.	Innviðaráðuneytið	Innan ramma

Markmið 5: Jákvæð byggðapróun

Öflug uppbygging tengivega þar sem áhersla er lögð á að leggja bundið slitlag á malarvegi.

Vegagerðin

Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 72.909,6 m.kr. og hækkar um 9.598,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 966,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða; 2.500 m.kr. færast af framkvæmdum á vegakerfinu yfir á rekstur vegna þjónustu á vegakerfinu og er þar um leiðréttingu að ræða frá færslu í gildandi fjármálaáætlun. Einnig færast 10 m.kr. af rekstri Samgöngustofu yfir á fjárfestingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 4.500 m.kr. vegna viðhalds á vegakerfinu, sbr. markmið nr. 3. Helstu verkþættir á næsta ári eru endurbætur á slitlagi, á burðarlögum og styrking brúa.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 2.500 m.kr. til þjónustu á vegakerfinu.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 3.000 m.kr. og er það framlag til Vegagerðarinnar í tengslum við vegagerð vegna uppbyggingu Hvammsvirkjunar.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 80 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður í styrkjum til almenningssamgangna.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 500 m.kr. til viðhalds- og nýframkvæmda á vegakerfinu.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 500 m.kr. en um er að ræða sértækar aðhaldsráðstafanir á framkvæmdir á vegakerfinu og eru þær liður í hagræðingaraðgerðum fyrri fjármálaáætlunar 2025–2029.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 245,3 m.kr. vegna sértækra aðhaldsráðstafana sem færðar eru á þjónustu vega og stofnanir vegna aðhalds í opinberum innkaupum.
- Hlutdeild málaflokksins í almennri aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur samtals 349,7 m.kr. og er almennt aðhald útfært hlutfallslega á bilinu 1% – 4% af gildandi fjárlögum á verkefni málaflokksins.

11.20 Fjarskipti, netöryggi og stafræn þróun

Undir málaflokkinn falla m.a. fjarskipti, fjarskiptanet og fjarskiptaþjónusta, netöryggi og öryggi net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða auk rafrænnar auðkenningu og traustþjónustu. Umsjón með þessum málefnum er í höndum Fjarskiptastofu. Gildandi stefnumörkun málaflokksins er að finna í netöryggisstefnu Íslands og þingsályktun um stefnumótandi aðgerðir til eflingar þekkingarsamfélags á Íslandi til ársins 2025.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Allri byggð bjóðist aðgangur að áreiðanlegu háhraða netsambandi og á öllum helstu stofnvegum sé áreiðanlegt farnetssamband		
Framkvæmd ríkisstuðnings við ljósleiðaravæðingu í öllu þéttbýli utan markaðssvæða. Stefnt að því að gera upp alla styrki til sveitarfélaga fyrir árslok 2026.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Gerð stefnu og aðgerðaráætlunar er varða m.a. aðgengi, öryggi og áfallaþol fjarskipta gagnvart allri byggð.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Afburða hæfni og nýting netöryggistækni		
Fyrri starfsárið af tveimur á grundvelli endurnýjaðrar þátttöku í Evrópuverkefnum starfsemi Eyvarar NCC-IS hæfnisetur í netöryggi.	Fjarskiptastofa	Innan ramma
Undirbúningur og gangsetning samstarfsvettvangs stjórnvalda og atvinnulífs á sviði netöryggis.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Öruggt netumhverfi		
Undirbúningur og gerð frumvarps til innleiðingar tilskipunar ESB um netöryggi mikilvægra innviða (NIS2).	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Endurskoðun stjórnskipulags netöryggismála þar sem afurð skal liggja fyrir vorið 2026.	Innviðaráðuneytið	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.033,3 m.kr. og lækkar um 543,7 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 47,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands var gerð 1.542,8 m.kr. millifærsla þar sem Fjarskiptastofa, ýmis fjarskiptamál og Jöfnunarsjóður alþjónustu fluttust til innviðaráðuneytisins.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 500 m.kr. vegna tímabundinna verkefna tengt samningum um póst- og fjarskiptamál sem falla niður.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 3 m.kr. vegna tímabundinna verkefna í fjarskiptamálum.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur samtals 43,0 m.kr. og er það útfært hlutfallslega jafnt á verkefni málaflokksins, um 1% af gildandi fjárlögum. Að auki er sett sértækt aðhald á Fjarskiptastofu vegna breytinga á opinberum innkaupum og sértækt aðhald á samninga um póst- og fjarskiptamál.

11.30 Stjórnsýsla innviðaráðuneytis

Undir málaflokkinn falla aðalskrifstofa innviðaráðuneytis, fastanefndir, ýmis verkefni og þjónustusamningar.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á

fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aukinn árangur og þjónusta við borgara og atvinnulíf		
Byggðaaáhrif tengd stjórnun fiskveiða verða metin.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Frekari einföldun regluverks með áherslu á þjónustumiðaða stjórnsýslu.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Efla upplýsingagjöf um stöðu verkefna ráðuneytisins.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma
Vinna með hagræðingartillögur sem bárust fá almenningi.	Innviðaráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.274,9 m.kr. og lækkar um 29,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 49,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands var gerð 7,5 m.kr. millifærsla af málaflokknum þar sem samningur við Neytendasamtökin fluttist til félags- og húsnæðismálaráðuneytisins.
- b. Í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands var gerð 27,6 m.kr. millifærsla af málaflokknum þar sem verkefni Kærunefndar húsamála fluttust til félags- og húsnæðismálaráðuneytisins
- c. Í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands var gerð 152,4 m.kr. millifærsla af málaflokknum þar sem verkefni tengd húsnæðis- og skipulagsmálum fluttust til félags- og húsnæðismálaráðuneytisins
- d. Í samræmi við forsetaúrskurð nr. 5/2025 frá 14. mars 2025, um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands var gerð 97,2 m.kr. millifærsla á málaflokkinn þar sem verkefni fjarskiptamála fluttust til innviðaráðuneytisins
- e. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. útgjaldasvigrúm til stjórnsýslu innviðaráðuneytisins.
- f. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 41,6 m.kr. sértækt aðhald vegna breytinga á opinberum innkaupum, prentun þingskjala hætt og breytinga á jafnlaunavottun. Aðhaldið er fært á aðalskrifstofu ráðuneytisins.

12 Landbúnaður

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð atvinnuvegaráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
12 Landbúnaður					
12.10 Stjórnun landbúnaðarmála	22.597,6	22.445,7	23.215,0	3,4	2,7
04 Atvinnuvegaráðuneyti	22.597,6	22.445,7	23.215,0	3,4	2,7
12.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum	1.029,6	881,1	880,4	-0,1	-14,5
04 Atvinnuvegaráðuneyti	1.029,6	881,1	880,4	-0,1	-14,5
12.60 Stjórnsýsla matvælaráðuneytis	1.826,8	1.901,7	1.471,5	-22,6	-19,4
04 Atvinnuvegaráðuneyti	1.826,8	1.901,7	1.471,5	-22,6	-19,4
Samtals	25.454,0	25.228,5	25.566,9	1,3	0,4

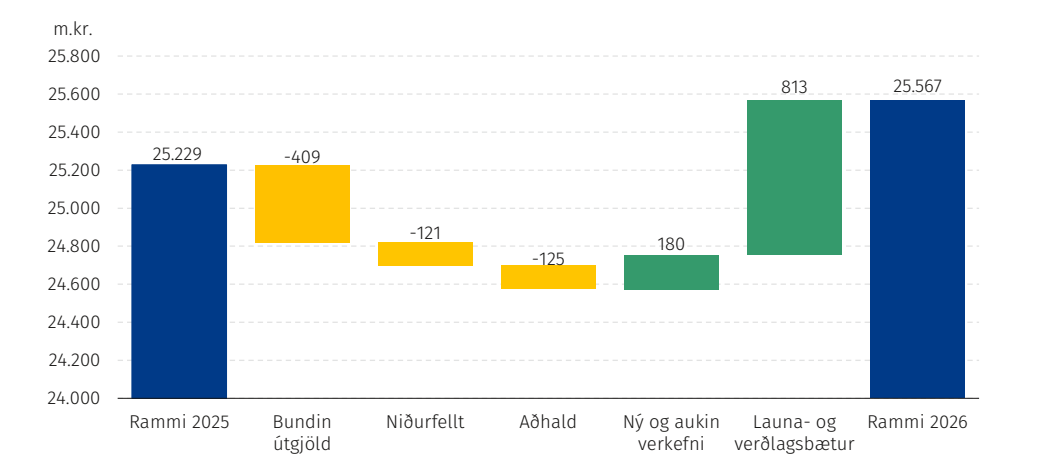
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 12 Landbúnaður árið 2026 eru áætluð 25.566,9 m.kr. og lækka um 474,7 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,9%. Þegar tekið er tillit til

áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 338,4 m.kr. milli ára eða sem svarar til 1,3%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Útfærsla aðhaldskröfu á málefnasviðinu felur bæði í sér sértækar og almennar ráðstafanir, auk þess sem unnið er að verkefnum hjá ráðuneytinu sem stuðla eiga að aukinni skilvirkni og bættri nýtingu opinbers fjár.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
12 Landbúnaður					
Rekstrarframlög	4.996,3	5.642,6	5.580,5	-1,1	11,7
Rekstrartilfærslur	20.366,1	19.503,7	19.906,7	2,1	-2,3
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	91,6	82,2	79,7	-3,0	-13,0
Heildarútgjöld	25.454,0	25.228,5	25.566,9	1,3	0,4
Rekstrartekjur	-	925,4	1.105,9	19,5	-
Framlag úr ríkissjóði	-	24.303,1	24.461,0	0,6	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	25.228,5	25.566,9	1,3	-

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
² Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

12.10 Stjórnun landbúnaðarmála

Starfsemi málaflokksins er í höndum atvinnuvegaráðuneytisins. Helstu verkefni sem falla undir málaflokkinn eru: stjórnun landbúnaðarmála og framkvæmd búvörusamninga, stjórnsýsla Matvælastofnunar, nýting auðlinda lands og vöktun og eftirlit stjórnvalda. Matvælastofnun sinnir ýmsum stjórnsýsluverkefnum, eftirliti, fræðslu og þjónustu við landbúnað, sjávarútveg, fiskeldi, fyrirtæki og neytendur í þeim tilgangi að stuðla að heilbrigði og velferð dýra, heilbrigði plantna og öryggi, heilnæmi og gæðum matvæla. Búvörusamningar móta að miklu leyti regluverk og stuðningsaðgerðir stjórnvalda í þágu landbúnaðar og hafa þar með talsverð áhrif á starfsskilyrði greinarinnar. Undir málaflokkinn falla m.a. búvörulög, nr. 99/1993, og búnaðarlög, nr. 70/1998. Í gildi eru matvælastefna og landbúnaðarstefna til ársins 2040.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Efla fæðuöryggi og standa vörð um heilbrigði plantna og dýra, velferð dýra og öryggi matvæla		
Efling kornræktar til aukningar á innlendri framleiðslu á korni til fóðurs og til manneldis. Unnið verður að aðgerðum samkvæmt aðgerðaáætluninni Bleikir akrar. ¹ Á meðal aðgerða eru fjárfestingastuðningur, framleiðslustuðningur og þróunarverkefni.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Innleiðing verndandi arfgerða gegn riðuveiki í íslenska sauðfjárstofninum.	Atvinnuvegaráðuneyti	10 m.kr.
Heildstæð stefnumótun um dýravelferð og heilbrigði og endurskoðun viðeigandi laga.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Útboð á söfnunarkerfi dýraleifa. ²	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Efling eftirlits með lagareldi með fjölgun stöðugilda hjá Matvælastofnun og hugbúnaðar- og tækjakaupum. ³	Matvælastofnun	50 m.kr.
Markmið 2: Draga úr losun gróðurhúsalofttegunda vegna landbúnaðar og auka bindingu		
Efling rannsókna og bætt þekking á loftslagsáhrifum íslensks landbúnaðar í samræmi við alþjóðlegar gæðakröfur um losunarbókhald. ⁴	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Innleiðing aðgerða í landbúnaði skv. aðgerðaáætlun í loftslagsmálum.	Atvinnuvegaráðuneyti	10 m.kr.
Markmið 3: Skapa skilyrði til fjölbreyttari landbúnaðarframleiðslu með sjálfbærni og verðmætasköpun að leiðarljósi		
Heildarendurskoðun á stuðningskerfi í landbúnaði.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma

¹ Á árinu 2026 er gert ráð fyrir 378 m.kr. framlagi til verkefnisins sem helst óbreytt frá fjárlögum 2025.

² Að öllu óbreyttu verður útboð klárað fyrir lok árs 2025 og mun þá liggja fyrir nánari útfærsla verkefnisins.

³ Verkefnið styður við markmið 2 á málefnasviði 13.

⁴ Í gildi er samningur atvinnuvegaráðuneytisins og Landbúnaðarháskóla Íslands um rannsóknir, þróunarvinna og sérhæfða ráðgjöf á sviði landbúnaðar- og matvælaframleiðslu. Fjárheimild samningsins er vistuð á málefnasviði 21.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 23.215 m.kr. og hækkar um 45 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 724,3 m.kr.

Rekstrarframlög hækka um 148,9 m.kr. að frátöldum launa- og verðlagsbreytingum sem skýrist fyrst og fremst af uppfærðri tekjuáætlun Matvælastofnunar. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 152,4 m.kr. í samræmi við uppfærða tekjuáætlun Matvælastofnunar.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 50 m.kr. til að auka eftirlit Matvælastofnunar með sjókvíaeldi og tryggja fullnægjandi eftirlit með skráningum og innra eftirliti

sjókvíaeldisfyrirtækja. Kemur það framlag til viðbótar 176 m.kr. framlagi sem veitt var í fjárlögum 2025 til verkefnisins. Tillagan er hluti af aðgerðum stjórnvalda til að bregðast við áskorunum í sjávarútvegi og fiskeldi. Verkefnið er í samræmi við markmið 1 í málaflokki 12.10.

- c. Gert er ráð fyrir 120 m.kr. framlagi á árinu 2026 til að mæta kostnaði við arfgerðargreiningu til hraðrar innleiðingar verndandi aðgerða í íslenska sauðfjárstofninn og nemur hækkunin til verkefnisins 10 m.kr. frá gildandi fjárlögum. Verkefnið er í samræmi við markmið 1 í málaflokki 12.10.
- d. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 125 m.kr. að raungildi í samræmi við ákvæði samninga um starfsskilyrði í nautgriparækt, sauðfjárrækt og garðyrkju og rannsóknarsamnings um almenn starfsskilyrði landbúnaðarins. Á móti þessari lækkun er gert ráð fyrir samtals 602 m.kr. hækkun til fyrrgreindra búvörusamninga í samræmi við verðlagsforsendur frumvarpsins.
- e. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 59 m.kr.

12.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum

Starfsemi málaflokksins er í höndum atvinnuvegaráðuneytisins. Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum varða aðgerðir stjórnvalda til að stuðla að sjálfbærri hagnýtingu auðlinda, þróun nýrra afurða og aukinni verðmætasköpun matvælaframleiðslu.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 880,4 m.kr. og lækkar um 23,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 23,1 m.kr.

Helstu breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins felast í 97,6 m.kr. flutningi af rekstrartilfærslum yfir á rekstrarframlög í tengslum við þjónustusamning um matvælarannsóknir. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Samtals flytjast 27,9 m.kr. yfir á málaflokkinn með breyttri forgangsörðun innan ramma málefnasviða ráðuneytisins. Annars vegar flytjast 20 m.kr. af málefnasviði 13 til að mæta auknum kostnaði við ýmis landbúnaðartengd verkefni og hins vegar 7,9 m.kr. af málefnasviði 7 til að mæta áherslum á sviði matvælarannsókna.
- b. Niðurfelld tímabundin framlög nema samtals 11 m.kr.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 40,7 m.kr.

12.60 Stjórnsýsla matvælaráðuneytisins

Undir málaflokkinn heyrir stjórnsýsla matvælaráðuneytisins. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.471,5 m.kr. og lækkar um 495,9 frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 65,7 m.kr.

Rekstrarframlög hækka um 308,7 m.kr. að frátöldum launa- og verðlagsbreytingum sem skýrist fyrst og fremst af fjárheimild sem millifærð er í tengslum við breytingar á Stjórnarráði Íslands í samræmi við forsetaúrskurð 5/2025. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 293,9 m.kr. vegna flutnings fjárheimildar til aðalskrifstofu ráðuneytisins í tengslum við breytingar á Stjórnarráði Íslands í samræmi við forsetaúrskurð 5/2025.
- b. Samtals eru 40 m.kr. fluttar á málaflokkinn af málefnasviði 13. Um er að ræða breytta forgangsörðun milli málefnasviða ráðuneytisins til að bregðast við breyttri verkefnastöðu.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 25,1 m.kr.

13 Sjávarútvegur og fiskeldi

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð atvinnuvegaráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
13 Sjávarútvegur og fiskeldi					
13.10 Stjórnun sjávarútvegs og fiskeldis	2.024,1	2.051,8	2.217,0	8,1	9,5
04 Atvinnuvegaráðuneyti	2.024,1	2.051,8	2.217,0	8,1	9,5
13.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í sjávarútvegi	7.170,0	6.237,8	6.683,6	7,1	-6,8
04 Atvinnuvegaráðuneyti	7.170,0	6.237,8	6.683,6	7,1	-6,8
Samtals	9.194,1	8.289,6	8.900,6	7,4	-3,2

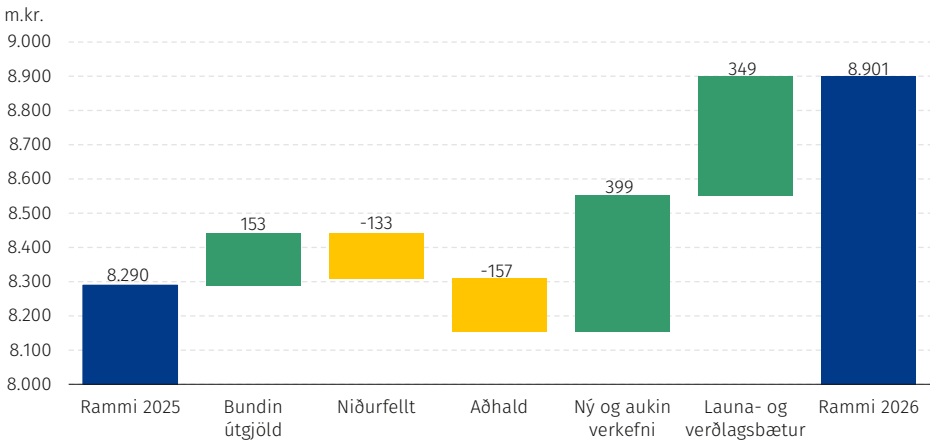
¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 13 *Sjávarútvegur og fiskeldi* árið 2026 eru áætluð 8.900,6 m.kr. og aukast um 261,7 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar 3,2%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 611 m.kr. milli ára eða sem svarar til 7,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun. Útfærsla aðhaldskröfu á málefnasviðinu felur bæði í sér sértækar og almennar ráðstafanir auk þess sem unnið er að verkefnum hjá ráðuneytinu sem stuðla eiga að aukinni skilvirkni og bættri nýtingu opinbers fjár.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
13 Sjávarútvegur og fiskeldi					
Rekstrarframlög	6.396,4	6.514,6	7.220,4	10,8	12,9
Rekstrartilfærslur	934,7	947,1	990,0	4,5	5,9
Fjármagnstilfærslur	359,1	400,0	400,0	0,0	11,4
Fjárfestingarframlög	1.503,9	427,9	290,2	-32,2	-80,7
Heildarútgjöld	9.194,1	8.289,6	8.900,6	7,4	-3,2
Rekstrartekjur	-	1.858,3	2.137,0	15,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	6.431,3	6.763,6	5,2	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	8.289,6	8.900,6	7,4	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

13.10 Stjórnsýsla fiskveiða og fiskeldis

Starfsemi málaflokksins er í höndum Fiskistofu og Verðlagsstofu skiptaverðs og auk þess heyra Fiskræktarsjóður, Umhverfissjóður sjókvíaeldis, Fiskeldissjóður og alþjóðlegt samstarf í sjávarútvegi undir málaflokkinn. Þá má nefna að Matvælastofnun, sem heyrir undir málefnasvið 12, sinnir verkefnum á sviði fiskeldis.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bæta skilyrði sjávarútvegs til aukinnar verðmætasköpunar með sjálfbæra nýtingu og vistkerfisnálgun að leiðarljósi		
Efling hafrannsóknna.	Hafrannsóknastofnun	220 m.kr. ¹
Efling fiskveiðieftirlits með fjölgun stöðugilda eftirlitsmanna hjá Fiskistofu.	Fiskistofa	30 m.kr.
Skilgreining verndarsvæða í hafi á grunni rannsókna og í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Bæta skilyrði fiskeldis til aukinnar verðmætasköpunar með sjálfbæra nýtingu og vistkerfisnálgun að leiðarljósi		
Efling eftirlits með lagareldi með fjölgun stöðugilda hjá Matvælastofnun og hugbúnaðar- og tækjakaupum. ²	Matvælastofnun	50 m.kr.
Efling sjókvíaeldisbyggða.	Atvinnuvegaráðuneyti	99 m.kr.
Efling ferskvatnsrannsókna og vöktun umhverfisáhrifa vegna sjókvíaeldis.	Hafrannsóknastofnun	50 m.kr. ²

¹Fjárveiting til verkefnisins kemur fram í málaflokki 13.20, sem Hafrannsóknastofnun heyrir undir, en umfjöllun um markmið og helstu verkefni koma fram undir málaflokki 13.10.

²Fjárveiting til verkefnisins kemur fram í málaflokki 12.10 sem Matvælastofnun heyrir undir og er að öðru leyti vísað í umfjöllun þar. Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 12.10.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.217 m.kr. og hækkar um 114,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 51 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 99 m.kr. til eflingar Fiskeldissjóðs vegna aukinnar innheimtu gjalda samkvæmt lögum nr. 89/2019, um töku gjalds vegna fiskeldis í sjó og fiskeldissjóð. Í lögnum er miðað við að 1/3 af gjaldinu fari til Fiskeldissjóðs, sbr. greinargerð með lögnum. Markmiðið með hækkun framlagsins er að stuðla að enn frekari uppbyggingu innviða þar sem fiskeldi í sjókvíum er stundað og styrkja þar með samfélög og stöðir atvinnulífs á þeim svæðum. Verkefnið er í samræmi við markmið 2 í málaflokki 13.10.
- Gert er ráð fyrir að fjárheimild málaflokksins hækki um 30 m.kr. til fjölgunar stöðugilda eftirlitsmanna Fiskistofu. Kemur sú hækkun til viðbótar 65 m.kr. framlagi til verkefnisins í fjárlögum 2025. Tillagan er hluti af aðgerðum stjórnvalda til að bregðast við áskorunum í sjávarútvegi og fiskeldi með því að efla stjórnsýslulega umgjörð þessara málaflokka og stuðla þannig að aukinni verðmætasköpun fyrir íslenskt þjóðarþú til framtíðar. Verkefnið er í samræmi við markmið 1 í málaflokki 13.10.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 36,4 m.kr.

13.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í sjávarútvegi og fiskeldi

Undir málaflokkinn falla verkefni Hafrannsóknastofnunar, Verkefnasjóður sjávarútvegsins, Umhverfissjóður sjókvíaeldis og framlög til ýmissa samninga og verkefna í sjávarútvegi og fiskeldi, s.s. vegna rannsókna, þróunar og nýsköpunar.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 6.683,6 m.kr. og hækkar um 147,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 298,3 m.kr.

Helstu breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins felast annars vegar í 220 m.kr. hækkun rekstrarframlags vegna eflingar hafrannsóknar og hins vegar 144 m.kr. lækkun fjárfestingarframlags vegna niðurfellingar á tímabundnu framlagi til tækjakaupa í nýtt hafrannsóknaskip. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 220 m.kr. til eflingar hafrannsóknar hjá Hafrannsóknastofnun með það að markmiði að skapa sjávarútvegi skilyrði til aukinnar verðmætasköpunar með sjálfbæra nýtingu og vistkerfisnálgun að leiðarljósi. Kemur sú hækkun til viðbótar 410 m.kr. framlagi til verkefnisins í fjárlögum 2025. Verkefnið er í samræmi við markmið 1 í málaflokki 13.10.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 50 m.kr. til að styrkja verkefni Hafrannsóknastofnunar á sviði burðarþolsmats fjarðakerfa, þ.m.t. eldissvæðaskiptingu, mat á umhverfisáhrifum sjókvíaeldis, áhættumat erfðablöndunar og rannsóknir á dreifingu laxa- og fiskilúsar. Kemur sú hækkun til viðbótar 176 m.kr. framlagi til verkefnisins í fjárlögum 2025. Mikil þörf hefur verið á að auka eftirlit, rannsóknir og vöktun á sviði lagareldis. Sjókvíaelði hefur verið í miklum vexti undanfarin fimm ár og er mikilvægt að styrkja vöktun og rannsóknir vegna samspils lífríkis við sjókvíaelðið.
- c. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 190 m.kr. í samræmi við uppfærða tekjuáætlun Hafrannsóknastofnunar.
- d. Samtals eru 40 m.kr. fluttar af málaflokknum yfir á málefnasvið 12. Um er að ræða breytta forgangs röðun milli málefnasviða ráðuneytisins til að bregðast við breyttri verkefnastöðu.
- e. Tímabundin 144 m.kr. fjárheimild, til tækjakaupa í nýtt hafrannsóknaskip, fellur niður.
- f. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 120,4 m.kr.

14 Ferðapjónusta

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð atvinnuvegaráðherra. Einn málaflokkur heyrir undir málefnasviðið sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
14 Ferðapjónusta					
14.10 Ferðapjónusta	2.349,3	2.417,3	2.402,6	-0,6	2,3
04 Atvinnuvegaráðuneyti	2.349,3	2.417,3	2.402,6	-0,6	2,3
Samtals	2.349,3	2.417,3	2.402,6	-0,6	2,3

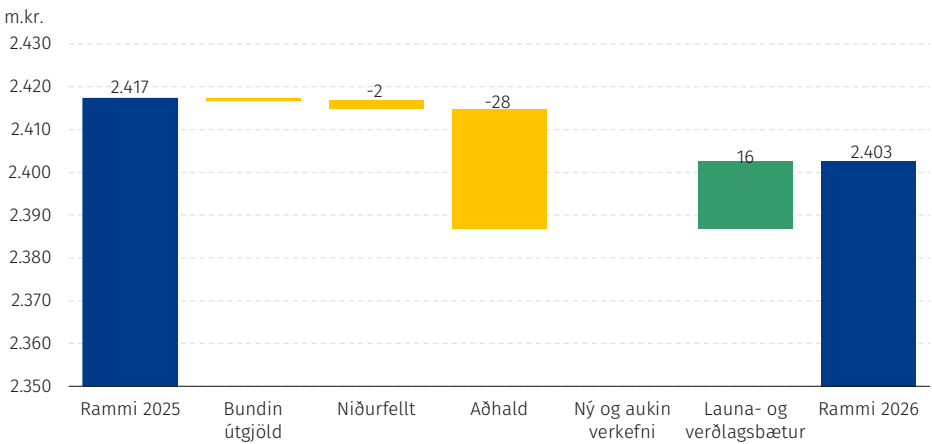
¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

²og ³Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áráanna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 14 Ferðapjónusta árið 2026 eru áætluð 2.402,6 m.kr. og lækka um 30,5 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,3%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 14,7 m.kr. milli ára eða sem svarar til 0,6%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Útfærsla aðhaldskröfu á málefnasviðinu felur bæði í sér sértækar og almennar ráðstafanir auk þess sem unnið er að verkefnum hjá ráðuneytinu sem stuðla eiga að aukinni skilvirkni og bættri nýtingu opinbers fjár. Vakin er athygli á því að innan málefnasviðsins er búið að aðlagja fjárheimildir í tengslum við breytta verkaskiptingu ráðuneyta vegna breytinga á Stjórnarráðinu.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
14 Ferðapjónusta					
Rekstrarframlög	649,4	768,2	780,8	1,6	20,2
Rekstrartilfærslur	1.247,3	1.152,4	1.129,9	-2,0	-9,4
Fjármagnstilfærslur	449,7	494,5	489,6	-1,0	8,9
Fjárfestingarframlög	2,9	2,2	2,3	4,5	-20,7
Heildarútgjöld	2.349,3	2.417,3	2.402,6	-0,6	2,3
Rekstrartekjur	-	46,6	46,3	-0,6	-
Framlag úr ríkissjóði	-	2.370,7	2.356,3	-0,6	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	2.417,3	2.402,6	-0,6	-

¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2}Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

14.10 Ferðapjónusta

Starfsemi málaflokksins er í höndum atvinnuvegaráðuneytis, Ferðamálstofu, Flugþróunar-sjóðs og Framkvæmdasjóðs ferðamannastaða. Unnið er að forgangsörðun verkefna í aðgerða-áætlun með ferðamálastefnu til 2030 til að tryggja megi framkvæmd þeirra.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aukin verðmætasköpun		
Endurskoðun á regluverki, stjórnsýslu og fjármögnun innviða í ferðapjónustu. ¹	Atvinnuvegaráðuneytið	Innan ramma
Endurskoðun á fyrirkomulagi gjaldtöku í ferðapjónustu.	Atvinnuvegaráðuneytið	Innan ramma

Gagnaöflun og rannsóknir í ferðaþjónustu. ²	Atvinnuvegaráðuneytið	Innan ramma
Beint millilandaflug til Akureyrar og Egilsstaða með styrkingu á Flugþróunarsjóði.	Ferðamálastofa	Innan ramma
Markmið 2: Jákvæðari upplifun heimamanna og ferðamanna		
Fjármögnun og rekstur áfangastaða og endurskoðun á Framkvæmdasjóði ferðamannastaða. ³	Atvinnuvegaráðuneytið, Ferðamálastofa	Innan ramma
Endurskoðun á regluverki tengdu öryggi ferðamanna.	Atvinnuvegaráðuneytið,	Innan ramma
Endurskoðun á gæða- og umhverfisvottun fyrir ferðaþjónustu.	Atvinnuvegaráðuneytið	Innan ramma
Markmið 3: Aukin umhverfisleg sjálfbærni í ferðaþjónustu		
Þróun verkfærakistu til að meta þolmörk og bregðast við álagi á áfangastöðum ferðamanna.	Atvinnuvegaráðuneytið, Ferðamálastofa	Innan ramma
Álagsstýring á áfangastöðum ferðamanna.	Atvinnuvegaráðuneytið, Ferðamálastofa	Innan ramma

¹ Meðal annars aðgerðir B.2, B.3, C.2, C.9 og C.11 í aðgerðaáætlun með ferðamálastefnu til 2030.

² Meðal annars aðgerðir A.1, A.4, A.5, A.6, A.7 og A.8 í aðgerðaáætlun með ferðamálastefnu til 2030.

³ Meðal annars aðgerðir C.3, C.4 og C.5 í aðgerðaáætlun með ferðamálastefnu til 2030.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.402,6 m.kr. og lækkar um 30,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 15,8 m.kr.

Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 28 m.kr. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á fjárheimildum málaflokksins að ræða.

15 Orkumál

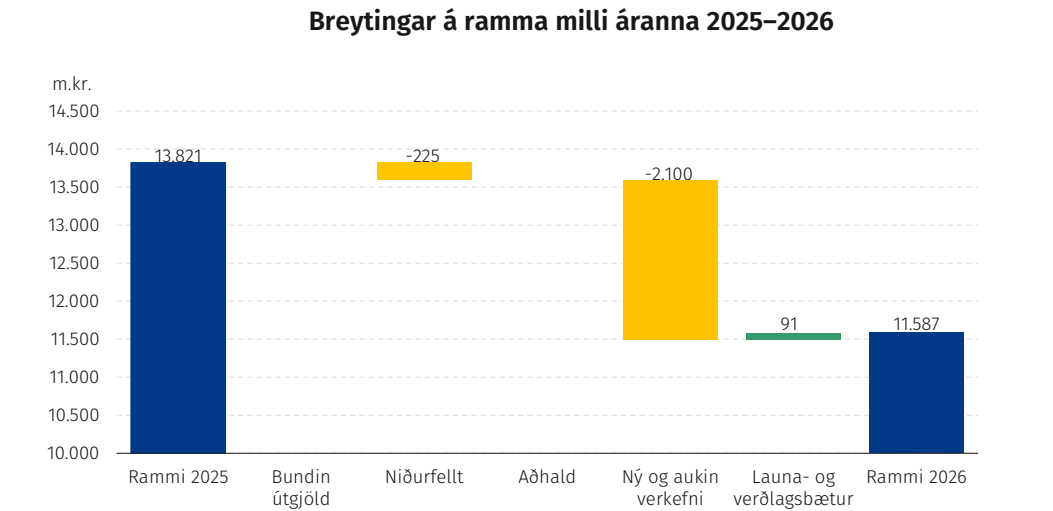
Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð ráðherra umhverfis-, orku- og loftslagsmála. Einn málaflokkur heyrir undir málefnasviðið sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
15 Orkumál					
15.10 Stjórnun og þróun orkumála	11.615,8	13.820,7	11.586,6	-16,2	-0,3
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	11.615,8	13.820,7	11.586,6	-16,2	-0,3
Samtals	11.615,8	13.820,7	11.586,6	-16,2	-0,3

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum, sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 15 Orkumál árið 2026 eru áætluð 11.586,6 m.kr. og lækka um 2.325,0 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 16,8%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 2.234,1 m.kr. milli ára eða sem svarar til 16,2%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
15 Orkumál					
Rekstrarframlög	1.067,4	385,4	259,5	-32,7	-75,7
Rekstrartilfærslur	8.431,9	5.731,8	6.133,2	7,0	-27,3
Fjármagnstilfærslur	2.109,8	7.703,5	5.193,9	-32,6	146,2
Fjárfestingarframlög	6,7	0,0	0,0	-	-100,0
Heildarútgjöld	11.615,8	13.820,7	11.586,6	-16,2	-0,3
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	13.820,7	11.586,6	-16,2	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	13.820,7	11.586,6	-16,2	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

15.10 Stjórnun og þróun orkumála

Starfsemi málaflokksins er í höndum Umhverfis- og orkustofnunar sem heldur utan um verkefni Loftslags- og orkusjóðs og auk þess heyra niðurgreiðslur á húshitun og jöfnun kostnaðar við dreifingu raforku undir málaflokkinn.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Tryggt orkuöryggi fyrir alla landsmenn		
Söfnun og miðlun upplýsinga um raforkuframboð og bætt yfirsýn og eftirlit með tiltæku varaafli raforku í landinu. Aukin úrræði til að tryggja orkuöryggi.	Umhverfis- og orkustofnun	Innan ramma
Aukið eftirlit og stýring vegna öryggisbirgða olíu.	Umhverfis- og orkustofnun	Innan ramma
Nýir orkukostir og bætt orkunýtni, s.s. vindorka á landi og á hafi, greining á möguleikum smávirkjana, varmadælna, sólar- og sjávarfallaorku og nýting glatvarma og græns varaafls.	Umhverfis- og orkustofnun	Innan ramma
Átaksverkefni um leit og nýtingu jarðhita.	Loftslags- og orkusjóður	Innan ramma

Græn orkuöflun. Virkir notendur framleiða fyrir eigin notkun og selja umframorku. Stuðningur við ör- og smávirkjanir og verkefni sem stuðla að bættri orkunýtni.	Loftslags- og orkusjóður	Innan ramma
Stuðningur við garðyrkjubændur varðandi innleiðingu á LED-ljósum í gróðurhúsum og öðrum orkusparandi búnaði	Loftslags- og orkusjóður	Innan ramma
Markmið 2: Aukið hlutfall endurnýjanlegra orkugjafa í orkubúskap landsins		
Beinn stuðningur við kaup á ökutækjum er ganga fyrir hreinni orku og uppbygging innviða.	Loftslags- og orkusjóður	Innan ramma
Greining á stöðu innviða fyrir orkuskipti og uppfærð orkuskipta- og innviðaaætlun.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Gerð orkuöflunarstefnu.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Jöfnun orkukostnaðar á landsvísu		
Full jöfnun kostnaðar við dreifingu raforku á landsbyggðinni.	Umhverfis- og orkustofnun	Innan ramma
Aukin neytendavernd og samkeppni á raforkumarkaði.	Umhverfis- og orkustofnun ofl.	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 11.586,6 m.kr. og lækkar um 2.325 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 90,9 m.kr.

Nokkur breyting er á hagrænni skiptingu á málaflöknum. Þannig eru 225 m.kr. færðar af rekstrarframlögum og rekstrartilfærslum á fjármagnstilfærslur hjá Loftslags- og orkusjóði. Þetta eru fjárveitingar sem áður tilheyrðu Loftslagssjóði.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Framlög til Loftslags- og orkusjóðs lækka um 2.500 m.kr. í samræmi við fjármálaáætlun. Um er að ræða styrki til orkuskipta sem tóku við af kerfi skattaívilnana árið 2024. Í upphafi var gert ráð fyrir að til verkefnisins yrði varið 7.500 m.kr. árlega árin 2024 og 2025 en síðan lækkaði upphæðin í 5.000 m.kr. árin 2026 til 2030.
- Framlög til Loftslags- og orkusjóðs lækka um 150 m.kr. þegar þriggja ára tímabundnu átaki í jarðhitaleit lýkur en áframhaldandi stuðningur er við leit og nýtingu jarðvarma.
- Framlög til Loftslags- og orkusjóðs lækka um 75 m.kr. þegar tímabundnu átaki vegna grænna fjárfestinga lýkur.
- Framlög til niðurgreiðslna á húshitun hækka tímabundið um 400 m.kr. til að mæta halla á liðnum.

16 Markaðseftirlit og neytendamál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð atvinnuvegaráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra. Einn málaflokkur heyrir undir málefnasviðið sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

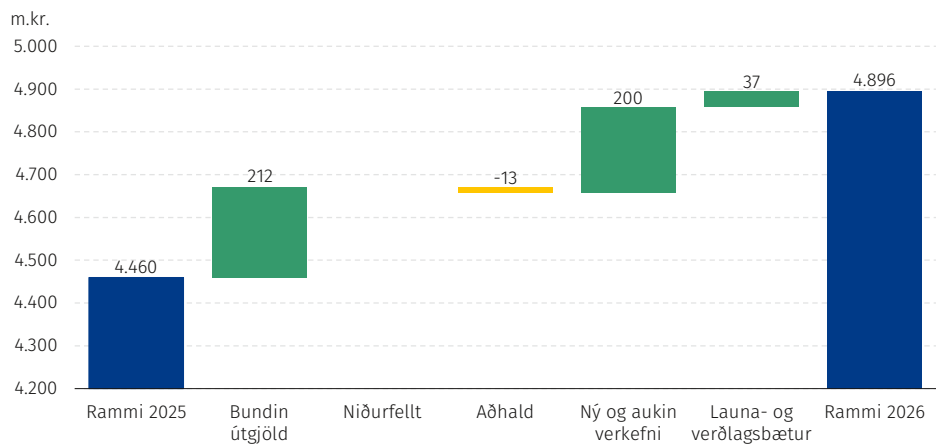
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
16 Markaðseftirlit og neytendamál					
16.10 Markaðseftirlit og neytendamál	4.030,3	4.216,6	4.547,2	7,8	12,8
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	3.183,1	3.392,5	3.602,4	6,2	13,2
04 Atvinnuvegaráðuneyti	847,2	824,1	944,8	14,6	11,5
16.20 Stjórnsýsla atvinnumála og nýsköpunar ...	304,1	243,1	348,4	43,3	14,6
04 Atvinnuvegaráðuneyti	304,1	243,1	348,4	43,3	14,6
Samtals	4.334,4	4.459,7	4.895,6	9,8	12,9

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 16 Markaðseftirlit og neytendamál árið 2026 eru áætluð 4.895,6 m.kr. og aukast um 398,9 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 8,9%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 435,9 m.kr. milli ára eða sem svarar til 9,8%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
16 Markaðseftirlit og neytendamál					
Rekstrarframlög	978,2	874,7	1.130,1	29,2	15,5
Rekstrartilfærslur	3.352,2	3.578,2	3.758,5	5,0	12,1
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	4,0	6,8	7,0	2,9	75,0
Heildarútgjöld	4.334,4	4.459,7	4.895,6	9,8	12,9
Rekstrartekjur	-	29,7	30,0	1,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	4.430,0	4.865,6	9,8	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	4.459,7	4.895,6	9,8	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

16.10 Markaðseftirlit og neytendamál

Starfsemi málaflokksins er í höndum atvinnuvegaráðuneytis, Samkeppniseftirlitsins, Neytendastofu og Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aukið gagnsæi, virkari samkeppni og heilbrigðari viðskiptahættir fjármála- og viðskiptalífs		
Ný heildstæð stefnumótun á sviði neytendamála (þingsályktun um stefnu stjórnvalda á sviði neytendamála).	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Endurskoðun löggjafar til að efla neytendavernd og treysta umgjörð neytendamála.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Rýni á fjárfestingum erlendra aðila vegna þjóðaröryggis og allsherjarreglu.	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma

Efling samkeppniseftirlits (veltumörk tilkynningarskyldra samruna og samrunagjald).	Atvinnuvegaráðuneyti	Innan ramma
Endurskoðun á regluverki um fjármálafyrirtæki með það að markmiði að minnka flækjustig þess.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti og Seðlabanki Íslands	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.547,2 m.kr. og hækkar um 293,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 36,7 m.kr.

Rekstrartilfærslur hækka um 200,7 m.kr. að frátöldum launa- og verðlagsbreytingum sem skýrist fyrst og fremst af hækkun fjárheimildar í samræmi við rekstraráætlun Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða. Vakin er athygli á því að innan málaflokksins er búið að aðlagja fjárheimildir í tengslum við breytta verkaskiptingu ráðuneyta vegna breytinga á Stjórnarráðinu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 95 m.kr. til eflingar samkeppnis- og neytendamála. Gert er ráð fyrir að framlaginu verði ráðstafað til aukinna verkefna á sviði neytendamála og til endurnýjunar á mælitækjum vegna kvörðunarbjonustu fyrir atvinnulífið. Einnig er gert ráð fyrir að framlag til Samkeppniseftirlitsins verði aukið til að efla eftirlitið, m.a. í kjölfar úttektar Ríkisendurskoðunar á Samkeppniseftirlitinu og til að mæta þeim ábendingum sem þar koma fram. Þá er gert ráð fyrir auknu framlagi til kærunefndar vöru- og þjónustukaupa til að mæta auknum verkefnum og málafjölda.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 209,9 m.kr. í samræmi við rekstraráætlun Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Fjárveiting úr ríkissjóði er jafnhá áætluðum tekjum af eftirlitsgjaldi til að standa undir rekstri Fjármálaeftirlitsins. Sjá nánari umfjöllun í frumvarpi til laga um breytingar á ýmsum lögum vegna fjárlaga fyrir árið 2026.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 13,4 m.kr.

16.20 Stjórnsýsla atvinnumála og nýsköpunar

Starfsemi málaflokksins er í höndum atvinnuvegaráðuneytis. Undir málaflokkinn fellur einn fjárlagaliður sem er ýmis verkefni og þar undir eru ýmis viðskipta- og bankamál umsvifamest.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 348,4 m.kr. og hækkar um 105 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 0,3 m.kr.

Rekstrarframlög hækka um 212,2 m.kr. að frátöldum launa- og verðlagsbreytingum sem skýrist fyrst og fremst af fjárheimild sem millifærð er í tengslum við breytingar á Stjórnarráðinu í samræmi við forsetaúrskurð auk eflingar samkeppnis- og neytendamála. Þá hækka rekstrartilfærslur um 135,9 m.kr. sem að stærstum hluta er vegna breytinga á Stjórnarráðinu. Að öðru leyti er ekki um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 243,1 m.kr. vegna flutnings fjárheimildar af málaflokki 18.50 í tengslum við breytingar á Stjórnarráðinu í samræmi við forsetaúrskurð eins og vikið var nánar að hér á undan.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 105 m.kr. til eflingar samkeppnis- og neytendamála. Gert er ráð fyrir að framlagið verði annars vegar notað til að standa undir kostnaði (tekjutapi) fyrirtækjaskrár Skattsins við það að veita gjaldfrjálsan aðgang að upplýsingum úr fyrirtækjaskrá í samræmi við lög þar um, nr. 64/2017, og álit umboðsmanns Alþingis. Hins vegar er gert ráð fyrir tímabundnu framlagi til að styrkja áfrýjunarnefnd samkeppnismála vegna umfangsmikilla mála sem þar eru til meðferðar.

17 Umhverfismál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra og matvælaráðherra. Það skiptist í fimm málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
17 Umhverfismál					
17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla	10.313,2	8.813,3	8.650,4	-1,8	-16,1
01 Forsætisráðuneyti			855,8	-	-
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	10.313,2	8.813,3	7.794,6	-11,6	-24,4
17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands	5.571,8	5.862,7	6.040,0	3,0	8,4
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	5.571,8	5.862,7	6.040,0	3,0	8,4
17.30 Meðhöndlun úrgangs	9.689,1	10.970,7	11.574,9	5,5	19,5
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	9.689,1	10.970,7	11.574,9	5,5	19,5
17.40 Varnir vegna náttúruvá	11.905,6	3.961,5	5.023,0	26,8	-57,8
10 Innviðaráðuneyti	7.957,2				
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	3.948,4	3.961,5	5.023,0	26,8	27,2
17.50 Stjórnsýsla umhverfismála	6.002,1	8.540,0	9.200,7	7,7	53,3
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	6.002,1	8.540,0	9.200,7	7,7	53,3
Samtals	43.481,8	38.148,2	40.489,0	6,1	-6,9

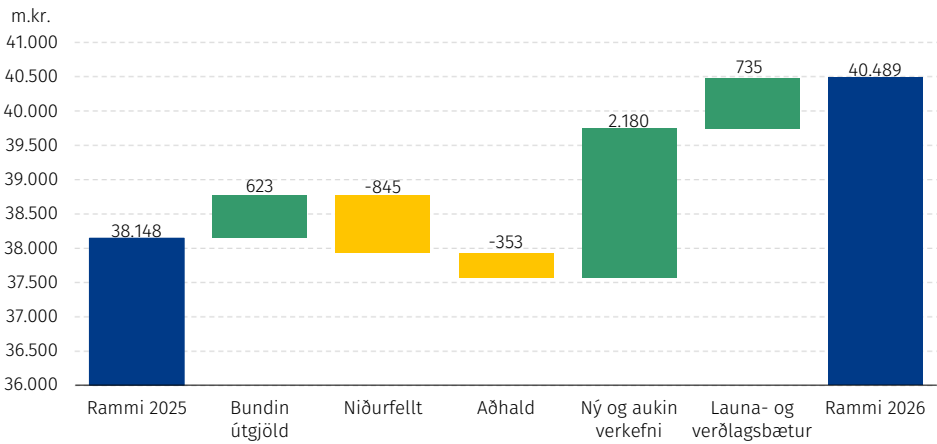
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum, sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefнасviðs 17 *Umhverfismál* árið 2026 eru áætluð 40.489 m.kr. og aukast um 1.605,6 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 4,2%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 2.340,8 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 6,1%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefнасviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Samkvæmt áherslum ríkisstjórnarinnar er auknum fjármunum einkum forgangsraðað í þágu náttúruvár á málefнасviðinu í þeim tilgangi að efla gerð hættumats vegna náttúruvár og aðlögunarhæfni vegna loftslagsbreytinga og til uppbyggingar varnarvirkja vegna ofanflóða. Vegna þessa aukast varanlegar fjárheimildir um 500 m.kr. á árinu sem er hluti af lengri vegferð en samkvæmt fjármálaáætlun 2026–2030 er gert ráð fyrir að fjárheimildir aukist í skrefum og hafi þannig hækkað varanlega um 2 ma.kr. undir lok gildistíma áætlunarinnar. Einnig er fjármunum forgangsraðað innan núverandi fjárheimilda til að leggja áherslu á aðgerðir sem hafa margþættan umhverfislegan ávinning, þar á meðal aukin verndun hafsvæða og endurheimt vot- og mýrlendis, til þess að vinna samtímis að líffræðilegri fjölbreytni, árangri í loftslagsmálum og náttúruvernd. Enn fremur er lögð áhersla á að efla hollustuháttamál m.t.t. einföldunar, samræmingar og betri þjónustu.

Almenn aðhaldskrafa og aðrar sértækar aðhaldsráðstafanir á árinu nema alls 352,6 m.kr. Almenn er almennri aðhaldskröfu dreift hlutfallslega milli rekstrar- og fjárfestingarliða í málaflokkum 17.10, 17.20 og 17.50 en sértækum aðhaldsaðgerðum er dreift jafnt á stofnanir og verkefni innan fyrrgreindra málaflokka.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefнасviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefнасviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
17 Umhverfismál					
Rekstrarframlög	23.268,6	22.013,4	22.694,7	3,1	-2,5
Rekstrartilfærslur	7.001,3	10.456,1	11.309,3	8,2	61,5
Fjármagnstilfærslur	11.572,3	3.980,2	5.030,2	26,4	-56,5
Fjárfestingarframlög	1.639,6	1.698,5	1.454,8	-14,3	-11,3
Heildarútgjöld	43.481,8	38.148,2	40.489,0	6,1	-6,9
Rekstrartekjur	-	5.073,0	5.291,6	4,3	-
Framlag úr ríkissjóði	-	31.575,2	33.697,4	6,7	-
Viðskiptahreyfingar	-	1.500,0	1.500,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	38.148,2	40.489,0	6,1	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskrifir ársins 2024 verið dregnir frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla

Starfsemi málaflokksins er í höndum Náttúruverndarstofnunar, Lands og skógar, sem og Þjóðgarðsins á Þingvöllum (sem fellur undir viðfangsefni forsætisráðuneytis). Helstu verkefni sem falla undir málaflokkinn eru: umsjón og rekstur náttúruverndarsvæða, verndun

líffræðilegrar fjölbreytni, innviðaupbygging og landvarsla, gróður- og jarðvegsvernd, stöðvun eyðingar jarðvegs og gróðurs, eftirlit með nýtingu lands, endurheimt raskaðra vistkerfa, þ.m.t. birkiskóga og mýrlendis, og uppbygging og sjálfbær nýting skógarauðlindar. Um verkefni innan málaflokksins gilda einkum lög um náttúruvernd, lög um landsáætlun um uppbyggingu innviða til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum, lög um landgræðslu og lög um skóga og skógrækt.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að bæta ástand áfangastaða innan náttúruverndarsvæða		
Stuðningur við uppbyggingu innviða á ferðamannastöðum í samræmi við landsáætlun um innviði til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Reglubundið mat á ástandi skilgreindra áfangastaða innan náttúruverndarsvæða.	Náttúruverndarstofnun, Þjóðgarðurinn á Þingvöllum	Innan ramma
Markmið 2: Að auka árlegt umfang uppgræðslu og endurheimtar vistkerfa og nýskógræktar		
Endurheimt vistkerfa á ríkisjörðum. ¹	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Innleiðing reglugerðar nr. 670/2024 um sjálfbæra landnýtingu.	Land og skógur	Innan ramma
Rannsóknir á samspili landnotkunar og loftslagsmála. ¹	Land og skógur	Innan ramma
Bygging fræhúss á Vöglum fyrir framleiðslu á lerki.	Land og skógur	Innan ramma ²
Setning og innleiðing reglugerðar um stuðning við skógrækt og landgræðslu	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Að efla náttúruvernd með friðlýsingu náttúruverndarsvæða ³		
Reglugerð um óbyggð víðerni og kortlagning þeirra.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Endurskoðun og innleiðing stefnu um verndun líffræðilegrar fjölbreytni.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Vöktun náttúruverndarsvæða undir álagi ferðamanna. ⁴	Náttúrufræðistofnun	Innan ramma
Vinnsla stjórnunar- og verndaráætlana fyrir friðlýst svæði.	Náttúruverndarstofnun	Innan ramma
Markmið 4: Að auka þekju verndarsvæða í skilningi Samnings SP um líffræðilega fjölbreytni		
Greining á því hvaða landsvæði teljast verndarsvæði í skilningi samnings SP um líffræðilega fjölbreytni.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma

Greining á því hvaða hafsvæði ættu að njóta verndar eða vera undir annarri virkri svæðisvernd.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Friðlýsing eða önnur verndun svæða.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Efling rannsókna á vistkerfum hafs og vatna.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma

- ^{1.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 17.5 um að draga úr nettólosun gróðurhúsalofttegunda í samræmi við aðgerðaáætlun í loftslagsmálum.
- ^{2.} Ráðuneytið hefur ákveðið að forgangsraða fjármunum innan ramma í þágu þessa verkefnis, alls 100 m.kr., þannig að gerð verður tillaga í fjáráukalögum um 50 m.kr. í verkefnið 2025 og 50 m.kr. í fjárlagafrumvarpi 2026.
- ^{3.} Markmið #3 var áður í málaflokki 17.50 ásamt aðgerðum er heyrðu undir ráðuneytið og Umhverfisstofnun en með tilkomu Náttúruverndarstofnunar sem heyrir alfarið undir málaflokk 17.10 er markmiðið ásamt öllum aðgerðum í tengslum við náttúruvernd fært undir málaflokkinn.
- ^{4.} Undir markmiði #2 í málaflokki 17.20 var tilgreint verkefni um „vöktun náttúruverndarsvæða undir álagi ferðamanna“. Markmiðið var talið falla betur undir það markmið #3 í málaflokki 17.10 að efla náttúruvernd með friðlýsingu náttúruverndarsvæða og var því flutt undir málaflokkinn.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 8.650,4 m.kr. og lækkar um 434,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 271,3 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins eykst varanlega um 20 m.kr. til nýrra og aukinna verkefna í tengslum við náttúrumiðaðar lausnir í loftslagsmálum.
- b. Fjárheimildir málaflokksins hækka um 116,2 m.kr. og vegur þýngst 92,7 m.kr. leiðrétting á sértekjum hjá Þjóðgarðinum á Þingvöllum.
- c. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 245,8 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður og vegur þar þýngst niðurfelling fjárheimilda í tengslum við grænar fjárfestingar í loftslagsmálum.
- d. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 92,2 m.kr.

17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands

Starfsemi málaflokksins er í höndum Náttúrufræðistofnunar og Veðurstofu Íslands. Helstu verkefni sem falla undir málaflokkinn eru vöktun og grunnrannsóknir á öllum þáttum þeirra málefnasviða er ráðuneytinu tilheyrir og mynda grundvöll fyrir góða og upplýsta ákvarðanatöku, s.s. vöktun náttúru og líffræðilegra þátta, auðlinda (þ.m.t. orkuauðlinda), náttúruvár, áhrifa loftslagsbreytinga, landnýtingar og umhverfisþátta. Enn fremur miðlun og hagnýting rannsókna. Um verkefni innan málaflokksins gilda einkum lög um náttúruvernd, lög um Náttúrufræðistofnun og náttúrustofur, lög um verndun Mývatns og Laxár, lög um Landmælingar Íslands, lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum, lög um loftslagsmál, lög um grunngerð fyrir stafrænar landupplýsingar og lög um Veðurstofu Íslands.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram

endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að efla vöktunarkerfi vegna náttúruvár		
Átak í gerð áhættu- og hættumats.	Veðurstofa Íslands	250 m.kr.
Bætt vöktun náttúruvár með áreiðanlegri og lengri viðvörunartíma og bættu rekstraröryggi vöktunarkerfa.	Veðurstofa Íslands	Innan ramma
Styrking reksturs og efling mælakerfis fyrir veður, vatn og jörð.	Veðurstofa Íslands	Innan ramma
Endurnýjun og uppbygging veðursjárkerfis.	Veðurstofa Íslands	Innan ramma
Uppbygging upplýsingatækni og netöryggisinnviða.	Veðurstofa Íslands	Innan ramma
Markmið 2: Að efla rannsóknir á áhrifum loftslagsbreytinga		
Rannsóknir, vöktun og miðlun á loftslagsbreytingum og þeim afleiðingum sem þær kunna að valda.	Veðurstofa Íslands	Innan ramma
Rannsóknir á áhrifum loftslagsbreytinga á súrnun sjávar.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma

^{1.} Undir markmiði #2 var tilgreint verkefni um „vöktun náttúruverndarsvæða undir álagi ferðamanna“. Markmiðið var talið falla betur undir það markmið #3 í málaflokki 17.10 að efla náttúruvernd með friðlýsingu náttúruverndarsvæða og var því flutt undir málaflokkinn.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 6.040 m.kr. og lækkar um 63,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 240,6 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Samkvæmt ákvörðun ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin varanlega um 250 m.kr. til að efla vinnu við gerð og framkvæmd hættumats vegna náttúruvár, sbr. markmið nr. 1. Um er að ræða fyrsta áfanga á lengri vegferð en skv. fjármálaáætlun 2026–2030 er gert ráð fyrir að auka enn frekar við þessar fjárheimildir þannig að þær hafi aukist um 1 ma.kr. árlega undir lok gildistíma áætlunarinnar.
- Fjárheimildir aukast um 107,7 m.kr. vegna breytinga í sértekjuáætlun málaflokksins.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 333,8 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 87,2 m.kr. Aðhald fylgir almennri útfærslu með þeirri undantekningu að gerð er 18,9 m.kr. aðhaldskrafa á Náttúrufræðistofnun til viðbótar almennri kröfu vegna hagræðingar í húsnæðiskosti tengd sameiningum stofnana.

17.30 Meðhöndlun úrgangs

Helsta verkefni málaflokksins er að draga úr soun með því að koma í veg fyrir myndun úrgangs og auka endurnotkun, stuðla að bættri "meðhöndlun úrgangs með endurvinnslu og annarri endurnýtingu og stuðla þannig að sem minnstri förgun, í anda hringrásarhagkerfis. Eftirtaldir aðilar falla undir málaflokkinn: Úrvinnslusjóður og Endurvinnslan hf.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málafllokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að auka endurvinnslu heimilisúrgangs		
Framkvæmd aðgerða á grundvelli stefnunnar „Í átt að hringrásarhagkerfi, stefna í úrgangsmálum 2021–2032“	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti o.fl.	Innan ramma
Framkvæmd úrgangsforvarnastefnu.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti og Umhverfis- og orkustofnun	Innan ramma
Framkvæmd aðgerða á grundvelli aðgerðaáætlunar í plastmálefnum frá árinu 2020.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti o.fl.	Innan ramma
Framkvæmd aðgerða gegn matarsóun á grundvelli aðgerðaáætlunar gegn matarsóun frá árinu 2021.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti, Umhverfis- og orkustofnun o.fl.	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 11.574,9 m.kr. og hækkar um 602,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins vegna Endurvinnslunnar hækkar um 500 m.kr. Byggt er á áætlun um magnaukningu og hækkun á skila- og umsýslugjaldi.
- Fjárheimild málaflokksins vegna Úrvinnslusjóðs er aukin um 135 m.kr. vegna áætlunar um magnaukningu og hækkun á úrvinnslugjaldi.
- Tekjuáætlun málaflokksins lækkar um 30 m.kr. Um er að ræða áætlaða breytingu á vaxtatekjum Úrvinnslusjóðs.

17.40 Varnir gegn náttúruvá

Helstu verkefni sem falla undir málaflokkinn eru gerð hættumats vegna ofanflóða, eldgosa, vatns- og sjávarflóða, frumathugun og hönnun varnarmannvirkja, uppbygging, viðhald og vöktun varnarmannvirkja.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málafllokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram

endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að tryggja fullnægjandi öryggi fyrir íbúa landsins gegn ofanflóðum		
Uppbyggingu ofanflóðavarnarvirkja við Stekkagil á Patreksfirði, undir Gilsbakkagili og Milligiljum á Bildudal, í Drangagili og undir Bjólfi á Seyðisfirði, á Flateyri.	Ofanflóðasjóður	750 m.kr.
Flýting framkvæmda undir Nes- og Bakkagiljum í Neskaupstað.	Ofanflóðasjóður	300 m.kr.
Viðhald mannvirkja á Siglufirði og Ísafirði.	Ofanflóðasjóður	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 5.023 m.kr. og hækkar um 1.050 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 11,5 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- e. Samkvæmt ákvörðun ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 250 m.kr. til að hraða uppbyggingu varnavirkja vegna ofanflóða, sbr. markmið nr. 1. Um er að ræða fyrsta áfanga á lengri vegferð en samkvæmt fjármálaáætlun 2026–2030 er gert ráð fyrir að auka enn frekar við þessar fjárheimildir þannig að þær hafi aukist um 1 ma.kr. árlega undir lok gildistíma áætlunarinnar.
- a. Fjárheimild málaflokksins eykst tímabundið um 300 m.kr. Um er að ræða tilfærslu fjárheimilda frá 2028 til 2026 til að flýta framkvæmd um uppbyggingu snjóflóðavarna undir Nes- og Bakkagiljum í Neskaupstað.
- b. Fjárheimild málaflokksins eykst um 500 m.kr. Annars vegar er um að ræða 400 m.kr. aukningu til styrkingar mannvirkjagerðar vegna ofanflóða úr fjármálaáætlun 2024–2028 og hins vegar 100 m.kr. aukningu vegna uppfærðs framkvæmdakostnaðar úr fjármálaáætlun 2023–2027.

17.50 Stjórnsýsla umhverfismála

Helstu verkefni sem falla undir málaflokkinn eru loftslagsmál, stjórnsýsla umhverfis- og orkumála, að tryggja heilnæmt umhverfi og öruggar neysluvörur og mat á umhverfisáhrifum, miðlun upplýsinga til almennings, þátttökuréttindi almennings og að tryggja réttláta málsmeðferð, stjórn vatnamála og fráveitumál.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að draga úr nettólosun gróðurhúsalofttegunda í sam-ræmi við markmið Íslands í loftslagsmálum		
Stefnumótun á sviði loftslagsmála, t.d. skilgreining á kolefnishlutleysi.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur við tæknilausnir og nýsköpun á sviði loftslagsmála.	Loftslags- og orkusjóður	Innan ramma
Samtal við ESB um hert markmið í loftslagsmálum og innleiðing regluverks því tengdu.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Úrbætur á losunarbókhalði fyrir landnotkun, breytta landnotkun og skógrækt (LULUCF) með hliðsjón af reglum ESB og Loftslagssamningi SP.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti, Umhverfisstofnun, Land og skógur	Innan ramma
Innleiðing aðgerðaáætlunar í loftslagsmálum: Utanumhald, framkvæmd aðgerða og mótframlög í aðgerðir annarra ráðuneyta.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2¹: Að efla viðnámsþrótt íslensks samfélags og lífríkis gagnvart loftslagsvá		
Innleiðing aðlögunaráætlunar vegna áhrifa loftslagsbreytinga: utanumhald, framkvæmd aðgerða og mótframlög í aðgerðir annarra ráðuneyta.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Að efla hreinsun fráveitu		
Átak í fráveitumálum sveitarfélaga.	Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti	Innan ramma

¹ Í þessum málaflokki mátti áður finna markmið #2 um eflingu náttúruverndar með friðlýsingu náttúruverndarsvæða ásamt aðgerðum er styðja við markmiðið. Aðgerðir voru á hendi ráðuneytisins og Umhverfisstofnunar, en með tilkomu Náttúruverndarstofnunar sem heyrir alfarið undir málaflokk 17.10 færirst markmiðið og öll verkefni í tengslum við náttúruvernd undir þann málaflokk.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 9.200,7 m.kr. og hækkar um 450,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 210,1 m.kr. Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Almennt útgjaldasvigrúm málaflokksins eykst varanlega um 100 m.kr. sem ætlað er til nýrra og aukinna verkefna innan málaflokksins.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 760 m.kr. í samræmi við tekjuáætlun um nýtingu sveigjanleikaákvæðis og ráðstöfun á losunarheimildum til flugfélaga.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 265 m.kr. vegna tímabundinna verkefna í tengslum við grænar fjárfestingar í loftslagsmálum sem falla niður.
- Hlutdeild málaflokksins í almenntri aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 173,2 m.kr.

18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð forsætisráðherra, menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra, mennta- og barnamálaráðherra og umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

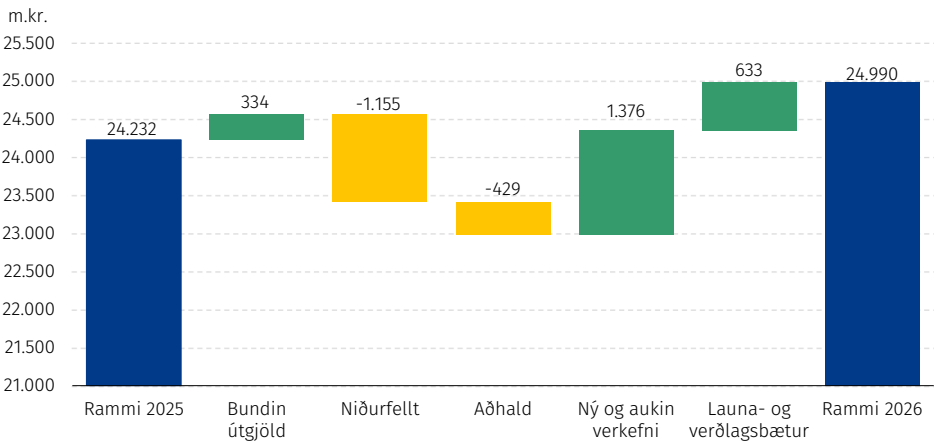
18 Menning, listir, íþróttar- og æskulýðsmál	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
18.10 Safnamál	6.640,2	6.223,0	6.199,8	-0,4	-6,6
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	6.640,2	6.223,0	6.199,8	-0,4	-6,6
18.20 Menningarstofnanir	8.397,0	8.776,1	8.896,6	1,4	5,9
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsr.	437,9	420,2	439,3	4,5	0,3
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	7.959,1	8.355,9	8.457,3	1,2	6,3
18.30 Menningarsjóðir	5.512,3	5.614,9	5.751,6	2,4	4,3
14 Umhverfis-, orku- og loftslagsr.	328,9	330,3	385,3	16,7	17,1
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	5.183,4	5.284,6	5.366,3	1,5	3,5
18.40 Íþróttar- og æskulýðsmál	1.659,9	3.617,7	4.141,7	14,5	149,5
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	1.659,9	3.617,7	4.141,7	14,5	149,5
Samtals	22.209,4	24.231,7	24.989,7	3,1	12,5

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árána 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 18 Menning, listir, iþróttar- og æskulýðsmál árið 2026 eru áætluð 24.989,7 m.kr. og hækka um 125,4 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 0,5%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 758 m.kr. milli ára eða sem svarar til 3,1% hækkunar.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsörðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhald á málefnasviðinu birtist í einföldun, straumlínulögun og nýtingu tækifæra til samlegðar og sameiningar auk hagræðingar hjá hverri stofnun fyrir sig.

Menning er grundvallarþáttur í sjálfsmynd þjóðar og því er lögð áhersla á að tryggja aðgengi allra að menningu og listum óháð efnahag og búsetu og stuðla að aukinni þátttöku almennings í menningarlífi um land allt. Sérstök áhersla verður lögð á barnamenningu og að börn og ungmenni fái tækifæri til listrænnar sköpunar og að efla skapandi hugsun. Stjórnvöld hafa að undanförnu innleitt stefnur og mótað aðgerðaáætlanir í málefnum íslenskrar tungu og íslensks táknmáls. Ný tækifæri felast í máltaekni og gervigreind en þar ríður á að huga jafnt að arfleifð, þróun og inngildingun.

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

18 Menning, listir, iþróttar- og æskulýðsmál	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
Rekstrarframlög	13.517,8	14.023,0	14.226,9	1,5	5,2
Rekstartilfærslur	7.571,8	7.811,1	7.783,5	-0,4	2,8
Fjármagnstilfærslur	385,2	491,9	516,2	4,9	34,0
Fjárfestingarframlög	734,6	1.905,7	2.463,1	29,2	235,3
Heildarútgjöld	22.209,4	24.231,7	24.989,7	3,1	12,5
Rekstrartekjur	-	2.604,9	2.613,4	0,3	-
Framlag úr ríkissjóði	-	21.626,8	22.376,3	3,5	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	24.231,7	24.989,7	3,1	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

18.10 Safnamál

Starfsemi málaflokksins er í höndum ríkis og sveitarfélaga, sjálfseignarstofnana og annarra aðila.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að almenningur hafi betri aðgang að menningararfi og náttúruminum þjóðarinnar		
Aukinn stuðningur við að bæta aðgengi landsmanna að menningu og listum óháð búetu og efnahag.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Áframhaldandi uppbygging nýs sýningarhúsnæðis fyrir Náttúruminjasafn Íslands.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Áfram unnið að húsnæðismálum Listasafns Íslands.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	13 m.kr.
Unnið að auknu samstarfi og/eða sameiningu safna.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Bæta vernd á menningararfi þjóðarinnar í samræmi við alþjóðlegar kröfur		
Unnið að áætlun um vernd menningarminja vegna aðsteðjandi vár, t.d. vegna náttúruvár, stríðsástands o.fl.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Unnið að áætlun um uppbyggingu og endurnýjun varðveislurýma fyrir safnkost í ríkiseigu í tengslum við innleiðingu á viðbragðsáætlunum safna vegna loftslags- og náttúruvár.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur vegna reksturs varðveisluhúsnæðis Þjóðskjalasafns Íslands og til kaupa á búnaði.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Efla rannsóknir og skráningu		
Meta stöðu skráninga og stafvæðingar safnkosts með hliðsjón af forgangsroðun stofnana og aðgengi almennings.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 6.199,8 m.kr. og lækkar um 251,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 228,1 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helsta breyting á fjárheimildum málaflokksins er eftirtalin:

- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málaflokksins nemur 124,8 m.kr. og er útfært með hlutfallslegri skiptingu niður á stofnanir og verkefni málaflokksins.

18.20 Menningarstofnanir

Starfsemi málaflokksins nær yfir opinberar stofnanir á sviði lista og menningar, s.s. Þjóðleikhúsið, Óperuna, Sinfóníuhljómsveit Íslands, Íslenska dansflokkinn, Kvikmyndamiðstöð Íslands og Minjastofnun Íslands.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Vernda menningararf þjóðarinnar með markvissari hætti		
Efla skráningu menningarminja í landinu, bæði út frá skilgreindum forgangssvæðum og áherslusvæðum, þ.m.t. svæða sem eru utan skráningarskyldra svæða sveitarfélaga vegna skipulagsgerðar, þjóðlendna og friðlýstra svæða.	Minjastofnun Íslands	Innan ramma
Efla tækniinnviði, upplýsingaveitur og miðlun gagna á sviði skráningar menningarminja, þ.m.t. gagnagrunn.	Minjastofnun Íslands	Innan ramma
Markmið 2: Framúrskarandi menningarstofnanir með sterkan rekstur og faglega forystu		
Aukinn stuðningur við að bæta aðgengi landsmanna að menningu og listum óháð búsetu og efnahag.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma ¹
Innleiðing mælikvarða á aðsókn og aðgengi að menningarstofnunum.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Unnið að undirbúningi við nýtt sýningar- og æfingarhúsnæði þjóðleikhússins.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Bætt aðgengi að íslenskum kvikmyndaarfi með samvinnu Kvikmyndamiðstöðvar Íslands og Kvikmyndasafns Íslands.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

¹ Verkefnið byggist á aðgerð 13 í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar. Það grundvallast á markmiði 1 í málaflokki 18.30 þar sem það er fjármagnað.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 8.896,6 m.kr. og lækkar um 200,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 321,3 m.kr.

Ekki er um breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helsta breyting á fjárheimildum málaflokksins er eftirtalin:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 80 m.kr. til að tryggja áframhaldandi rekstur Tónlistarmiðstöðvar.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málaflokksins nemur 225,4 m.kr. og er útfært með hlutfallslegri skiptingu niður á stofnanir og safnlið málaflokksins.

18.30 Menningarsjóðir

Starfsemi málaflokksins felst í fjárveitingum ríkisins sem er úthlutað í gegnum lögbundna sjóði. Undir málaflokkinn heyra m.a. launasjóðir listamanna og ýmsir sjóðir á sviði menningar og lista. Yfirliggjandi markmið í málaflokknum er að auðga nýsköpun í skapandi greinum, einfalda umhverfið, efla þjónustu og vinna að sameiningu þar sem við á. Í því felst m.a. að styrkja innlenda sköpun og stuðla að auknum útflutningi íslenskrar menningar og lista.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bætt aðgengi að menningu og listum		
Aukinn stuðningur við að bæta aðgengi landsmanna að menningu og listum óháð búsetu og efnahag.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	200 m.kr. ¹
Markmið 2: Efla stöðu íslenskrar tungu í samfélaginu		
Unnið samkvæmt aðgerðaáætlunum í málefnum íslenskrar tungu og táknaðs.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma.
Áfram verði unnið skv. málækniáætlun stjórnvalda en áherslur endurmetnar m.t.t. breytinga í starfsumhverfi, þar á meðal nýrrar miðstöðvar um gervigreind og málækni og annarra breytinga á tækni eða regluverki. ²	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma.
Markmið 3: Tryggja tölfraði og kyngreind gögn um menningarsjóði		
Skilgreining og birting lykiltalna um menningarstarf og skapandi greinar.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Unnið að aukinni skilvirkni sjóðakerfis lista, menningar og skapandi greina.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Áfram unnið að eftirfylgd fyrir nügildandi stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði listgreina. Innleiðing á bókmenntastefnu og sviðslistastefnu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 5.751,6 m.kr. og hækkar um 72,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 64,1 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Í samræmi við stefnufirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 950 m.kr. Af þeim verður 720 m.kr. varið í að efla menningarsjóði og standa þannig vörð um grasrót skapandi greina og störf innan hennar. 230 m.kr. verður varið til styrkingar málefna íslensku, barnamenningar og aukins aðgengis að menningu óháð búsetu og efnahag.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. með tímabundnu framlagi af málefnasviði 17 Umhverfismál til Húsafriðunarsjóðs í tilefni af 50 ára afmæli sjóðsins.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 57,5 m.kr. og er útfært með hlutfallslegri skiptingu niður á stofnanir og verkefni málaflokksins.

¹ Verkefnið byggist á aðgerð 13 í stefnufirlýsingu ríkisstjórnarinnar. Fjármagn er sett í verkefnið á lið 18.30 en það nær jafnframt til verkefna á liðum 18.10 og 18.20.

² Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 7.20.

18.40 Íþróttta- og æskulýðsmál

Starfsemi í málaflokknum er að mestu leyti á hendi frjálsra félaga og félagasamtaka í samstarfi við ríki og sveitarfélög og veltur starfsemi þeirra að hluta til á sjálfbodastarfi en að mestu á ráðnu starfsfólki sem sinnir faglegu starfi. Meginmarkmið aðgerða ríkis og sveitarfélaga samkvæmt íþróttalögum er að stuðla að því að allir landsmenn eigi þess kost að iðka íþróttir við sem hagstæðust skilyrði og tilgangur æskulýðslaga er að styðja börn og ungmenni til þátttöku í æskulýðsstarfi og skapa sem bestar aðstæður fyrir þau til að vera virkir þátttakendur í samfélaginu. Ríki og sveitarfélög styðja starfsemi íþróttta- og æskulýðssamtaka með ýmsum hætti og vinna að því að skapa trausta umgjörð um starfsemina.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Efla umgjörð og stuðning við afreksíþróttafólk		
Efla heildarumgjörð afreksíþróttta og þ.m.t. að vinna að réttindamálum afreksfólks í íþróttum.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, Íþróttta- og Ólympíusamband Íslands	Innan ramma
Þróun samstarfsvettvangs gegn hagræðingu úrslita í íþróttakeppnum í samræmi við alþjóðasamning Evrópuráðsins. Samlegð við starfsemi Lyfjaeftirlits Íslands verði skoðuð.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, dómsmálaráðuneyti, ríkislögreglustjóri og hagsmunaaðilar	Innan ramma
Markmið 2: Bæta umgjörð og auka gæði í skipulögðu æskulýðsstarfi		
Fylgjast með þátttöku barna með annað móðurmál en íslensku í íþróttta- og æskulýðsstarfi í samvinnu við Menntavísindasvið HÍ og setja áherslur í samninga við íþróttta- og æskulýðssamtök og sjóði sem stuðla að aukinni þátttöku iðkenda í þessum hópi.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, Menntavísindasvið HÍ og íþróttta- og æskulýðsfélög	Innan ramma
Undirbúningur seinni aðgerðaáætlunar tómsunda- og félagsstarfs barna og ungmenna til 2030.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, Æskulýðsráð, Samband íslenskra sveitarfélaga, umboðsmaður barna og hagaðilar	Innan ramma
Unnið að endurskoðun æskulýðslaga.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, Æskulýðsráð, Samband íslenskra sveitarfélaga, umboðsmaður barna og hagaðilar	Innan ramma

Markmið 3: Bæta umgjörð og auka gæði í skipulögðu íþróttastarfi

a. Unnið að undirbúningi framkvæmda vegna þjóðarleikvangs (þjóðarhallar) fyrir innviðpróttir.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, fjármála- og efnahagsráðuneyti, forsætisráðuneyti, ÍSÍ og sérsambönd	Innan ramma
b. Unnið að undirbúningi vegna þjóðarleikvangs í knattspyrnu.		
c. Unnið að undirbúningi vegna þjóðarleikvangs í frjálisíþróttum.		

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.141,7 m.kr. og hækkar um 504,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 19,1 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 646 m.kr. vegna framkvæmda við Þjóðarhöll.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 120 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 21,1 m.kr. og lækkar fjárheimild málaflokksins sem því nemur. Skiptist aðhaldið niður á milli verkefna innan málaflokksins.

19 Fjölmiðlun

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra. Undir það heyrir einn málaflokkur sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

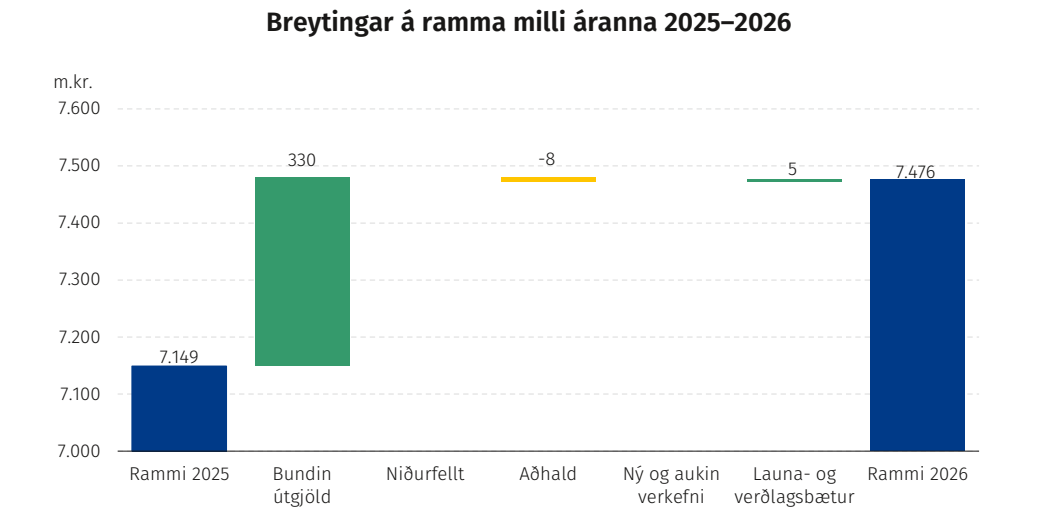
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
19 Fjölmiðlun					
19.10 Fjölmiðlun	6.858,2	7.149,2	7.476,0	4,6	9,0
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	6.858,2	7.149,2	7.476,0	4,6	9,0
Samtals	6.858,2	7.149,2	7.476,0	4,6	9,0

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 19 Fjölmiðlun árið 2026 eru áætluð 7.476 m.kr. og aukast um 322,3 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 4,5%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 326,8 m.kr. milli ára eða sem svarar til 4,6%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
19 Fjölmíðlun					
Rekstrarframlög	6.233,7	6.476,9	6.815,4	5,2	9,3
Rekstrartilfærslur	623,9	671,3	659,6	-1,7	5,7
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,6	1,0	1,0	0,0	66,7
Heildarútgjöld	6.858,2	7.149,2	7.476,0	4,6	9,0
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	7.149,2	7.476,0	4,6	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	7.149,2	7.476,0	4,6	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

19.10 Fjölmíðlun

Starfsemi málaflokksins er í höndum fjölmíðlanefndar, Ríkisútvarpsins ohf. og einkarekinna fjölmíðla.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Stuðningur við einkarekna fjölmíðla eflir ritstjórnir fjölmíðla		
Innleiða fjölmíðlastefnu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Styrkja stöðu einkarekinna fjölmíðla, sbr. endurskoðað stuðningskerfi og aðgerðir í fjölmíðlastefnu.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Styrkja sérstaklega stöðu svæðisbundinna fjölmíðla utan höfuðborgarsvæðisins.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Sjálfstætt Ríkisútvarp sem nýtur trausts og sinnir vandaðri og aðgengilegri fjölmiðlaþjónustu í almannapágu

Áhersla á leikið íslenskt efni til að auka framboð og gæði á leiknu íslensku sjónvarpsefni skv. þjónustusamningi.	RÚV	Innan ramma
Unnið verði að því að nýta gervigreind til uppbyggingar á máltæknilausnum og sjálfvirkri textun í rauntíma á íslensku tal- og myndefni.	RÚV	Innan ramma
Unnið verði að breyttu fyrirkomulagi starfsemi Ríkisútvarpsins á auglýsingamarkaði.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og RÚV	Innan ramma

Markmið 3: Aukin stafræn færni, netöryggi og miðlalæsi allra aldurshópa, með áherslu á börn og ungmenni

Samanburðarrannsóknir á stafrænni færni, netöryggi og miðlalæsi.	Fjölmiðlanefnd	Innan ramma
Miðlalæsis- og netöryggisfræðsla í grunnskólum til að efla stafræna færni.	Fjölmiðlanefnd	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 7.476 m.kr. og hækkar um 322,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 4,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 20 m.kr. til samræmis við tekjuáætlun af útvarpsgjaldi.
- Aðhaldskrafa málaflokksins nemur 8,1 m.kr. sem er skipt hlutfallslega á stofnanir og verkefni málaflokksins.

20 Framhaldsskólastig

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð mennta- og barnamálaráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
20 Framhaldsskólastig					
20.10 Framhaldsskólar	45.699,7	47.246,1	51.380,5	8,8	12,4
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	45.699,7	47.246,1	51.380,5	8,8	12,4
20.20 Tónlistarfræðsla	748,4	776,3	812,1	4,6	8,5
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	748,4	776,3	812,1	4,6	8,5
20.30 Vinnustaðanám og styrkir	392,6	392,6	392,6	0,0	0,0
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	392,6	392,6	392,6	0,0	0,0
20.40 Jöfnun námskostnaðar	607,1	703,7	726,2	3,2	19,6
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	607,1	703,7	726,2	3,2	19,6
Samtals	47.447,8	49.118,7	53.311,4	8,5	12,4

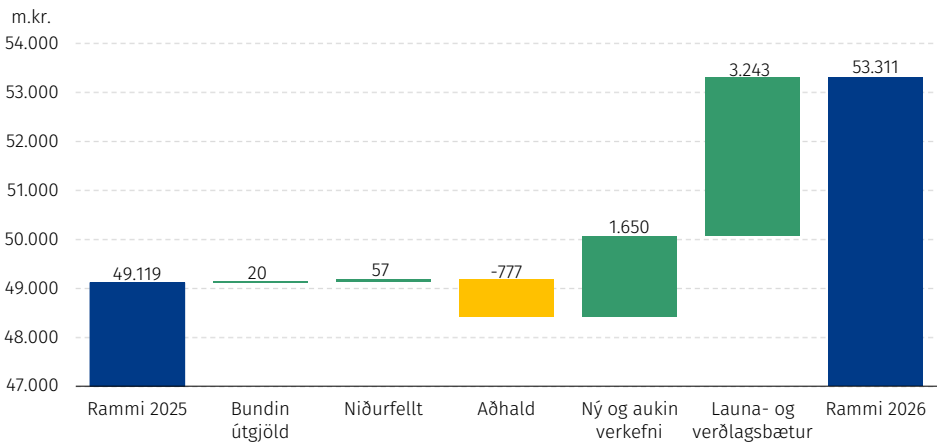
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 20 Framhaldsskólastig árið 2026 eru áætluð 53.311,4 m.kr. og aukast um 950,1 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,9%. Þegar tekið er

tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 4.192,7 m.kr. milli ára eða sem svarar til 8,5%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsörðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldskrafa er á málefnasviðið. Hún er útfærð á málaflokk 20.10 *Framhaldsskólar*, bæði á stofnanir og safnliði málaflokksins.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
20 Framhaldsskólastig					
Rekstrarframlög	43.831,0	44.919,5	49.587,9	10,4	13,1
Rekstrartilfærslur	3.015,5	3.104,7	3.112,6	0,3	3,2
Fjármagnstilfærslur	0,0	186,4	40,1	-78,5	-
Fjárfestingarframlög	601,3	908,1	570,8	-37,1	-5,1
Heildarútgjöld	47.447,8	49.118,7	53.311,4	8,5	12,4
Rekstrartekjur	-	2.123,5	2.212,5	4,2	-
Framlag úr ríkissjóði	-	46.995,2	51.098,9	8,7	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	49.118,7	53.311,4	8,5	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

20.10 Framhaldsskólar

Ábyrgð á málaflokki liggur hjá mennta- og barnamálaráðuneyti, bæði er varðar rekstur og fagleg málefni framhaldsskólastigsins. Löggjöf um málaflokkinn tekur til opinberra framhaldsskóla og annarra framhaldsskóla sem hlotið hafa viðurkenningu til kennslu á framhaldsskólastigi. Framhaldsskólarnir eru um 40 og bjóða ýmist upp á almennt eða sérhæft nám, þar af bjóða 30 upp á fjölbreytt heildstætt nám samkvæmt aðalnámskrá framhaldsskóla. Saga skólanna og sérhæfing er ólík, þeir eru misjafnir að stærð og gerð og staðsettir víðs vegar um landið. Undir málaflokkinn falla einnig fagleg málefni, s.s. starfsþróun kennara, námskrágerð og innleiðing og eftirfylgni með aðalnámskrá.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Hækka hlutfall nemenda sem ljúka starfs- og tækninámi og jafna kynjadreifingu		
Halda áfram undirbúningi og framkvæmdum við stækkun fimm framhaldsskóla (FB, VMA, MÍ, FS, FNV) með það markmið að mæta samfélagslegum, faglegum og fjárhagslegum áskorunum og fjölga nemendum í starfs- og tækninámi.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Einfalda og skýra leiðir fullorðinna inn í starfsnám og til að fá raunfærni sína metna.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Vinna að jafnari kynjadreifingu í starfsnámi í samstarfi við fulltrúa atvinnulífsins og starfsnámsskóla.	Mennta- og barnamálaráðuneyti, starfsnámsskólar	Innan ramma
Markmið 2: Fjölga nemendum sem ljúka námi úr framhaldsskóla		
Efla, samræma og þróa námsframboð á framhaldsskólastigi svo að það mæti betur fjölbreyttum þörfum nemenda.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Uppbygging heildstæðrar skólaþjónustu á framhaldsskólastigi með áherslu á þjónustu, ráðgjöf og stuðning við framhaldsskóla.	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Menntastefna 2030. Innleiðing á 2. áfanga menntastefnunnar – aðgerðaáætlun 2025–2027 með tilliti til forgangsroðunar.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Auka gæði menntunar í framhaldsskólum		
Innleiða endurskoðuð gæðaviðmið um skólastarf í framhaldsskólum til notkunar í innra mati skólanna.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Framkvæma ytra mat sem byggir á nýjum gæðaviðmiðum og breyttu fyrirkomulagi sem felur í sér aukna viðveru á vettvangi.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Þróun gagnagrunns fyrir námsbrautir framhaldsskóla með það að markmiði að tryggja yfirsýn yfir námsframboð og gefa skólum kost á því að þróa og samræma námsbrautir á miðlægum vettvangi.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 51.380,5 m.kr. og hækkar um 950,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 3.184,3 m.kr.

Við vinnslu frumvarps til fjárlaga 2026 var stuðst við sömu nemendatölur og voru í fjárlögum 2025. Fyrir 2. umræðu fjárlaga 2026 verða gerðar breytingar á nemendafjöldatölum og fjárveitingum til skóla þar sem þá liggja fyrir betri upplýsingar um skólavist nemenda í fullu námi enda þá nokkuð líðið á skólaárið.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 150 m.kr. vegna fjölgunar nemenda í verknámi, sbr. markmið nr. 1.
- b. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 1.500 m.kr. vegna mikillar fjölgunar nemenda haustið 2025 þar sem um óvenju stóran árgang er að ræða. Þessum fjármunum verður útdeilt í 2. umræðu fjárlaga 2026 þegar betri upplýsingar um fjölda reiknaðra nemenda í fullu námi liggja fyrir.
- c. Fjárfestingarheimild málaflokksins lækkar um 500 m.kr. vegna flutnings fjárheimilda á milli ára en fjárheimildin kemur aftur árið 2027. Þessi frestun hefur ekki áhrif á framkvæmdir árið 2026.
- d. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 57,2 m.kr. vegna lækkunar á varasjóði málaflokksins.
- e. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 20,6 m.kr. vegna hækkunar sértekna sem hækka um sömu fjárhæð.
- f. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 777,3 m.kr. og lækkar fjárheimild málaflokksins sem því nemur. Skiptist aðhaldið annars vegar upp á 500 m.kr. vegna hliðrunar fjárfestingarheimilda og hins vegar niður á milli stofnana og safnliða málaflokksins upp á 277,3 m.kr.

20.20 Tónlistarfræðsla

Um málaflokkinn gilda lög um fjárhagslegan stuðning við tónlistarskóla, nr. 75/1985, og taka þau til tónlistarskóla sem reknir eru af sveitarfélögum og annarra sem njóta styrks samkvæmt lögnum. Mennta- og barnamálaráðuneytið fer með faglega umsjón og eftirlit með tónlistarfræðslu, s.s. yfirstjórn námskrár- og námsefnisgerðar. Þá skipar ráðuneytið samstarfsnefnd tónlistarfræðslunnar til að fjalla í heild um starfsemi tónlistarskóla, samstarf skólanna og/eða rekstraraðila þeirra sem og samstarf tónlistarskóla við grunnskóla og framhaldsskóla.

Í annarri aðgerðaáætlun menntastefnu til 2030 er bent á að engin lög séu til um listmenntun í landinu, hvorki heildstæð né í einstökum listgreinum. Stjórnvöld vinna nú að undirbúningi rammalöggjafar um listfræðslu, þar sem m.a. verður kveðið á um tilgang listmennta, þ.m.t. tónlistarmenntunar.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 812,1 m.kr. og tekur ekki breytingum frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 35,8 m.kr.

20.30 Vinnustaðanám og styrkir

Tilgangur löggjafar um vinnustaðanámssjóð er að auðvelda nemendum að ljúka tilskildu námi samkvæmt aðalnámskrá framhaldsskóla, koma til móts við kostnað fyrirtækja og stofnana af vinnustaðanámi og auðvelda fyrirtækjum og stofnunum að taka nemendur á náms- eða starfsþjálfunarsamning.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 392,6 m.kr. og tekur ekki breytingum frá gildandi fjárlögum. Engar almennar launa- og verðlagsbreytingar koma inn á málaflokkinn.

20.40 Jöfnun námskostnaðar

Undir málaflokkinn falla lög um námsstyrki, nr. 79/2003. Námsstyrkir eru veittir til jöfnunar á fjárhagslegum aðstöðumun nemenda í framhaldsskólum að því leyti sem búseta veldur þeim misþungri fjárhagsbyrði eða efnaleysi torveldar þeim nám.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 726,2 m.kr. og tekur ekki breytingum frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 22,5 m.kr.

21 Háskólastig

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
21 Háskólastig					
21.10 Háskólar og rannsóknastarfsemi	57.675,4	62.738,8	65.904,2	5,0	14,3
04 Atvinnuvegaráðuneyti	214,7	324,9	232,0	-28,6	8,1
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	57.460,7	62.413,9	65.672,2	5,2	14,3
21.30 Stuðningur við námsmenn	8.785,8	4.713,2	4.976,8	5,6	-43,4
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	8.785,8	4.713,2	4.976,8	5,6	-43,4
21.40 Stjórnsýsla háskóla, iðnaðar og nýsköpunar.....	2.112,5	2.002,0	2.289,4	14,4	8,4
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar. ..	2.112,5	2.002,0	2.289,4	14,4	8,4
Samtals	68.573,7	69.454,0	73.170,4	5,4	6,7

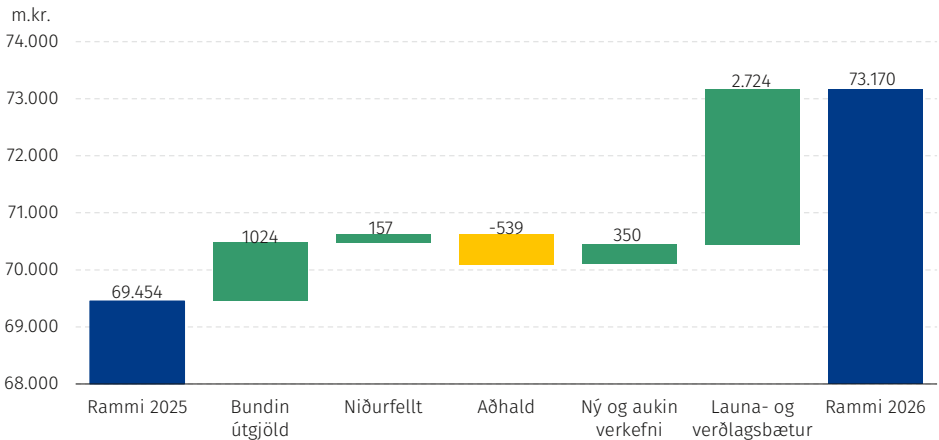
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árunna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 21 Háskólastig árið 2026 eru áætluð 73.170,4 m.kr. og aukast um 992 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,4%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 3.716,4 m.kr. milli ára eða sem svarar til 5,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhald er útfært á háskóla og yfirstjórn málefnasviðsins, s.s. tilgreint er undir hverjum málaflokki.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
21 Háskólastig					
Rekstrarframlög	54.768,7	62.183,4	65.567,3	5,4	19,7
Rekstrartilfærslur	11.830,8	6.215,7	6.487,5	4,4	-45,2
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	1.974,2	1.054,9	1.115,6	5,8	-43,5
Heildarútgjöld	68.573,7	69.454,0	73.170,4	5,4	6,7
Rekstrartekjur	-	16.722,1	17.529,4	4,8	-
Framlag úr ríkissjóði	-	52.731,9	55.641,0	5,5	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	69.454,0	73.170,4	5,4	-

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

² Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

21.10 Háskólar og rannsóknarstarfsemi

Starfsemi málaflokksins er í höndum fjögurra opinberra og þriggja einkarekinna háskóla, auk rannsóknastofnunarinnar Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum. Undir málaflokkinn fellur einnig Stofnun rannsóknasetra Háskóla Íslands og starfsemi rannsókna-, fræða- og þekkingarsetra á landsbyggðinni auk Gæðamats íslenskra háskóla. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Háskólar í þágu samfélags og atvinnuþróunar um land allt		
Unnin verði heildarstefna um háskólastarfsemi á Íslandi, m.a. til undirbúnings mögulegri endurskoðun lagaumhverfis íslenskra háskóla og til eflingar háskóla- og vísindastarfi um land allt. ^{1,3}	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Unnin verði úttekt á námsbrautum til kennsluréttinda á vegum íslenskra háskóla.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur við sameiginlegar námsleiðir og prófgráður, innan lands sem á alþjóðavettvangi, m.a. í gegnum Evrópunet háskóla. ^{1,3}	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Efling örnáms og raunfærnimats til að auka sveigjanleika sí- og endurmenntunar háskólamenntaðra og aðgengi ólíkra þjóðfélagshópa að færniþróun.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Nemendur í háskólum tileinki sér gagnrýna hugsun og öðlist færni til að bregðast við upplýsingaóreiðu. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Framúrskarandi aðstæður fyrir námsmenn		
Áhersla á aðgengilega háskóla, aukna fjölbreytni og inngildingu nemenda og starfsfólks í háskólasamfélaginu, aðgerðir til úrbóta á kynjahalla, fjölgun ungra karla í námi sem og greiðara aðgengi fatlaðra. Unnið að fjölgun nemenda á sviðum með mönnunarþörf, s.s. innan heilbrigðis- og STEM-greina.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Uppbygging húss Heilbrigðisvísindasviðs HÍ með áherslu á betri innviði og umgjörð rannsókna og náms. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Uppbygging húsnæðis við Háskólann á Hólum, í þágu fiskeldis- og rannsóknaraðstöðu, auk aðstöðu fyrir námsbraut í hestafræði. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Bygging jarðræktarmiðstöðvar við Landbúnaðarháskóla Íslands á Hvanneyri. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti og atvinnuvegaráðuneyti	100 m.kr.
Uppbygging húsnæðis fyrir Listaháskóla Íslands.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Aukin gæði og samkeppnishæfni í alþjóðlegum samanburði		
Eftirfylgni með innleiðingu árangurstengdrar fjármögnunar sem tekur tillit til árangurs í kennslu, rannsókna og annarrar starfsemi í þágu samfélags, auk birtingatölfræði, brautskráninga doktorsnema og árangurs af erlendra styrkjasókn. ^{1,3}	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Efling háskólastígs með aðgerðum til stuðnings sameiningum og samvinnu háskóla, m.a. í gegnum háskólasamstöðu, sameiginlega stoðþjónustu og alþjóðasamstarf. ^{1,2,3}	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Kannaður verði fýsileiki sameiginlegra siðanefnda háskóla, m.a. m.t.t. gervigreindar. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

Breytingar á gjaldtökuheimildum opinberra háskóla til að heimila innheimtu skólagjalda af nemendum utan EES-svæðis, til samræmis við önnur Norðurlönd.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma

^{1.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 7.10.

^{2.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 2 í málaflokki 7.10.

^{3.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 3 í málaflokki 7.10.

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 65.904,2 m.kr. og hækkar um 537,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 2.627,6 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. vegna byggingar jarðræktarmiðstöðvar á Hvanneyri, sbr. markmið nr. 2.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 250 m.kr. til eflingar á málaflokki háskóla.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 400 m.kr. vegna breyttra forsendna um fjölgun nemenda.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 493,1 m.kr. og vegur þar þyngst 145,9 m.kr. sértækt aðhald á varasjóð málaflokksins en því sem eftir er verður dreift hlutfallslega á stofnanir málaflokksins.

21.30 Stuðningur við námsmenn

Undir málaflokkinn fellur Menntasjóður námsmanna.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að tryggja námsmönnum sem falla undir lögin tækifæri til náms, án tillits til efnahags og aðstæðna		
Endurskoðun laga um Menntasjóð námsmanna ásamt úthlutunarreglum, byggð á mati á framkvæmd nýrra laga sem tóku gildi árið 2020. ¹	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Jöfn og gagnsæ dreifing á framlagi ríkisins til nemenda og bætt námsframvinda nemenda í háskólum		
Markmið 3: Að styðja við öflugt menntakerfi sem er forsenda framfara		

^{1.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 2 og 3.

Markmiðin hafa verið endurskoðuð í samræmi við áherslur stjórnvalda í málaflokknum frá því sem birt var í mælaborði árangurs á vefsíðu Stjórnarráðsins í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.976,8 m.kr. og hækkar um 263,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum. Málaflokkurinn tekur ekki almennum launa- og verðlagsbreytingum.

Ekki er um breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 366,3 m.kr. vegna uppfærðrar áætlunar Menntasjóðs námsmanna á styrkjum til námsmanna vegna framfærslu barna.
- b. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 94,7 m.kr. vegna uppfærðra áætlana um fjárþörf í málaflokknum.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 10,8 m.kr. með hlutfallslegri skiptingu niður á stofnanir innan málaflokksins.

21.40 Stjórnsýsla menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytis

Undir málaflokkinn fellur starfsemi menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytis en einnig falla málefni Rannsóknarmiðstöðvar Íslands (Rannís) hér undir. Nánar er fjallað um málaflokkinn í fjármálaáætlun, þar á meðal ábyrgðarskiptingu, helstu áskoranir og tækifæri, markmið og mælikvarða um árangur o.fl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.289,4 m.kr. og hækkar um 190,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 96,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Í samræmi við skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands er fjárheimild málaflokksins aukin um 154,9 m.kr. í samræmi við forsetaúrskurð um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta.
- b. Í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnar er gert ráð fyrir að veita 50 m.kr. framlag til að efla málaflokk gervigreindar hjá ráðuneytinu.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 35,2 m.kr. en þar vegur þýngst aðhald á aðalskrifstofu ráðuneytisins upp á 30,3 m.kr. með sértæku aðhaldi á aðalskrifstofu. Aðhald á Rannsóknarmiðstöð Íslands er 4,9 m.kr.

22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð mennta- og barnamálaráðherra og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
22.10 Leikskóla- og grunnskólastig	936,0	1.684,9	1.615,9	-4,1	72,6
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	936,0	1.684,9	1.615,9	-4,1	72,6
22.20 Framhaldsfræðsla og menntun					
Óflokkuð á skólastig.....	2.410,2	2.721,3	2.540,2	-6,7	5,4
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	2.039,3	2.359,1	2.180,8	-7,6	6,9
17 Menningar-, nýsköpunar- og háskólar.	370,9	362,2	359,4	-0,8	-3,1
22.30 Stjórnsýsla mennta- og barnamála	3.304,6	2.628,8	2.717,0	3,4	-17,8
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	3.304,6	2.628,8	2.717,0	3,4	-17,8
Samtals	6.650,8	7.035,0	6.873,1	-2,3	3,3

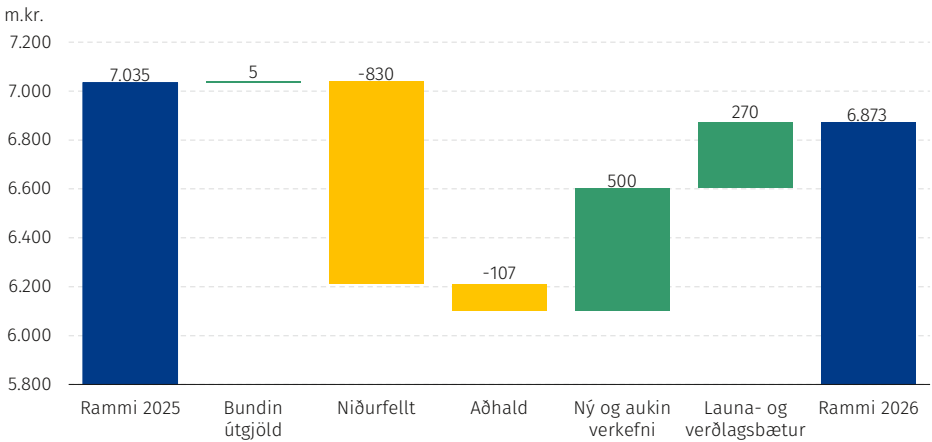
¹ Vakinn er athugi á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athugi á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála árið 2026 eru áætluð 6.873,1 m.kr. og lækka um 431,4 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 6,1%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 161,9 m.kr. milli ára eða sem svarar til 2,3%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹	Fjárlög ²	Frumvarp	Br. frá	Br. frá
22 Önnur skólastig og stjórnsýsla mennta- og barnamála	2024	2025	2026	fjárlögum	reikn.
	m.kr.	m.kr.	m.kr.	%	%
Rekstrarframlög	3.834,3	4.321,5	4.388,6	1,6	14,5
Rekstrartilfærslur	2.600,7	2.699,9	2.470,4	-8,5	-5,0
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	215,8	13,6	14,1	3,7	-93,5
Heildarútgjöld	6.650,8	7.035,0	6.873,1	-2,3	3,3
Rekstrartekjur	-	448,3	427,5	-4,6	-
Framlag úr ríkissjóði	-	6.586,7	6.445,6	-2,1	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	7.035,0	6.873,1	-2,3	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

22.10 Leikskóla- og grunnskólastig

Starfsemi málaflokksins er annars vegar í höndum sveitarfélaganna sem bera ábyrgð á rekstri og kostnaði leik- og grunnskóla og einstökum þáttum skólastarfs og hins vegar hjá mennta- og barnamálaráðuneyti sem fer með stefnumótunar-, yfirstjórnar- og eftirlitshlutverk eins og nánar er kveðið á um í lögum um leikskóla, lögum um grunnskóla, lögum um fjárhagslegan stuðning við tónlistarskóla og lögum um menntun, hæfni og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Styrkja lestrarfærni grunnskólanemenda		
Úttekt á tiltækum skimunartækjum fyrir náms- félags- og tilfinningalegum áskorunum barna og ungmenna. Úttekt verði gerð á þeim skimunartækjum sem til staðar eru fyrir leik-, grunn- og framhaldsskóla og mat lagt á hvort þau standist gæðaviðmið. Samhliða verði unnið mat á þörf fyrir frekari skimunartæki. ¹	Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Bættur námsárangur og samræmdar mælingar. Innleiða Matsferil sem samræmt námsmat, þ. á m. valkvæð og skyldubundin stöðu- og framvindupróf á grunnskólastigi, ásamt öðrum skimunar- og matstækjum fyrir leik- og grunnskóla. Auka stuðning við kennara við að nota með markvissum hætti niðurstöður mats- og skimunartækja til þess að breyta og bæta kennslu og mæta námsþörfum allra barna, hvort sem þau þurfa stuðning eða frekari áskoranir í námi. Áhersla verður fyrst um sinn á stærðfræði og lesskilning. ¹	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Stafræn námsgögn á íslensku. Útgáfa stafrænna námsgagna, útgáfa námsgagna fyrir nemendur sem nota táknmál, nemendur með fjölbreyttan tungumála- og menningarlegan bakgrunn með sérstaka áherslu á stuðningsefni fyrir íslenskunám, orðaforða og hugtakaskilning. ¹	Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Markmið 2: Styrkja færni grunnskólanemenda í stærðfræði og náttúrufræði		
Málefni kennara og skólastjórnaenda Áframhaldandi áhersla á nýliðun kennara og bætt náms- og starfsumhverfi skóla, auk áherslu á starfsþróun kennara og annars starfsfólks skóla. Setning viðmiða um hæfni starfsfólks í íslensku sem ekki eru með íslensku að móðurmáli og aukið framboð á námskeiðum í kjarnagreinum grunnskóla, m.a. í Menntafléttu. ²	Mennta- og barnamálaráðuneyti og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti	Innan ramma
Opinber gæðaviðmið og miðlun námsgagna. Birting og innleiðing opinberra gæðaviðmiða fyrir náms- og kennslugögn þvert á skólastig og þróun miðlægrar stafrænnar námsgagnaveitu. ²	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Stafrænn nemendagrunnur. Þróun og innleiðing á Frigg, miðlægum stafrænum nemendagagnagrunni um heildstæðar upplýsingar um nemendur. Áhersla verður fyrst á upplýsingar um nemendur á skólaskyldualdri en síðar einnig um nemendur í leik- og framhaldsskólum. ²	Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Markmið 3: Bætt líðan barna og aukin gæði menntunar í leik- og grunnskólum		
Menntastefna 2030. Innleiðing á 2. áfanga menntastefnunnar – aðgerðaáætlun 2025–2027 með tilliti til forgangsroðunar. ³	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
Mat og eftirlit. Endurskoðun framkvæmdar og eftirfylgni ytra mats og eftirlits í leik- og grunnskólum, gæðaviðmiða innra og ytra mats fyrir leik- og grunnskóla; breytingar á ákvæðum laga leik- og grunnskóla og aðalnámskrám skólastiganna um mat og eftirlit, námsmat o.fl. ³	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma

Fyrstu 1000 dagar barnsins – styrking leikskólastígs. Samráð við hagsmunaaðila, úttekt á námsumhverfi leikskólabarna, breytingar á viðeigandi lögum o.fl. Föruneyti barna – námskeið fyrir foreldra leik- og grunnskólabarna. Áframhaldandi áhersla á nýliðun kennara, þ.m.t. fjölgun kennara á leikskólastigi. ⁴	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Miðstöð menntunar og skólaþjónustu	Innan ramma
^{1.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 2 og 3.		
^{2.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 og 3.		
^{3.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 og 2.		
^{4.} Verkefnið styður jafnframt við markmið 1.		

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.615,9 m.kr. og lækkar um 108 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 39 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Gert er ráð fyrir að fresta niðurfellingu 500 m.kr. fjárveitingar um eitt ár vegna áframhaldandi stuðnings við börn af erlendum uppruna.
- b. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 80 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 28 m.kr. og lækkar fjárheimild málaflokksins sem því nemur. Skiptist aðhaldið niður á milli verkefna og sjóða innan málaflokksins.

22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig

Starfsemi málaflokksins er í höndum mennta- og barnamálaráðuneytis og menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytis sem bera ábyrgð á stefnumótun, almennri stjórnsýslu og gæðaeftirliti. Meginverkefni málaflokksins lögum samkvæmt eru kennsla og þjónusta við fullorðna einstaklinga með stutta skólagöngu til að auðvelda þeim að hefja nám að nýju eða efla starfshæfni. Markmið framhaldsfræðslu er að hækka menntunarstig í landinu og stuðla að því að nám og reynsla sem aflað hefur verið utan hins formlega skólakerfis sé metið að verðleikum.

Framhaldsfræðsla tengist samstarfi hins opinbera við samtök aðila á vinnumarkaði og við samtök um málefni fatlaðs fólks. Starfsemin fer að mestu fram hjá sjálfseignarstofnunum, frjálsum félagasamtökum og fræðsluaðilum. Undir málaflokkinn fellur einnig íslenskukennsla fyrir innflytjendur og málefni Samskiptamiðstöðvar heyrnarlausra og heyrnarskertra.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að efla gæði og framboð íslenskukennslu fyrir fullorðna innflytjendur til að auðvelda þeim að taka virkan þátt í samfélaginu		
Stuðningur við og eftirfylgd með samstarfs- og nýsköpunarverkefnum styrkhafa um fjölbreytt íslenskunám fyrir ólíka hópa innflytjenda. ⁵	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Mótun heildstæðari umgjärðar um íslenskunám fullorðinna innflytjenda m.t.t. aðgengis, gæða, skilvirkni og framkvæmdar samhæfðra stöðuprófa.	Mennta- og barnamálaráðuneyti í samstarfi við hagsmunaaðila	Innan ramma
Markmið 2: Að auðvelda fullorðnu fólki með stutta skólagöngu að afla sér menntunar og starfsréttinda		
Einfalda framsetningu vottaðra námskráa framhaldsfræðslu svo leiðir í áframhaldandi nám séu skýrar og raunfærnimat til staðar inn á námsbrautir framhaldsskóla.	Mennta- og barnamálaráðuneyti í samstarfi við hagsmunaaðila	Innan ramma
Vinna að viðurkenningu á námslokum innan framhaldsfræðslu á öðru þrepi hæfniramma um íslenska menntun.	Fræðslumiðstöð atvinnulífsins	Innan ramma
Markmið 3: Að efla þjónustu við táknmálstalandi fólki		
Framkvæmd aðgerða skv. þingsályktun um málstefnu íslensks táknmáls. Unnið verði að endurskoðun laga um Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarkertra sbr. aðgerð 1 sem fellur undir meginstöð E í aðgerðaáætlun.	Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneyti, Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarkertra o.fl.	Innan ramma

⁵ Styrkt verkefni byggja á menntastefnu 2030 og þingsályktun um aðgerðaáætlun í málefnum íslenskrar tungu fyrir árin 2024–2026.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.540,2 m.kr. og lækkar um 295,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 114,3 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 250 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður.
- b. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 30,5 m.kr.

22.30 Stjórnsýsla mennta- og barnamála

Hlutverk mennta- og barnamálaráðuneytisins er að stuðla að því að menntun, aðbúnaður og réttindi barna séu ávallt í fyrirrúmi. Ráðuneytið fer með stjórnarmálefni sem varða fræðslumál, málefni barna og ungmenna og íþróttamál. Ráðherra fer með yfirstjórn þeirra stjórnvalda sem undir hann heyra og hefur eftirlit með starfrækslu, fjárreiðum og eignum á vegum þeirra. Á sviðinu starfar Miðstöð menntunar og skólaþjónustu, sbr. lög nr. 91/2023, sem hefur það hlutverk að starfa í þágu barna og ungmenna á sviði fræðslu- og menntamála um land allt í samræmi við lög, stefnu stjórnvalda, bestu þekkingu og alþjóðleg viðmið.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 2.717 m.kr. og lækkar um 28 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 116,2 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 21,1 m.kr. vegna breytinga Stjórnarráðsins í samræmi við forsetaúrskurð og kemur millifærslan af málaflokki 32.40 *Stjórnsýsla félagsmála*.
- b. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 48,2 m.kr.

23 Sjúkrahúspjónusta

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð heilbrigðisráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

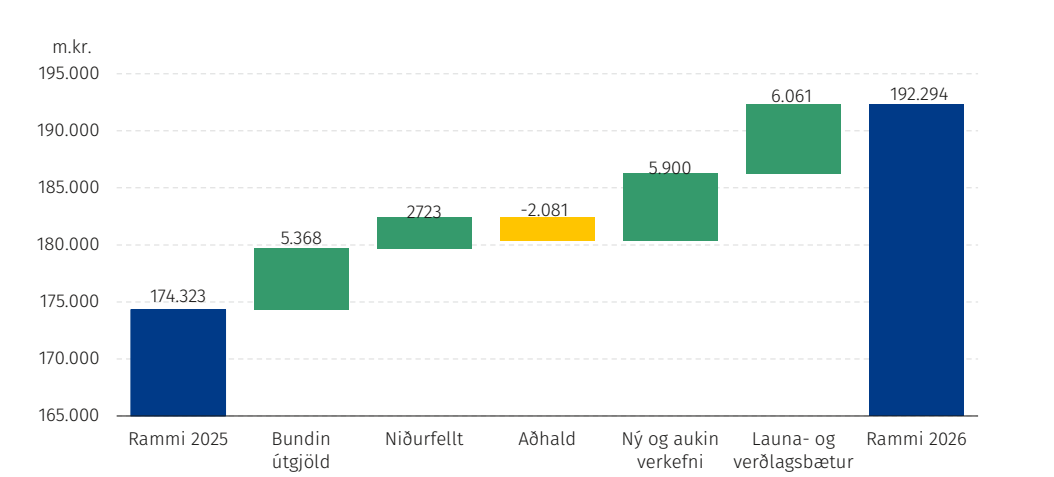
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
23 Sjúkrahúspjónusta					
23.10 Sérhæfð sjúkrahúspjónusta	155.460,9	151.272,3	168.002,1	11,1	8,1
08 Heilbrigðisráðuneyti	155.460,9	151.272,3	168.002,1	11,1	8,1
23.20 Almenn sjúkrahúspjónusta	18.437,4	18.668,5	19.985,1	7,1	8,4
08 Heilbrigðisráðuneyti	18.437,4	18.668,5	19.985,1	7,1	8,4
23.30 Erlend sjúkrahúspjónusta	4.561,7	4.382,1	4.306,7	-1,7	-5,6
08 Heilbrigðisráðuneyti	4.561,7	4.382,1	4.306,7	-1,7	-5,6
Samtals	178.460,0	174.322,9	192.293,9	10,3	7,8

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 23 Sjúkrahúspjónusta árið 2026 eru áætluð 192.293,9 m.kr. og aukast um 11.910,3 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 6,8%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 17.971 m.kr. milli ára eða sem svarar til 10,3%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar afkomubætandi aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum og rannsóknþjónustu, endurskoðunar jafnlaunavottunar og niðurfellingar á varasjóðum málaflokka. Jafnframt er sértæk aðhaldskrafa á málaflokk 23.1 *Sérhæfð sjúkrahúspjónusta* þar sem unnið verður úr tillögum fagráðs um forgangsöröðun í heilbrigðiskerfinu og þær útfærðar innan heilbrigðiskerfisins fyrir 2. umræðu fjárlaga. Málaflokkar málefnasviðsins bera ekki almenna aðhaldskröfu.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
23 Sjúkrahúspjónusta					
Rekstrarframlög	152.645,0	149.967,3	159.417,2	6,3	4,4
Rekstrartilfærslur	4.725,8	4.728,3	4.652,9	-1,6	-1,5
Fjármagnstilfærslur	0,0	1.049,0	4.111,0	291,9	-
Fjárfestingarframlög	21.089,2	18.578,3	24.112,8	29,8	14,3
Heildarútgjöld	178.460,0	174.322,9	192.293,9	10,3	7,8
Rekstrartekjur	-	11.484,9	11.873,1	3,4	-
Framlag úr ríkissjóði	-	162.838,0	180.420,8	10,8	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	174.322,9	192.293,9	10,3	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

23.10 Sérhæfð sjúkrahúspjónusta

Starfsemi málaflokksins er í höndum heilbrigðisráðuneytis, Landspítala og Sjúkrahússins á Akureyri. Hlutverk Landspítala og Sjúkrahússins á Akureyri er að veita heilbrigðisþjónustu sem á hverjum tíma samræmist skyldu slíks sjúkrahúss, m.a. sérfræðiþjónustu í nær öllum viðurkenndum greinum læknisfræði, hjúkrunarfræði og eftir atvikum öðrum greinum heilbrigðisvísinda sem stundaðar eru hér á landi, með aðgengi að stoðdeildum og rannsóknardeildum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Efla mönnun í heilbrigðisþjónustu		
Mannauðsstefna í heilbrigðisþjónustu til 2030 liggur fyrir. Aðgerðaáætlun er unnin fyrir eitt ár í senn.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Áfram unnið að lifandi mælaborði um greiningu á mönnun heilbrigðisþjónustunnar.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Unnið að forsendum mönnunarlíkana í heilbrigðisþjónustu þannig að stofnanir geti með samræmdum hætti innleitt mönnunarviðmið miðað við þörf og getu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Áfram unnið að eflingu sérnáms heilbrigðisstétta hérlandis til að eiga betri möguleika á að standa undir mönnun til framtíðar.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Stytta biðtíma eftir nauðsynlegri heilbrigðisþjónustu		
Vinna að því að koma á fót samræmdum biðlistum fyrir sem flesta þætti þjónustu innan sérgreinasjúkrahúsa.	Embætti landlæknis, Sjúkratryggingar, LSH og Sjúkrahúsið á Akureyri	Innan ramma
Áframhaldandi vinna við útvistun þeirra verkefna sem leysa má á öðrum þjónustustigum en sérgreinasjúkrahúsum og auka þannig getu sérgreinasjúkrahúsa til að anna þeim verkefnum sem þau ein geta leyst.	Heilbrigðisráðuneyti, LSH, Sjúkrahúsið á Akureyri, heilbrigðisstofnanir og SÍ	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 168.002,1 m.kr. og hækkar um 11.266,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 5.463,7 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 1.500 m.kr. til ýmissa áherslumála ríkisstjórnarinnar, m.a. til eflingar meðferðarúrræða við fíknivanda, styrkingar móttöku þolenda heimilisofbeldis, innleiðingar NAT-skimunar (e. Nucleic Acid Testing) hjá Blóðbankanum, upptöku litningarannsóknna án inngríps á Landspítala, NIPT (e. Non Invasive Prenatal Testing) o.fl.
- Reiknaður raunvöxtur í veittri þjónustu innan málaflokksins vegna fjölgunar og öldrunar þjóðarinnar er 2.195,2 m.kr.
- Fjárheimild málaflokksins er hækkuð um 5.562 m.kr. í samræmi við framkvæmdaáætlun Nýs Landspítala.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 2.500 m.kr. vegna byggingar nýrrar legudeildar við Sjúkrahúsið á Akureyri.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 600 m.kr. vegna reksturs átta nýrra öryggisvistunarrýma á geðsviði á Kleppi. Unnið er að breytingum á húsnæðinu vegna þessara nýju úrræða sem verða tekin í notkun árið 2026.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 200 m.kr. vegna hækkunar á DRG-potti til að tryggja að Sjúkratryggingar geti greitt fyrir umframframleiðslu samkvæmt

- samningi um þjónustutengda fjármögnun við bæði Landspítala og Sjúkrahúsið á Akureyri.
- g. Millifærðar eru á málaflokkinn 258,1 m.kr. vegna niðurfellinga þjónustusamninga Landspítala og Sjúkrahússins á Akureyri við Sjúkratryggingar. Fjárveitingin er færð í framleiðslugrunn stofnananna.
  - h. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 950 m.kr. vegna tímabundinna verkefna sem falla niður, átaks í lýðheilsutengdum aðgerðum og brúarverkefni á bráðamóttöku Landspítala.
  - i. Millifærðar eru 225 m.kr. á málefнасvið 25 *Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta* til meðferðarúrræða við fíknivanda.
  - j. Útgjaldaheimild málaflokksins lækkar um 166,5 m.kr. vegna samsvarandi breytinga á sértekjum.
  - k. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 142,6 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags Microsoft-samninga.
  - l. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 530 m.kr. vegna hliðrunar á byggingarferli legudeildar á Sjúkrahúsinu á Akureyri en framkvæmdum var frestað um eitt ár.
  - m. Sértek aðhaldskrafa á málaflokkinn nemur 1.961,3 m.kr. Þar af eru 200 m.kr. í rannsóknþjónustu (betri yfirsýn yfir nýtingu tækja og mannafla), 534,8 m.kr. vegna opinberra innkaupa sem skiptist hlutfallslega milli Landspítala og Sjúkrahússins á Akureyri og 1.000 m.kr. vegna stofnunar fagráðs um forgangsstöðun í heilbrigðiskerfinu en tillögur frá því verða útfærðar nánar í 2. umræðu fjárlaga. Einnig er varasjóður málaflokksins að upphæð 201,4 m.kr. felldur niður annað árið í röð.

23.20 Almenn sjúkrahúsþjónusta

Starfsemi málaflokksins er í höndum heilbrigðisstofnana í heilbrigðisumdæmum. Þess má geta að í lögum um heilbrigðisþjónustu heitir almenn sjúkrahúsþjónusta nú annars stigs þjónusta. Landspítalinn og Sjúkrahúsið á Akureyri veita annars stigs sjúkrahúsþjónustu fyrir íbúa sem búa í heilbrigðisumdæmum höfuðborgarsvæðisins og á Norðausturlandi en allar fjárveitingar til þessara tveggja stofnana eru undir málaflokki 23.1.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Efla aðgang sjúklinga að skilgreindri sérhæfðri heilbrigðisþjónustu á heilbrigðisstofnunum		
Unnið verði úr tillögum starfshóps um rétta þjónustu á réttum stað m.t.t. verkaskiptingar milli sérgreinasjúkrahúsa, sérgreinalækna og þjónustu heilsugæslu og tryggja samvinnu þeirra á milli þannig að þjónustan verði samfelld og skilvirk.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Unnið verði úr mati á stöðu stafrænna mála í heilbrigðiskerfinu og mótaðar tillögur sem stuðla að samfelli í þjónustu og bættri upplifun notenda.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Sjúklingar komist í liðskiptaaðgerðir innan ásættanlegs biðtíma miðað við viðmið embættis landlæknis

Stytting biðar eftir liðskiptaaðgerð með breyttu verklagi í samvinnu þjónustuveitenda.

Heilbrigðisráðuneyti

Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 19.985,1 m.kr. og hækkar um 558,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 758 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Í samræmi við stefnuýfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 1.100 m.kr. vegna styrkingar á rekstrargrunni heilbrigðisstofnana til að ná fram áherslumálum í heilbrigðisþjónustu.
- Millifærðar eru 836,7 m.kr. á málaflokk 25.10 vegna samræmingar á fjárheimildum hjúkrunarrýma sem rekin eru af heilbrigðisstofnunum á landsbyggðinni og hjúkrunarrýma sem greidd eru skv. samningum við Sjúkratryggingar Íslands.
- Reiknaður raunvöxtur í veittri þjónustu innan málaflokksins vegna fjölgunar og öldrunar þjóðarinnar er 283,8 m.kr.
- Útgjaldaheimild málaflokksins hækkar um 187 m.kr. vegna samsvarandi breytinga á sértekjum.
- Sérstakar aðhaldsráðstafanir eru 119,6 m.kr. Þar af er aukin hagræðing í opinberum innkaupum 94,7 m.kr., endurskoðun jafnlaunavottunar 3,4 m.kr. og þá er varasjóður málaflokks að upphæð 21,5 m.kr. felldur tímabundið niður annað árið í röð.
- Millifærðar eru 200 m.kr. á málaflokk 23.10 til að styrkja rekstur Sjúkrahússins á Akureyri.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 86,6 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags vegna Microsoft-samninga.

23.30 Erlend sjúkrahúspjónusta

Framkvæmd málaflokksins er í höndum Sjúkratrygginga Íslands sem sjá um samningagerð við erlend sjúkrahús ásamt því að hafa milligöngu um greiðslur fyrir heilbrigðisþjónustu milli landa þar sem milliríkjasamningar gilda. Til erlendra sjúkrahúspjónustu telst heilbrigðisþjónusta sem veitt er erlendis og greitt er fyrir af Sjúkratryggingum í samræmi við reglugerðir um þjónustuna. Um er að ræða nauðsynlega heilbrigðisþjónustu sem ekki er í boði á Íslandi, nauðsynlega heilbrigðisþjónustu sem er ekki veitt á Íslandi innan tímamarka og heilbrigðisþjónustu yfir landamæri innan EES-lands (landamæratilskipun). Að auki heyrir sjúkrakostnaður vegna veikinda og slysa erlendis undir málefnasviðið.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aðgerðir sem áður voru gerðar erlendis á grundvelli biðtímareglugerðar eru framkvæmdar hérlendis		
Stytta biðlista með fjölgun aðgerða sem framkvæmdar eru hér á landi, bæði á vegum opinberra aðila og einkaaðila. Áætlun verði gerð um flutning aðgerða til landsins m.t.t. nýtingar bjarga hérlendis, þ.m.t. fjármagns sem nú er nýtt til þjónustu erlendis.	Heilbrigðisráðuneyti og Sjúkratryggingar Íslands, sjúkrahús og heilbrigðisstofnanir	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.306,7 m.kr. og hækkar um 85,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa-, gengis- og verðlagsbreytingum en þær lækka um 161 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helsta breyting á fjárheimildum málaflokksins er eftirtalin:

- a. Fjárheimild til málaflokksins hækkar um 85,6 m.kr. vegna raunvaxtar, fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.

24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð heilbrigðisráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa					
24.10 Heilsugæsla	53.515,1	46.251,2	49.855,3	7,8	-6,8
08 Heilbrigðisráðuneyti	53.515,1	46.251,2	49.855,3	7,8	-6,8
24.20 Sérfræðiþjónusta og hjúkrun	32.874,8	35.900,9	37.289,1	3,9	13,4
08 Heilbrigðisráðuneyti	32.874,8	35.900,9	37.289,1	3,9	13,4
24.30 Sjúkrþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun	9.623,9	10.019,0	10.521,0	5,0	9,3
08 Heilbrigðisráðuneyti	9.623,9	10.019,0	10.521,0	5,0	9,3
24.40 Sjúkraflutningar	4.723,0	4.896,4	5.113,7	4,4	8,3
08 Heilbrigðisráðuneyti	4.723,0	4.896,4	5.113,7	4,4	8,3
Samtals	100.736,8	97.067,5	102.779,1	5,9	2,0

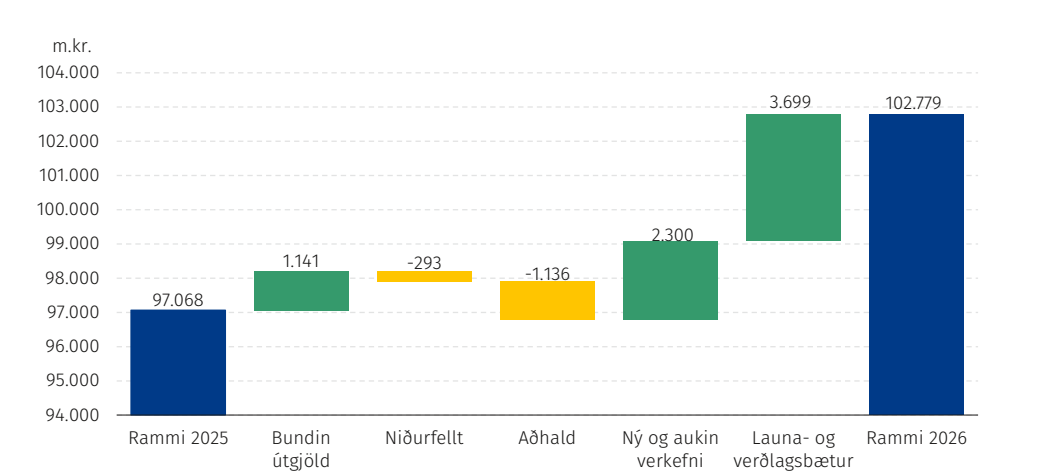
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árunna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 24 *Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa* árið 2026 eru áætluð 102.779,1 m.kr. og aukast um 2.012,2 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 2,1%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 5.711,6 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 5,9%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar afkomubætandi aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum og niðurfellingar á varasjóðum málaflokka. Jafnframt er sértæk aðhaldskrafa á málaflokk 24.10 *Heilsugæsla* vegna aukinnar greiðsluþátttöku sjúkratryggðora sem verður útfærð innan heilbrigðiskerfisins fyrir 2. umræðu fjárlaga. Málaflokkar 24.10 *Heilsugæsla* og 24.20 *Sérfræðiþjónusta og hjúkrun* bera ekki almenna aðhaldskröfu og er almennt aðhald því aðeins útfært á málaflokka 24.30 *Sjúkrþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun* og 24.40 *Sjúkraflutningar*.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa					
Rekstrarframlög	57.132,1	49.767,8	53.506,2	7,5	-6,3
Rekstrartilfærslur	43.334,9	47.131,4	49.099,6	4,2	13,3
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	269,8	168,3	173,3	3,0	-35,8
Heildarútgjöld	100.736,8	97.067,5	102.779,1	5,9	2,0
Rekstrartekjur	-	1.719,2	1.755,5	2,1	-
Framlag úr ríkissjóði	-	95.348,3	101.023,6	6,0	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	97.067,5	102.779,1	5,9	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

24.10 Heilsugæsla

Heilsugæslan er fyrsti viðkomustaður notenda heilbrigðisþjónustunnar en þar er veitt fyrsta stigs og eftir atvikum annars stigs heilbrigðisþjónusta. Starfsemi málaflokksins er í höndum heilbrigðisráðuneytis, Heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins, heilsugæslusviða heilbrigðisstofnana heilbrigðisumdæma og einkarekinna heilsugæslustöðva.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Greitt aðgengi að geðheilbrigðisþjónustu óháð aldri		
Umbótaverkefni í geðheilbrigðisþjónustu barna. Bættir verkferlar, rafræn kerfi, betri nýting mannauðs og fleiri umbóta- og samstarfsverkefni.	Heilbrigðisráðuneyti og heilsugæslur um allt land	Innan ramma
Kortlagning fyrstu línu geðheilbrigðisþjónustu fullorðinna um landið og umbótavegferð í framhaldi.	Heilbrigðisráðuneyti og heilsugæslur um allt land	Innan ramma
Markmið 2: Að auka notkun skjólstæðinga á Heilsuveru		
Flutningur á virkni og upplýsingum frá Heilsuveru yfir á Ísland.is ásamt nýjum viðbótum í þjónustu til að efla stafræna heilbrigðisþjónustu og auka aðgengi sjúklinga.	Heilbrigðisráðuneyti, Heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins og embætti landlæknis	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 49.855,3 m.kr. og hækkar um 1.696,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.907,7 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Reiknaður raunvöxtur á veittri þjónustu innan málaflokksins er 830 m.kr.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 2.300 m.kr. til ýmissa áherslumála ríkisstjórnarinnar. Þar af eru geðheilbrigðismál eflað í samræmi við áætlun og geðheilbrigðisstefnu með áherslu á aukna þjónustu við börn, ásamt meðferðarúrræðum við fíknivanda, Upplýsingamiðstöð heilsugæslunnar o.fl.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 42,9 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags vegna Microsoft-samninga.
- Millifærðar eru 420 m.kr. á málefнасvið 25 *Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta* annars vegar til eflingar meðferðarúrræða við fíknivanda og hins vegar vegna aukinnar hjúkrunarþyngdar á hjúkrunarheimilum.
- Millifærðar eru 66 m.kr. á málefнасvið 23 *Sjúkrahúsþjónusta* vegna uppbyggingar sérhæfðrar geðþjónustu fyrir aldraða.
- Millifærðar eru 100 m.kr. á málaflokk 24.20 *Sérfræðiþjónusta og hjúkrun* vegna afnáms tilvísanakerfis barna til sérgreinalækna.
- Útgjaldaheimild málaflokksins hækkar um 26,1 m.kr. vegna samsvarandi breytinga á sértekjum.
- Sértæk aðhaldskrafa á málaflokkinn nemur 1.087,5 m.kr. Þar af eru 1.000 m.kr. vegna aukinnar greiðsluþátttöku sjúkratryggðra sem verður útfærð fyrir 2. umræðu fjárlaga, innan heilbrigðiskerfisins. Málaflokkurinn er ekki látinn bera almenna aðhaldskröfu.

24.20 Sérfræðiþjónusta og hjúkrun

Starfsemi málaflokksins er í höndum sjálfstætt starfandi sérgreinalækna, tannlækna, hjúkrunarfræðinga, sálfræðinga og ljósmæðra. Viðkomandi fagaðilar veita sérhæfða þjónustu utan sjúkrahúsa. Þjónustan er almennt veitt á grundvelli samninga Sjúkratrygginga Íslands og nær til rannsókna og meðferða.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Að efla þróun á starfsemi sérgreinalækna utan sjúkrahúsa		
Unnið að þróun á þjónustu sérgreinalækna í gegnum samstarfssamning SÍ og LÍ. Sérstaklega er horft til verklags í tengslum við þverfagleg teymi og forgangsröðun þjónustu m.t.t. þjónustuparfar á landsbyggðinni.	Sjúkratryggingar Íslands og Læknafélag Íslands	Innan ramma
Markmið 2: Greitt aðgengi að meðferðarúrræði vegna vímuefnavanda		
Gerð nýrrar vímuefnastefnu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Efling fæðingarþjónustu sem miðar að eðlilegu fæðingarferli		
Unnið skv. aðgerðaáætlun um barneignaðþjónustu til ársins 2030 þar sem m.a. er lögð áhersla á að efla fæðingarþjónustu sem miðar að eðlilegu fæðingarferli innan og utan sjúkrahúsa.	Heilbrigðisráðuneyti og Sjúkratryggingar Íslands	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 37.289,1 m.kr. og hækkar um 95,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.292,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. til að afnema tilvísanir barna til sérgreinalækna.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 648,5 m.kr. vegna raunvaxtar, fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.
- Millifærðar eru 258,1 m.kr. á málefnasvið 23 *Sjúkrahúspjónusta* vegna niðurfellinga þjónustusamninga Landspítala og Sjúkrahússins á Akureyri við Sjúkratryggingar. Fjárveitingin er færð í framleiðslugrunn stofnana þar sem viðkomandi verk eru framkvæmd.
- Millifærðar eru 50 m.kr. á málefnasvið 26 *Lyf og lækningavörur* til að styrkja hjálpertækjalið Sjúkratrygginga.
- Millifærðar eru 45 m.kr. á málefnasvið 25 *Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta* vegna aukinna þjónustukaupa af HL-stöðinni í Reykjavík.
- Fellt er niður tímabundið 300 m.kr. framlag vegna átaks í lýðheilsutengdum aðgerðum.

24.30 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun

Starfsemi málaflokksins er í höndum sjúkraþjálfara, iðjuþjálfra og talmeinafræðinga sem veita þjónustu á grundvelli samninga við Sjúkratryggingar Íslands. Þá fellur þjónusta Heyrnar- og talmeinastöðvar Íslands einnig undir málaflokkinn en þar er sinnt bæði heyrnar- og talmeinaþjónustu.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Biðtími eftir þjónustu sjúkraþjálfara er < 30 dagar skv. miðlægum biðlista		
Gerð og útfærsla miðlægrar biðlistalausnar eftir þjónustunni.	Sjúkratryggingar Íslands	Innan ramma
Afnám kröfu um tilvísanir lækna til sjálfstætt starfandi sjúkraþjálfara.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Fjölga sjálfstætt starfandi talmeinafræðingum sem eru skráðir í miðlægan gagnagrunn ¹		
Miðlæg biðlistalausn gerð aðgengileg sjálfstætt starfandi talmeinafræðingum.	Sjúkratryggingar Íslands	Innan ramma
Krafa um skráningu í rafræna sjúkraskrá sett inn í samning Sjúkratrygginga við sjálfstætt starfandi talmeinafræðinga.	Sjúkratryggingar Íslands	Innan ramma

¹Orðalagi markmiðs breytt frá því sem birt var í mælaborði árangurs í júní sl.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 10.521 m.kr. og hækkar um 171,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 330,4 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 174,6 m.kr. vegna raunvaxtar, fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 1,5 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags vegna Microsoft-samninga.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefna sviðsins ásamt sértækum aðhaldsaðgerðum nemur 7,4 m.kr.

24.40 Sjúkraflutningar

Til sjúkraflutninga teljast allir flutningar sjúkra og slasaðra utan sjúkrahúsa, á landi og í lofti. Þjónustan er veitt af rekstraraðilum sem starfa samkvæmt samningum við Sjúkratryggingar Íslands eða á vegum heilbrigðisstofnana. Undir þennan málaflokk falla einnig ferðir innan lands sem greiddar eru á grundvelli reglugerðar um ferðakostnað.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Skjótari viðbrögð við bráðaútköllum í dreifbýli		
Innleiða verkefni skv. uppfærðri aðgerðaáætlun um bráðaþjónustu og sjúkraflutninga til ársins 2030.	Heilbrigðisráðuneyti, Landspítali og framkvæmdaraðilar sjúkraflutninga.	Innan ramma
Markmið 2: Betri faglegur stuðningur á vettvangi		
Ljúka innleiðingu samræmdrar rafrænnar skráningar í flutningstækjum sjúkraflutninga.	Embætti landlæknis og framkvæmdaraðilar sjúkraflutninga	Innan ramma
Vinna áfram að því að flytja nám sjúkraflutningamanna inn í almenna skólakerfið.	Heilbrigðisráðuneyti, mennta- og barnamálaráðuneyti, embætti landlæknis og Sjúkrahúsið á Akureyri	Innan ramma
Tryggja faglegan sérhæfðan stuðning á vettvangi með fjarheilbrigðislausnum.	LSH, Neyðarlínan og framkvæmdaraðilar sjúkraflutninga	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 5.113,7 m.kr. og hækkar um 48,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 168,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 85,6 m.kr. vegna raunvaxtar, fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins ásamt sértækum aðhaldsaðgerðum nemur 40,6 m.kr.

25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta

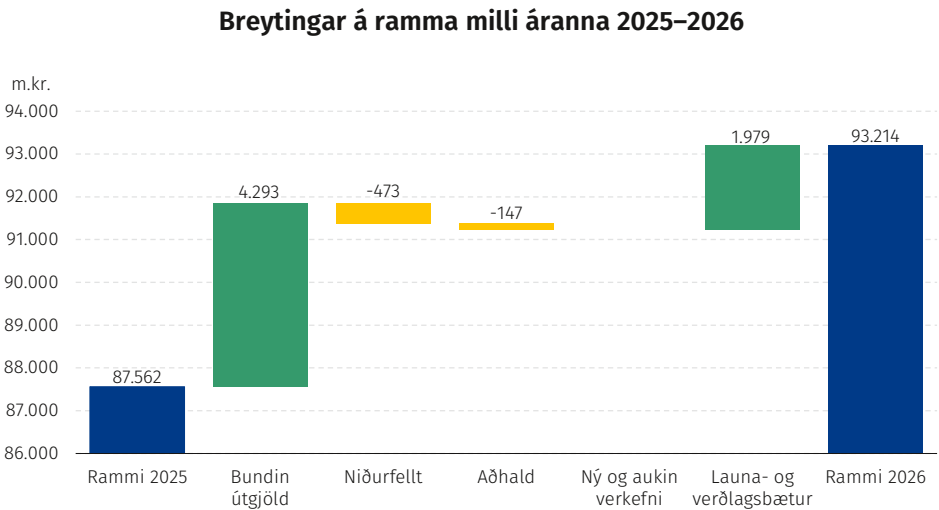
Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð heilbrigðisráðherra og félags- og húsnæðismálaráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta					
25.10 Hjúkrunar- og dvalarrými	71.817,9	79.138,0	84.520,0	6,8	17,7
08 Heilbrigðisráðuneyti	65.581,2	73.746,2	77.344,8	4,9	17,9
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	6.236,7	5.391,8	7.175,2	33,1	15,0
25.20 Endurhæfingarþjónusta	7.994,1	8.423,6	8.693,9	3,2	8,8
08 Heilbrigðisráðuneyti	7.994,1	8.423,6	8.693,9	3,2	8,8
Samtals	79.812,0	87.561,6	93.213,9	6,5	16,8

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Heildargjöld málefnasviðs 25 *Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta* árið 2026 eru áætluð 93.213,9 m.kr. og aukast um 3.673,3 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 4,2%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 5.652,3 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 6,5%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins eru tvenns konar; almenn og sértæk. Málaflokkur 25.10 *Hjúkrunar- og dvalarrými* ber ekki almenna aðhaldskröfu en málaflokkur 25.20 *Endurhæfingarþjónusta* gerir það. Sértækar aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum eru færðar á málaflokk 25.10. Einnig er sértæk aðhaldskrafa sem felur í sér að varasjóður málaflokks 25.20 er felldur tímabundið niður annað árið í röð.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta					
Rekstrarframlög	74.374,6	84.149,8	89.621,8	6,5	20,5
Rekstartilfærslur	30,6	895,0	895,0	0,0	-
Fjármagnstilfærslur	2.571,8	2.504,6	2.684,6	7,2	4,4
Fjárfestingarframlög	2.835,0	12,2	12,5	2,5	-99,6
Heildarútgjöld	79.812,0	87.561,6	93.213,9	6,5	16,8
Rekstrartekjur	-	3.700,7	4.591,3	24,1	-
Framlag úr ríkissjóði	-	83.860,9	88.622,6	5,7	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	87.561,6	93.213,9	6,5	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

25.10 Hjúkrunar- og dvalarrými

Undir málaflokkinn fellur uppbygging og starfsemi hjúkrunar- og dvalarrýma á hjúkrunarheimilum og á heilbrigðisstofnunum, einnig dagdvöl, almenn og sérhæfð og Framkvæmdasjóður aldraðra. Starfsemi málaflokksins er í höndum sjálfseignarstofnana, sveitarfélaga, hlutafélaga og heilbrigðisstofnana. Málaflokkurinn heyrir undir tvö ráðuneyti; heilbrigðisráðuneytið sem hefur með höndum heilbrigðisþjónustu í hjúkrunarrýmum og sérhæfðum dagdvalarrýmum og félags- og húsnaðismálaráðuneytið sem sér um stjórn, skipulag og stefnumótun öldrunarmála fyrir landið í heild, annað en heilbrigðisþjónustu. Í því felst m.a. uppbygging hjúkrunarheimila, greiðsla húsaleigu og allur rekstur dvalarrýma og almennra dagdvala. Einnig hefur félags- og húsnaðismálaráðuneytið umsjón með Framkvæmdasjóði aldraðra.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Stytta biðtíma eftir hjúkrunarrýmum		
Ljúka húsnæðisuppbýggingu fyrir 106 ný hjúkrunarrými.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	536,3 m.kr. í húsaleigu. Fjárfesting innan ramma
Rekstur 106 nýrra hjúkrunarrýma.	Heilbrigðisráðuneyti	2.010 m.kr.
Gerð nýrra samninga við sveitarfélög um uppbyggingu hjúkrunarheimila.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Efling almennrar líknarmeðferðar á hjúkrunarheimilum		
Unnin verði hæfniviðmið um líknarmeðferð fyrir starfsfólk hjúkrunarheimila.	Heilbrigðisráðuneyti og Samtök fyrirtækja í velferðarþjónustu	Innan ramma
Unnið verði að uppsetningu meðferðaráætlunar í rafrænni sjúkraskrá hjúkrunarheimila vegna deyjandi íbúa.	Heilbrigðisráðuneyti og embætti landlæknis	Innan ramma
Innleiddir verði gæðavísar sem sérstaklega eiga við um líknarmeðferð á hjúkrunarheimilum.	Heilbrigðisráðuneyti og embætti landlæknis	Innan ramma
Markmið 3: Heildræn yfirsýn yfir eftirspurn og þjónustufarir einstaklinga sem þurfa sérhæfða dagdvöl		
Efla skráningu og gera biðlista eftir þjónustu sérhæfðra dagdvala miðlægan.	Heilbrigðisráðuneyti og embætti landlæknis	Innan ramma
Kortleggja þörf þjónustuþega fyrir sveigjanleika í dvalartíma.	Sjúkratryggingar Íslands	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 84.520 m.kr. og hækkar um 3.777,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.604,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er augin um 2.010 m.kr. til reksturs nýrra hjúkrunarrýma, sbr. markmið nr. 1.
- Fjárheimild málaflokksins er augin um 536,3 m.kr. vegna leigu á fasteignum nýrra hjúkrunarrýma, sbr. markmið nr. 1.
- Fjárheimild málaflokksins er augin um 220 m.kr. vegna áætlaðrar aukinnar hjúkrunarþyngdar.
- Fjárheimild málaflokksins er augin um 836,7 m.kr. vegna samræmingar á fjárheimildum hjúkrunarrýma sem rekin eru af heilbrigðisstofnunum á landsbyggðinni og hjúkrunarrýma sem greidd eru skv. samningum við Sjúkratryggingar Íslands.
- Fjárheimild málaflokksins er augin um 180 m.kr. til þess að fjárveiting til Framkvæmdasjóðs aldraðra samsvari áætluðum tekjum af gjaldi í sjóðinn.
- Fjárheimild málaflokksins er hækkuð um 50,2 m.kr. vegna breytinga á rekstrartekjuáætlunum stofnana.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 55,7 m.kr. og er þar um að ræða sértæka hagræðingu í opinberum innkaupum. Málaflokkurinn er ekki látinn bera almenna aðhaldskröfu.

25.20 Endurhæfingarpjónusta

Undir málaflokkinn falla meðferðar- og endurhæfingarstofnanir sem hafa það að markmiði að styðja fólk til sjálfsbjargar, vinnufærni og sjálfstæðrar búsetu heima sem lengst. Starfsemi málaflokksins er í höndum einkarekinna heilbrigðisstofnana, m.a. á grundvelli samninga við Sjúkratryggingar Íslands (t.d. Reykjalundar, Heilsustofnunar Náttúrulækningafélags Íslands og SÁÁ).

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Aukin samfella í endurhæfingarpjónustu		
Stigskipting á þjónustu endurhæfingarúrræða í samræmi við skilgreiningu WHO.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Staðlað árangursmat í endurhæfingarpjónustu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Viðeigandi endurhæfingarpjónusta á réttum tíma		
Samræmt mat á endurhæfingarpörfum á öllum stigum heilbrigðisþjónustu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Skilgreining á snemmtækri endurhæfingarpjónustu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 8.693,9 m.kr. og lækkar um 104,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 374,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 480 m.kr. vegna tímabundinna framlaga til SÁÁ, Samhjálp, Endurhæfingarstöðvar Styrktarfélags lamaðra og fatlaðra, Parkinsonsamtakanna, Krýsuvíkursamtakanna og Ljóssins sem falla niður.
- b. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 425 m.kr. vegna eflingar meðferðarúrræða við fíknivanda.
- c. Millifærðar eru 10 m.kr. af málaflokksnum á málaflokk 23.10 til Landspítala vegna skaðaminnkandi aðgerða gegn óþíóíðafaraldri (útvegum Naloxone).
- d. Fjárheimild málaflokksins hækkar um 45 m.kr. vegna aukinna þjónustukaupa af HL-stöðinni í Reykjavík.
- e. Almenn aðhaldskrafa málaflokksins nemur 84,2 m.kr. Samningsupphæðir við endurhæfingarstofnanir lækka sem því nemur. Einnig er gerð sértæk aðhaldskrafa sem felur í sér að varasjóður málaflokks 25.20 að fjárhæð 7,5 m.kr. er felldur tímabundið niður annað árið í röð.

26 Lyf og lækningavörur

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð heilbrigðisráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
26 Lyf og lækningavörur					
26.10 Lyf	37.585,0	35.585,9	36.417,1	2,3	-3,1
08 Heilbrigðisráðuneyti	37.585,0	35.585,9	36.417,1	2,3	-3,1
26.30 Hjálpartæki	8.530,3	8.561,5	8.852,8	3,4	3,8
08 Heilbrigðisráðuneyti	8.530,3	8.561,5	8.852,8	3,4	3,8
Samtals	46.115,3	44.147,4	45.269,9	2,5	-1,8

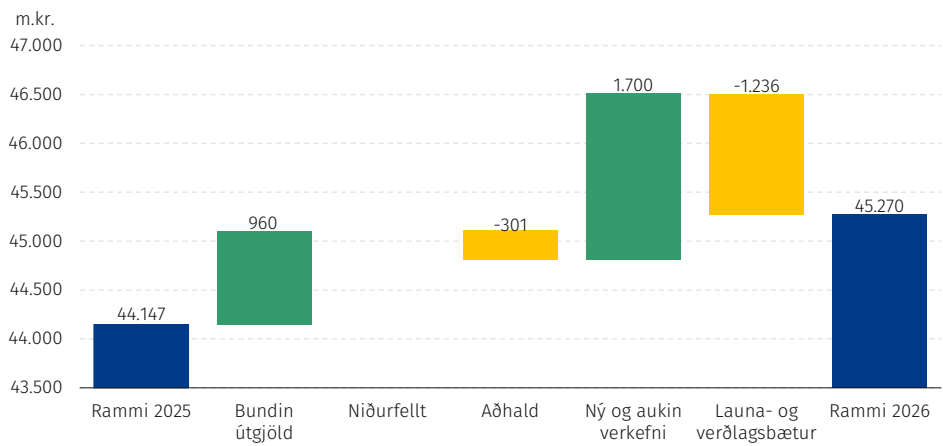
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 26 Lyf og lækningarvörur árið 2026 eru áætluð 45.269,9 m.kr. og aukast um 2.358,8 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 5,3%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 1.122,5 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 2,5%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur í sér sértækar afkomubætandi aðhaldsráðstafanir vegna leyfisskyldra lyfja þar sem horft verði til innkaupa frá Norðurlöndunum og árlegs verðendurmats ásamt aukinni hagræðingu í opinberum innkaupum á lið hjálpartækja.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
26 Lyf og lækningavörur					
Rekstrarframlög	18.320,4	16.725,1	17.063,2	2,0	-6,9
Rekstartilfærslur	27.794,9	27.422,3	28.206,7	2,9	1,5
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,0	0,0	0,0	-	-
Heildarútgjöld	46.115,3	44.147,4	45.269,9	2,5	-1,8
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	44.147,4	45.269,9	2,5	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	44.147,4	45.269,9	2,5	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

26.10 Lyf

Lyfjamál fjalla m.a. um framleiðslu, dreifingu, notkun og sölu lyfja og skyldra vara. Starfsemi málaflokksins er í höndum heilbrigðisráðuneytis, Landspítala, Lyfjastofnunar og Sjúkratrygginga Íslands. Embætti landlæknis sér um eftirlit með lyfjaávisunum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Minnka ofnotkun ávanabindandi lyfja		
Tilraunaverkefni um niðurtröppun ávanabindandi lyfja. Framhaldsverkefni með niðurtröppunarappi og lyfjafræðilegri þjónustu.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Hvati settur inn í greiðslulíkan heilsugæslunnar þannig að heilsugæslustöðvum sé umbunað fyrir að trappa niður notkun ávanabindandi lyfja.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Aukin gæði við lyfjaval og afhendingu

Innleiða lyfjalista til að styðja markvisst og hagkvæmt val lyfja í heilsugæslu.

Þróunarmiðstöð heilsugæslunnar

Innan ramma

Markmið 3: Lækkun lyfjakostnaðar

Endurskoðun á útgáfu lyfjaskírteina.

Heilbrigðisráðuneyti og Sjúkratryggingar

Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 36.417,1 m.kr. og hækkar um 2.097 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa-, gengis- og verðlagsbreytingum en þær lækka um 1.265,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 689,9 m.kr. vegna raunvaxtar, fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 1.700 m.kr. til ýmissa áherslumála ríkisstjórnarinnar. Þar af verða 700 m.kr. nýttar til að styrkja þjónustu vegna almennra lyfja og lækningatækja og 1.000 m.kr. til að efla þjónustu vegna leyfisskyldra lyfja.
- Sértæk aðhaldskrafa á málaflokkinn nemur 300 m.kr. og kemur til lækkunar á framlagi til leyfisskyldra lyfja. Þar verður horft til innkaupa frá Norðurlöndunum og árlegs verðendurmats.

26.30 Hjálpartæki

Meginverkefni málaflokksins eru úthlutun hjálpartækja og styrkja sjúkratrygginga almannatrygginga til að afla nauðsynlegra hjálpartækja með það að markmiði að draga úr áhrifum fötlunar eða færniskerðingar á líf notenda. Starfsemi málaflokksins er í höndum Sjúkratrygginga Íslands sem sjá að mestu um úthlutun hjálpartækja.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Einfalda aðgang fólks að hjálpartækjum og tryggja jafnræði við notkun þeirra		
Endurskoðun reglugerðar um styrki vegna hjálpartækja.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Endurskoðun mats á þörf fyrir hjálpartæki.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Bæta aðgang að heildstæðum upplýsingum um hjálpartæki		
Efla island.is sem upplýsingalind um hjálpartæki.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 8.852,8 m.kr. og hækkar um 261,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 29,5 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 163,2 m.kr. vegna fjölgunar íbúa og öldrunar þjóðarinnar.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. til að mæta veikleika á hjálpartækjalið Sjúkratrygginga.
- Sértæk aðhaldskrafa á málaflokkinn nemur 1,4 m.kr. vegna opinberra innkaupa.

27 Örorka og málefni fatlaðs fólks

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð félags- og húsnæðismálaráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra. Það skiptist í fimm málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

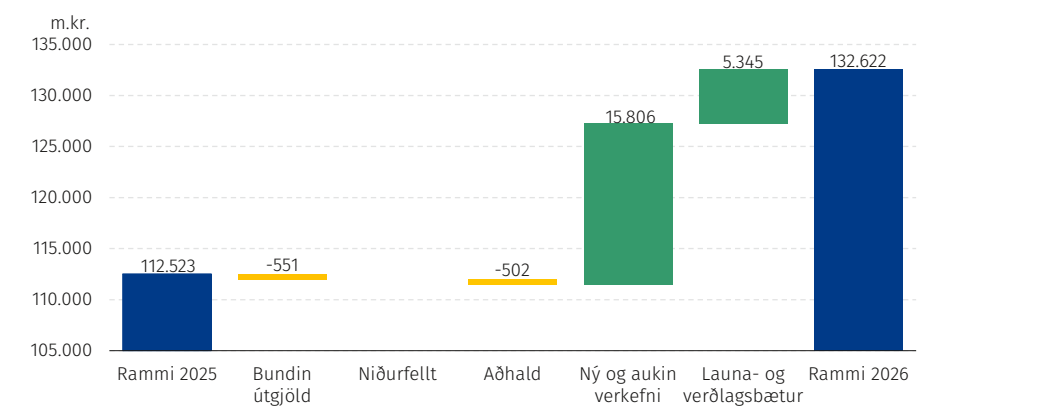
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks					
27.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, örorkulífeyrir	60.272,0	68.374,9	114.741,1	67,8	90,4
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	60.272,0	68.374,9	114.741,1	67,8	90,4
27.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, örorka	40.046,4	39.126,2	17.391,2	-55,6	-56,6
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	40.046,4	39.126,2	17.391,2	-55,6	-56,6
27.30 Málefni fatlaðs fólks	1.734,4	135,8	83,2	-38,7	-95,2
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	1.734,4	135,8	83,2	-38,7	-95,2
27.40 Aðrar örorkugreiðslur (Önnur velferðarmál, lífeyristrygg.)	215,2	378,9	406,3	7,2	88,8
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	215,2	378,9	406,3	7,2	88,8
27.50 Jöfnun á örorkubyrði almennra lífeyrissjóða	6.896,0	4.507,4		-100,0	-100,0
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	6.896,0	4.507,4		-100,0	-100,0
Samtals	109.164,0	112.523,2	132.621,8	17,9	21,5

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 27 *Örorka og málefni fatlaðs fólks* árið 2026 eru áætluð 132.621,8 m.kr. og aukast um 14.753,6 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 13,1%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 20.098,6 m.kr. milli ára eða sem svarar til 17,9%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks					
Rekstrarframlög	423,8	135,7	83,1	-38,8	-80,4
Rekstrartilfærslur	108.740,2	112.387,2	132.538,4	17,9	21,9
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,0	0,3	0,3	0,0	-
Heildarútgjöld	109.164,0	112.523,2	132.621,8	17,9	21,5
Rekstrartekjur	-	11,3	11,3	0,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	112.511,9	132.610,5	17,9	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	112.523,2	132.621,8	17,9	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

27.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, örorkulífeyrir

Starfsemi málaflokksins er í höndum Tryggingastofnunar en stofnunin sér um framkvæmd og ábyrgð greiðslna samkvæmt lögum um almannatryggingar og lögum um félagslega aðstoð.

Frá og með 1. september 2025 tók gildi nýtt greiðslukerfi örorkulífeyris með nýjum bótaflokkum örorkulífeyris, hlutaörorkulífeyris og sjúkra- og endurhæfingargreiðslum og falla þá niður greiðslur samkvæmt núverandi örorkulífeyri, tekjutryggingu örorkulífeyris og sérstakri uppbót örorkulífeyrisþega. Einnig fellur niður endurhæfingarlífeyrir sem greiddur er skv. lögum um félagslega aðstoð. Innbyrðis skipting milli málaflokka 27.1 og 27.2 tekur breytingum við gildistöku nýju laganna. Undir lið 27.10 er kveðið á um greiðslur á grundvelli laga um um almannatryggingar og undir lið 27.20 er kveðið á um greiðslur á grundvelli laga um félagslega aðstoð. Greiðslur vegna endurhæfingarlífeyris falla því niður af lið 27.20 og sjúkra- og endurhæfingargreiðslur verða undir lið 27.10. Þá fellur jafnframt niður framfærslu-uppbót sem hefur verið undir lið 27.20 og hækkar örorkulífeyri undir lið 27.10.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Einfaldara og sveigjanlegra bótakerfi almannatrygginga vegna skertrar starfsgetu		
Tryggja að lífeyrisgreiðslur fylgi þróun launavísitölu, þó þannig að þær hækki aldrei minna en verðlag.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma ¹
Aldursviðbót á lífeyri öryrkja verður látin gilda áfram með ellilífeyri (lagabreyting).	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Áframhaldandi innleiðing á nýju mats- og greiðslukerfi skv. lögum um almannatryggingar. ²	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og Tryggingastofnun	14,3 ma.kr.
Markmið 2: Auka færni til atvinnuþátttöku að fullu eða að hluta og draga úr kynjamun meðal örorkulífeyrisþega		
Áframhaldandi innleiðing og þróun samvinnu þjónustuaðila endurhæfingar til að tryggja rétta þjónustu á réttum tíma.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti, Tryggingastofnun og þjónustuaðilar skv. lögum um almannatryggingar	Innan ramma
Áframhaldandi innleiðing og þróun samþætts sérfræðimats.	Tryggingastofnun	Innan ramma
Markmið 3: Minnka nýgengi örorku og jafna kynjadreifingu		
Áframhaldandi innleiðing á sjúkra- og endurhæfingargreiðslum sem m.a. er ætlað að stuðla að viðeigandi endurhæfingaráðum til að auka skilvirkni endurhæfingar.	Tryggingastofnun	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 114.741,1 m.kr. og hækkar um 41.741,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 4.625 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 40,7 ma.kr. vegna nýs greiðslukerfis örorkulífeyris. Þar af er 14,3 ma.kr. viðbót vegna nýs kerfis og um 26,4 ma.kr. eru tilfærsla milli málaflokka vegna breytinga á bótaflokkum. Áætlaður heildarkostnaður vegna breytinga á örorkulífeyri er um 18,7 ma.kr. og bættust um 4,4 ma.kr. við fjárheimild ársins 2025. Önnur útgjöld vegna kerfisbreytinganna eru á málefnasviði *30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi*.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 1.026 m.kr. vegna kerfislægs vaxtar sem ætlað er að mæta áætlaðri fjölgun lífeyrisþega.
- Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar aðhaldskröfu.

¹ Breytt framkvæmd hefur áhrif á launa- og verðlagsbreytingar í málaflóknum

² Verkefnið styður jafnframt við markmið 2.

27.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, örorka

Starfsemi málaflokksins er í höndum Tryggingastofnunar en stofnunin sér um framkvæmd og ábyrgð greiðslna samkvæmt lögum um félagslega aðstoð og lögum um almannatryggingar.

Samkvæmt lögum um félagslega aðstoð er heimilt að greiða ýmiss konar styrki og uppbætur eins og heimilisuppbót, uppbót á lífeyri vegna tiltekins kostnaðar lífeyrisþega og uppbætur og styrki vegna bifreiðakaupa og reksturs bifreiða. Greiðslur vegna barnalífeyris falla einnig undir málaflokkinn.

Visað er til umfjöllunar í málaflokki 27.10 hér að framan um kerfi örorku og endurhæfingar.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 17.391,2 m.kr. og lækkar um 22.436 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 701 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 22,1 ma.kr. vegna nýs greiðslukerfis örorkulífeyris út af tilfærslu milli málaflokka vegna breytinga á bótaflokkum.
- b. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 164 m.kr. vegna kerfislægs vaxtar sem ætlað er að mæta áætlaðri fjölgun lífeyrisþega.
- c. Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar almennri aðhaldskröfu en gert er ráð fyrir 500 m.kr. sérstöku aðhaldi vegna áætlunar um lægra nýgengi endurhæfingar.

27.30 Málefni fatlaðs fólks

Þjónusta við fatlað fólk fer skv. lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, og lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018, og fara sveitarfélög með framkvæmd þjónustu.

Félags- og húsnæðismálaráðuneytið vinnur að undirbúningi á lögfestingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks (SRFF). Til að vinna að innleiðingu samningsins var samþykkt framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks fyrir árin 2024–2027, í formi landsáætlunar. Áætlunin felur í sér 60 aðgerðir þvert á ráðuneyti sem eru til þess fallnar að koma í framkvæmd ákvæðum samningsins, m.a. að hægt verði að ná í upplýsingar um réttindi og þjónustu við fatlað fólk og fjölskyldur þess á einum stað (aðgerð A.12), að útbúið verði fræðsluefni fyrir starfsfólk sem sinnir þjónustu við fatlað fólk um réttindi fatlaðs fólks og leiðir í þjónustu sem verndi sjálfsákvörðunarrétt og sjálfræði og komi í veg fyrir að nauðung sé beitt (aðgerð A.7) og gerð verði úttekt á launum og kjörum fatlaðra einstaklinga á aðgreindum vinnustöðum með það að markmiði að skýra betur skilin á milli vinnu og hæfingar ásamt því að auka gagnsæi og jafnrétti á milli hópa (aðgerð D.9). Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 83,2 m.kr. og lækkar um 55,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 2,6 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Gert er ráð fyrir 53,6 m.kr. millifærslu á fjárheimildum til Mannréttindastofnunar sem eru eftirstöðvar af rekstrarfé réttindagæslu fyrir fatlað fólk.
- b. Aðhaldskrafa málefнасviðsins nemur 1,6 m.kr. og fellur á framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks.

27.40 Aðrar örorkugreiðslur

Starfsemi málaflokksins er í höndum Tryggingastofnunar en stofnunin sér um framkvæmd og ábyrgð greiðslna samkvæmt lögum um almannatryggingar. Greiðslur sem falla undir málaflokkinn eru aðrar ótaldar greiðslur vegna örorku eins og greiðslur vegna vottorða, vaxta o.fl. Vísað er til umfjöllunar í málaflokki 27.1 hér að framan um nýtt kerfi örorku og endurhæfingar.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 406,3 m.kr. og hækkar um 11 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 16,4 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 11 m.kr. vegna kerfislægs vaxtar sem ætlað er að mæta áætlaðri fjölgun lífeyrisþega.
- b. Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar aðhaldskröfu.

27.50 Jöfnun á örorkubyrði almennra lífeyrissjóða

Undir þennan málaflokk heyrir jöfnun á örorkubyrði lífeyrissjóða en fjárframlög hafa verið veitt úr ríkissjóði til að jafna og lækka mismunandi örorkubyrði lífeyrissjóða í samræmi við lög nr. 113/1990, um tryggingagjald. Til stendur að endurskoða fyrirkomulag jöfnunarframlagsins sem felur m.a. í sér að fjárheimild málaflokksins fellur niður að fullu á árinu 2026. Breytingar á framlaginu eru gerðar í tengslum við breytingar á örorkukerfi almannatrygginga sem tóku gildi þann 1. september, líkt og áður hefur verið fjallað um í fjármálaáætlun.

28 Málefni aldraðra

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð félags- og húsnæðismálaráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
28 Málefni aldraðra					
28.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, lífeyrir aldraðra	101.102,6	110.466,8	115.704,5	4,7	14,4
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	101.102,6	110.466,8	115.704,5	4,7	14,4
28.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun	8.012,9	10.527,7	11.247,0	6,8	40,4
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	8.012,9	10.527,7	11.247,0	6,8	40,4
28.30 Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, óta.	478,7	575,4	614,6	6,8	28,4
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	478,7	575,4	614,6	6,8	28,4
Samtals	109.594,2	121.569,9	127.566,1	4,9	16,4

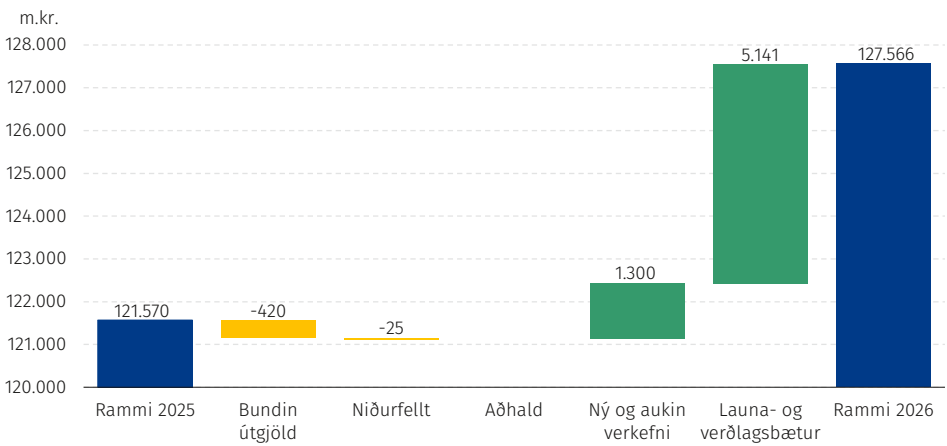
¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árána 2025–2026

Heildargjöld málefнасviðs 28 *Málefni aldraðra* árið 2026 eru áætluð 127.566,1 m.kr. og aukast um 855 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 0,7%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 5.996,2 m.kr. milli ára eða sem svarar til 4,9%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefнасviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefнасviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefнасviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
28 Málefni aldraðra					
Rekstrarframlög	83,9	2,1	2,1	0,0	-97,5
Rekstrartilfærslur	109.510,3	121.567,8	127.564,0	4,9	16,5
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,0	0,0	0,0	-	-
Heildarútgjöld	109.594,2	121.569,9	127.566,1	4,9	16,4
Rekstrartekjur	-	8,3	8,3	0,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	121.561,6	127.557,8	4,9	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	121.569,9	127.566,1	4,9	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

28.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, lífeyrir aldraðra

Starfsemi málaflokksins er í höndum Tryggingastofnunar sem annast framkvæmd með greiðslum samkvæmt lögum um almannatryggingar en það eru greiðslur ellilífeyris og vasapenings ellilífeyrisþega. Eins og fram kemur í samstarfsyfirlýsingu ríkisstjórnarflokkanna verður almennt frítekjumark ellilífeyris hækkað í 60.000 kr. á kjörtímabilinu. Gert er ráð fyrir að hækkanin verði í þremur skrefum, fyrst frá 1. janúar 2026. Einnig verður aldursviðbót á lífeyri öryrkja lätin gilda áfram með ellilífeyri að uppfylltum nánari skilyrðum.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 115.704,5 m.kr. og hækkar um 574 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 4.663,7 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Hækkaðar heildartekjur ellilífeyrisþega		
Tryggja að lífeyrisgreiðslur fylgi þróun launavísitölu, þó þannig að þær hækki aldrei minna en verðlag.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma ¹
Markmið 2: Aukin atvinnuþátttaka aldraðra		
Hækka almennt frítekjumark ellilífeyrisþega. ²	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	1.000 m.kr.

¹ Breytt framkvæmd hefur áhrif á launa- og verðlagsbreytingar í málaflokknum.

² Verkefnið styður jafnframt við markmið 1.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Gert er ráð fyrir 1 ma.kr. útgjaldaaukningu vegna 5.000 kr. hækkunar á mánaðarlegu almennu frítekjumarki ellilífeyris. Gert er ráð fyrir að það hækki frá 1. janúar 2026.
- Gert er ráð fyrir 300 m.kr. aukningu til að greiða öryrkjum aldursviðbót með ellilífeyri.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 4 ma.kr. vegna aukinna tekna ellilífeyrisþega.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 3,3 ma.kr. vegna kerfislægs vaxtar sem ætlað er að mæta áætlaðri fjölgun lífeyrisþega.
- Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar aðhaldskröfu.

28.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun

Starfsemi málaflokksins er í höndum Tryggingastofnunar sem ber ábyrgð á framkvæmd greiðslna málaflokksins. Samkvæmt lögum um félagslega aðstoð er heimilt að greiða ýmiss konar styrki og uppbætur eins og heimilisuppbót, uppbót á lífeyri vegna tiltekins kostnaðar lífeyrisþega og uppbætur og styrki vegna bifreiðakaupa og reksturs bifreiða.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 11.247 m.kr. og hækkar um 266 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 453,3 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 266 m.kr. vegna kerfislægs vaxtar sem ætlað er að mæta áætlaðri fjölgun lífeyrisþega.
- Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar aðhaldskröfu.

28.30 Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, ótaldar

Undir þjónustu við aldraða og aðrar greiðslur, ótaldar, falla greiðslur samkvæmt lögum um eftirlaun til aldraðra, nr. 113/1994, og greiðslur samkvæmt lögum um félagslegan viðbótarstuðning við aldraða, nr. 74/2020. Með síðarnefndu lögunum hefur verið komið til móts við þann hóp aldraðra sem ekki hefur áunnið sér full réttindi í almannatryggingum. Líkt og gildir um málaflokk 28.20 ber Tryggingastofnun ábyrgð á framkvæmd greiðslna sem falla undir málaflokkinn.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 614,6 m.kr. og hækkar um 15 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 24,2 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Gert er ráð fyrir 40 m.kr. útgjaldaaukningu vegna hækkunar á mánaðarlegu almennu frítekjumarki félagslegs viðbótarstuðnings fyrir aldraða. Gert er ráð fyrir að það hækki frá 1. janúar 2026 og verði jafnhátt frítekjumarki ellilífeyris.
- b. Niðurfellt er tímabundið 25 m.kr. framlag vegna hækkunar á almennu frítekjumarki á árinu 2025.
- c. Greiðslur almannatrygginga eru undanþegnar aðhaldskröfu.

29 Fjölskyldumál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð félags- og húsnæðismálaráðherra, heilbrigðisráðherra, fjármála- og efnahagsráðherra, mennta- og barnamálaráðherra, forsætisráðherra og dómsmálaráðherra. Það skiptist í sjö málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

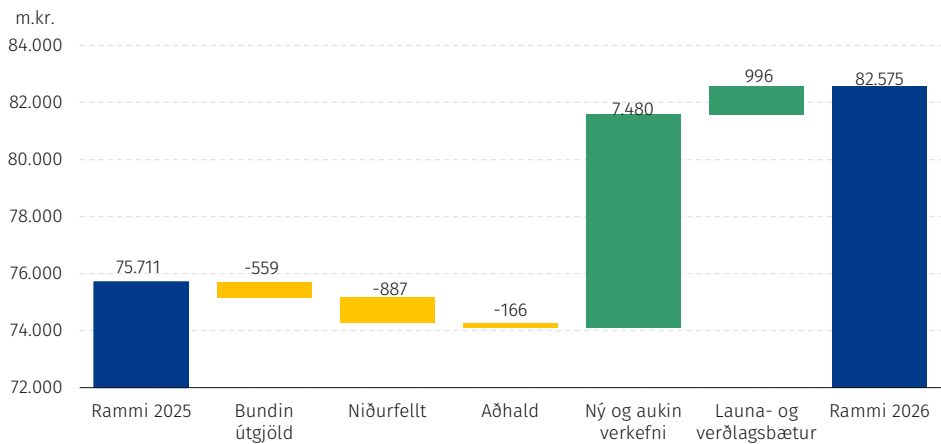
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
29 Fjölskyldumál					
29.10 Barnabætur	20.142,8	21.000,0	21.000,0	0,0	4,3
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	20.142,8	21.000,0	21.000,0	0,0	4,3
29.20 Fæðingarorlof	25.131,1	26.445,4	28.783,5	8,8	14,5
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	25.131,1	26.445,4	28.783,5	8,8	14,5
29.30 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, fjölskyldur	527,0	638,0	664,8	4,2	26,1
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	527,0	638,0	664,8	4,2	26,1
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn	18.088,7	18.972,8	23.657,2	24,7	30,8
01 Forsætisráðuneyti	96,8	89,3	92,4	3,5	-4,5
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	5.906,1	6.385,4	9.533,8	49,3	61,4
06 Dómsmálaráðuneyti	1.915,1	545,0	984,0	80,6	-48,6
10 Innviðaráðuneyti		421,3		-100,0	-
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	10.170,7	11.531,8	13.047,0	13,1	28,3
29.50 Bætur til eftirlifenda	499,3	590,5	615,3	4,2	23,2
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	499,3	590,5	615,3	4,2	23,2
29.60 Bætur vegna veikinda og slysa	2.216,9	3.000,3	3.122,3	4,1	40,8
08 Heilbrigðisráðuneyti	2.216,9	3.000,3	3.122,3	4,1	40,8
29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna	3.825,7	5.064,0	4.731,6	-6,6	23,7
02 Mennta- og barnamálaráðuneyti	306,6	70,7	71,8	1,6	-76,6
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	3.519,1	4.993,3	4.659,8	-6,7	32,4
Samtals	70.431,5	75.711,0	82.574,7	9,1	17,2

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 29 *Fjölskyldumál* árið 2026 eru áætluð 82.574,7 m.kr. og aukast um 5.867,5 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 7,8%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 6.863,7 m.kr. milli ára eða sem svarar til 9,1%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
29 Fjölskyldumál					
Rekstrarframlög	9.955,7	9.090,4	9.074,0	-0,2	-8,9
Rekstartilfærslur	60.438,6	66.392,4	72.774,4	9,6	20,4
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	37,2	228,2	726,3	218,3	1.852,4
Heildarútgjöld	70.431,5	75.711,0	82.574,7	9,1	17,2
Rekstartekjur	-	219,9	251,5	14,4	-
Framlag úr ríkissjóði	-	74.946,1	81.778,2	9,1	-
Viðskiptahreyfingar	-	545,0	545,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	75.711,0	82.574,7	9,1	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

29.10 Barnabætur

Málaflokkurinn tekur til barnabóta sem eru tekjutengdar bætur og greiddar eru með börnum yngri en 18 ára. Fjárhæð barnabóta ræðst af fjölda og aldri barna á heimili, hjúskaparstöðu foreldra og tekjum þeirra. Barnabætur eru tekjutengdar til að ná því fram að stuðningur barnabóta sé mestur hjá þeim fjölskyldum sem þurfa mest á stuðningi að halda en meginmarkmið barnabóta er að styðja við efnaminni foreldra. Barnabætur byggjast á A-lið 68. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, og annast Skatturinn umsýslu barnabóta. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 21.000 m.kr. og er óbreytt frá gildandi fjárlögum.

29.20 Fæðingarorlof

Starfsemi málaflokksins er í höndum Fæðingarorlofssjóðs sem er í vörslu Vinnumálastofnunar. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Jafnari nýting foreldra á rétti til fæðingarorlofs		
Hækkun mánaðarlegra hámarksgreiðslna úr Fæðingarorlofssjóði til foreldra í fæðingarorlofi úr 800.000 kr. í 900.000 kr.	Félags- og húsnæðismálaráðuneytið	2.150 m.kr.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 28.783,5 m.kr. og hækkar um 2.301 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 37,1 m.kr.

Engar breytingar eru á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 2.150 m.kr. sem byggist m.a. á aðgerðum stjórnvalda til stuðnings kjarasamningum um að hámarksgreiðslur úr Fæðingarorlofssjóði hækki í áföngum til ársins 2026 úr 600.000 kr. í 900.000 kr.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 150 m.kr. til þess að bæta hag fjölburaforeldra og þeirra sem veikjast í kjölfar meðgöngu.

29.30 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð

Málaflokkurinn tekur til greiðslna samkvæmt lögum nr. 99/2007, um félagslega aðstoð. Um er að ræða heimildargreiðslur sem eru háðar mati hverju sinni. Málaflokkurinn tekur einnig til mæðra- og feðralauna og endurgreiðslu umtalsverðs kostnaðar við læknishjálp og lyf. Tryggingastofnun annast framkvæmd málaflokksins.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 664,8 m.kr. og er óbreytt frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 26,8 m.kr.

Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu.

29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn

Starfsemi málaflokksins er í höndum umboðsmanns skuldara, Ráðgjafar- og greiningarstöðvar, Sjónstöðvarinnar, Barna- og fjölskyldustofu, umboðsmanns barna og Innheimtustofnunar sveitarfélaga. Auk þess falla lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna, meðlög, sorgarleyfi, umönnunargreiðslur og greiðslur til stuðnings fjölskyldum langveikra eða alvarlega fatlaðra barna undir málaflökkinn. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Unnið er að úrbótum í málefnum fullorðinna einstaklinga sem sæta öryggisráðstöfunum. Þjónusta við þessa hópa hefur hingað til verið ómarkviss og brotakernd og skortur verið á sérhæfðum búsetuúrræðum. Með markvissri uppbyggingu úrræða, samhliða nauðsynlegum lagabreytingum, má tryggja betri og öruggari þjónustu og betri nýtingu fjármuna. Lagt verði til við Alþingi að samþykkja heildstæðan lagaramma um öryggisráðstafanir skv. dómsúrlausn og komið á fót stofnun um framkvæmd fullnustu öryggisráðstafana skv. dómsúrlausn.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Bætt lífsgæði eldra fólks		
Samþætting heimaþjónustu.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Upplýsinga- og ráðgjafarþjónusta og sérhæfður stuðningur fyrir fólk með heilabilun og aðstandendur þess.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Eftling upplýsinga, rannsókna, nýsköpunar og þróunar í þjónustu við eldra fólk.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Ein upplýsingagátt fyrir allt landið varðandi upplýsingar um þjónustu og réttindi eldra fólks.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Hlutfall samþættra mála barna á öðru og þriðja stigi þjónustu minnki		
Innleiða lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna.	Mennta- og barnamálaráðuneyti	Innan ramma
Innleiða aðgerðir stjórnvalda vegna ofbeldis meðal barna og gegn börnunum.	Mennta- og barnamálaráðuneyti og Barna- og fjölskyldustofa	Innan ramma

Markmið 3: Styttning biðtíma eftir þjónustu fyrir börn

Átak í að stytta biðlista í þjónustu við börn.	Ráðgjafar- og greiningarstöð	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 23.657,2 m.kr. og hækkar um 4.075,3 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 609,1 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 3.000 m.kr. vegna samkomulags milli ríkis og sveitarfélaga. Í samkomulaginu tekur ríkið yfir ábyrgð og kostnað á búsetu barna með fjölbættan vanda utan heimilis.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 500 m.kr. vegna byggingar á nýju húsnæði fyrir öryggisvistun. Áætlaður kostnaður við byggingu viðeigandi húsnæðis á tímabili gildandi fjármálaáætlunar er 2,6 ma.kr. og er áætlað að framkvæmdum verði lokið árið 2028.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 500 m.kr. vegna umönnunargreiðslna í tengslum við endurmat bóталиða almannatrygginga.
- Gert er ráð fyrir að fresta niðurfellingu 520 m.kr. fjárveitingar um eitt ár vegna stuðnings við börn á flótta, fækkunar á biðlista og barna í viðkvæmri stöðu.
- Fjárheimild málaflokksins er aukin um 340 m.kr. vegna sorgarleyfis. Alþingi samþykkti þann 6. júní 2025 frumvarp um breytingar á lögum um sorgarleyfi. Með nýju lögunum nær sorgarleyfi einnig til foreldra sem missa maka og eiga börn yngri en 18 ára. Jafnframt fela lögin í sér að foreldri á nú sjálfstæðan rétt til sorgarleyfis eða sorgarstyrks í allt að þrjá mánuði frá þeim degi sem fósturlát eftir 18 vikna meðgöngu á sér stað í stað tveggja mánaða. Einnig að foreldri sem hefur verið í samfelldu starfi á nú sjálfstæðan rétt á sorgarleyfi eða sorgarstyrk í allt að sex mánuði frá þeim degi sem andanafæðing á sér stað eftir 22 vikna meðgöngu í stað þriggja mánaða áður.
- Fjárheimild málaflokksins lækkar um 230 m.kr. vegna tímabundinna fjárveitinga til þriggja ára sem komu inn í fjárlögum 2023 en falla nú niður. Um er að ræða ýmsar stuðningsaðgerðir við viðkvæma hópa sem gripið var til í kjölfar heimsfaraldurs kórónuveiru.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 137,2 m.kr.

29.50 Bætur til eftirlifenda

Málaflokkurinn tekur til barnalífeyris vegna andláts foreldris samkvæmt lögum um almannatryggingar. Þá tekur málaflokkurinn til maka- og umönnunarbóta, dánarbóta og barnalífeyris vegna menntunar skv. lögum um félagslega aðstoð en þar er um að ræða heimildargreiðslur sem eru háðar mati hverju sinni. Tryggingastofnun annast framkvæmd málaflokksins.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 615,3 m.kr. og er óbreytt frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 24,8 m.kr. Ekki eru breytingar á hagrænni skiptingu. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 0,1 m.kr.

29.60 Bætur vegna veikinda og slysa

Starfsemi málaflokksins er í höndum Sjúkratrygginga Íslands og tekur til bóta samkvæmt lögum um slysatryggingar almannatrygginga, nr. 45/2015, og lögum um sjúklingatryggingu, nr. 47/2024, sbr. einnig lög nr. 112/2008, um sjúkratryggingar.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Endurskoða bætur í ljósi breytinga á greiðslupátttökukerfi sjúkratrygginga frá því bæturnar voru lögfestar og einfalda umsýslu		
Færa sjúkrahjálp skv. lögum um almannatryggingar í almenna greiðslupátttökukerfið.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Endurskoða fyrirkomulag og ábyrgð á sjúkra- og slysadagpeningum.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 3.122,3 m.kr. og eru engar breytingar á fjárheimild frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 122 m.kr.

Engar breytingar eru á hagrænni skiptingu innan málaflokksins. Engar breytingar eru á fjárheimildum málaflokksins.

29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna

Starfsemi málaflokksins er í höndum félags- og vinnumarkaðsráðuneytis. Einnig falla undir málaflokkinn endurgreiðslur til sveitarfélaga vegna 15. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, og eru þær greiðslur á ábyrgð félags- og vinnumarkaðsráðuneytis. Endurgreiðslur til sveitarfélaga vegna 15. gr. Barnaverndarlaga, nr. 80/2002, falla undir málaflokkinn en greiðslurnar eru á ábyrgð mennta- og barnamálaráðuneytis. Enn fremur sinnir Vinnumálastofnun nú verkefnum vegna flóttafólks eftir að starfsemi Fjölmenningsseturs var sameinuð starfsemi Vinnumálastofnunar árið 2023.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Hlutfall flóttafólks sem nýtir íslenskunámskeið á fyrsta ári eftir verndarveitingu aukist*		
Bjóða fullorðnu flóttafólki og atvinnuleitendum sem ekki eiga íslensku að móðurmáli þátttöku á íslenskunámskeiðum. Jafnframt sé í samstarfi við símenntunarmiðstöðvar og tungumálaskóla tryggt að nægt framboð og aðgengi sé að íslenskunámi.	Vinnumálastofnun	Innan ramma
Markmið 2: Hlutfall flóttafólks sem fær samfélagsfræðslu fyrir flóttafólk aukist*		
Ráðast í heildarendurskoðun og uppfærslu á kennsluefni í samfélagsfræðslu fyrir fullorðna innflytjendur með áherslu á hagnýtar upplýsingar og fjölbreyttar leiðir til náms. Að auki verði aðgengi flóttafólks að samfélagsfræðslu sérstaklega eflt.	Vinnumálastofnun	Innan ramma

* Orðalagi markmiða lítið breytt frá því sem var í mælaborði árangurs í júní 2025.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.731,6 m.kr. og lækkar um 508,8 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 176,4 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 330 m.kr. vegna millifærslu af innflytjendaráði og móttöku flóttamanna til Vinnumálastofnunar á málaflokki 30.10. Millifærslan á að koma til móts við samsvarandi fjárheimild sem er að falla niður hjá Vinnumálastofnun sem stofnunin fékk tímabundið til tveggja ára í fjárlögum 2024 til að standa straum af vinnu ráðgjafa hjá stofnuninni sem aðstoða flóttamenn við atvinnuleit og virkni.
- b. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 150 m.kr. Um er að ræða tímabundna fjárheimild vegna aðgerðaáætlunar um inngildingu innflytjenda og flóttamanna sem fellur nú niður.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 28,8 m.kr.

30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð félags- og húsnæðismálaráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi					
30.10 Vinnumál og atvinnuleysi	45.161,5	41.988,6	44.276,7	5,4	-2,0
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	511,4	250,0		-100,0	-100,0
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	44.650,1	41.738,6	44.276,7	6,1	-0,8
30.20 Vinnumarkaður	1.689,9	1.874,4	1.933,8	3,2	14,4
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	1.689,9	1.874,4	1.933,8	3,2	14,4
Samtals	46.851,4	43.863,0	46.210,5	5,4	-1,4

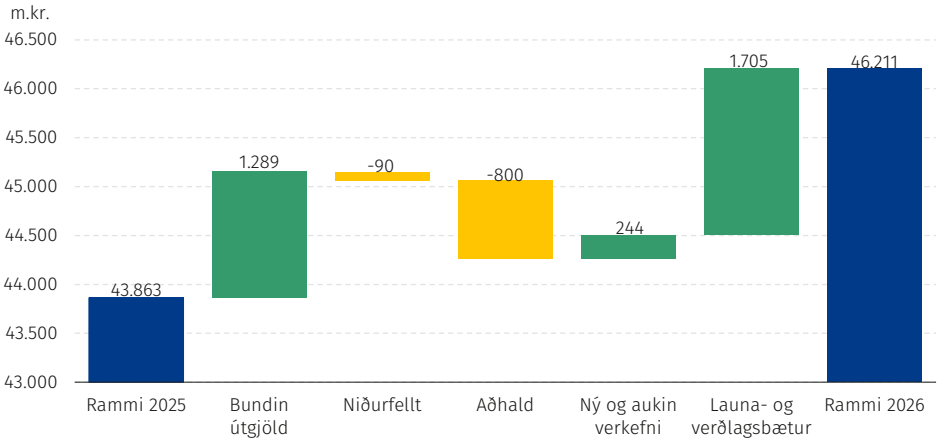
¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi árið 2026 eru áætluð 46.210,5 m.kr. og aukast um 642,5 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 1,5%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 2.347,5 m.kr. milli ára eða sem svarar til 5,4%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi					
Rekstrarframlög	7.163,3	5.357,5	5.281,7	-1,4	-26,3
Rekstrartilfærslur	39.632,5	38.477,7	40.900,4	6,3	3,2
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	55,6	27,8	28,4	2,2	-48,9
Heildarútgjöld	46.851,4	43.863,0	46.210,5	5,4	-1,4
Rekstrartekjur	-	1.442,6	1.190,6	-17,5	-
Framlag úr ríkissjóði	-	42.420,4	45.019,9	6,1	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	43.863,0	46.210,5	5,4	-

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

30.10 Vinnumál og atvinnuleysi

Starfsemi málaflokksins er í höndum Vinnumálastofnunar, Atvinnuleysistryggingasjóðs og Ábyrgðasjóðs launa. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Draga úr fjarveru á vinnumarkaði		
Greining á þjónustubörf einstaklinga án atvinnu þannig að unnt sé að veita einstaklingsmiðaða og markvissa aðstoð með það að markmiði að draga úr langtímaatvinnuleysi.	Vinnumálastofnun	Innan ramma
Reglulegar mælingar og greiningar á árangri vinnumarkaðsaðgerða.	Vinnumálastofnun	Innan ramma
Aukið eftirlit með greiðslu atvinnuleysistrygginga.	Vinnumálastofnun	Innan ramma

Markmið 2: Efla stuðningsúrræði fyrir fólk með skerta starfsgetu í tengslum við þátttöku þess á vinnumarkaði		
Einstaklingsmiðuð þjónusta við einstaklinga með skerta starfsgetu, s.s. „atvinna með stuðning“ (AMS) og sérstök þjónusta við ungt fólk (IPS) sem stendur frammi fyrir geðrænum eða félagslegum áskorunum.	Vinnumálastofnun	Innan ramma
Innleiðing lagabreytinga vegna nýs örorkulífeyriskerfis og greiðslna virknistyrks frá og með 1. september 2025 og þjónustu við hlutaörorkulífeyrisþega í atvinnuleit og virkni.	Vinnumálastofnun	Innan ramma
Stuðningur við atvinnurekendur til að ráða einstaklinga með skerta starfsgetu og fjölga hlutastörfum.	Vinnumálastofnun	250 m.kr.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 44.276,7 m.kr. og hækkar um 663,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 1.624,7 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 1.131,2 m.kr. vegna atvinnuleysisbóta í samræmi við uppfærða þjóðhagsspá með tilliti til breytinga á atvinnuleysi og mannfjölda á vinnufærum aldri.
- b. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 712,9 m.kr. vegna starfsendurhæfingasjóða.
- c. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 330 m.kr. Um er að ræða millifærslu af innflytjendaráði og móttöku flóttamanna á málaflokki 29.7 til Vinnumálastofnunar. Millifærslan á að koma til móts við samsvarandi fjárheimild sem er að falla niður hjá Vinnumálastofnun sem stofnunin fékk tímabundið til tveggja ára í fjárlögum 2024 til að standa straum af vinnu ráðgjafa hjá stofnuninni sem aðstoða flóttamenn við atvinnuleit og virkni.
- d. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 150 m.kr. vegna aukins framlags til vinnusamninga öryrkja.
- e. Fjárheimild málaflokksins er aukin um 100 m.kr. vegna vinnumarkaðsúrræða fyrir fólk með skerta starfsgetu í tengslum við heildarendurskoðun örorkulífeyriskerfisins.
- f. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 330 m.kr. vegna tímabundinnar fjárheimildar varðandi fjölgun stöðugilda hjá Vinnumálastofnun vegna aðstoðar við atvinnuleit og virkni fyrir flóttafólk sem kom inn í fjárlögum 2024 en fellur nú niður.
- g. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 300 m.kr. vegna lækkunar á sértekjum sem lækka um sömu upphæð.
- h. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 250 m.kr. vegna tímabundinnar fjárheimildar sem fellur niður í tengslum við rekstrarstuðning vegna náttúruhamfara í Grindavík.
- i. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 120 m.kr. þegar tímabundin fjárheimild frá 2024 fellur niður, fjárheimildin var veitt í íslenskunámskeið til að mæta fjölgun flóttafólks á þeim tíma.
- j. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 765,6 m.kr. Þar af er gert ráð fyrir að draga úr útgjöldum til atvinnuleysistrygginga annars vegar um 500

m.kr. með áherslu á virkni fólks og aukið eftirlit og hins vegar um 200 m.kr. með því að þrengja lágmarksskilyrði til greiðslu atvinnuleysisbóta.

30.20 Vinnumarkaður

Starfsemi málaflokksins er í höndum embættis ríkissáttasemjara og Vinnueftirlits ríkisins. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Öruggari og heilsusamlegir vinnustaðir		
Mat og greining á gagnaumhverfi Vinnueftirlitsins með það að markmiði að upplýsingatækni styðji betur við kjarnastarfsemi stofnunarinnar.	Vinnueftirlit ríkisins	Innan ramma
Skipulögð og markviss miðlun upplýsinga, fræðslu og reynslu til vinnustaða landsins um mikilvægi öryggi og velferð starfsfólks.	Vinnueftirlit ríkisins	Innan ramma
Markmið 2: Efla fyrirbyggjandi sáttamiðlun ríkissáttasemjara við gerð kjarasamninga á vinnumarkaði		
Áframhaldandi mótun á vettvangi undir stjórn ríkissáttasemjara vegna stærri deilumála milli samningsaðila á gildistíma kjarasamninga.	Ríkissáttasemjari	Innan ramma
Verkstjórn verkefna sem samningsaðilar vinna á samningstíma og ráðgjöf veitt eftir þörfum.	Ríkissáttasemjari	Innan ramma
Vinnuaðferðir sáttamiðlunar kynntar fyrir samningsaðilum og nýttar við úrlausn mála.	Ríkissáttasemjari	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 1.933,8 m.kr. og lækkar um 20,9 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 80,3 m.kr.

Engar breytingar eru á hagrænni skiptingu innan málaflokksins.

Helsta breyting á fjárheimildum málaflokksins er eftirtalin:

- a. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 34,5 m.kr.

31 Húsnæðis- og skipulagsmál

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð félags- og húsnæðismálaráðherra og fjármála- og efnahagsráðherra. Það skiptist í tvo málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

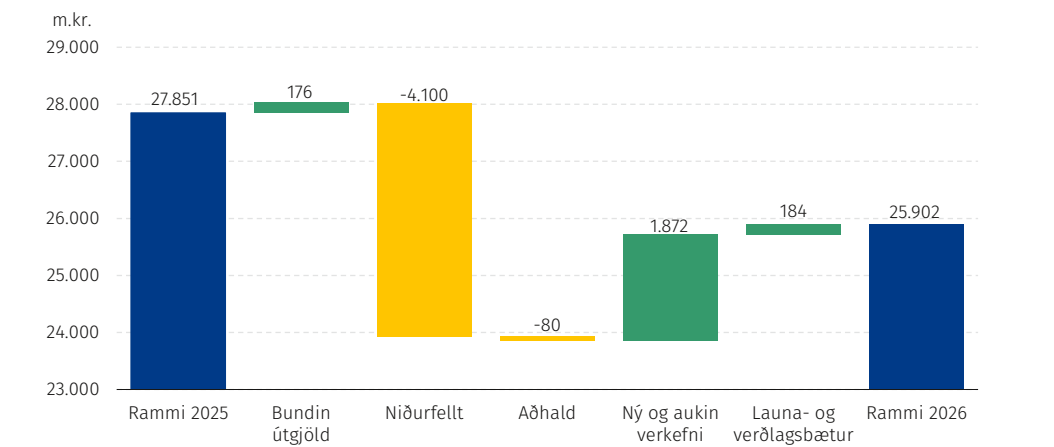
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
31 Húsnæðis- og skipulagsmál					
31.10 Húsnæðismál	30.915,8	27.036,8	25.070,4	-7,3	-18,9
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	7.034,0	2.100,0	800,0	-61,9	-88,6
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	23.881,8	24.936,8	24.270,4	-2,7	1,6
31.20 Skipulagsmál	924,4	814,3	831,5	2,1	-10,0
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	924,4	814,3	831,5	2,1	-10,0
Samtals	31.840,2	27.851,1	25.901,9	-7,0	-18,7

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfellum hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspeglar breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli árunna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 31 Húsnæðis- og skipulagsmál árið 2026 eru áætluð 25.901,9 m.kr. og lækka um 2.132,8 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 7,7%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum lækka útgjöldin um 1.949,2 m.kr. milli ára eða sem svarar til 7%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsroðun sem unnin er út frá stefnumótun málefнасviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefнасviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefнасviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
31 Húsnæðis- og skipulagsmál					
31.10 Húsnæðismál	30.915,8	27.036,8	25.070,4	-7,3	-18,9
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	7.034,0	2.100,0	800,0	-61,9	-88,6
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	23.881,8	24.936,8	24.270,4	-2,7	1,6
31.20 Skipulagsmál	924,4	814,3	831,5	2,1	-10,0
07 Félags- og húsnæðismálaráðuneyti	924,4	814,3	831,5	2,1	-10,0
Samtals	31.840,2	27.851,1	25.901,9	-7,0	-18,7

¹ Vakín er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakín er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

31.10 Húsnæðismál

Undir starfsemi málaflokksins falla húsnæðisbætur, stofnframlög, hlutdeildarlán, vaxta- bætur og Húsnæðis- og mannvirkjastofnun (HMS).

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Markmið um húsnæðisöryggi og jafnrétti landsmanna í húsnæðismálum		
Breytt fyrirkomulag stofnframlaga til almennra íbúða.*	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma
Breytt fyrirkomulag hlutdeildarlána til fyrstu íbúðarkaupa.*	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma
Hertar reglur um skammtímaleigu og aðrar aðgerðir til að fleiri íbúðir nýtist sem heimili fólks.*	Atvinnuvegaráðuneyti, fjármála- og efnahagsráðuneyti og félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Jafnvægi á húsnæðismarkaði		
Samningar við sveitarfélög um uppbyggingu íbúðarhúsnæðis á grundvelli rammisamnings ríkis og sveitarfélaga til að tryggja nægt og tímanlegt lóðaframboð.**	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma

Fjölgun íbúða með minna vistspori með því að liðkað verði fyrir umbreytingu atvinnuhúsnæðis í íbúðarhúsnæði og notkun færanlegra einingahúsa.**	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma
Lóðir og húsnæði í eigu ríkisins verði nýtt til að hraða uppbyggingu íbúða.**	Fjármála- og efnahagsráðuneyti og félags- og húsnæðismálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Markmið um skilvirkari stjórnsýslu og gæði íbúða í jafnvægi við umhverfið		
Sameining Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar og Skipulagsstofnunar.	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti, HMS og Skipulagsstofnun	Innan ramma
Aukin réttarvernd neytenda vegna byggingargalla með breyttu fyrirkomulagi byggingareftirlits.**	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma
Einfaldara regluverk með endurskoðun byggingarreglugerðar.*	Félags- og húsnæðismálaráðuneyti og HMS	Innan ramma

*Verkefnið styður jafnframt við markmið 2.

** Verkefnið styður jafnframt við markmið 1.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 25.070,4 m.kr. og lækkar um 2.128,6 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 162,2 m.kr.

Ekki er um að ræða teljandi breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Gert er ráð fyrir að framlag vegna vaxtabóta lækki um 1,3 ma.kr. og falli brott frá og með 1. janúar 2027.
- Stofnframlög vegna almennra leiguíbúða eru aukin um 3,9 ma.kr. en á móti fellur niður tímabundið framlag sem nemur 3,7 ma.kr og samtals nema stofnframlögin 7,5 ma.kr. árið 2026.
- Húsnæðisbætur lækka um 500 m.kr. í tengslum við útgjaldaáætlun.
- Sértækur húsnæðisstuðningur og vaxtaniðurgreiðslur vegna heilbrigðis- og náttúruvár falla niður en fjárhæð þessa nam 467 m.kr. í fjárlögum ársins 2025.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefnasviðsins nemur 74,6 m.kr.

31.20 Skipulagsmál

Undir starfsemi málaflokksins falla Skipulagsstofnun og Skipulagssjóður. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeglar ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Vernd umhverfis og náttúru		
Unnið verði að leiðbeiningum um landslagsgreiningu svo að skipulagsákvæðanir um ráðstöfun lands taki mið af þeim gæðum sem felast í landslagi.	Skipulagsstofnun	Innan ramma
Forgangsöröðun verkefna vegna skipulags strandsvæða.	Félags- og húsnaðismálaráðuneyti og Skipulagsstofnun	Innan ramma
Markmið 2: Velsæld samfélags		
Unnið verði að mælaborði um stöðu og þróun skipulagsmála.	Skipulagsstofnun	Innan ramma
Bæta aðgengi að upplýsingum um möguleika á uppbyggingu húsnaðis í skipulagsáætlunum til að stuðla að jafnvægi milli framboðs og eftirspurnar eftir húsnaði.	Skipulagsstofnun	Innan ramma
Unnið verði að því að einfalda ferla í skipulagsgerð og byggingarmálum þannig að til verði einn heildstæður, samþættur og skilvirkur ferill með stafræna þróun að leiðarljósi.	Félags- og húsnaðismálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Samkeppnishæft atvinnulíf		
Unnið verði að endurskoðun skipulagslaga.	Félags- og húsnaðismálaráðuneyti	Innan ramma
Styrkt verði leiðbeinandi hlutverk Skipulagsstofnunar við sveitarfélög við skipulagsgerð og afgreiðslu skipulagstillagna.	Skipulagsstofnun	Innan ramma
Gerð verði strandsvæðisskipulög í Eyjafirði og Skjálfanda.	Skipulagsstofnun	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 831,5 m.kr. og lækkar um 4,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 21,4 m.kr.

Ekki er um að ræða teljandi breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 5,8 m.kr.

32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð heilbrigðisráðherra, dómsmálaráðherra og félags- og húsæðismálaráðherra. Það skiptist í fjóra málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála					
32.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit	4.825,2	3.442,8	3.465,6	0,7	-28,2
08 Heilbrigðisráðuneyti	4.825,2	3.442,8	3.465,6	0,7	-28,2
32.20 Jafnréttismál	334,1	394,7	398,2	0,9	19,2
01 Forsætisráðuneyti	283,5	201,4		-100,0	-100,0
06 Dómsmálaráðuneyti	50,6	193,3	398,2	106,0	687,0
32.30 Stjórnsýsla heilbrigðismála	4.339,0	4.491,0	4.720,5	5,1	8,8
08 Heilbrigðisráðuneyti	4.339,0	4.491,0	4.720,5	5,1	8,8
32.40 Stjórnsýsla félagsmála	3.857,2	4.192,5	4.389,5	4,7	13,8
07 Félags- og húsæðismálaráðuneyti	3.857,2	4.192,5	4.389,5	4,7	13,8
Samtals	13.355,5	12.521,0	12.973,8	3,6	-2,9

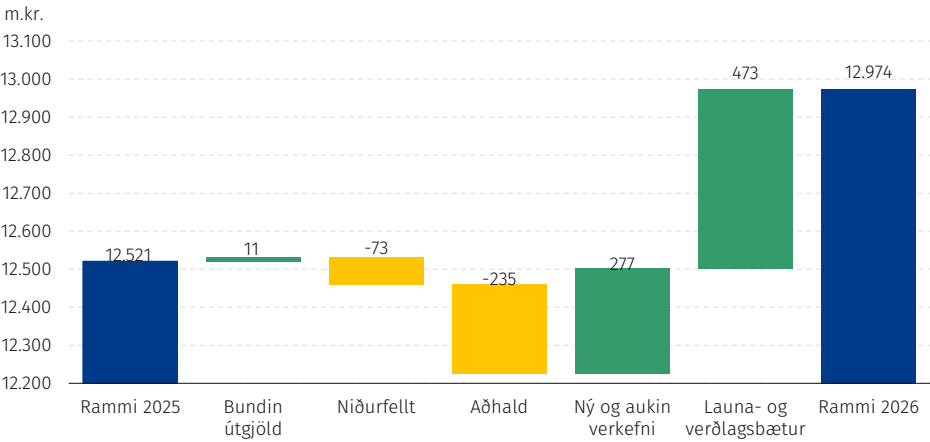
¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 32 *Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála* árið 2026 eru áætluð 12.973,8 m.kr. og lækka um 20,1 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025, eða sem svarar til 0,2%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 452,8 m.kr. milli ára, eða sem svarar til 3,6%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Aðhaldsmarkmið málefnasviðsins felur m.a. í sér sértækar afkomubætandi aðhaldsráðstafanir vegna aukinnar hagræðingar í opinberum innkaupum, endurskoðunar jafnlaunavottunar, niðurfellingar á varasjóðum málaflokka, 3% aðhalds á aðalskrifstofu ráðuneytisins ásamt því að prentun þingskjala verður hætt. Almennt aðhald málefnasviðsins er útfært með hlutfallslegri skiptingu á stofnanir og verkefni.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
32 Lýðheilsa og stjórnsýsla velferðarmála					
Rekstrarframlög	11.794,9	11.420,3	11.954,8	4,7	1,4
Rekstrartilfærslur	1.036,7	1.042,3	959,6	-7,9	-7,4
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	523,9	58,4	59,4	1,7	-88,7
Heildarútgjöld	13.355,5	12.521,0	12.973,8	3,6	-2,9
Rekstrartekjur	-	1.279,3	1.134,4	-11,3	-
Framlag úr ríkissjóði	-	11.241,7	11.839,4	5,3	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	12.521,0	12.973,8	3,6	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

32.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit

Helstu verkefni málaflokksins eru á sviði lýðheilsu í heilbrigðisþjónustu þar sem megináhersla er á heilsuefningu og forvarnir, auk þess sem verkefni málaflokksins eru geislavarnir, sóttvarnir, viðbúnaður við heilsuvá, eftirlit með heilbrigðisþjónustu og heilbrigðisstarfsfólki og að tryggja greitt aðgengi að lyfjum og lækningatækjum. Heilbrigðisráðuneytið fer með stjórn málaflokksins og undir málaflokkinn falla embætti landlæknis, Lyfjastofnun, Geislavarnir ríkisins, Lýðheilsusjóður og verkefni er varða viðbúnað vegna farsóttu.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Efling heilsu og heilbrigðra lífnaðarháttá		
Aðgerðaáætlun í málefnum offitu í kjölfar þingsályktunartillögu sem lögð verður fram á haustþingi 2025.	Heilbrigðisráðuneyti og embætti landlæknis	Innan ramma
Lagabreytingar á haustþingi 2025 sem miða að forvörnum gegn nikótínnotkun barna og ungmenna.	Heilbrigðisráðuneyti, ÁTVR og heilbrigðisnefndir	Innan ramma
Markmið 2: Aukið öryggi sjúklinga og heilbrigðisstarfsmanna		
Setja reglugerð um innra eftirlit heilbrigðisstofnana.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Innleiða gæðaskrár um afmarkaða hópa sjúklinga sem nýttar eru til að auka gæði og öryggi heilbrigðisþjónustu.	Embætti landlæknis og heilbrigðisstofnanir	Innan ramma
Markmið 3: Aukin gæði og efling rafrænnar heilbrigðisþjónustu		
Lagt verður fram frumvarp á haustþingi 2025 þess efnis að öllum veitendum heilbrigðisþjónustu verði gert skylt að nýta stafræn sjúkrahúskerfi.	Heilbrigðisráðuneyti	Innan ramma
Stafvæðing pappírsbundinna lausna í heilbrigðisþjónustu.	Heilbrigðisráðuneyti, embætti landlæknis og heilbrigðisstofnanir	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 3.465,6 m.kr. og lækkar um 104 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 126,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild embætti landlæknis er aukin um 71 m.kr. vegna kvörtunarmála og rannsókna alvarlegra atvika.
- Fjárheimild Lyfjastofnunar er aukin um 60 m.kr. vegna verkefna sem snúa að verð- og greiðsluþátttöku lyfja og verðendurmati lyfja.
- Fjárheimild Geislavarna ríkisins er aukin um 20 m.kr. vegna eftirlits með kjarnorkuknúnum kaþbátum.
- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 9,3 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags vegna Microsoft-samninga.
- Niðurfellt er 20 m.kr. tímabundið framlag til Lýðheilsusjóðs.
- Útgjöld málaflokksins lækka um 200 m.kr. vegna samsvarandi breytinga á sértekjuáætlunum stjórnsýslustofnana.
- Aðhald í starfsemi málaflokksins er 38 m.kr.
- Sértækar aðhaldsráðstafanir málaflokksins eru 21,5 m.kr. Þar af er gerð sértæk aðhaldskrafa sem felur í sér að varasjóður málaflokksins, að upphæð 15,2 m.kr., er felldur tímabundið niður annað árið í röð.

32.20 Jafnréttismál

Undir málaflokkinn falla aðgerðir hins opinbera á sviði kynjajafnréttis og jafnréttis í viðtækri merkingu, auk þess sem mannréttindamál falla einnig undir málaflokkinn. Kynjajafnrétti er forgangsmál þar sem jafnréttismál verða ávallt í forgrunni ákvarðanatöku. Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna, nr. 150/2020, lög um stjórnsýslu jafnréttismála, nr. 151/2020, lög nr. 85/2018, um jafna meðferð utan vinnumarkaðar, og lög nr. 86/2018, um jafna meðferð á vinnumarkaði (mismununarlöggjöfin), teljast til helstu laga málaflokksins, auk laga um kynrænt sjálfræði, nr. 80/2019, en málefni hinsegin fólks falla hér undir. Starfsemi Jafnréttisstofu tilheyrir málaflokknum.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Launajafnrétti verði náð - kynbundnum launamun verði útrýmt		
Breyta lögum um jafnlaunakerfi fyrirtækja og stofnana til einföldunar í ljósi fenginnar reynslu, sbr. 11. gr. laga um jafna stöðu og jafnan rétt kynjanna.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Þróa virðismatskerfi starfa í þágu kynjajafnréttis.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Sporna við kynferðislegu og kynbundnu ofbeldi		
Ný aðgerðaáætlun um forvarnir meðal barna og ungmenna gegn kynferðislegu og kynbundnu ofbeldi og áreitni fyrir árin 2026–2029.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma
Landsáætlun um kynbundið ofbeldi gegn konum.	Dómsmálaráðuneytið	Innan ramma
Markmið 3: Réttindi hinsegin fólks tryggð		
Framfylgd verkefna í nýrri aðgerðaáætlun í málefnum hinsegin fólks.	Dómsmálaráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 398,2 m.kr. og lækkar um 9,5 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 13 m.kr.

Engar breytingar eru á hagrænni skiptingu innan málaflokksins.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflokksins hækkar um 0,5 m.kr. vegna breytinga á greiðslufyrirkomulagi Microsoft-samninga.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 3 m.kr. og er útfært með hlutfallslegri skiptingu niður á stofnanir og verkefni málaflokks.

32.30 Stjórnsýsla heilbrigðismála

Undir málaflökkinn heyra m.a. aðalskrifstofa heilbrigðisráðuneytisins, Sjúkratryggingar Íslands og Vísindasiðanefnd. Sjúkratryggingar Íslands sjá um framkvæmd annarra málaflökka er falla undir málefnasvið um sjúkrahúspjónustu (23), heilbrigðisþjónustu utan sjúkrahúsa (24), hjúkrunar- og endurhæfingarrými (25) og lyf og lækningatæki (26). Undir málaflökkinn heyra einnig stafræn málefni. Verkefni heilbrigðisráðuneytisins eru nánar tilgreind í forsetaúrskurði 5/2025.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflökki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Skilvirk stjórnsýsla heilbrigðismála		
Fækkun nefnda, ráða og stjórna á málefnasviðum heilbrigðisráðuneytisins.	Heilbrigðisráðuneytið	Innan ramma
Markmið 2: Efling vísindarannsókna í heilbrigðisþjónustu		
Stutt verði við innleiðingu einstaklingsbundinnar heilbrigðisþjónustu í samræmi við tillögur starfshóps þar að lútandi.	Heilbrigðisráðuneytið	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflökksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.720,5 m.kr. og hækkar um 70,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 159,3 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflökksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflökksins eru eftirtaldar:

- Fjárheimild málaflökksins hækkar um 200 m.kr. til að fjármagna ýmis áherslumál ríkisstjórnarinnar. Þar af eru Sjúkratryggingar Íslands og Lyfjastofnun styrkt ásamt embætti landlæknis.
- Millifærðar eru 26 m.kr. á málaflokk 32.10 *Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit* vegna aukinna fjárveitinga til embættis landlæknis vegna kvörtunarmála og rannsókna alvarlegra atvika.
- Millifærðar eru 60 m.kr. á málaflokk 32.10 *Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit* vegna aukinna fjárveitinga til Lyfjastofnunar vegna verkefna sem snúa að verð- og greiðsluþátttöku lyfja og verðendurmati lyfja.
- Fjárheimild málaflökksins er aukin um 75 m.kr. vegna átaks í bólusetningum.
- Fjárheimild málaflökksins er aukin um 10 m.kr. vegna samnings Íslands í alþjóðasamstarfi WHO.
- Fjárheimild málaflökksins hækkar um 10,3 m.kr. vegna breytts greiðslufyrirkomulags vegna Microsoft-samninga.

- g. Fjárheimild málaflokksins lækkar um 5,3 m.kr. vegna breytinga Stjórnarráðsins í samræmi við forsetaúrskurð 5/2025.
- h. Niðurfellt er 35 m.kr. tímabundið framlag til Píeta-samtakanna.
- i. Niðurfellt er 10 m.kr. tímabundið framlag til Alzheimersamtakanna vegna reksturs Seiglunnar.
- j. Aðhald í starfsemi málaflokksins er 29,8 m.kr.
- k. Sértaekar aðhaldsráðstafanir málaflokksins eru 61,8 m.kr. Þar af er gerð sértæk aðhaldskrafa sem felur í sér að varasjóður málaflokksins, að upphæð 2,8 m.kr., er felldur tímabundið niður annað árið í röð.

32.40 Stjórnsýsla félagsmála

Starfsemi málaflokksins er í höndum aðalskrifstofu félags- og vinnumarkaðsráðuneytis, auk þess sem rekstur úrskurðarnefndar velferðarmála, Gæða- og eftirlitsstofnunar velferðarmála og Tryggingastofnunar fellur undir málaflokkinn.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 4.389,5 m.kr. og hækkar um 23,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 173,8 m.kr.

Ekki er um miklar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Gert er ráð fyrir að fjárheimild málaflokksins hækki um 35,7 m.kr. vegna breytinga stjórnarráðsins í samræmi við forsetaúrskurð 5/2025.
- b. Í samræmi við stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er fjárheimild málaflokksins aukin um 18 m.kr. vegna hagsmunafulltrúa eldra fólks sem verður falið að standa vörð um réttindi þess.
- c. Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 80,7 m.kr.

33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindingar

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
33.10 Fjármagnskostnaður	92.920,3	101.595,6	125.388,6	23,4	34,9
19 Vaxtagjöld ríkissjóðs	92.920,3	101.595,6	125.388,6	23,4	34,9
33.20 Ríkisábyrgðir	408,9	110,0	110,0	0,0	-73,1
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	408,9	110,0	110,0	0,0	-73,1
33.30 Lífeyrisskuldbindingar	45.838,1	79.067,2	80.899,6	2,3	76,5
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	45.838,1	79.067,2	80.899,6	2,3	76,5
Samtals	139.167,3	180.772,8	206.398,2	14,2	48,3

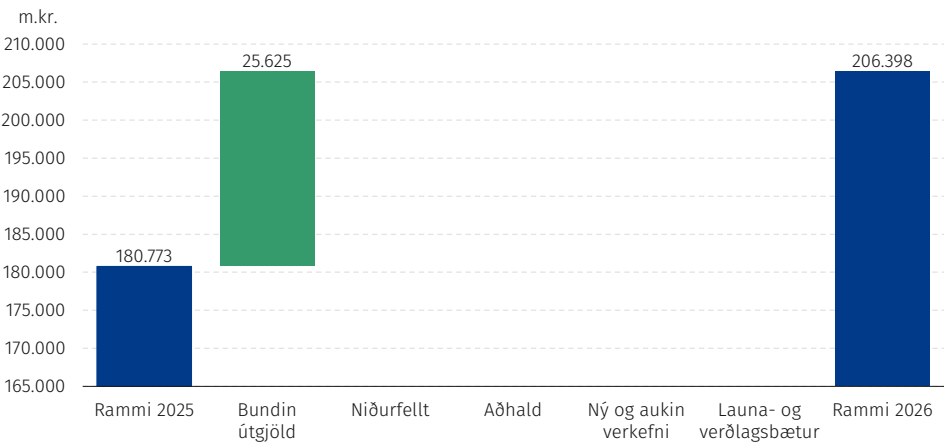
¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 33 *Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindingar* árið 2026 eru áætluð 206.398,2 m.kr. og aukast um 25.625,4 m.kr. á milli ára eða sem svarar til 14,2%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsöröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu eins og nánar er greint frá í inngangskafila málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindi	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
Rekstrarframlög	139.167,3	180.662,8	206.288,2	14,2	48,2
Rekstartilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,0	110,0	110,0	0,0	-
Heildarútgjöld	139.167,3	180.772,8	206.398,2	14,2	48,3
Rekstrartekjur	-	0,0	0,0	-	-
Framlag úr ríkissjóði	-	113.238,4	133.134,9	17,6	-
Viðskiptahreyfingar	-	67.534,4	73.263,3	8,5	-
Samtals fjármögnun	-	180.772,8	206.398,2	14,2	-

¹ Vakinn er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

¹ og ² Vakinn er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

33.10 Fjármagnskostnaður

Starfsemi málaflokksins er í höndum fjármála- og efnahagsráðherra. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspegla ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Viðhalda sjálfbærni skulda ríkissjóðs		
Hagstæð fjármögnun ríkissjóðs með jöfnu afborgunarferli og lágmörkun áhættu.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma
Uppbygging áhættustýringar fyrir ríkissjóð.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma

Markmið 2: Lágmarkun fjármagnskostnaðar að teknu tilliti til áhættu

Endurfjármögnun útistandandi skulda þegar tækifæri gefast á betri vaxtakjörum.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma
Lagt verði mat á samsetningu efnahags ríkissjóðs með hagkvæmni og áhættu að leiðarljósi. ¹	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma

¹ Verkefnið styður jafnframt við markmið 1 í málaflokki 33.30.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 125.388,6 m.kr. og hækkar um 23.793 m.kr. frá gildandi fjárlögum.

Ekki er um breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða. Tilefni hækkunar heimildarinnar á milli ára er að mestu til komin vegna uppgjörs ÍL-sjóðs og skuldabréfaútgáfu, vaxtagjalda og verðbóta A1-hluta ríkissjóðs sem því fylgdi. Þá hækka vaxtagjöld af erlendum lánum um 2,4 ma.kr. vegna erlendrar lántöku á árinu 2025 til styrkingar gjaldeyrisforða landsins.

33.20 Ríkisábyrgðir

Starfsemi málaflokksins er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Draga úr ríkisábyrgðum		
Endurlána ríkisfyrirtækjum og sjóðum í stað þess að heimila lántökur með ríkisábyrgð.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 110 m.kr. og er óbreytt frá gildandi fjárlögum. Nánar er fjallað um ríkisábyrgðir í 11. kafla frumvarpsins um fjárhagsáhættu ríkissjóðs.

33.30 Lífeyrisskuldbindingar

Starfsemi málaflokksins er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Minnka ófjármagnaðar lífeyrisskuldbindingar		
Ríkissjóður greiði 10,7 ma.kr. inn á lífeyrisskuldbindingar sínar.	Fjármála- og efnahagsráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 80.899,6 m.kr. og hækkar um 1.832,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum. Hrein lífeyrisskuldbinding ríkissjóðs hækkaði um 4.278 m.kr. á árinu 2024 og stóð í 932.890 m.kr. í árslok 2024. Hækkunina má helst rekja til breytinga á launum opinberra starfsmanna en vísitala lífeyrisskuldbindinga fyrir opinbera starfsmenn hækkaði um 5,4% á árinu 2024. Á fyrstu sex mánuðum ársins 2025 hefur vísitalan hækkað um 8,4%. Gert er ráð fyrir að heildarlífeyrisskuldbinding ríkissjóðs vegna B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins ná hámarki um þessar mundir en fari svo lækkandi sem leiðir til lækkandi gjaldfærslu að jafnaði á næstu árum. Ríkissjóður greiðir 10,7 ma.kr. til B-deildar LSR á árinu 2026 til viðbótar við lífeyrishækkanir ársins. Í fjármálaáætlun 2026–2030 er gert ráð fyrir að þessar forinngreiðslur verði verðtryggðar a.m.k. til ársins 2030.

34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Það skiptist í þrjá málaflokka sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

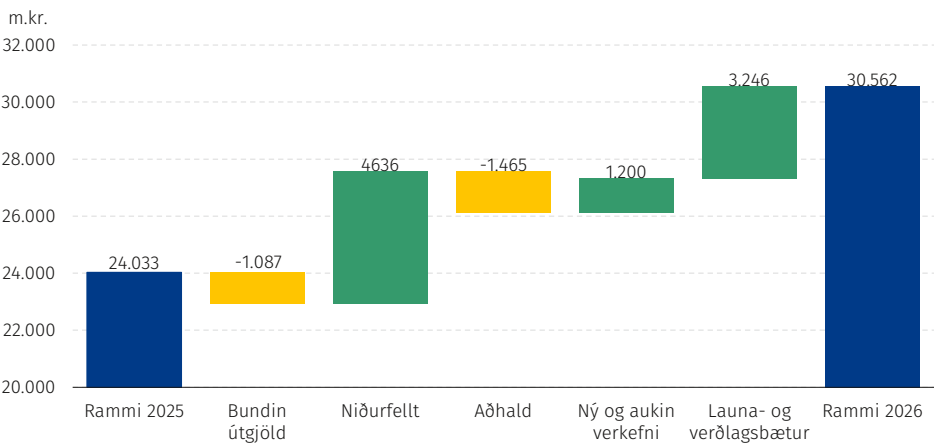
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
34.10 Almennur varasjóður		17.041,6	22.888,7	34,3	-
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti		17.041,6	22.888,7	34,3	-
34.20 Sértækar fjárráðstafanir		481,1	485,5	0,9	-
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti		481,1	485,5	0,9	-
34.30 Afskriftir skattkrafna	12.521,9	6.510,0	7.188,1	10,4	-42,6
09 Fjármála- og efnahagsráðuneyti	12.521,9	6.510,0	7.188,1	10,4	-42,6
Samtals	12.521,9	24.032,7	30.562,3	27,2	144,1

¹Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2}Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins .

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli ára 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 34 *Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir* árið 2026 eru áætluð 30.562,3 m.kr. og aukast um 3.283,5 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 13,7%. Þegar tekið er tillit til áhrifa af almennum launa- og verðlagsbreytingum hækka útgjöldin um 6.529,6 m.kr. milli ára eða sem svarar til 27%.

Myndin endurspeglar þá útfærslu og forgangsröðun sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafla málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
Rekstrarframlög	12.521,9	19.788,9	25.733,6	30,0	105,5
Rekstrartilfærslur	0,0	3.502,0	2.545,8	-27,3	-
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	0,0	741,8	2.282,9	207,8	-
Heildarútgjöld	12.521,9	24.032,7	30.562,3	27,2	144,1
Rekstrartekjur	-	1.204,4	0,0	-100,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	16.318,3	23.374,2	43,2	-
Viðskiptahreyfingar	-	6.510,0	7.188,1	10,4	-
Samtals fjármögnun	-	24.032,7	30.562,3	27,2	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

34.10 Almennur varasjóður

Starfsemi málaflokksins er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra. Samkvæmt 24. gr. laga um opinber fjármál er almennum varasjóði ætlað að bregðast við útgjöldum sem eru tímabundin, ófyrirsjáanleg og óhjákvæmileg. Almennum varasjóði er einkum ætlað að mæta frávikum í launa-, gengis- og verðlagsforsendum fjárlaga og meiri háttar ófyrirséðum og óhjákvæmilegum útgjöldum, s.s. vegna náttúruhamfara, eða útgjöldum sem ókleift er að mæta með öðrum hætti samkvæmt fjárlögum. Nánar er fjallað um framangreind skilyrði og verkferlið við almennan varasjóð í kafla 5.7 *Varasjóðir og millifærslur fjárheimilda innan fjárlaga-árs*.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 22.888,7 m.kr. og hækkar um 2.605,4 m.kr. frá gildandi fjárlögum að frátöldum almennum launa- og verðlagsbreytingum en þær nema 3.241,7 m.kr.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- a. Af almennum launa- og verðlagsbreytingum á málaflokknum er 3.000 m.kr. varúðarfærsla til þess að mæta frávikum í endanlegum útreikningi launa- og verðlagsbóta sem fram fer þegar kjarasamningar eru frágengnir við öll opinber stéttarfélög. Þá getur slík varúðarfærsla mætt viðbótarútgjöldum vegna mögulegra

leiðréttinga á útreikningi launa- og verðlagsbóta innan ársins 2026. Heildarumfang áætlaðra launa- og verðlagsbreytinga í fjárlagafrumvarpi ársins 2026 nemur 43,5 ma.kr. eins og fram kemur í kafla 5 *Gjöld ríkissjóðs*.

- b. Fjárheimild málaflokksins er aukin tímabundið um 2.000 m.kr. vegna reksturs öryggisvistunarrýma og öryggisúrræða vegna ósakhæfra einstaklinga. Þrjú ráðuneyti koma að slíkum rekstri, þ.e. dómsmálaráðuneytið, félags- og húsnæðismálaráðuneytið og heilbrigðisráðuneytið. Þar sem ekki lá fyrir skipting kostnaðar milli aðila þegar forsendum frumvarpsins var lokað er fjárheimild vegna verkefnisins tímabundið geymd á almennum varasjóði. Þessi fjárheimild verður færð af almennum varasjóði til viðeigandi málaflokka þegar útfærsla liggur fyrir.
- c. Fjárheimild málaflokksins er lækkuð tímabundið um tæplega 1.500 m.kr. vegna sértækra hagræðingarverkefna sem eftir er að útfæra nánar á málaflokka. Um er að ræða ýmis verkefni, s.s. fækkun fermetra vegna starfsmanna ríkisins, sameiningu nefnda og aukinn samrekstur stofnana, auk hluta af áætlaðri hagræðingu vegna opinberra innkaupa sem eftir er að færa á málefnasvið.
- d. Fyrir utan niðurfelldar heimildir sem eiga uppruna sinn í útfærslu á fjárlögum ársins 2025 og tilfærslu heimilda sem vistaðar voru tímabundið á almennum varasjóði í fjárlögum þess árs eru aðrar breytingar á umfangi almenna varasjóðsins ætlaðar til þess að tryggja getu varasjóðsins til þess að standa undir lögbundnu verkefni sínu, sbr. 24. gr. laga um opinber fjármál, og viðhalda varasjóðunum umfram hið lögbundna lágmark sem nemur 1% af heildarfjárheimildum komandi fjárlagaárs.

34.20 Sértækar fjárráðstafanir

Starfsemi málaflokksins er á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra en nánar er fjallað um hann í fjármálaáætlun. Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 485,5 m.kr. og hækkar um 4,4 m.kr. sem nemur launa- og verðlagsbótum.

34.30 Afskriftir skattkrafna

Starfsemi málaflokksins er í höndum fjármála- og efnahagsráðherra. Eðli málaflokksins er með þeim hætti að ekki verður fjallað um markmið og aðgerðir varðandi starfsemi hans. Um er að ræða fjárheimild á móti gjaldfærslu á bæði beinum afskriftum skattkrafna sem taldar eru sannanlega tapaðar, t.d. vegna gjaldþrota, og óbeinum afskriftum þar sem kröfur eru færðar niður um tiltekinn hluta sem reynsla bendir til að muni að líkindum ekki innheimtast. Um er að ræða kröfur vegna álagðra skatta, álagðra vaxta á ógreidda skatta og annarra tekna. Afskriftir skattkrafna eru færðar til gjalda samkvæmt IPSAS-staðli en til tekjulækkunar samkvæmt GFS-staðli. Þær hafa bein áhrif á afkomu ársins en hvorki á sjóðstreymi né skuldir ríkissjóðs.

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 7.188,1 m.kr. og hækkar um 678,1 m.kr. frá gildandi fjárlögum í samræmi við áætlanir.

35 Alþjóðleg þróunarsamvinna Íslands

Starfsemi á þessu málefnasviði er á ábyrgð utanríkisráðherra. Undir málefnasviðið heyrir einn málaflokkur sem sjá má í eftirfarandi töflu. Þar má jafnframt sjá fjárhagslega þróun málefnasviðsins og einstakra málaflokka á tímabilinu 2024–2026. Helstu áherslum, framtíðarsýn og meginmarkmiðum á málefnasviðinu er lýst í fjármálaáætlun. Markmið og mælikvarða sem sett hafa verið á málefnasviðinu má sjá á sérstöku mælaborði á vef Stjórnarráðsins.

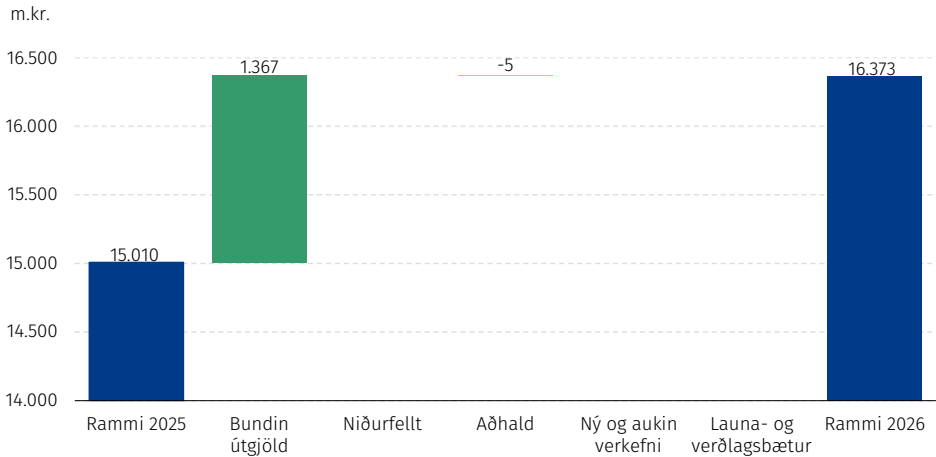
	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna					
35.10 Þróunarsamvinna	13.491,8	15.010,3	16.372,5	9,1	21,4
03 Utanríkisráðuneyti	13.491,8	15.010,3	16.372,5	9,1	21,4
Samtals	13.491,8	15.010,3	16.372,5	9,1	21,4

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
¹ og ² Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

Breytingar á útgjaldaramma eftir tilefnum

Myndin hér á eftir sýnir sundurliðaðar breytingar á útgjaldaramma málefnasviðsins eftir helstu tilefnum sem nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða.

Breytingar á ramma milli áranna 2025–2026

Heildargjöld málefnasviðs 35 Alþjóðleg þróunarsamvinna Íslands árið 2026 eru áætluð 16.372,5 m.kr. og aukast um 1.362,2 m.kr. á föstu verðlagi fjárlaga 2025 eða sem svarar til 9,1%. Þar sem útgjöld málefnasviðsins eru miðuð við tiltekið hlutfall af vergum þjóðartekjum eru ekki gerðar almennar launa- eða verðlagsbreytingar á fjárheimild málefnasviðsins á milli ára.

Myndin endurspeglar þá útfærslu sem unnin er út frá stefnumótun málefnasviðsins og þeim útgjaldaramma sem settur var í fjármálaáætlun 2026–2030. Sú niðurstaða getur eftir atvikum vikið frá þeim viðmiðum sem sett voru í fjármálaáætlun.

Hagræn skipting útgjalda

Í eftirfarandi töflu eru útgjöld málefnasviðsins, þróun fjárheimilda og fjármögnun frá árinu 2024 greind í fjóra þætti eftir hagrænni skiptingu, eins og nánar er greint frá í inngangskafli málefnasviða. Hagræn skipting útgjalda niður á málaflokka birtist í fylgiriti með fjárlögum.

	Reikningur ¹ 2024 m.kr.	Fjárlög ² 2025 m.kr.	Frumvarp 2026 m.kr.	Br. frá fjárlögum %	Br. frá reikn. %
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna					
Rekstrarframlög	2.953,2	3.313,9	3.376,1	1,9	14,3
Rekstrartilfærslur	10.516,8	11.696,4	12.996,4	11,1	23,6
Fjármagnstilfærslur	0,0	0,0	0,0	-	-
Fjárfestingarframlög	21,8	0,0	0,0	-	-100,0
Heildarútgjöld	13.491,8	15.010,3	16.372,5	9,1	21,4
Rekstrartekjur	-	4,9	4,9	0,0	-
Framlag úr ríkissjóði	-	15.005,4	16.367,6	9,1	-
Viðskiptahreyfingar	-	0,0	0,0	-	-
Samtals fjármögnun	-	15.010,3	16.372,5	9,1	-

¹ Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins 2024 verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.
^{1 og 2} Vakin er athygli á því að í einhverjum tilfella hafa verið framkvæmdar tilfærslur á heimildum til að endurspegla breytta skipan Stjórnarráðsins.

35.10 Þróunarsamvinna

Starfsemi málaflokksins er í höndum þróunarsamvinnuskrifstofu utanríkisráðuneytis, sendiskrifstofa Íslands í Lilongwe, Kampala og Freetown sem og fastanefnda Íslands í New York, Genf, París og Róm. Íslensk stjórnvöld leggja sig fram um að vera áreiðanlegur samstarfsaðili í þróunarsamvinnu, fara vel með þróunarfé og vinna samkvæmt bestu starfsvenjum. Utanríkisráðuneytið á í markvissu samstarfi við alþjóðastofnanir og samstarfslönd með framgang heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna að leiðarljósi. Rammasamningum við áherslustofnanir og frjáls félagasamtök er ætlað að auka sveigjanleika, fyrirsjáanleika og viðbragðsflýti þeirra. Unnið er eftir stefnu um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands fyrir árin 2024–2028 en yfirmarkmið þróunarsamvinnu Íslands er *útrýming fátæktar, virðing fyrir mannréttindum og bætt lífsskilyrði* sem grundvallast á framtíðarsýn heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna.

Í töflunni hér fyrir neðan má sjá helstu verkefni sem áformað er að ráðast í á árinu 2026 og hvaða markmið þau styðja við en markmið og mælikvarðar í hverjum málaflokki eru birt á sérstöku mælaborði á vefsíðu Stjórnarráðsins. Í framhaldi af töflunni eru dregnar fram helstu breytingar á fjármögnun verkefna frá fjárlögum ársins 2025. Þær fjárhæðir sem þar koma fram endurspeгла ekki heildarfjárveitingar til verkefna nema í tilvikum þar sem breyting á milli ára felur í sér heildarfjármögnun verkefnisins.

Helstu verkefni 2026	Framkvæmdaraðili	Breyting á fjárveitingu
Markmið 1: Uppbygging mannauðs og samfélagslegra grunnstoða með áherslu á mannréttindi og jafnrétti kynjanna		
Byggðapróunarverkefni í Malaví, Síerra Leóne og Úganda (HM 4, 3, 6, 5).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Samstarfsverkefni með Mannfjöldasjóði Sp um aðgerðir gegn fæðingarfistli í Malaví, Síerra Leóne og Úganda (HM 3, 5).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur við kjarnastofnanir Sp sem vinna í þágu mannréttinda og kynjajafnréttis (HM 5, 10).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 2: Viðbrögð gegn loftslagsvánni, efling viðnámsþróttar samfélaga og sjálfbær nýting náttúruauðlinda		
Verkefni í Síerra Leóne á sviði fiskimála og bláa hagkerfisins (HM 14).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Þátttaka í verkefni Norræna þróunarsjóðsins (NDF) um aukna nýtingu og aðgang að endurnýjanlegri orku í Afríku (HM 7, 13).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Stuðningur við GRÓ – þekkingarmiðstöð þróunarsamvinnu með færni- og þekkingaruppbyggingu (HM 7, 15, 14, 13).	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Markmið 3: Ísland er áreiðanlegur samstarfsaðili í alþjóðlegri þróunarsamvinnu og mannúðarmálum og beitir sér í þágu stöðugleika og friðar		
Fyrirsjáanlegur og tímanlegur stuðningur við lykilstofnanir Sp á sviði mannúðaraðstoðar.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma
Efnahags- og mannúðarstuðningur við Úkraínu.	Utanríkisráðuneyti	Innan ramma

Heildarfjárheimild til málaflokksins fyrir árið 2026 er áætluð 16.372,5 m.kr. og hækkar um 1.362,2 m.kr. frá gildandi fjárlögum. Ekki eru gerðar almennar launa- og verðlagsbreytingar á fjárheimild málaflokksins. Ekki er um verulegar breytingar á hagrænni skiptingu innan málaflokksins að ræða.

Helstu breytingar á fjárheimildum málaflokksins eru eftirtaldar:

- Framlög til málaflokksins aukast um 1.367 m.kr., byggt á spá Hagstofunnar um vergar þjóðartekjur. Tillagan er liður í stefnu um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands fyrir árin 2024–2028 þar sem stefnt var að því að framlög Íslands til þróunarsamvinnu færu hækkanði yfir tímabil fjármálaáætlunar 2024–2028 úr 0,35% af vergum þjóðartekjum (VPT) árið 2024 í 0,46% árið 2028. Samkvæmt þeirri stefnu var gert ráð fyrir því að framlög til alþjóðlegrar þróunarsamvinnu næmu 0,40% af VPT árið 2026 en að svo stöddu er stefnt að því að þetta hlutfall verði 0,35% á árinu 2026.
- Hlutdeild málaflokksins í aðhaldskröfu málefнасviðsins nemur 4,8 m.kr. og verður útfærð við gerð rekstraráætlunar fyrir árið 2026.

Viðauki – Framsetning og uppgjör ríkisfjármála

Lög nr. 123/2015, um opinber fjármál, kveða m.a. á um að framsetning ríkisfjármála og reikningsskil skuli byggð á alþjóðlegum stöðlum. Lögin gera ráð fyrir að reikningsskil fyrir A-hluta ríkisins og ríkisaðila í A1- og A2- hluta skuli gerð á grundvelli alþjóðlegra reikningsskilastaðla fyrir opinbera aðila sem miða við rekstrargrunn, IPSAS (e. *International Public Sector Accounting Standards*). Þá gera lögin ráð fyrir því að framsetning og flokkun upplýsinga um fjármál A-hluta ríkisins, sem og um A1-hluta ríkissjóðs, skuli vera samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustaðli, svokölluðum GFS-staðli (e. *Government Finance Statistics*) sem Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn hefur umsjón með.

Innleiðing á breyttum reikningsskilum er umfangsmikið verkefni. Stærstum hluta innleiðingar er lokið og er ríkisreikningur 2024 birtur í annað sinn sem heildarsamstæða A-, B- og C- hluta. Í séryfirliti ríkisreiknings er svo að finna ársreikning A1-hluta ríkissjóðs ásamt ýmsum séryfirlitum og sundurliðunum sem gefa frekari upplýsingar um ríkisfjármálin. A1-hluti ríkissjóðs er sá hluti ríkisrekstrarins sem tekur til starfsemi sem einkanlega er fjármögnuð með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum og framlögum og á sér samsvörun í fjárlögum. Reikningsskil fyrir árið 2024 eru gerð á grundvelli IPSAS-staðlanna með frávikum þar sem reikningsskilaráð hefur heimilað frestun á innleiðingu í samræmi við heimildir 52. gr. laga um opinber fjármál um gerð og framsetningu reikningsskila. Áfram er unnið að því að þróa áætlanir og reikningsskil ríkisins að kröfum GFS- og IPSAS-staðlanna í samráði við Fjársýslu ríkisins og Hagstofu Íslands með það að markmiði að tryggja samræmi gagna og upplýsinga og gagnsæi um frávik milli staðlanna tveggja.

Yfirlit frumvarpsins

Í 1. gr. frumvarpsins er fjárstreymisyfirlit sem sett er fram skv. GFS-staðlinum með upplýsingum um meginstærðir ríkisfjármálanna. Þar er sett fram sundurliðuð áætlun á tekjum og gjöldum A1-hluta ríkissjóðs eftir hagrænni flokkun ásamt breytingum á eignum og skuldum. Í því yfirliti hefur verið tekið tillit til innbyrðis viðskipta og tilfærslna milli ríkisaðila innan A1-hlutans. Yfirlitið veitir góða sýn á áhrif ríkisfjármálanna í efnahagslegu tilliti, s.s. á eftirspurn, framleiðslu og tekjudreifingu. Aðrar greinar fjárlaga sem varða fjármál A1-hluta ríkissjóðs eru byggðar á reikningsskilaaðferðum í samræmi við IPSAS. Ríkisreikningur skal gerður upp samkvæmt IPSAS-staðlinum en þar ber jafnframt að sýna tengingu á milli niðurstaðna reikningsskilanna við ofangreint fjárstreymisyfirlit A1-hluta ríkissjóðs samkvæmt GFS-staðlinum.

Í 2. gr. er áætlun um sjóðstreymi ríkissjóðs með yfirliti um innheimtar tekjur og greidd rekstrargjöld, fjárfestingarhreyfingar og lánahreyfingar og breytingu á handbæru fé.

Í 3. gr. frumvarpsins er birt yfirlit um fjárheimildir fyrir 35 málefnasvið A1-hluta ríkissjóðs á rekstrargrunni samkvæmt IPSAS-reikningsskilastaðlinum. Fjárheimildirnar eru greindar niður eftir hagrænni skiptingu á útgjöldum A1-hlutans í rekstrarframlög, rekstrar-tilfærslur, fjármagnstilfærslur og fjárfestingarframlög. Tilfærsluframlögin renna til rekstrar og fjárfestinga annarra aðila en fjárfestingarframlögin eru til eignamyndunar hjá ríkisaðilum í A1-hluta. Eignamyndunarframlagið færir í skuldahlið sem fyrirframgreitt framlag/frestaðar tekjur á móti eignfærslu varanlegra rekstrarfjármuna. Í yfirlitinu er einnig sýnt hvernig fjárheimildum er mætt með fjármögnun af rekstrartekjum ríkisaðila og framlögum úr ríkissjóði. Neðst í yfirlitinu má jafnframt sjá aðlögun að GFS-staðlinum og heildarfjárheimildir samkvæmt þeim staðli.

Í 4. gr. frumvarpsins er birt yfirlit um fjárheimildir málefnasviða og málaflokka á rekstrargrunni byggt á IPSAS-reikningsskilastaðlinum, sundurliðaðar eftir ráðuneytum. Markmið greinarinnar er að draga fram heildarfjárheimild hvers málefnasviðs og málaflokks og þau ráðuneyti sem ábyrgð bera á viðkomandi málaflökki.

Í sundurliðun 1 er sýnt nánar hvernig áætlaðar heildartekjur A1-hluta ríkissjóðs á rekstrargrunni samkvæmt 1. gr. frumvarpsins og á greiðslugrunni í samræmi við 2. gr. frumvarpsins skiptast eftir tegundum. Fylgt er flokkunarlykli fjárlagakerfis ráðuneyta og Alþingis sem byggður er á flokkunarleiðbeiningum GFS-hagskýrslustaðalsins. Meginflokkar tekna eru fjórir talsins: skattar, tryggingagjöld, fjárframlög og aðrar tekjur, sbr. einnig 51. gr. laga um opinber fjármál.

Í sundurliðun 2 er sýnd skipting á fjárheimildum málefnasviða eftir málaflökkum og ráðuneytum ásamt upplýsingum um fjármögnun útgjalda með rekstrartekjum, framlagi úr ríkissjóði eða af efnahagsliðum. Nánari skipting fjárheimilda í fjárveitingar til ríkisaðila og verkefna og í varasjóði málaflokka er sett fram í fylgiriti með frumvarpinu. Í fylgiritinu er yfirlit um fjárveitingar til einstakra ríkisaðila og verkefna á rekstrargrunni og fjármögnun þeirra með rekstrartekjum ríkisaðila eða beinu framlagi úr ríkissjóði. Er sú framsetning gerð samkvæmt IPSAS-reikningsskilastaðlinum á sama hátt og á við 3. og 4. gr. frumvarpsins og sundurliðun 2.

Vakin er athygli á því að skv. 51. gr. laga um opinber fjármál skal færa allar tekjur A1-hluta ríkissjóðs í yfirlit um tekjur A1-hluta ríkissjóðs í heild en í reikninga einstakra ríkisaðila í A1-hluta færast einungis rekstrartekjur þeirra. Í athugasemdum við greinina segir að þær skatttekjur sem fram að gildistöku laga um opinber fjármála voru markaðar tilteknum stofnunum færast nú eingöngu hjá ríkissjóði. Einnig kemur þar fram að gert sé ráð fyrir því að tekjustofn sé tengdur málaflökki í heild sinni en ekki einstökum aðilum sem annast framkvæmd innan hans. Því beri að láta tekjurnar af honum renna í ríkissjóð en það sé hlutverk Alþingis að ákveða með fjárheimildum í fjárlögum hverju sinni hversu miklu skuli ráðstafað til viðkomandi málaflokks. Til samræmis við þetta hefur viðkomandi lagaákvæðum um markaðar tekjur, sem áður voru færðar í bókhaldi stofnana eða fjárlagaliða, verið breytt með lögum nr. 47/2018, um breytingu á ýmsum lagaákvæðum um markaðar tekjur.

Breytt framsetning ríkisfjármála

Hagstofa Íslands gaf í lok árs 2020 út endurskoðun á flokkun hageininga (e. sector classification) sem snýr að afmörkun hins opinbera (e. general government sector) í íslenskum þjóðhagsreikningum (Hagtiðindi, greinargerð, Flokkun stofnanaeininga í þjóðhagsreikningum, 30. nóvember 2020). Með breyttri flokkun ríkisaðila samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustaðli verða eftirleiðis sjálfstæðir lögaðilar hluti af A-hluta ríkissjóðs, þ.m.t. ákveðin hlutafélög í eigu ríkissjóðs. Við þessa endurflokkun munu einnig ýmsar einingar sem áður hafa heyrt til B- og C-hluta verða flokkaðar með A-hluta.

Við þá breytingu er nauðsynlegt að um A-hluta gildi mismunandi forsendur eftir eðli og tilgangi starfseminnar. Því skiptist A-hluti í þrjá hluta: Í A1-hluta er starfsemi sem fallið hefur undir ríkissjóð og er einkanlega fjármögnuð með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum og framlögum úr ríkissjóði, í A2-hluta er starfsemi sem samanstendur af starfsemi fyrirtækja, lána- og fjárfestingarsjóða og önnur starfsemi sem er rekin undir beinni stjórn ríkisins en stendur undir sér með sölu á vöru eða þjónustu, leigu og lánastarfsemi, í A3-hluta er starfsemi hlutafélaga sem eru að meiri hluta í eigu ríkissjóðs en sinna hlutverkum á sviði opinberrar þjónustu samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustöðlum.

Eftir sem áður verða flokkar B- og C-hluta áfram til og undir þá falla aðrar fullgildar hageiningar samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustöðlum.

Tilfærsla lánastofnana í A-hluta fjárlaga kallar á aðgreiningu þeirra innan A-hluta frá

annarri starfsemi með tilliti til regluverks og framsetningar í fjárlögum. Því eru þessir aðilar flokkaðir í A2-hluta. Um þessa aðila verða sérreglur frá aðilum í A1-hluta þannig að þeir eru undanþegnir skilyrðum 7. gr. við mat á markmiðum fjármálaáætlunar og fjármálastefnu þar sem fjármögnun þeirra var undanskilin þegar fjármálaregla var sett á með lögum um opinber fjármál. Jafnframt njóta þessir aðilar ákveðins sjálfstæðis umfram hefðbundna ríkisaðila í A1-hluta og verði undanþegnir ýmsum ákvæðum um A1-hluta, s.s. varðandi framsetningu í fjárlögum, lánareglur, framkvæmd fjárlaga o.fl., og þar giltu ákvæði líkt og gilda nú um B- og C-hluta aðila. Eftir sem áður birtast allir þessir aðilar í samstæðuyfirliti fyrir A-hluta (A1-, A2- og A3-hluta) þannig að A-hlutinn í heild verði samanburðarhæfur við framsetningu þjóðhagsreikninga. Samstæða A-hluta kemur fram í 7. kafla þessa frumvarps.

Helstu frávík á framsetningu ríkisfjármála samkvæmt GFS- og IPSAS-staðli

Hér er gerð stutt grein fyrir framsetningu ríkisfjármálanna skv. GFS-staðli og helstu atriðunum sem valda mismun á framsetningu ríkisfjármálanna samkvæmt GFS- og IPSAS-stöðlunum. Báðum stöðlunum er ætlað að tryggja samkvæmni og alþjóðlega samanburðarhæfni en áherslur þeirra eru ólíkar. Í aðalatriðum sýna niðurstöður samkvæmt stöðlunum tveimur, GFS og IPSAS, sömu niðurstöður í efnahagsreikningi á hreinni eign í árslok. Hins vegar er í ákveðnum tilvikum mismunandi færslumeðferð með tilliti til þess hvað færist um rekstrarreikning eða um endurmat á efnahagsreikningi. Ræðst það einkum af ólíkum markmiðum staðlanna þar sem GFS-staðlinum er ætlað að draga fram efnahagsleg áhrif viðkomandi einingar á hagkerfið á meðan IPSAS-staðallinn miðast við að sýna fjárhagslega afkomu og stöðu viðkomandi rekstraraðila. Frávík á milli staðlanna eru í aðalatriðum eftirfarandi:

- a. **Gengismismunur.** Allur gengismunur færist um endurmatsreikning yfir á efnahag samkvæmt GFS-staðli en samkvæmt IPSAS-staðli færist hann um rekstrarreikning.
- b. **Lífeyrisskuldbindingar.** IPSAS-staðallinn gerir almennt ráð fyrir að allar breytingar á lífeyrisskuldbindingum ársins færist um rekstrarreikning, s.s. vegna áhrifa af ávinnslu nýrra réttinda á árinu, launabreytinga og breytinga á tryggingafræðilegum forsendum. Samkvæmt GFS-staðli færast einungis breytingar á lífeyrisskuldbindingum vegna ávinnslu réttinda á árinu og reiknaðs vaxtakostnaðar af útistandandi lífeyrisskuldbindingu um rekstrarreikning. Aðrar breytingar á lífeyrisskuldbindingum, s.s. vegna launabreytinga, breytinga á ávöxtunarprósentu, lífslíkum eða lífeyrisaldri, færast um endurmat yfir á efnahag. Staða lífeyrisskuldbindinga í efnahagsreikningi í árslok er hins vegar sú sama samkvæmt stöðlunum báðum.
- c. **Eignfærsla á varanlegum rekstrarfjármunum.** Samkvæmt báðum stöðlunum er gerð krafa um eignfærslu á varanlegum rekstrarfjármunum. Innleiðing laga um opinber fjármál fól í sér breytingar á framsetningu og innihaldi efnahagsreikninga hjá einstökum ríkisaðilum og þá sérstaklega er varðar meðferð varanlegra rekstrarfjármuna. Í stað þess að þessir fjármunir gjaldfærast við kaup eru þeir eignfærðir. Það felur í sér að á móti eignfærslunni færast eignamyndunarframlag í skuldahlið sem fyrirframgreitt framlag. Yfir líftíma eignarinnar er hún síðan afskrifuð árlega og á móti þeirri gjaldfærslu er jafnan tekjufærður sambærilegur hluti af eignarmyndunarframlaginu. Í árlegum reikningsskilum fyrir þessar eignir er því lögð áhersla á að jafna saman gjöldum og tekjum í rekstrarreikningi og eignum og skuldum í efnahagsreikningi yfir líftíma viðkomandi eignar.

- d. **Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna.** Samkvæmt IPSAS-staðli eru afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna gjaldfærðar og hafa þannig áhrif á heildarafkomu en samkvæmt GFS-staðlinum eru afskriftir færðar til gjalda á meðal rekstrarútgjalda en til lækkunar á fastafjárútgjöldum í sama mæli. Samkvæmt GFS-staðlinum hafa afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna þannig ekki áhrif á heildarafkomu.
- e. **Fjárfesting í efnislegum eignum.** IPSAS-staðallinn gerir ráð fyrir því að fjárfesting fari aðeins um efnahagsreikning en GFS-staðallinn gerir auk þess ráð fyrir gjaldfærslu. Þannig hafa fjárfestingar áhrif á heildarafkomu samkvæmt GFS-staðlinum en ekki samkvæmt IPSAS-staðlinum.
- f. **Sala fastafjármuna.** Samkvæmt GFS-staðlinum er sala fastafjármuna dregin frá fjárfestingu ársins á gjaldahlið.
- g. **Afskriftir skattkrafna.** Samkvæmt IPSAS-staðli er afskrift óinnheimtra skattkrafna og annarra tekna færð sem útgjöld. Samkvæmt GFS-staðli er hún færð til lækkunar á viðkomandi tekjum. Í báðum tilvikum er um að ræða færslu um rekstrarreikning og áhrif á afkomu eru því hin sömu, óháð því hvorum staðlinum er fylgt.
- h. **Endurgreiðsla virðisaukaskatts til opinberra aðila.** Samkvæmt IPSAS-staðli er endurgreiðsla virðisaukaskatts til opinberra aðila færð til lækkunar á tekjum af virðisaukaskatti. Samkvæmt GFS-staðli er slík endurgreiðsla færð sem gjöld. Í báðum tilvikum er um að ræða færslu um rekstrarreikning og áhrif á afkomu eru því hin sömu, óháð því hvorum staðlinum er fylgt.
- i. **Hlutdeildarðferð við mat á eignarhlutum í félögum og stofnunum.** Báðir staðlarnir gera almennt ráð fyrir því að hlutdeildarðferð sé beitt við mat á eignarhlutum í félögum og stofnunum. Niðurstöðutölur í árslok í efnahagsreikningi eru hinar sömu en frávík er á milli þess hvernig staðlarnir fara með breytingar ársins með tilliti til þess hvað færist um rekstrarreikning eða endurmatsreikning yfir á efnahag. IPSAS-staðallinn gerir kröfu um að öll breytingin færist um rekstrarreikning. GFS-staðallinn gerir hins vegar ráð fyrir því að sá hluti breytingarinnar sem rekja má til viðskipta ársins færist um rekstrarreikning á meðan aðrar breytingar, s.s. matsbreytingar, færist um endurmatsreikning yfir á efnahag.

Samanburður á afkomu ríkissjóðs samkvæmt GFS og IPSAS

Meðfylgjandi yfirlit sýnir yfirfærslu tekna og gjalda frá GFS yfir í IPSAS-framsetningu og áætlaðan heildarjöfnuð A1-hluta ríkissjóðs á hvorum staðli fyrir sig. Eins og sjá má er munur á áætlaðri afkomu á milli þessara tveggja staðla. Vakin er athygli á því að í þessari samantekt er ekki lagt mat á möguleg áhrif hlutdeildar í afkomu annarra hlutdeildarfélaga sem kunna að hafa mikil áhrif á heildarniðurstöðu ársins samkvæmt IPSAS-staðlinum til lækkunar eða lækkunar.

Tafla 1 í viðauka: Samanburður á afkomu ríkissjóðs samkvæmt GFS og IPSAS

Rekstrargrunnur, m.kr.	Frumvarp 2026
Heildartekjur samkvæmt GFS-staðli	1.591.246
Rekstrargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.590.148
Rekstrarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	1.098
Fastafjárútgjöld	16.435
Heildargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.606.583
Heildarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	-15.337
Aðlaganir á tekjuhlöð	-67.472
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	7.188
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-18.900
Mismunur á tekjufærðum hagnaði félaga skv. IPSAS og GFS ³	-55.760
Aðlaganir á gjaldahlöð	65.603
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu ⁴	15.846
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	7.188
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-18.900
Lífeyrisskuldbindingar - s.s.launabreytingar og aðrar forsendubreytingar	60.576
Sala fastafjármuna ⁵	804
Aðlögun vegna tapaðra krafna	90
Heildartekjur samkvæmt IPSAS-staðli	1.523.774
Heildarfjárheimild til reksturs og fjárfestinga samkvæmt IPSAS-staðli	1.672.186
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu	-15.846
Fjárfestingaframlög ekki gjaldfærð samkvæmt IPSAS-staðli	-89.256
Afskriftir gjaldfærðar samkvæmt IPSAS-staðli ⁶	28.983
Heildargjöld samkvæmt IPSAS-staðli	1.596.068
Heildarjöfnuður samkvæmt IPSAS-staðli	-72.293

¹ Samkvæmt IPSAS eru afskriftir skattkrafna færðar meðal gjalda í rekstrarreikningi. Samkvæmt GFS eru þær hins vegar látnar koma til lækkunar á tekjum ríkissjóðs af viðkomandi sköttum.

² Í stað þess að færa nettó útgjöld ráðuneyta og stofnana vegna útgjalda sem uppfylla skilyrði fyrir endurgreiðslu á VSK eru útgjöldin færð brúttó en skráðar eru tekjur hjá ríkissjóði á móti samkvæmt GFS.

³ Í frumvarpi til fjárlaga er gert ráð fyrir að munur á arðgreiðslum skv. GFS-staðalinum og IPSAS reikningsskilum nemi 55.760 m.kr. Hér er ekki gert ráð fyrir breytingum sem tengjast afkomu ársins hjá öðrum félögum í ríkiseigu.

⁴ Í samstæðureikningi og í fjárstreymisýfirliti samkvæmt GFS er leiðrétt fyrir innbyrðis viðskiptum en hér er þeim bætt við til að sýna heildarfjárheimild eins og hún birtist í lagagreinum 3 og 4 í frumvarpinu.

⁵ Sala fastafjármuna koma til frádráttar fjárfestingu skv. GFS.

⁶ Áætlaðar afskriftir í ríkisreikningi. Um gróft mat er að ræða. Í fjárlögum eru afskriftir áætlaðar í samræmi við verklag Hagstofu Íslands. Unnið er að samræmingu á meðferð afskrifta í reikningshaldi og í þjóðhagsreikningum.

Töfluviðauki

1. Fjárstreymi A1-hluta ríkissjóðs	352
2. Sjóðstreymi A1-hluta ríkissjóðs	354
3. Stöðugleikaregla.....	355
4. Tekjur A1-hluta ríkissjóðs	356
5. Útgjöld A1-hluta ríkissjóðs eftir hagrænni skiptingu.....	357
6. Útgjöld A1-hluta ríkissjóðs eftir málefnasviðum	358
7. Eignir og skuldir A1-hluta ríkissjóðs	359
8. Samanburður á afkomu A1-hluta ríkissjóðs skv. GFS og IPSAS.....	360
9. Lykilstærðir í fjárreiðum ríkisaðila í A2-hluta	361
10. Lykilstærðir í fjárreiðum ríkisaðila í A3-hluta	362
11. Samstæðuyfirlit A-hluta í heild	363
12. Efnahagsforsendur frumvarpsins, prósentubreytingar	364
13. Efnahagsforsendur frumvarpsins, nafnstærðir	365

Tafla 1

Fjárstreymi A1-hluta rikissjóðs

Þjóðhagsgrunnur ¹ , m.kr.	Reikn. 2023	Brb. 2024	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Heildartekjur	1.285.707	1.393.484	1.420.626	1.500.200	1.591.246
Skatttekjur	998.617	1.091.828	1.120.164	1.167.192	1.236.609
Skattar á tekjur og hagnað	463.737	480.720	506.800	525.100	549.500
Skattar á laungreiðslur og vinnuafl	11.563	11.891	12.949	13.030	13.926
Eignarskattar	13.670	15.195	12.127	15.527	14.327
Skattar á vöru og þjónustu	487.688	560.924	563.758	588.215	632.187
Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	6.155	6.664	6.420	7.420	7.170
Aðrir skattar	15.804	16.434	18.110	17.900	19.499
Tryggingagjöld	131.613	136.982	148.590	151.726	159.923
Fjárframlög	8.105	10.383	7.452	7.679	8.085
Aðrar tekjur	147.371	154.291	144.419	173.603	186.629
Eignatekjur	84.894	91.352	94.623	122.021	132.978
þ.a. vaxtratekjur	35.346	25.956	39.604	55.454	51.909
þ.a. arðgreiðslur	37.799	53.695	42.416	53.818	56.822
Sala á vöru og þjónustu	52.308	55.507	43.129	44.251	45.948
Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur	10.170	7.432	6.668	7.331	7.704
Heildargjöld	1.331.403	1.449.407	1.483.228	1.519.393	1.606.583
Rekstrargjöld	1.324.800	1.445.283	1.462.602	1.515.084	1.590.148
Laun	288.254	310.169	325.775	340.650	352.537
Kaup á vöru og þjónustu	216.637	228.997	235.496	234.104	244.783
Afskriftir	87.655	94.779	74.799	94.715	97.746
Vaxtagjöld ²	130.571	131.966	120.150	132.557	144.259
Framleiðslustyrkir	61.413	70.972	71.851	73.851	71.591
Fjárframlög	452.592	491.842	508.721	527.262	567.826
Til alþjóðastofnana	16.699	16.021	16.379	16.379	18.274
Til almannatrygginga	378.115	408.150	437.717	446.742	477.400
Til sveitarfélaga	57.778	67.671	54.624	64.141	72.152
Félagslegar tilfærslur til heimila	25.883	37.347	36.476	34.476	34.688
Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	61.795	79.211	89.335	77.469	76.718
Fastafjárútgjöld	6.604	4.124	20.626	4.309	16.435
Fjárfesting í efnislegum eignum	94.259	98.903	95.424	99.024	114.181
Afskriftir (-)	-87.655	-94.779	-74.799	-94.715	-97.746
Frumjöfnuður	49.529	50.087	17.943	57.909	77.014
Vaxtajöfnuður	-95.226	-106.010	-80.545	-77.102	-92.350
Heildarjöfnuður	-45.696	-55.923	-62.602	-19.193	-15.337

¹ Fjármál rikissjóðs eru skv. lögum um opinber fjármál sett fram á alþjóðlegum hagskýrslustaðli (GFS) og er hann sá sami og Hagstofa Íslands notar við birtingu þjóðhagsreikninga. Unnið er að samræmingu á gögnum í talnagrunni fjárlaga og eldri gögnum og því kunna eftir atvikum að vera frávik á tekju- og gjaldahlið sem skýrast af breyttri framsetningu.

² Til vaxtagjalda teljast reiknuð vaxtagjöld vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga en þau eru áætluð um 19 ma.kr. í fjárlagafrumvarpinu fyrir árið 2026.

Tafla 1 - framhald

Fjárstreymi A1-hluta ríkissjóðs

Þjóðhagsgrunnur ¹ , % af VLF	Reikn. 2023	Brb. 2024	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Frumtekjur	28,6	29,7	28,5	29,2	29,4
Frumgjöld	27,5	28,7	28,1	28,0	27,9
Frumjöfnuður	1,1	1,1	0,4	1,2	1,5
Vaxtatekjur	0,8	0,6	0,8	1,1	1,0
Vaxtagjöld ²	3,0	2,9	2,5	2,7	2,8
Vaxtajöfnuður	-2,2	-2,3	-1,7	-1,6	-1,8
Heildartekjur	29,4	30,3	29,3	30,3	30,4
Heildargjöld	30,5	31,5	30,6	30,7	30,7
Heildarjöfnuður	-1,0	-1,2	-1,3	-0,4	-0,3

¹ Fjármál ríkissjóðs eru skv. lögum um opinber fjármál sett fram á alþjóðlegum hagskýrslustaðli (GFS) og er hann sá sami og Hagstofa Íslands notar við birtingu þjóðhagsreikninga. Unnið er að samræmingu á gögnum í talnagrunni fjárlaga og eldri gögnum og því kunna eftir atvikum að vera frávik á tekju- og gjaldahlið sem skýrast af breyttri framsetningu.

² Til vaxtagjalda teljast reiknuð vaxtagjöld vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga en þau eru áætluð um 19 ma.kr. í fjárlagafrumvarpinu fyrir árið 2026.

Tafla 2	Sjóðstreymi A1-hluta ríkissjóðs		
	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Greiðslugrunnur, m.kr.			
<i>Rekstrarhreyfingar</i>			
Innheimta	1.346.513	1.390.613	1.480.465
Skatttekjur	1.092.769	1.139.042	1.205.500
Tryggingagjöld	145.840	148.920	157.129
Fjárframlög	7.452	7.679	8.085
Fjármunatekjur	38.926	31.391	33.025
Aðrar tekjur	61.525	63.581	76.726
Greiðslur	1.403.670	1.436.522	1.506.445
Rekstrargjöld án fjármagnskostnaðar	692.054	705.687	736.082
Rekstrartilfærslur	583.103	594.628	622.047
Fjármagnstilfærslur	54.947	49.947	58.407
Fjármagnskostnaður	73.567	86.262	89.909
Handbært fé frá rekstri	-57.157	-45.910	-25.980
<i>Fjárfestingarhreyfingar</i>			
Fjárfesting	-69.913	-73.513	-86.299
Sala eigna	99.300	94.300	800
Veitt löng lán	-28.850	-39.600	-30.850
Innheimtar afborganir af veittum lánum	6.731	28.195	27.675
Móttekinn arður	42.416	53.818	56.822
Fyrirframgreiðsla til LSR	-10.400	-10.400	-10.733
Eiginfjárframlög og hlutabréfakaup	-1.606	18.394	-1.606
Uppgjör ÍL-sjóðs, nettó	0	-268.000	0
Fjárfestingarhreyfingar samtals	37.678	-196.806	-44.191
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	-19.479	-242.716	-70.171
<i>Fjármögnunarhreyfingar</i>			
Tekin langtímalán	164.668	733.456	293.474
Afborganir af teknum lánum	-136.423	-433.487	-264.082
Fjármögnunarhreyfingar samtals	28.245	299.969	29.392
Breyting á handbæru fé	8.766	57.253	-40.779

Tafla 3

Stöðugleikaregla

Rekstrargrunnur, ma.kr. á verðlagi ársins 2025	Fjárlög 2025	Frumvarp 2026	% br.
Heildarútgjöld málefna sviða	1.545,6	1.628,7	5,4%
<i>Undanskildir liðir</i>			
Vaxtagjöld	101,6	125,4	23,4%
Lífeyrisskuldbindingar	79,1	80,9	2,3%
Fjárfestingarframlög	70,0	86,4	23,4%
Atvinnuleysisbætur	35,6	35,5	-0,2%
Jöfnunarsjóður, lögbundin framlög	32,2	34,1	5,8%
Afskriftir skattkrafna	6,5	7,2	10,4%
Tapaðar kröfur og tjónabætur	0,1	0,1	0,0%
Útgjaldagrunnur stöðugleikareglu	1.220,6	1.259,1	
Raunvöxtur útgjalda milli ára, %		3,2%	
Raunvöxtur útgjalda milli ára		38,5	
Raunvöxtur tekjuráðstafana milli ára		14,6	
Útgjaldavöxtur að frádregnum tekjuráðstöfunum		23,9	
Stöðugleikaregla, % br. frá fyrra ári		2,0%	

Tafla 4

Tekjur A1-hluta ríkissjóðs

Rekstrargrunnur, m.kr.	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Fjárlög 2026	br. frá fjárl. m.kr.	br. frá fjárl. %
Skatttekjur	1.120.164	1.167.192	1.236.609	112.445	10,0
Skattar á tekjur og hagnað	506.800	525.100	549.500	42.700	8,4
Tekjuskattur, einstaklingar	279.400	280.800	304.200	24.800	8,9
Tekjuskattur, lögaðilar	149.300	149.500	152.000	2.700	1,8
Sérstakur fjársýsluskattur	7.400	7.200	7.900	500	6,8
Fjármagnstekjuskattur	70.700	87.600	85.400	14.700	20,8
Skattar á launagr. og vinnuafl	12.949	13.030	13.926	977	7,5
Fjársýsluskattur	4.160	4.200	4.400	240	5,8
Aðrir skattar á launagreiðslur og vinnuafl	8.789	8.830	9.526	737	8,4
Eignarskattar	12.127	15.527	14.327	2.200	18,1
Erfðafjárskattur	9.900	13.300	11.900	2.000	20,2
Aðrir eignarskattar	2.227	2.227	2.427	200	9,0
Skattar á vöru og þjónustu	563.758	588.215	632.187	64.428	11,3
Virðisaukaskattur	420.500	440.650	465.600	45.100	10,7
Stimpilgjöld	7.520	7.500	7.840	320	4,3
Vörugjöld af ökutækjum	9.750	10.650	17.700	7.950	81,5
Vörugjöld af bensíni	11.500	9.000	0	-11.500	-100,0
Kolefnisgjald	7.270	12.400	14.530	3.260	28,9
Oliugjald	16.400	11.400	0	-16.400	-100,0
Áfengisgjald	26.300	25.750	26.700	400	1,5
Tóbaksgjald	9.250	7.940	9.170	-80	-0,9
Aðrir umhverfisskattar	10.956	10.926	11.561	605	5,5
Önnur vörugjöld	2.252	2.264	3.650	1.399	62,1
Sértækir þjónustuskattar	17.517	16.762	17.026	-490	-2,8
Kílómetragjald	5.200	12.900	37.057	31.857	612,6
Bifreiðagjald	13.400	13.450	13.950	550	4,1
Aðrir neyslu og leyfisskattar	5.944	6.624	7.403	1.458	24,5
Tollar og aðflutningsgjöld	6.420	7.420	7.170	751	11,7
Aðrir skattar	18.110	17.900	19.499	1.389	7,7
Bankaskattur	6.550	6.700	7.400	850	13,0
Gjald í framkvæmdasjóð aldraðra	3.560	3.210	3.740	180	5,1
Útvarpsgjald	6.480	6.470	6.810	330	5,1
Ýmsir aðrir skattar	1.520	1.520	1.549	29	1,9
Tryggingagjöld	148.590	151.726	159.923	11.333	7,6
Fjárframlög	7.452	7.679	8.085	633	8,5
Aðrar tekjur	144.419	173.603	186.629	42.210	29,2
Eignatekjur	94.623	122.021	132.978	38.355	40,5
Vaxtatekjur	39.604	55.454	51.909	12.305	31,1
Arður og hluti af tekjum ríkisfyrirtækja	42.416	53.818	56.822	14.406	34,0
Veðigjald	11.958	12.098	23.579	11.621	97,2
Aðrar eignatekjur	645	651	668	23	3,6
Sala á vöru og þjónustu	43.129	44.251	45.948	2.820	6,5
Sektir og skaðabætur	4.331	4.904	5.159	828	19,1
Fjármagnstilfærslur	1.846	1.923	2.018	173	9,4
Ýmsar tekjur	491	504	526	35	7,1
Heildartekjur ríkissjóðs	1.420.626	1.500.200	1.591.246	166.620	11,7
þ.a. skatttekjur og tryggingagjöld	1.272.754	1.318.918	1.396.532	123.778	9,7
Sjóðshreyfing	1.388.929	1.444.431	1.537.287	144.358	10,4

Tafla 5

Útgjöld A1-hluta ríkissjóðs eftir hagrænni skiptingu¹

Rekstrargrunnur, m.kr.	Reikn. 2023	Reikn. 2024	Fjárlög 2025	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Rekstrarframlög	720.389	728.582	737.948	782.717	780.728
Laun og launatengd gjöld	304.585	306.921	409.603	432.635	439.651
Lífeyrisskuldbindingar ²	96.931	46.461	79.067	96.931	80.900
Afskriftir skattkrafna ²	2.291	12.522	6.510	6.510	7.188
Önnur gjöld	316.582	362.678	242.768	246.641	252.990
Fjármagnskostnaður	103.803	92.920	101.596	113.577	125.389
Rekstrartilfærslur	501.707	551.219	579.102	590.627	619.228
Lífeyristryggingar	164.069	169.148	186.955	183.455	239.849
Atvinnuleysistryggingasjóður	25.348	30.741	35.029	35.029	36.715
Sjúkratryggingar	64.192	75.236	78.455	82.480	81.202
Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	39.422	45.567	47.229	55.729	25.695
Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	29.673	30.179	33.299	33.299	36.248
Fæðingarorlof	22.595	24.975	26.445	26.445	28.784
Greiðslur vegna búvöruframléiðslu	18.113	17.443	18.352	18.352	18.559
Barnabætur	14.661	20.143	21.000	20.400	21.000
Húsnæðisbætur	8.542	9.968	11.553	10.553	11.053
Jöfnun á örorkubyrði almennra lífeyrissjóða	6.785	6.896	4.507	4.507	0
Aðrar rekstrartilfærslur	108.307	120.923	116.276	120.376	120.124
Fjármagnstilfærslur	42.638	52.831	56.992	51.992	60.452
Rannsóknir og nýsköpun	26.871	28.800	30.111	29.111	31.292
Stofnframlög vegna félagslegra íbúða	4.707	6.628	7.336	4.836	7.500
Ofanflóðasjóður	2.683	3.449	3.601	3.601	4.651
Framkvæmdasjóður aldraðra	1.899	2.572	2.505	2.505	2.685
Hafnabótasjóður	1.836	1.711	1.625	1.625	1.592
Styrkir til fráveitna sveitarfélaga	680	166	379	379	379
Aðrar fjármagnstilfærslur	3.962	9.505	11.435	9.935	12.353
Fjárfestingarframlög³	66.923	68.581	70.003	73.603	86.389
Vegagerðin	29.469	26.212	27.728	27.728	35.207
Bygging sjúkrahúss á lóð Landspítalans	12.669	17.292	15.355	16.855	21.535
Ný fangelsisbygging	-	485	1.517	1.117	2.614
Þjóðarhöll í innanhússlípróttum	-	-	1.500	1.000	2.146
Ný legudeild við Sjúkrahúsið á Akureyri	-	-	-	0	1.170
Önnur fjárfestingarframlög	24.785	24.591	23.902	26.902	23.718
Samtals heildargjöld	1.435.459	1.494.133	1.545.640	1.612.515	1.672.186
Samtals frumgjöld	1.331.657	1.401.213	1.444.044	1.498.938	1.546.797

¹ Útgjöldin eru hér sett fram samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastaðli í samræmi við framsetningu fjárheimilda í lagagrein 3 í þessu frumvarpi. Í 1. grein frumvarpsins eru útgjöldin hins vegar sett fram samkvæmt staðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um framsetningu opinberra fjármála (GFS). Um muninn á framsetningu útjalda samkvæmt þessu stöðlum er fjallað í viðauka með greinargerð frumvarpsins.

² Innleiðing IPSAS reikningsskilastaðals í ríkisreikningi fyrir árið 2017 leiðir til breyttrar meðferðar lífeyrisskuldbindinga og afskrifta skattkrafna. Í ríkisreikningi 2022 voru afskriftir skattkrafna færðar sem önnur gjöld en sem rekstrartilfærslur í fjárlögum. Frá og með fjárlögum 2023 er framsetning samræmd.

³ Fjárfestingarframlög eru ekki gjaldfærð í ríkisreikningi heldur verða þau eignfærð og afskrifuð yfir líftíma viðkomandi eignar.

Tafla 6

Útgjöld A1-hluta ríkissjóðs eftir málefnasviðum¹

Rekstrargrunnur, m.kr.	Reikn. ² 2023	Reikn. ² 2024	Fjárlög ³ 2025	Horfur ³ 2025	Frumvarp 2026
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	8.912	7.779	6.918	6.918	7.000
02 Dómsstólar	4.128	4.192	4.273	4.273	4.602
03 Æðsta stjórnarsýsla	3.139	4.060	3.098	3.098	3.233
04 Utanríkismál	19.559	19.359	19.226	21.351	23.154
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	44.707	29.962	31.200	31.200	29.832
06 Hagskýrslugerð og grunnskrár	3.643	3.554	3.361	3.361	3.441
07 Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar	31.835	37.638	37.697	39.697	37.186
08 Sveitarfélög og byggðamál	31.794	32.748	36.803	36.803	39.429
09 Almanna- og réttaröryggi	50.198	57.949	44.468	45.393	50.134
10 Rétt. einstakl., trúmál og stjórnarsýsla dómsmála	30.254	34.001	26.161	27.275	23.557
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	57.957	60.142	66.128	69.147	76.218
12 Landbúnaður	22.512	24.646	24.420	24.640	25.567
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	9.174	9.194	8.290	8.290	8.901
14 Ferðaþjónusta	1.952	2.349	2.417	2.417	2.403
15 Orkumál	8.905	11.616	13.821	13.821	11.587
16 Markaðseftirlit og neytendamál	3.677	4.030	4.217	4.479	4.896
17 Umhverfismál	33.259	43.482	38.148	37.819	40.489
18 Menning, listir, íþrótt- og æskulýðsmál	22.297	23.321	25.283	24.321	24.990
19 Fjölmíðlun	6.305	6.858	7.149	7.149	7.476
20 Framhaldsskólastig	45.060	47.448	49.119	50.619	53.311
21 Háskólastig	71.166	68.574	69.454	69.590	73.170
22 Önnur skólastig og stjórnarsýsla mennta- og barnamála	5.992	6.651	7.035	7.052	6.873
23 Sjúkrahúsþjónusta	163.887	178.460	174.323	178.198	192.294
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	86.334	100.737	97.068	101.993	102.779
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	72.320	79.812	87.562	83.312	93.214
26 Lyf og lækningavörur	40.157	46.115	44.147	46.147	45.270
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	100.089	109.164	112.523	120.523	132.622
28 Málefni aldraðra	107.388	109.594	121.570	118.070	127.566
29 Fjölskyldumál	60.774	70.432	75.711	75.611	82.575
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	37.538	46.851	43.863	43.863	46.211
31 Húsnæðis- og skipulagsmál	20.875	31.840	27.851	23.951	25.902
32 Lýðheilsa og stjórnarsýsla velferðarmála	13.268	13.356	12.521	12.552	12.974
33 Fjármagnskostnaður, ábyrgðir og lífeyrisskuldb.	200.914	139.167	180.773	220.618	206.398
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir	2.291	12.522	24.033	20.683	30.562
35 Alþjóðleg þróunarsamvinna	13.201	13.492	15.010	15.010	16.373
Samtals	1.435.459	1.491.095	1.545.640	1.599.242	1.672.186

¹ Útgjöldin eru hér sett fram samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastaðli í samræmi við framsetningu fjárheimilda í lagagrein 3 í þessu frumvarpi. Í 1. grein frumvarpsins eru útgjöldin hins vegar sett fram samkvæmt staðli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um framsetningu opinberra fjármála (GFS). Um muninn á framsetningu útjalda samkvæmt þessu stöðlum er fjallað í viðauka með greinargerð frumvarpsins.

² Vakin er athygli á því í samanburðinum hér að þar sem við á hafa afskriftir ársins verið dregnar frá en fjárfestingum bætt við en þær eru ekki gjaldfærðar innan ársins heldur eignfærðar í efnahagsreikningi.

Tafla 7

Eignir og skuldir A1-hluta ríkissjóðs

Stöðutölur í m.kr. á verðlagi í lok hvers árs	2022	2023	2024	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Skuldir ríkissjóðs	1.591.667	1.659.780	1.910.328	2.254.454	2.318.152
Ríkisbréf, ríkisvixlar og spariskirteini	1.003.188	1.092.911	1.265.354	1.767.270	1.893.765
Aðrir innlendir aðilar	250.493	266.615	268.592	29.533	25.996
Erlend lán	314.508	265.806	329.369	401.985	338.352
Áfallnir ógjaldfallnir vextir	23.478	34.449	47.013	55.666	60.039
Kröfur ríkissjóðs	179.887	181.526	176.618	595.604	607.596
Veitt lán	88.210	101.707	125.533	527.503	545.985
Viðskiptareikningur, nettó	91.676	79.819	51.085	68.100	61.611
Hreinar lántökur ríkissjóðs	1.411.780	1.478.255	1.733.710	1.658.851	1.710.556
Handbært fé vegna gjaldeyrisvaraforða	228.105	196.703	260.158	290.650	260.500
Handbært fé, annað, nettó	83.000	81.732	74.278	50.000	40.000
Hrein staða ríkissjóðs	-1.100.675	-1.199.820	-1.399.274	-1.318.201	-1.410.056
Hlutfé, eignarhlutir, stofnfé og stöðugleikaframlög	777.311	779.223	779.224	666.530	667.336
Hrein staða ríkissjóðs að teknu tilliti til eigna	-323.364	-420.597	-620.050	-651.671	-742.720
Skuldir ríkissjóðs m.v. skuldareglu	1.257.084	1.346.896	1.528.879	1.858.138	1.957.614
<i>Í hlutfalli af VLF (%)</i>					
Skuldir ríkissjóðs	40,3	38,0	41,5	45,5	44,3
Kröfur ríkissjóðs	4,6	4,2	3,8	12,0	11,6
Hrein staða ríkissjóðs að teknu tilliti til eigna	-8,2	-9,6	-13,5	-13,2	-14,2
Skuldir ríkissjóðs m.v. skuldareglu	31,8	30,8	33,2	37,5	37,4

Tafla 8 Samanburður á afkomu A1-hluta ríkissjóðs skv. GFS og IPSAS

Rekstrargrunnur, m.kr.	Frumvarp 2026
Heildartekjur samkvæmt GFS-staðli	1.591.246
Rekstrargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.590.148
Rekstrarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	1.098
Fastafjárútgjöld	16.435
Heildargjöld samkvæmt GFS-staðli	1.606.583
Heildarjöfnuður samkvæmt GFS-staðli	-15.337
Aðlaganir á tekjuhlöð	-67.472
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	7.188
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-18.900
Mismunur á tekjufærðum hagnaði félaga skv. IPSAS og GFS ³	-55.760
Aðlaganir á gjaldahlöð	65.603
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu ⁴	15.846
Afskriftir skattkrafna koma til lækkunar á tekjum skv. GFS en hækkunar gjalda skv. IPSAS ¹	7.188
Endurgreiðsla VSK til opinberra aðila ²	-18.900
Lífeyrisskuldbindingar - s.s.launabreytingar og aðrar forsendubreytingar	60.576
Sala fastafjármuna ⁵	804
Aðlögun vegna tapaðra krafna	90
Heildartekjur samkvæmt IPSAS-staðli	1.523.774
Heildarfjárheimild til reksturs og fjárfestinga samkvæmt IPSAS-staðli	1.672.186
Innbyrðis viðskipti sem dregin eru frá í upplýsingum um samstæðu	-15.846
Fjárfestingaframlög ekki gjaldfærð samkvæmt IPSAS-staðli	-89.256
Afskriftir gjaldfærðar samkvæmt IPSAS-staðli ⁶	28.983
Heildargjöld samkvæmt IPSAS-staðli	1.596.068
Heildarjöfnuður samkvæmt IPSAS-staðli	-72.293

¹ Samkvæmt IPSAS eru afskriftir skattkrafna færðar meðal gjalda í rekstrarreikningi. Samkvæmt GFS eru þær hins vegar látnar koma til lækkunar á tekjum ríkissjóðs af viðkomandi sköttum.

² Í stað þess að færa nettó útgjöld ráðuneyta og stofnana vegna útgjalda sem uppfylla skilyrði fyrir endurgreiðslu á VSK eru útgjöldin færð brúttó en skráðar eru tekjur hjá ríkissjóði á móti samkvæmt GFS.

³ Í frumvarpi til fjárlaga er gert ráð fyrir að munur á arðgreiðslum skv. GFS-staðalinum og IPSAS reikningsskilum nemi 55.760 m.kr. Hér er ekki gert ráð fyrir breytingum sem tengjast afkomu ársins hjá öðrum félögum í ríkiseigu.

⁴ Í samstæðureikningi og í fjárstreymisýfirliti samkvæmt GFS er leiðrétt fyrir innbyrðis viðskiptum en hér er þeim bætt við til að sýna heildarfjárheimild eins og hún birtist í lagagreinum 3 og 4 í frumvarpinu.

⁵ Sala fastafjármuna koma til frádráttar fjárfestingu skv. GFS.

⁶ Áætlaðar afskriftir í ríkisreikningi. Um gróft mat er að ræða. Í fjárlögum eru afskriftir áætlaðar í samræmi við verklag Hagstofu Íslands. Unnið er að samræmingu á meðferð afskrifta í reikningshaldi og í þjóðhagsreikningum.

Tafla 9   **Lykilstærðir í fjárreiðum ríkisaðila í A2-hluta**

Rekstrargrunnur, m.kr.	Horfur 2025	Frumvarp 2026	Breyting
Rekstraráætlun:			
Rekstrartekjur	27.079	28.872	1.794
Rekstrargjöld	18.017	18.773	756
Fjármunatekjur	42.800	28.079	-14.721
Fjármagnsgjöld	48.760	28.151	-20.608
Framlög í afskriftasjóð	2.796	2.954	158
Hagnaður (-tap) af reglulegri starfsemi	306	7.073	6.768
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði	1.629	1.514	-116
Hagnaður (-tap)	1.935	8.587	6.652
Sjóðstreymi:			
Hagnaður (-tap)	1.935	8.587	6.652
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	2.500	1.628	-872
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	-2.420	-3.081	-661
Handbært fé frá rekstri	2.015	7.134	5.119
Veitt löng lán	33.722	35.000	1.278
Afborganir af veittum löngum lánum	35.393	28.834	-6.559
Varanlegir rekstrarfjármunir, nettó	-10.892	-10.968	-77
Ávöxtunarsamningar og áhættufjármunir, nettó	-4.612	-4.764	-152
Annað	10.522	0	-10.522
Fjárfestingarhreyfingar, samtals	-3.311	-21.899	-18.588
Tekin löng lán	36.427	36.500	73
Afborganir af teknum löngum lánum	36.578	22.128	-14.450
Annað	0	0	0
Fjármögnunarhreyfingar samtals	-152	14.372	14.524
Breyting á handbæru fé	-1.448	-393	1.055
Handbært fé í ársbyrjun	51.825	50.377	-1.448
Handbært fé í árslok	50.377	49.984	-393

Tafla 10

Lykilstærðir í fjárreiðum ríkisaðila í A3-hluta

Rekstrargrunnur, m.kr.	Horfur 2025	Frumvarp 2026	Breyting
Rekstraráætlun:			
Rekstrartekjur	20.502	21.292	790
Rekstrargjöld	36.481	47.230	10.749
Fjármagnsjöfnuður	-9.078	-8.450	628
Afskriftir	1.132	1.168	37
Hagnaður (-tap) af reglulegri starfsemi	-26.190	-35.557	-9.367
Framlag til rekstrar úr ríkissjóði	26.267	31.109	4.842
Fengin framlög og óreglulegar tekjur	3.440	3.551	111
Tekjuskattur	0	-11	-11
Hagnaður (-tap)	3.517	-908	-4.425
Sjóðstreymi:			
Hagnaður (-tap)	3.517	-908	-4.425
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé	3.478	2.666	-812
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	-2.517	-312	2.205
Handbært fé frá rekstri	4.477	1.445	-3.032
Veitt löng lán	100	0	-100
Afborganir af veittum löngum lánum	145	-59	-204
Varanlegir rekstrarfjármunir, nettó	-2.772	-2.781	-10
Ávöxtunarsamningar og áhættufjármunir, nettó	-14.369	-3.882	10.487
Annað	-7.425	-12.260	-4.836
Fjárfestingarhreyfingar, samtals	-24.520	-18.982	5.538
Tekin löng lán	18.504	6.436	-12.068
Afborganir af teknum löngum lánum	1.442	1.114	-328
Stofnframlög	0	0	0
Annað	8.828	9.049	221
Fjármögnunarahreyfingar samtals	25.890	14.371	-11.519
Breyting á handbæru fé	5.848	-3.166	-9.013
Handbært fé í ársbyrjun	7.885	13.733	5.848
Handbært fé í árslok	13.733	10.567	-3.166

Tafla 11

Samstæðuyfirlit A-hluta í heild¹

Þjóðhagsgrunnur ² , m.kr.	Reikn. 2023	Brb. 2024	Horfur 2025	Frumvarp 2026
Heildartekjur	1.366.080	1.445.210	1.563.929	1.642.274
Skatttekjur	998.617	1.091.828	1.167.192	1.236.609
Skattar á tekjur og hagnað	463.737	480.720	525.100	549.500
Skattar á laungreiðslur og vinnuafli	11.563	11.891	13.030	13.926
Eignarskattar	13.670	15.195	15.527	14.327
Skattar á vöru og þjónustu	487.688	560.924	588.215	632.187
Skattar á alþjóðaverslun og viðskipti	6.155	6.664	7.420	7.170
Aðrir skattar	15.804	16.434	17.900	19.499
Tryggingagjöld	131.613	136.982	151.726	159.923
Fjárframlög	8.146	10.383	7.679	8.085
Aðrar tekjur	227.704	206.017	237.332	237.658
Eignatekjur	151.392	128.552	144.176	140.246
þ.a. vaxtatekjur	101.844	63.156	77.610	59.177
þ.a. arðgreiðslur	37.799	53.695	53.818	56.822
Sala á vöru og þjónustu	58.344	61.845	66.525	69.394
Ýmsar tekjur og óskilgreindar tekjur	17.968	15.620	26.630	28.018
Heildargjöld	1.432.217	1.577.816	1.587.405	1.659.560
Rekstrarútgjöld	1.419.399	1.566.980	1.577.669	1.637.081
Laun	291.351	313.514	354.202	368.395
Kaup á vöru og þjónustu	218.537	231.049	248.409	261.773
Afskriftir	87.655	94.779	94.715	97.746
Vaxtagjöld ³	210.172	174.766	169.750	160.050
Framleiðslustyrkir	61.140	70.972	74.516	72.392
Fjárframlög	448.738	491.842	525.520	565.841
Félagslegar tilfærslur til heimila	25.883	37.347	34.476	34.688
Tilfærsluútgjöld önnur en fjárframlög	75.923	152.711	76.080	76.197
Fastafjárútgjöld	12.818	10.836	9.736	22.479
Fjárfesting í efnislegum eignum	100.473	105.615	104.451	120.225
Afskriftir (-)	-87.655	-94.779	-94.715	-97.746
Frumjöfnuður	42.191	-20.996	68.664	83.587
Vaxtajöfnuður	-108.328	-111.610	-92.140	-100.873
Heildarjöfnuður	-66.137	-132.606	-23.477	-17.285

¹ Skv. endurskoðaðri flokkun á starfsemi hins opinbera á grundvelli alþjóðlegs hagskýrslustaðals (GFS), sbr. nánari umfjöllun í viðauka um framsetningu og uppgjör ríkisfjármála í fjárlagafrumvarpi ársins 2026.

² Fjármál ríkissjóðs eru skv. lögum um opinber fjármál sett fram á alþjóðlegum hagskýrslustaðli (GFS) og er hann sá sami og Hagstofa Íslands notar við birtingu þjóðhagsreikninga. Unnið er að samræmingu á gögnum í talnagrunni fjárlaga og eldri gögnum og því kunna eftir atvikum að vera frávik á tekju- og gjaldahlið sem skýrast af breytttri framsetningu.

³ Til vaxtagjalda teljast reiknuð vaxtagjöld vegna ófjármagnaðra lífeyrisskuldbindinga en þau eru áætluð um 19ma.kr. í fjárlagafrumvarpinu fyrir árið 2026.

Tafla 12 Efnahagsforsendur frumvarpsins, prósentubreytingar

	Fjárlög 2025 ¹	Endurmat 2025 ²	Frumvarp 2026 ²
I. Helstu þjóðhagsstærðir, magnbreytingar - %			
Einkaneysla	2,3	3,1	2,9
Samneysla	0,9	1,8	1,0
Fjárfesting	1,4	5,0	-4,3
Þjóðarútgjöld alls	1,7	3,3	0,6
Útflutningur vöru og þjónustu	3,5	2,9	2,5
Innflutningur vöru og þjónustu	2,0	5,5	-2,3
Verg landsframleiðsla	2,4	2,2	2,6
Viðskiptajöfnuður, % af landsframleiðslu	0,9	-2,4	-0,6
II. Launa- og verðlagsforsendur, meðalbreytingar - %			
Visitala neysluverðs	3,8	3,8	3,2
Laun	5,3	7,4	4,8
Gengisvísitala	-0,5	-2,8	0,0
Atvinnuleysi, hlutfall af mannafla	4,1	4,0	4,1

¹ Þjóðhagsspá í október 2024.² Uppfærð þjóðhagsspá í júlí 2025 með stöðu ríkisfjármála.

Tafla 13 Efnahagsforsendur frumvarpsins, nafnstærðir

	Fjárlög 2025 ¹	Endurmat 2025 ²	Frumvarp 2026 ²
Helstu þjóðhagsstærðir, ma. kr.			
Einkaneysla	2.405,7	2.412,8	2.560,8
Samneysla	1.223,1	1.280,3	1.345,3
Fjárfesting	1.172,0	1.327,4	1.304,7
Þjóðarútgjöld alls	4.801,2	5.025,2	5.211,0
Útflutningur vöru og þjónustu	2.083,1	2.040,2	2.118,8
Innflutningur vöru og þjónustu	2.041,4	2.111,7	2.097,1
Verg landsframleiðsla	4.842,9	4.953,7	5.232,7
Viðskiptajöfnuður	38,7	-118,9	-31,4

¹ Þjóðhagsspá í október 2024.² Uppfærð þjóðhagsspá í júlí 2025 með stöðu ríkisfjármála.